

การศึกษาสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็กในเครือโรงเรียนโอบรัก
(นามสมมติ)

วารสารณั้ ประชุม

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

2567

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

การศึกษาสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็กในเครือโรงเรียนโอบรัก
(นามสมมติ)

วารกรณ์ ประชุม

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการศึกษปฐมวัย

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

2567

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

The Study of Teacher-child Relationship Competencies of Early Childhood Teachers in Oab-ruk
Affiliated Schools (Pseudonym)

WARAPORN PRACHOOM

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF
THE REQUIREMENTS FOR MASTER DEGREE OF EDUCATION
IN EARLY CHILDHOOD EDUCATION
FACULTY OF EDUCATION
BURAPHA UNIVERSITY

2024

COPYRIGHT OF BURAPHA UNIVERSITY

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ วราภรณ์ ประชุม ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริประภา พฤทธิกุล)

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.อรพรรณ บุตรกัตัญญ)

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เชวง ช้อนบุญ)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริประภา พฤทธิกุล)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เชวง ช้อนบุญ)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุกัลยา สุขเมธ)

..... คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

(รองศาสตราจารย์ ดร. สญาญะ ธีระวณิชตระกูล)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.วิทวัส แจ่มเยี่ยม)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

64920610: สาขาวิชา: การศึกษาปฐมวัย; กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย)

คำสำคัญ: สมรรถนะของครูปฐมวัย, สัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็ก

วารสาร : การศึกษาสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็กในเครือโรงเรียนโอบรูก (นามสมมติ). (The Study of Teacher-child Relationship Competencies of Early Childhood Teachers in Oab-ruk Affiliated Schools (Pseudonym)) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: ศิริประภา พุทธิกุล, เซวง ช็อนนุญ ปี พ.ศ. 2567.

การวิจัยเชิงสำรวจนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็กในเครือโรงเรียนโอบรูก (นามสมมติ) ใน 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการเคารพเอกลักษณ์เฉพาะของเด็กแต่ละคน ด้านการยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ด้านอายุ พัฒนาการและ ความสามารถ ด้านการเคารพความหลากหลายทางบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม ด้านการสร้างความสัมพันธ์และความปลอดภัยเชิงจิตวิทยา ด้านการใช้ภาษาและน้ำเสียงที่สะท้อนการยอมรับนับถือ ด้านการสร้างควมไว้วางใจ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือครูปฐมวัยในเครือโรงเรียนโอบรูก (นามสมมติ) ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 103 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสังเกตพฤติกรรม แบบสัมภาษณ์ และแบบสำรวจ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่าสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็กอยู่ในระดับมาก ด้านที่พบว่ามีสมรรถนะสูงสุดคือ ด้านการใช้ภาษาและน้ำเสียงที่สะท้อนการยอมรับนับถือ ($\bar{x} = 4.40$) รองลงมาคือ ด้านการสร้างควมไว้วางใจ ($\bar{x} = 4.37$) ด้านการสร้างความสัมพันธ์และความปลอดภัยเชิงจิตวิทยา ($\bar{x} = 4.36$) ด้านการเคารพเอกลักษณ์เฉพาะของเด็กแต่ละคน ($\bar{x} = 4.30$) ด้านการยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ด้านอายุ พัฒนาการและความสามารถ ($\bar{x} = 4.04$) และด้านการเคารพความหลากหลายทางบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม ($\bar{x} = 3.88$) ตามลำดับ การศึกษาสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็กในเครือโรงเรียนโอบรูก (นามสมมติ) ที่พบปัญหามากที่สุดคือ สมรรถนะด้านการเคารพความหลากหลายทางบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม ในประเด็นประเด็นรอง คือการยอมรับความหลากหลายเกี่ยวกับภูมิหลังทางครอบครัว และในประเด็นย่อย คือการระบุถึงภูมิหลังทางครอบครัวของเด็กแต่ละคน

64920610: MAJOR: EARLY CHILDHOOD EDUCATION; M.Ed. (EARLY CHILDHOOD EDUCATION)

KEYWORDS: Competencies of early childhood teachers, The Relationships between teachers and children

WARAPORN PRACHOOM : THE STUDY OF TEACHER-CHILD RELATIONSHIP COMPETENCIES OF EARLY CHILDHOOD TEACHERS IN OAB-RUK AFFILIATED SCHOOLS (PSEUDONYM). ADVISORY COMMITTEE: SIRAPRAPA PHRUTTIKUL, Ph.D. CHAWENG SONBOON, Ph.D. 2024.

This survey research aims to investigate the competence of early childhood teachers in teacher-child relationships in six aspects: respecting individual differences, accepting commonality, respecting diversity, building psychological attachment and safety, uses of language and tone reflecting respect, building trust. The sample group for this study consisted of 103 early childhood teachers in the Oab-ruk Affiliated Schools (Pseudonym) in the first semester of the 2023 academic year. The research instruments included questionnaires, behavioral observation, interviews, and surveys. Data were analyzed using basic statistics, including mean, percentage, standard deviation, and content analysis. The research findings found that the competence of early childhood teachers in teacher-child relationships was at a high level. The areas with the highest competence were: uses of language and tone reflecting respect ($\bar{x} = 4.40$), followed by Building trust ($\bar{x} = 4.37$), building psychological attachment and safety ($\bar{x} = 4.36$), respecting individual differences ($\bar{x} = 4.30$), Accepting Commonality ($\bar{x} = 4.04$), and Respecting diversity ($\bar{x} = 3.88$), respectively. The study on the competence of early childhood teachers in teacher-child relationships in the Oab-ruk Affiliated Schools (Pseudonym) found that the most problematic area was competence in Respecting diversity, with a particular focus on accepting diversity in family backgrounds. In this regard, indication of each child's family background.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้เป็นอย่างดี เนื่องมาจากการให้ความสนับสนุนและการให้ความช่วยเหลือจากบุคคลหลายท่าน ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่งและขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริประภา พุทธิกุล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ที่กรุณาให้ความรู้ แนวคิด คอยให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ในการทำวิทยานิพนธ์ ผลักดันจนสำเร็จ ด้วยความเอาใจใส่ รวมทั้งให้กำลังใจอันมีคุณค่าต่อการทำวิทยานิพนธ์

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เขวง ช้อนบุญ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ที่ให้ความกรุณาตลอดเวลาในการให้ความช่วยเหลือในการให้ความรู้ให้คำแนะนำต่าง ๆ ในการทำวิทยานิพนธ์ให้สมบูรณ์

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.อรพรรณ บุตรกตัญญู อาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิ ภายนอกมหาวิทยาลัย ผู้เป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุกัลยา สุเมธ อาจารย์ประจำสาขาวิชาการศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ผู้เป็นคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่ให้ความกรุณาในการตรวจพิจารณาและให้คำชี้แนะอันเป็นประโยชน์ต่อการแก้ไขและปรับปรุงวิทยานิพนธ์ให้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ ดร.ชนาตรา นิมนวล นางสาวสุพรรณิ วรรณเพชร และนางสาวศรสุญา จุลศักดิ์ ที่กรุณาเสียสละเวลาในการตรวจสอบและให้คำแนะนำในการปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณคณาจารย์สาขาวิชาการศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตบูรพา ที่ถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์อันมีค่ายิ่งต่อผู้วิจัย

ขอขอบพระคุณผู้บริหารเครือข่ายโรงเรียนโอบรัก (นามสมมุติ) และคณะครูทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ช่วยเหลือ อำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลและให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีแก่ผู้วิจัย

ผู้วิจัยขอขอบคุณครอบครัวและเพื่อน ๆ ที่คอยให้กำลังใจ ห่วงใย สนับสนุนผู้วิจัยจนวิทยานิพนธ์สำเร็จสมบูรณ์

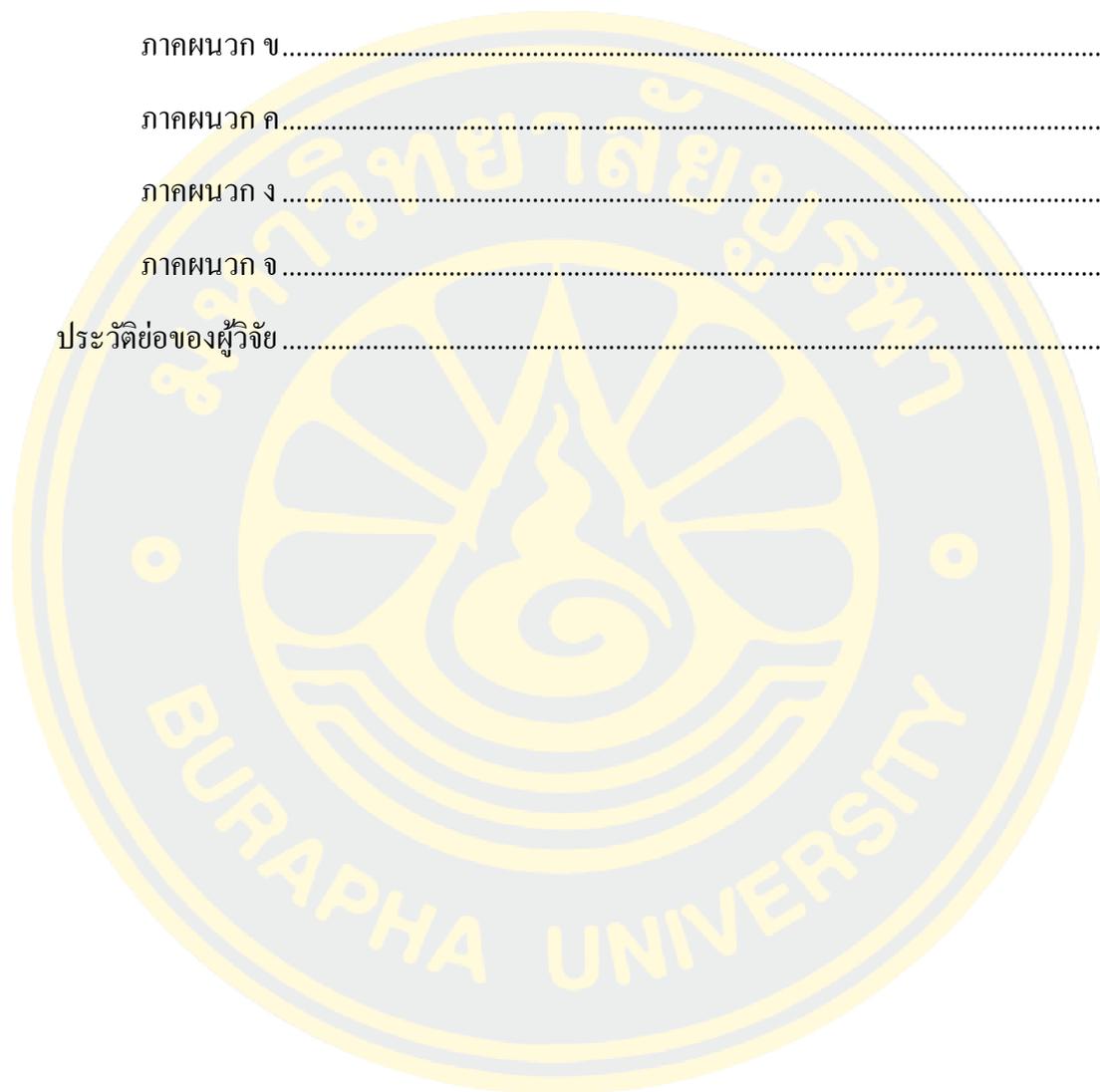
วราภรณ์ ประชุม

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญรูปภาพ	ฎ
บทที่ 1.....	1
บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
คำถามการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
ประโยชน์ที่ได้รับ	10
กรอบแนวคิดในการวิจัย	10
บทที่ 2.....	12
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
1. สมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็ก	12
1.1 ความหมายของสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็ก	12
1.2 ความสำคัญของสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็ก	15
1.3 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็ก	16

1.4 องค์ประกอบของสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็ก	21
1.5 แนวคิดพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็ก	28
2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็ก.....	35
2.1 งานวิจัยในประเทศ	35
2.2 งานวิจัยต่างประเทศ	37
บทที่ 3.....	39
วิธีดำเนินการวิจัย.....	39
1. การศึกษาข้อมูลเบื้องต้น	39
2. การกำหนดประชากร การเลือกกลุ่มตัวอย่าง เกณฑ์การคัดเข้า เกณฑ์การคัดออก และการพิทักษ์สิทธิ์กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	43
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	50
4. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ.....	52
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล	60
6. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	62
บทที่ 4.....	65
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	65
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของครูปฐมวัย.....	66
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็ก	72
บทที่ 5.....	93
สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	93
สรุปผลการวิจัย.....	94
อภิปรายผล	97

บรรณานุกรม	104
ภาคผนวก	108
ภาคผนวก ก.....	109
ภาคผนวก ข.....	121
ภาคผนวก ค.....	151
ภาคผนวก ง.....	172
ภาคผนวก จ.....	182
ประวัติย่อของผู้วิจัย	188

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย	11
ตารางที่ 2 กรอบแนวคิดสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็ก จำแนกตามความหมายและประเด็นที่ศึกษา	41
ตารางที่ 3 จำนวนประชากร และตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามจำแนกตามโรงเรียนในเครือโอบรัก (นามสมมติ)	43
ตารางที่ 4 ผู้ให้ข้อมูลเชิงคุณภาพจำแนกตามผลคะแนน ระดับชั้น และ โรงเรียน	44
ตารางที่ 5 โครงสร้างเครื่องมือและเนื้อหาที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จำแนกตามจำนวนข้อและค่าน้ำหนัก	53
ตารางที่ 6 โครงสร้างเนื้อหาและข้อคำถามในแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ตามกรอบแนวคิดการวิจัย จำแนกตาม จำนวนข้อ และค่าน้ำหนัก	56
ตารางที่ 7 ข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิและประเด็นปรับปรุงแก้ไข	60
ตารางที่ 8 จำนวนร้อยละของแบบสอบถามที่ได้รับจำแนกตาม โรงเรียน	61
ตารางที่ 9 จำนวนและค่าร้อยละข้อมูลทั่วไปของครูปฐมวัย	66
ตารางที่ 10 ข้อมูลพื้นฐานของครูที่ตอบแบบสัมภาษณ์ แบบสำรวจ และแบบสังเกต	71
ตารางที่ 11 ผลการวิเคราะห์คะแนนการปฏิบัติสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็กคนในภาพรวม	72
ตารางที่ 12 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการจัดอันดับสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็กในประเด็นรอง	73
ตารางที่ 13 ผลการวิเคราะห์คะแนนสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็กด้านการเคารพเอกลักษณ์เฉพาะของเด็กแต่ละคน	75
ตารางที่ 14 ผลการวิเคราะห์คะแนนสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็กด้านการยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ด้านอายุ พัฒนาการ และความสามารถ	78

ตารางที่ 15 ผลการวิเคราะห์คะแนนสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็ก
ด้านการเคารพความหลากหลายทางบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม81

ตารางที่ 16 ผลการวิเคราะห์คะแนนสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็ก
ด้านการสร้างความผูกพันและความปลอดภัยเชิงจิตวิทยา84

ตารางที่ 17 ผลการวิเคราะห์คะแนนสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็ก
ด้านการใช้ภาษาและน้ำเสียงที่สะท้อนการยอมรับนับถือ.....87

ตารางที่ 18 ผลการวิเคราะห์คะแนนสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็ก
ด้านการสร้างความไว้วางใจ90

สารบัญรูปภาพ

หน้า

ภาพที่ 1 การสังเคราะห์กรอบแนวคิดการวิจัยเรื่องสภาพและปัญหาสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน โรงเรียน โอบรัก	40
ภาพที่ 2 การสังเกตการจัดกิจกรรมด้านการเคารพเอกลักษณ์เฉพาะของเด็กแต่ละคน	77
ภาพที่ 3 การสำรวจเอกสาร หลักฐาน การจัดกิจกรรมด้านการเคารพเอกลักษณ์เฉพาะของเด็กแต่ละคน	77
ภาพที่ 4 การสังเกตการจัดกิจกรรมด้านการยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ด้านอายุ พัฒนาการและความสามารถ	80
ภาพที่ 5 การสำรวจเอกสาร หลักฐาน การจัดกิจกรรมด้านการยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ด้านอายุ พัฒนาการ และความสามารถ	80
ภาพที่ 6 การสังเกตการจัดกิจกรรมด้านการเคารพความหลากหลายทางบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม	83
ภาพที่ 7 การสำรวจเอกสาร หลักฐาน การจัดกิจกรรมด้านการเคารพความหลากหลายทางบริบทสังคม พหุวัฒนธรรม	84
ภาพที่ 8 การสังเกตการจัดกิจกรรมด้านการสร้างความผูกพันและความปลอดภัยเชิงจิตวิทยา	86
ภาพที่ 9 การสำรวจเอกสาร หลักฐาน การจัดกิจกรรมด้านการสร้างความผูกพันและความปลอดภัยเชิงจิตวิทยา	87
ภาพที่ 10 การสังเกตการจัดกิจกรรมด้านการใช้ภาษาและน้ำเสียงที่สะท้อนการยอมรับนับถือ	89
ภาพที่ 11 การสำรวจเอกสาร หลักฐาน การจัดกิจกรรมด้านการใช้ภาษาและน้ำเสียงที่สะท้อนการยอมรับนับถือ	89
ภาพที่ 12 การสังเกตการจัดกิจกรรมด้านการสร้างความไว้วางใจ	92
ภาพที่ 13 การสำรวจเอกสาร หลักฐาน การจัดกิจกรรมด้านการสร้างความไว้วางใจ	92

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็ก หมายถึง คุณลักษณะเชิงพฤติกรรมที่เป็นผลมาจากความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณลักษณะอื่น ๆ ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานของครูปฐมวัย ในการสร้างความสัมพันธ์เชิงบวกกับเด็กแต่ละคน บนพื้นฐานของการเคารพต่อความหลากหลาย ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ทั้งระดับความสามารถ พื้นฐานทางอารมณ์ และคุณลักษณะต่าง ๆ ตลอดจนการสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่สงบ ผ่อนคลาย ปลอดภัย และน่าไว้วางใจ เพื่อก่อให้เกิดความรัก การยอมรับนับถือ ความร่วมมือและการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข (Virginia's Early Childhood Development Alignment Project, 2008) เด็กปฐมวัยเป็นช่วงวัยแห่งการเจริญเติบโตที่สำคัญที่สุดของชีวิตเพราะเป็นช่วงเวลาแห่งการเตรียมความพร้อมของพัฒนาการทางร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคมและสติปัญญาที่ควรได้รับการพัฒนาอย่างรวดเร็วมากที่สุด กระทรวงศึกษาธิการ (2560) ได้กำหนดปรัชญาการศึกษาปฐมวัยตอนหนึ่งไว้ว่า “การพัฒนาเด็กปฐมวัยต้องอยู่บนพื้นฐานของการอบรมเลี้ยงดู ภายใต้บริบทสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่การเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) ดังนั้นการสร้างสัมพันธภาพที่ดีให้เกิดขึ้นระหว่างครูกับเด็กในชั้นเรียนนับว่า มีความสำคัญเป็นอย่างมากต่อการเรียนรู้ของเด็ก เนื่องจากเป็นสิ่งที่จะทำให้ครูมีความเข้าใจในความแตกต่างระหว่างบุคคลของเด็กทั้งทางด้านอัตลักษณ์ คุณลักษณะเฉพาะตัว พื้นฐานอารมณ์ ความสนใจ จุดแข็งจุดอ่อน พัฒนาการภาษา วัฒนธรรม ภูมิหลังครอบครัว สัมพันธภาพอันดีจะทำให้ครูหรือผู้ดูแลเด็กสามารถตอบสนองต่อความต้องการของเด็กได้ทันทั่วทั้งที่ สม่่าเสมอและคงที่เด็กได้รับประสบการณ์ที่อบอุ่น มั่นคง ปลอดภัย ซึ่งจะส่งผลที่ดีต่อพัฒนาการและการเรียนรู้ในด้านต่าง ๆ ของเด็กต่อไป (National Association for the Education of Young Children, 2012)

การศึกษาปฐมวัยของรัฐเวอร์จิเนียได้นำเสนอสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็กไว้ 7 ประการ ประกอบด้วย 1. การเคารพยอมรับ โดยครูปฏิบัติต่อเด็กแต่ละคนด้วยความเคารพและความเข้าใจ ให้ความสำคัญกับเด็กเป็นรายบุคคล 2. การสร้างความปลอดภัยทางจิตใจและความผูกพัน โดยการดูแลให้เกิดความปลอดภัยทางร่างกายและอารมณ์ 3. การใช้น้ำเสียงที่ให้ความเคารพ โดยพูดกับเด็กด้วยความอ่อนโยน ใช้น้ำเสียงที่สงบและให้เกียรติ

4. การสร้างความไว้วางใจ คือการที่ครูทำกิจวัตรประจำวัน ประจำสัปดาห์อย่างสม่ำเสมอ เด็กสามารถคาดเดาได้ 5. การสร้างสภาพแวดล้อมที่สงบและไม่เร่งรีบ คือการที่ครูดำเนินกิจกรรมในบรรยากาศที่สงบ ไม่เร่งรีบ เหมาะสมกับความสามารถของเด็ก 6. การเคารพความหลากหลาย โดยครูเคารพยอมรับต่อความหลากหลายทางวัฒนธรรม ภาษาและศาสนาของเด็ก 7. การยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล คือการที่ครูเข้าใจและยอมรับความแตกต่างของพฤติกรรมเด็กแต่ละคนที่ได้รับอิทธิพลมาจากอายุ พัฒนาการภูมิหลังของครอบครัว จุดอ่อนจุดแข็งและความสนใจ (Virginia's Early Childhood Development Alignment Project, 2008) นอกจากนี้ สมาคมการศึกษาปฐมวัยแห่งชาติสหรัฐอเมริกาได้นำเสนอการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับเด็ก ดังนี้

1. ครูควรแสดงออกซึ่งการยอมรับ ชื่นชมในตัวเด็ก
2. ครูควรใช้เวลาแก่เด็ก รับฟังเด็กด้วยความตั้งใจ
3. ครูควรพูดจากับเด็กอย่างเป็นกันเอง สุภาพอ่อน โยน พูดในสิ่งที่ดี
4. ครูควรปฏิบัติต่อเด็กด้วยความเท่าเทียมไม่ว่าจะมาจากเชื้อชาติ ศาสนา หรือวัฒนธรรมใด และควรเปิดโอกาสให้เด็กทั้งชายและหญิงได้เข้าร่วมกิจกรรมไม่น้อยไปกว่ากัน
5. ครูควรส่งเสริมให้เด็กได้พัฒนาความเป็นตัวของตัวเอง และการรู้จักช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน
6. การใช้เทคนิควิธีการที่ดีในการแนะนำเด็ก ตลอดจนเบี่ยงเบนความสนใจเมื่อเกิดปัญหาหรือความขัดแย้งทางอารมณ์
7. ครูสร้างบรรยากาศที่ดีภายในห้องเรียน
8. ครูช่วยให้เด็กรู้สึกอบอุ่น มีความสุข ผ่อนคลาย ได้เข้าร่วมการเล่นและกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยความสนใจ
9. ครูควรส่งเสริมให้เด็กทำงานร่วมกัน และช่วยส่งเสริมให้เกิดพฤติกรรมทางสังคมที่พึงประสงค์
10. ครูควรมีความคาดหวังว่าพฤติกรรมทางสังคมของเด็กแต่ละคนจะได้รับพัฒนาไปตามวัยอย่างเหมาะสม
11. ครูควรส่งเสริมให้เด็กสามารถพูดสื่อความหมายได้เพื่อถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดของพวกเขา (National Association for the Education of Young Children, 2012) และ Honig (2002) ได้กล่าวถึง วิธีการที่ครูใช้ในการสร้างสัมพันธ์ภาพความผูกพันกับเด็ก คือ การแสดงความรักต่อเด็กผ่านการสัมผัสด้วยความอ่อน โยน การแสดงความรักต่อเด็กผ่านทางวาจา ผ่านการพูดคุยด้วยน้ำเสียงที่นุ่มนวล ใช้คำพูดที่ไพเราะ สร้างบรรยากาศแห่งความอบอุ่นผ่อนคลาย การยอมรับและรู้สึกปลอดภัย ผ่านการเปิดเพลงที่มีทำนองนุ่มนวล สนใจฟังในสิ่งที่เด็กพูด ชื่นชมในสิ่งที่เด็กทำ บอกกับเด็กว่า ทำหรือกำลังจะทำอะไร แสดงพฤติกรรมของการใส่ใจและกระตือรือร้นต่อปฏิกิริยาท่าทางหรือความต้องการของเด็ก ทำให้เด็กรู้สึกอบอุ่น มีความสุข ผ่อนคลาย ได้เข้าร่วมการเล่นและกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยความสนใจ เกิดพฤติกรรมทางสังคมที่พึงประสงค์ตามวัยอย่างเหมาะสม และส่งเสริมให้เด็กสามารถพูดสื่อความหมาย เพื่อถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดของตนเองได้ จะเห็นได้ว่าสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธ์ภาพระหว่างครูกับเด็กต้องการทักษะและองค์ความรู้ที่จำเป็นหลากหลายด้าน ตลอดจนการนำไปใช้ให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมกับกลุ่มเด็กที่มีความหลากหลาย ดังนั้นจึงเป็นความท้าทายของการพัฒนาศักยภาพ

บุคลากรทางการศึกษาปฐมวัยให้เป็นครูมืออาชีพมากยิ่งขึ้นจากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสภาพและปัญหาสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็กอย่างเป็นระบบ

รายงานสภาพพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่าสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่เป็นสาเหตุให้เด็กไม่ยอมมาโรงเรียนมากที่สุด คือ ไม่ประทับใจในการสอนของครู ไม่ชอบบรรยากาศการเรียนการสอน ครูไม่มีความเป็นกันเอง และทำโทษเด็กโดยไม่ทราบสาเหตุของความผิด ทำให้เด็กขาดความมั่นใจในตนเองและมีเจตคติที่ไม่ดีต่อการมาโรงเรียน ส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้ของเด็ก (สุวรรณ มีทองคำ บุญทวี อรุณมาศ และ สุนีย์ บุญทิม, 2550) และผลการสำรวจปัญหาในการอบรมเลี้ยงดูเด็กของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย พบว่า ครูขาดความรู้เกี่ยวกับวิธีการเรียนรู้ พัฒนาการ และจิตวิทยาเด็ก ทำให้ไม่สามารถจัดประสบการณ์ที่สอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้และพัฒนาการของเด็กได้ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2551) และจากการเผยแพร่คลิปวิดีโอจากกล้องวงจรปิดของทางโรงเรียนแห่งหนึ่งบนโลกโซเชียลมีเดีย ในวันที่ 26 กันยายน 2563 ได้แสดงให้เห็นถึงพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงของครู ทำร้ายร่างกายเด็กวัย 3 ขวบ ทำให้มีผลกระทบต่อสภาพจิตใจของเด็กอย่างยิ่งเนื่องจากการขาดความรักและสายสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน รวมถึงปัญหาความไม่เข้าใจในธรรมชาติของเด็กปฐมวัยยังเป็นอีกปัญหาหนึ่งส่งผลต่อการจัดการศึกษาที่ไม่สอดคล้องกับความต้องการของเด็ก รวมทั้งผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโควิด -19 เมื่อต้องหยุดเรียนเป็นเวลานาน ทำให้ทักษะทางด้านการมีปฏิสัมพันธ์ของเด็กปฐมวัยถดถอยลงเนื่องจากเป็นช่วงวัยที่ต้องการการเรียนรู้ทั้งด้านทักษะและสังคมจากการมีปฏิสัมพันธ์ในห้องเรียน (ตรีบุษ ไพชยนต์วิจิตร และ สรลชญา ธิติสวรรค์, 2565) จะเห็นได้ว่าปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นล้วนเป็นองค์ประกอบของสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็ก ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับความสามารถและองค์ความรู้ที่จำเป็นเกี่ยวกับการปฏิบัติที่อยู่บนพื้นฐานความเข้าใจเด็กทั้งพัฒนาการ ธรรมชาติ และความแตกต่างระหว่างบุคคลที่เหมาะสม การสร้างบรรยากาศ การปฏิบัติกิจกรรมและกิจกรรมประจำวัน ที่คงที่สม่ำเสมอ และสามารถคาดการณ์ได้ เพื่อให้เด็กเกิดความคุ้นเคย ไว้วางใจและมีความมั่นคงทางจิตใจ ดังนั้น สมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็ก จึงมีความสำคัญและจำเป็น ในการสร้างรากฐานเพื่อการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยอย่างมีคุณภาพ

โรงเรียนในเครือ โรงเรียน โอบรัก (นามสมมติ) เป็นโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดชลบุรี ได้แก่ โรงเรียน โอบรัก 1 เปิดทำการสอนเป็นเวลา 32 ปี โรงเรียน โอบรัก 2 เปิดทำการสอนเป็นเวลา 28 ปี และโรงเรียน โอบรัก 3 เปิดทำการสอนเป็นเวลา 13 ปี จัดเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ ซึ่งเปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นเตรียมอนุบาล จนถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 การคัดเลือกบุคลากรมีระบบการคัดเลือก ฝึกอบรม ทดลองการทำงาน

อย่างมีระบบขั้นตอน โดยเฉพาะครูระดับชั้นอนุบาล ซึ่งต้องมีคุณสมบัติพื้นฐานคือมีบุคลิกของความเป็นครู มีความรัก ความเมตตาต่อเด็ก และเข้าใจพัฒนาการของเด็กเป็นรายบุคคล โรงเรียนโอบร์กให้ความสำคัญในการสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างครูกับนักเรียน ดังระบุไว้ในหลักสูตรสถานศึกษาไว้ว่า การส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน เพื่อมุ่งเน้นพัฒนาเด็กตามธรรมชาติให้เหมาะสมตามวัยอย่างมีคุณภาพและต่อเนื่อง การส่งเสริมบุคลากรให้มีความรู้ ความสามารถในการจัดกิจกรรมเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพและเกิดประสิทธิภาพอย่างเป็นองค์รวม การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน การส่งเสริมและสนับสนุนความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา พ่อแม่ ครอบครัว ชุมชน และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็ก รวมถึงนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาจัดการเรียนการสอน (คณะผู้บริหารเครือข่ายโรงเรียนโอบร์ก, 2565) ตลอดระยะเวลาการดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของเครือข่ายโรงเรียนโอบร์ก (นามสมมติ) ยังไม่เคยดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อการประเมินสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็กอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ได้ข้อมูลสะท้อนสภาพ ปัญหา การปฏิบัติของครูที่สอดคล้องกับมาตรฐานสมรรถนะด้านสัมพันธภาพของครูปฐมวัย และนำข้อมูลสารสนเทศมาวิเคราะห์ความต้องการพื้นฐานที่จะนำไปสู่การพัฒนาสมรรถนะครูปฐมวัยให้เกิดประสิทธิภาพที่ดีต่อไป บริบทด้านต่าง ๆ ของโรงเรียนให้ความสำคัญในการสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างครูและเด็กปฐมวัย ผู้วิจัยมีความต้องการที่จะทำการศึกษาในเรื่องสัมพันธภาพที่ดีระหว่างครูและเด็กปฐมวัยอย่างลึกซึ้ง แต่ทั้งนี้ยังขาดความรู้ความเข้าใจที่อยู่บนพื้นฐานของทฤษฎีที่มีความละเอียดซับซ้อนที่จะก่อให้เกิดสมรรถนะที่เหมาะสมเพื่อเป็นฐานในการพัฒนาครูปฐมวัยต่อไป

ความสำคัญและความเป็นมาดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็กในเครือข่ายโรงเรียนโอบร์ก (นามสมมติ) ซึ่งประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการเคารพเอกลักษณ์เฉพาะของเด็กแต่ละคน (respecting individual differences) ด้านการยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ด้านอายุ พัฒนาการและ ความสามารถ (accepting commonality) ด้านการเคารพความหลากหลายทางบริบทสังคม วัฒนธรรม (respecting diversity) ด้านการสร้าง ความผูกพันและความปลอดภัยเชิงจิตวิทยา (building psychological attachment and safety) ด้านการใช้ภาษาและน้ำเสียงที่สะท้อนการยอมรับนับถือ (uses of language and tone reflecting respect) ด้านการสร้าง ความไว้วางใจ (building trust) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็กที่แท้จริงนำไปใช้ในการพัฒนาปรับปรุงคุณภาพของครูให้เป็นที่ไปตามเจตนารมณ์ของโรงเรียน รวมถึงเป็นแนวทางสำหรับบุคลากรทางการศึกษาปฐมวัยได้ตระหนักถึงความสำคัญของสัมพันธภาพระหว่าง

ครูกับเด็ก ช่วยให้มีแนวทางในการแสดงสัมพันธภาพที่เหมาะสมต่อเด็ก เป็นต้นแบบที่ดีและเป็นสิ่งแวดล้อมที่เกื้อกูลต่อการเจริญเติบโตและการเรียนรู้ตามขั้นตอนพัฒนาการอย่างเป็นธรรมชาติของเด็กแต่ละคน ตลอดจนมีสัมพันธภาพที่ดีที่อยู่บนพื้นฐานของการอบรมเลี้ยงดูด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคนซึ่งจะเป็นพื้นฐานการดำเนินชีวิตตลอดทั้งชีวิตของทรัพยากรบุคคลต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็กในเครือโรงเรียนโอบรัก (นามสมมติ) ใน 6 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านการเคารพเอกลักษณ์เฉพาะของเด็กแต่ละคน 2. ด้านการยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ด้านอายุ พัฒนาการและ ความสามารถ 3. ด้านการเคารพความหลากหลายทางบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม 4. ด้านการสร้างความผูกพันและความปลอดภัยเชิงจิตวิทยา 5. ด้านการใช้ภาษาและน้ำเสียงที่สะท้อนการยอมรับนับถือ 6. ด้านการสร้างควมไว้วางใจ

คำถามการวิจัย

สมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็กในเครือโรงเรียนโอบรักเป็นอย่างไร

ขอบเขตของการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูปฐมวัยในเครือโรงเรียนโอบรัก (นามสมมติ) จำนวน 103 คน ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566
2. การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อศึกษาสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็กในเครือโรงเรียนโอบรัก (นามสมมติ) ใน 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการเคารพเอกลักษณ์เฉพาะของเด็กแต่ละคน ด้านการยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ด้านอายุ พัฒนาการและ ความสามารถ ด้านการเคารพความหลากหลายทางบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม ด้านการสร้างความผูกพันและความปลอดภัยเชิงจิตวิทยา ด้านการใช้ภาษาและน้ำเสียงที่สะท้อนการยอมรับนับถือ และด้านการสร้างควมไว้วางใจ

นิยามศัพท์เฉพาะ

สมรรถนะ หมายถึง คุณลักษณะเชิงพฤติกรรมที่เป็นผลมาจากความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณลักษณะอื่น ๆ ของบุคคลในการปฏิบัติงานได้อย่างโดดเด่น บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและมีมาตรฐาน สามารถวัดและประเมินผลได้ชัดเจน

สมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็ก หมายถึง พฤติกรรมหรือคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานของครูปฐมวัยในการสร้างความสัมพันธ์เชิงบวกกับเด็กแต่ละคนบนพื้นฐานของการเคารพต่อความหลากหลาย ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ทั้งระดับความสามารถ พื้นฐานทางอารมณ์ และคุณลักษณะต่าง ๆ ตลอดจนการสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่สงบ ผ่อนคลาย ปลอดภัยและน่าไว้วางใจ เพื่อก่อให้เกิดความรัก ความยอมรับนับถือ ความร่วมมือ และการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้เก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีลักษณะเป็นมาตรฐานค่า (Rating Scale) 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ยและแปลผลดังนี้ ช่วงคะแนนเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง สมรรถนะในระดับมากที่สุด ช่วงคะแนนเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง สมรรถนะในระดับมาก ช่วงคะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง สมรรถนะในระดับปานกลาง ช่วงคะแนนเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง สมรรถนะในระดับน้อย ช่วงคะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง สมรรถนะในระดับน้อยที่สุด การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพใช้เครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 3 ชุด ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกตและแบบสำรวจ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา จัดหมวดหมู่ สรุปเรียบเรียงในรูปแบบการบรรยายความ โครงสร้างการประเมินสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็กจำแนกได้ 6 ด้าน ได้แก่ 1) การเคารพเอกลักษณ์เฉพาะของเด็กแต่ละคน 2) การยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ด้านอายุ พัฒนาการและความสามารถ 3) การเคารพความหลากหลายทางบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม 4) การสร้างความผูกพันและความปลอดภัยเชิงจิตวิทยา 5) การใช้ภาษาและน้ำเสียงที่สะท้อนการยอมรับนับถือ และ 6) การสร้างความไว้วางใจ

1. การเคารพเอกลักษณ์เฉพาะของเด็กแต่ละคน หมายถึง พฤติกรรมหรือคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานของครูปฐมวัยในการเคารพยอมรับภูมิหลังทางครอบครัว ความหลากหลายทางพหุวัฒนธรรม ภาษา ศาสนาของเด็ก ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้จำแนกโครงสร้างการประเมินเป็น 2 ประเด็นรอง ได้แก่ 1.1) ความเข้าใจและการปฏิบัติที่เหมาะสมกับคุณลักษณะเฉพาะของเด็กแต่ละคน ซึ่งมีประเด็นย่อย ดังนี้ 1.1.1) ครูสามารถระบุคุณลักษณะเฉพาะของเด็กแต่ละคนที่อยู่ในความดูแลได้ ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพ จุดแข็ง ข้อจำกัด ความสนใจ แรงจูงใจ ความ

ต้องการของเด็กแต่ละคน 1.1.2) ครูปฏิบัติกับเด็กโดยตระหนักว่าเด็กแต่ละคนเป็นบุคคลที่มีลักษณะเฉพาะตัวได้แก่ ครูใส่ใจเด็กอย่างเท่าเทียม ไม่เลือกเชื้อชาติ สีผิว รูปร่างหน้าตา จัดกิจกรรมที่คำนึงถึงจุดแข็ง ข้อจำกัด ความสนใจ แรงจูงใจ ความต้องการที่แตกต่างกัน โดยสนับสนุนให้เด็กมีโอกาสเลือกและตัดสินใจ ตอบสนองความต้องการของเด็กอย่างเหมาะสม เลือกนิทานที่เด็กชื่นชอบมาจัดกิจกรรม จัดกิจกรรมให้เด็กแลกเปลี่ยนเกี่ยวกับตัวเองผ่านการเล่าหรือทำหนังสือ

1.2) ความเข้าใจและการปฏิบัติที่เหมาะสมกับพื้นฐานทางอารมณ์ของเด็กแต่ละคน ซึ่งมีประเด็นย่อย ดังนี้ 1.2.1) ครูสามารถระบุลักษณะพื้นฐานทางอารมณ์ของเด็กแต่ละคนที่อยู่ในความดูแลได้ ได้แก่ ระดับการปรับตัว ระดับการจดจ่อ มุ่งมั่น ระดับการเข้าสังคมหรือความเขินอาย ไม่กล้าแสดงออก ระดับความไวต่อสิ่งเร้า 1.2.2) ครูปฏิบัติโดยตระหนักว่าเด็กแต่ละคนมีลักษณะพื้นฐานทางอารมณ์ที่แตกต่างกันได้แก่ การให้เวลา ให้โอกาสในการปรับตัว ให้ความสนใจที่เหมาะสมกับเด็กแต่ละคน ไม่นำมาเปรียบเทียบกัน ไวต่อปฏิกริยาของเด็กและตอบสนองอย่างเหมาะสม

2. การยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ด้านอายุ พัฒนาการและความสามารถ

หมายถึงพฤติกรรมหรือคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานของครูปฐมวัยในการยอมรับความแตกต่างของพฤติกรรมของเด็กแต่ละคนที่ได้รับอิทธิพลมาจากอายุ พัฒนาการ และความสามารถ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้มี 2 ประเด็นรอง ได้แก่ 2.1) การยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคลด้านอายุ และพัฒนาการ ซึ่งมีประเด็นย่อย ดังนี้ 2.1.1) ครูสามารถระบุช่วงวัยและพฤติกรรมเด็กแต่ละคนที่สอดคล้องกับทฤษฎีพัฒนาการได้ ได้แก่ ระบุได้ว่าเด็กควรมีสภาพที่พึงประสงค์ตามวัยอายุ 3 ปี เขียนรูปร่างกลมตามแบบได้ อายุ 4 ปี เขียนรูปลี่เหลี่ยมตามแบบได้อย่างมีมุมชัดเจน อายุ 5 ปี เขียนรูปร่างสามเหลี่ยมตามแบบได้อย่างมีมุมชัดเจน เป็นต้น 2.1.2) ครูปฏิบัติโดยตระหนักว่าเด็กแต่ละคนมีพัฒนาการที่แตกต่างกันตามบริบทที่แวดล้อม ได้แก่ ครูแม่ว่าเด็กจะอยู่ในช่วงวัยใกล้เคียงกัน แต่การจัดกิจกรรมมีความหลากหลาย เพื่อตอบสนองเด็กที่มีพัฒนาการที่แตกต่างกัน เพราะประสบการณ์เดิม สังคมวัฒนธรรม การเลี้ยงดูที่ส่งผลต่อเด็ก และครูเสริมต่อการเรียนรู้ เพื่อยกศักยภาพของเด็กเป็นรายบุคคล 2.2) การยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคลด้านความสามารถ ซึ่งมีประเด็นย่อย ดังนี้ 2.2.1) ครูสามารถระบุความแตกต่างระหว่างบุคคลด้านความสามารถของเด็กแต่ละคน ได้แก่ บอกได้ว่าเด็กบางคนมีความสามารถในการใช้ภาษา บางคนด้านตรรกะ ด้านมิติสัมพันธ์ ด้านการเคลื่อนไหวและการใช้ร่างกาย ด้านดนตรี ด้านมนุษย์สัมพันธ์ ด้านการเข้าใจตนเอง 2.2.2) ครูปฏิบัติโดยตระหนักว่าเด็กแต่ละคนมีความสามารถที่แตกต่างกันได้แก่ จัดกิจกรรมหลากหลาย ส่งเสริมความพยายามตามความสามารถของเด็กที่แตกต่างกัน กล่าวหรือแสดงท่าทางชื่นชมในสิ่งที่เด็กทำ

โดยไม่นำมาเปรียบเทียบกัน มีความคาดหวังที่เหมาะสมกับความสามารถ ของเด็กแต่ละคนในการ เข้าร่วมกิจกรรม

3. การเคารพความหลากหลายทางบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม หมายถึง พฤติกรรม หรือคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานของครูปฐมวัยในการเคารพยอมรับภูมิหลังทางครอบครัว ความหลากหลายทางพหุวัฒนธรรม ภาษา ศาสนาของเด็ก ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ มี 2 ประเด็นรอง ได้แก่ 3.1) การยอมรับความหลากหลายเกี่ยวกับภูมิหลังทางครอบครัว ซึ่งมีประเด็นย่อย ดังนี้ 3.1.1) ครูสามารถระบุถึงภูมิหลังทางครอบครัวของเด็กแต่ละคน ได้แก่ ขนาดครอบครัวฐานะเศรษฐกิจของ ครอบครัว การศึกษา การอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครอง 3.1.2) ครูปฏิบัติโดยตระหนักเด็กแต่ละคนมีความหลากหลายเกี่ยวกับภูมิหลังทางครอบครัวได้แก่ สนับสนุนให้เด็กแลกเปลี่ยนประสบการณ์เดิม จัด โอกาสให้เด็กที่สมัครใจนำรูปภาพครอบครัวมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อน เปิดโอกาสให้ ครอบครัวมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม การพัฒนาเด็ก หรือมีส่วนร่วมในกิจกรรมวันสำคัญของ โรงเรียน 3.2) การยอมรับความหลากหลายทางพหุวัฒนธรรม ภาษา ศาสนา 3.2.1) ครูสามารถระบุ พื้นฐานทางวัฒนธรรม ภาษาและศาสนาของเด็กแต่ละคนได้แก่ ครูมีการเยี่ยมบ้านเด็ก สร้าง สัมพันธ์กับผู้ปกครอง สอบถามข้อมูลผู้ปกครองจนบอกลักษณะวัฒนธรรม ภาษาที่ใช้และศาสนาที่ ครอบครัวเด็กนับถือ 3.2.2) ครูปฏิบัติโดยตระหนักเด็กแต่ละคน มีความหลากหลายทางพหุ วัฒนธรรม ภาษาและศาสนาได้แก่ ครูนำวัฒนธรรม สื่อทรัพยากรในชุมชนมา ใช้ในการจัดกิจกรรม ใช้ภาษาแม่หรือภาษาที่เด็กคุ้นเคยในการจัดกิจกรรมและนำพาเด็กค่อย ๆ เรียนรู้ภาษาที่ โรงเรียนใช้ ส่งเสริมให้เด็กเคารพยอมรับเพื่อนที่มีความแตกต่างจากตน

4. การสร้างความผูกพันและความปลอดภัยเชิงจิตวิทยา หมายถึง พฤติกรรมหรือ คุณลักษณะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานของครูปฐมวัยในการสร้างสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนให้เด็ก เกิดความรู้สึกมั่นคง ปลอดภัยทั้งทางกายภาพและทางจิตใจ การสร้างบรรยากาศที่สงบ ไม่เร่งรีบ และน่ารื่นรมย์ ในการเข้าร่วมกิจกรรมของเด็ก และการสร้างความผูกพันระหว่างเด็กกับครู ซึ่งใน การวิจัยครั้งนี้มี 2 ประเด็นรอง ได้แก่ 4.1) การสร้างความปลอดภัยเชิงจิตวิทยา ซึ่งมีประเด็นย่อย ดังนี้ 4.1.1) ครูสร้างบรรยากาศแห่งความสงบ อบอุ่น ผ่อนคลายได้แก่ ครูคำนึงถึง แสง สี เสียงที่ เหมาะสมในการจัดสภาพแวดล้อม การใช้เสียงเพลงที่มีทำนองนุ่มนวลสอดแทรก ในการดำเนิน กิจกรรม 4.1.2) ครูจัดสภาพแวดล้อมที่คำนึงถึงความปลอดภัยของสื่อ อุปกรณ์เครื่องเรือน และการ ออกแบบอาคารได้แก่ การเลือก การจัดวางสื่ออุปกรณ์ที่ปลอดภัยเหมาะสมกับเด็ก คำนึงแบบแปลน ห้องเรียนที่ครูสามารถดูแลเด็กได้อย่างทั่วถึง 4.2) การสร้างความผูกพันระหว่างเด็กกับครู ซึ่งมี ประเด็นย่อย ดังนี้ 4.2.1) ครูแสดงสัมผัสแห่งความรักผ่านการปฏิบัติต่อเด็กด้วยความนุ่มนวลได้แก่

โอบกอด แตะประสานมือ จับมือเขย่า ยิ้มแย้มแจ่มใส ให้ความสนใจเมื่อเด็กยิ้มให้ ทักทายเมื่อเด็กเข้ามาหา เล่นร่วมกับเด็ก ใส่ใจสอบถามเมื่อเด็กขาดเรียน 4.2.2) ครูตอบสนองสถานการณ์ที่เด็กต้องการความช่วยเหลืออย่างเหมาะสมและทันที่ที่ได้แก่ ครูใส่ใจ ivo ต่อปฏิกริยาทำทางและพฤติกรรมของเด็กที่ผิดไปจากเดิม กระตือรือร้นเข้าไปตอบสนองตามความต้องการอย่างเหมาะสม จนเด็กคลายความคับข้องใจ

5. การใช้ภาษาและน้ำเสียงที่สะท้อนการยอมรับนับถือ หมายถึง พฤติกรรมหรือคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานของครูปฐมวัยในด้านการพูดกับเด็กด้วยความอ่อนโยน ใช้ น้ำเสียงที่สงบ ให้เกียรติ ใส่ใจขณะสนทนากับเด็ก ใช้ภาษาเชิงบวกและเหมาะสมกับพัฒนาการเด็ก ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้มี 2 ประเด็นรอง ได้แก่ 5.1) การใช้ น้ำเสียงที่สงบ อ่อน โยน และใส่ใจขณะสนทนากับเด็ก ซึ่งมีประเด็นย่อย ดังนี้ 5.1.1) ครูสนทนากับเด็กโดยใช้น้ำเสียงที่สงบ อ่อนโยนได้แก่ ครูแสดงสัมผัสมแห่งความรักต่อเด็กทางวาจา กล่าวทักทายเรียกชื่อเด็กด้วยน้ำเสียงที่นุ่มนวลอบอุ่น เมื่อพบกันเมื่อเริ่มต้นวันใหม่ การเป็นแบบอย่างที่ดีและแนะนำ ให้เด็กพูดด้วยความอ่อนโยนและใช้น้ำเสียงที่สงบกับผู้อื่น 5.1.2) ครูแสดงพฤติกรรมการใส่ใจขณะสนทนากับเด็กได้แก่ สนใจฟังในสิ่งที่เด็กพูด ถาม หรือเรียกให้คู่สิ่งที่เด็กทำ ขณะพูดคุยกับเด็ก คร่อมองหน้า สบตา หรือ โน้มตัวให้อยู่ในระดับสายตาของเด็ก เป็นผู้ฟังที่ชื่นชมเรื่องราวที่เด็กเล่า แลกเปลี่ยนประสบการณ์ที่สัมพันธ์กับที่เด็กเล่า 5.2) การใช้ภาษาเชิงบวกและเหมาะสมกับพัฒนาการของเด็ก ซึ่งมีประเด็นย่อย ดังนี้ 5.2.1) ครูใช้ภาษาเชิงบวกในการสื่อสารกับเด็กได้แก่ ใช้คำพูดที่สุภาพ ไพเราะ ให้เกียรติ ให้กำลังใจ แม้ในสถานการณ์ที่เด็กทำผิด โดยไม่ตำหนิอย่างเดียวน ต้องมีข้อเสนอแนะในการแก้ไขพฤติกรรมและให้กำลังใจเด็กด้วยหลีกเลี่ยงการ โดนตำหนิโดยไม่จำเป็น 5.2.2) ครูใช้ภาษาที่เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กได้แก่ ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย ชัดเจน ปรับให้เหมาะสมกับสถานการณ์ ความสามารถ ช่วงวัยของเด็กที่แตกต่างกัน

6. การสร้างความไว้วางใจ หมายถึง พฤติกรรมหรือคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานของครูปฐมวัยในการดำเนินกิจกรรมและกิจวัตรประจำวันต่าง ๆ ที่มีความคงที่ สม่่าเสมอ และคาดการณ์ได้ เพื่อให้เด็กเกิดความคุ้นเคย ไว้วางใจ และมีความมั่นคงทางจิตใจ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้มี 2 ประเด็นรอง ได้แก่ 6.1) การมีผู้ดูแลเด็กให้ทราบขั้นตอนการทำกิจกรรมและกิจวัตร ซึ่งมีประเด็นย่อย ดังนี้ 6.1.1) ครูดูแลเด็กโดยมีครูหรือผู้ใหญ่ที่เด็กคุ้นเคยอยู่ด้วยตลอดเวลาได้แก่ ครูดูแลเด็กขณะทำกิจกรรมและกิจวัตรทั้งวัน เมื่อครูจะต้องหายออกไปจากสายตาของเด็ก ครูจะต้องบอกเด็กว่าจะไปไหน และจะกลับมาเมื่อไร 6.1.2) ครูแนะนำให้เด็กทราบถึงกระบวนการทำกิจกรรมและกิจวัตรต่าง ๆ อย่างเป็นขั้นตอน เช่น ครูบอกว่าต่อไปเป็นช่วงศิลปะนะ เด็กเลือกว่าจะทำอะไร

ฟังครูอธิบายขั้นตอนการทำกิจกรรมแต่ละอย่าง ส่งงาน เก็บของ ล้างมือ 6.2) การคำนึงถึงตารางกิจกรรม กิจกรรม และรอยเชื่อมต่อที่สม่ำเสมอและคาดการณ์ได้ ซึ่งมีประเด็นย่อย ดังนี้ 6.2.1) ครูมีตารางกิจกรรมและกิจวัตรประจำวัน ที่มีความคงที่สม่ำเสมอ สนับสนุนให้เด็กสามารถคาดการณ์พฤติกรรมที่จะเกิดขึ้นได้แก่ จัดทำตารางกิจวัตรประจำวัน และ/หรือมีกิจกรรมประจำสัปดาห์ในแต่ละวันที่หมุนเปลี่ยนไป โดยดำเนินการอย่างคงที่ไม่ปรับเปลี่ยนไปมาเพื่อให้เด็กสามารถทำนายคาดคะเนลำดับกิจกรรมที่จะเกิดขึ้นได้ 6.2.2) ครูสร้างรอยเชื่อมต่อกิจกรรมต่าง ๆ อย่างเหมาะสม เช่น บอกเด็กว่ากำลังทำ หรือจะทำอะไร ให้เวลาเด็กในการปรับตัวในช่วงรอยต่อกิจกรรมเดือนก่อนหมดเวลา ให้เวลาในการเก็บของหรือเตรียมตัว

เครือข่ายโรงเรียนโอบรัก (นามสมมติ) หมายถึง โรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาสังกัดสำนักงานการส่งเสริมการศึกษาเอกชน มีโรงเรียนในเครือจำนวน 3 โรงเรียน เปิดทำการสอนตั้งแต่ปีการศึกษา 2534 ในระดับชั้นเตรียมอนุบาล จนถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในการศึกษาครั้งนี้ศึกษาเฉพาะครูประจำการระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1 ถึงระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3 ของโรงเรียนในเครือซึ่งมีโรงเรียนในเครือ 3 โรงเรียน

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. เป็นแนวทางสำหรับครูปฐมวัยและผู้ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็กให้มีประสิทธิภาพ
2. เป็นแนวทางสำหรับเครือข่ายโรงเรียนโอบรัก (นามสมมติ) ในการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็กซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการสอนและการดูแลเด็กปฐมวัยต่อไป

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยศึกษาสมรรถนะของครูปฐมวัยของ (Virginia's Early Childhood Development Alignment Project, 2008) และการสร้างสัมพันธภาพระหว่างครูและเด็กปฐมวัยของ (Honig, 2002) และ (National Association for the Education of Young Children, 2012) จากนั้นนำมาสังเคราะห์สมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็ก แบ่งออกเป็น 6 ด้านได้แก่ ด้านการเคารพเอกลักษณ์เฉพาะของเด็กแต่ละคน ด้านการยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ด้านอายุ พัฒนาการและ ความสามารถ ด้านการเคารพความหลากหลายทางบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม

ด้านการสร้างความผูกพันและความปลอดภัยเชิงจิตวิทยา ด้านการใช้ภาษาและน้ำเสียงที่สะท้อนการยอมรับนับถือ ด้านการสร้างควมไว้วางใจ สามารถสรุปกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

ตารางที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ประเด็นที่ศึกษา	องค์ประกอบและประเด็นรอง
สมรรถนะของครูปฐมวัย ด้านสัมพันธภาพระหว่าง ครูกับเด็ก	<p>1. การเคารพเอกลักษณ์เฉพาะของเด็กแต่ละคน (respecting individual differences)</p> <p>1.1 ความเข้าใจและการปฏิบัติที่เหมาะสมกับคุณลักษณะเฉพาะของเด็กแต่ละคน</p> <p>1.2 ความเข้าใจและการปฏิบัติที่เหมาะสมกับพื้นฐานทางอารมณ์ของเด็กแต่ละคน</p> <p>2. การยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ด้านอายุ พัฒนาการ และความสามารถ (accepting commonality)</p> <p>2.1 การยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคลด้านอายุและ พัฒนาการ</p> <p>2.2 การยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคลด้านความสามารถ</p> <p>3. การเคารพความหลากหลายทางบริบทสังคม วัฒนธรรม (respecting diversity)</p> <p>3.1 การยอมรับความหลากหลายเกี่ยวกับภูมิหลังทางครอบครัว</p> <p>3.2 การยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม ภาษา ศาสนา</p> <p>4. การสร้างความผูกพันและความปลอดภัยเชิงจิตวิทยา (building psychological attachment and safety)</p> <p>4.1 การสร้างความปลอดภัยเชิงจิตวิทยา</p> <p>4.2 การสร้างความผูกพันระหว่างเด็กกับครู</p> <p>5. การใช้ภาษาและน้ำเสียงที่สะท้อนการยอมรับนับถือ (uses of language and tone reflecting respect)</p> <p>5.1 การใช้ภาษาที่สงบ อ่อนโยน และแสดงพฤติกรรมของการใส่ใจขณะสนทนากับเด็ก</p> <p>5.2 การใช้ภาษาเชิงบวกและเหมาะสมกับพัฒนาการของเด็ก</p> <p>6. การสร้างความไว้วางใจ (building trust)</p> <p>6.1 การบอกเด็กให้ทราบถึงขั้นตอนการทำกิจกรรมและกิจวัตร</p> <p>6.2 การคำนึงถึงตารางกิจกรรม กิจวัตร และรอยเชื่อมต่อที่สม่ำเสมอและคาดการณได้</p>

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี จากเอกสาร ตำรา และงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นพื้นฐาน ในการทำวิจัยเรื่องสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็ก ในโรงเรียนโอบรัก (นามสมมุติ) ซึ่งได้สังเคราะห์ข้อมูล ตามลำดับหัวข้อดังต่อไปนี้

1. สมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็ก

- 1.1 ความหมายของสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็ก
- 1.2 ความสำคัญของสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็ก
- 1.3 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็ก
- 1.4 องค์ประกอบของสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็ก
- 1.5 แนวคิดพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็ก

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็ก

- 2.1 งานวิจัยในประเทศ
- 2.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. สมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็ก

1.1 ความหมายของสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็ก

การให้คำนิยามคำว่า “สมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็ก” ที่ชัดเจนเพื่อนำไปสู่การออกแบบการวิจัยในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยพบว่าจำเป็นต้องให้คำจำกัดความ คำที่มีความเกี่ยวข้องอย่างเป็นขั้นเป็นตอน 2 คำ โดยเริ่มจากการนิยาม คำว่า “สมรรถนะ” (Competency) และคำว่า “สัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็ก” “สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัย” จากนั้นจึงจะสามารถสรุปนิยามศัพท์ของคำว่า “สมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็ก” ได้ตรง ถูกต้อง ครบคลุม และชัดเจนมากยิ่งขึ้น

สมรรถนะ หรือคำศัพท์ในภาษาอังกฤษคือ Competency เกิดขึ้นโดยนักวิชาการชื่อ McClelland ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับบุคลลากร 2 กลุ่ม ที่ทำงานในตำแหน่งเดียวกันแต่มีผลงาน

ที่แตกต่างกัน โดยการแยกบุคลากรที่มีผลการปฏิบัติงานดีกับบุคลากรที่มีผลการปฏิบัติงานพอใช้ ผลการศึกษาสรุปได้ว่า บุคลากรที่มีผลการปฏิบัติงานดีจะมีสิ่งหนึ่งที่เรียกว่า สมรรถนะ (จิรประภา อัครบวร 2549) นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงความหมายของคำว่า “สมรรถนะ” ไว้ดังนี้

McClelland (1973) อธิบายว่า สมรรถนะเกิดจากพฤติกรรมหรือความสามารถ รวมถึง ความรู้และทักษะที่แสดงคุณลักษณะออกมาจากการปฏิบัติงานอย่างมีจุดเด่นและมาตรฐาน สามารถ วัดและประเมินผลได้ชัดเจน

Blanchard and Thacker (2004) กล่าวว่า สมรรถนะ คือกลุ่มของความรู้ ทักษะ และ เจตคติ ที่บุคคลใช้กับการปฏิบัติงานจนประสบความสำเร็จ โดยความรู้ประกอบด้วยข้อมูลที่ได้รับ และเก็บข้อมูลที่เชื่อมเข้ากับความรู้อื่น และความเข้าใจในการใช้ข้อมูลให้เกิดประโยชน์ ส่วนทักษะ เป็นความสามารถที่แสดงออกมาในการทำงานซึ่งได้พัฒนามาจากการฝึกหรือประสบการณ์ และเจตคติเป็นเรื่องของความเชื่อและความคิดเห็น

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2548) กล่าวว่า สมรรถนะ คือคุณลักษณะ เชิงพฤติกรรมที่เป็นผลมาจากความรู้ ทักษะ ความสามารถ และคุณลักษณะอื่นๆ ส่งผลให้บุคคล สามารถสร้างผลงานที่โดดเด่นกว่าเพื่อนร่วมงานอื่น ๆ ในองค์กร ดังนั้น การประเมินสมรรถนะจึง เป็นการประเมินที่ต้องมีการสังเกตพฤติกรรมการทำงานของกลุ่มบุคคลหรือตำแหน่งงาน

นันทิยา ชัยชนะเลิศ (2552) กล่าวว่า สมรรถนะ หมายถึงคุณลักษณะที่เกิดขึ้นของบุคคล ในการปฏิบัติงานตามตำแหน่งและหน้าที่ที่รับผิดชอบ ประกอบด้วย ความรู้ ทักษะ ความสามารถ และคุณลักษณะอื่น ๆ ที่จำเป็น เป็นปัจจัยที่แสดงผลให้บุคคลสามารถปฏิบัติหน้าที่ของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดความสำเร็จที่ดีในการปฏิบัติงาน ดังนั้น สมรรถนะเป็นเครื่องมือชี้วัดความแตกต่างระหว่างบุคคลที่มีผลปฏิบัติงานต่างกัน

เพียงพันธุ์ กิจพานิชย์เจริญ (2552) กล่าวว่า สมรรถนะ หมายถึงคุณลักษณะเชิง พฤติกรรมของบุคคลที่เป็นผลมาจากความรู้ รวมถึงทักษะและความสามารถ ทักษะคิดตลอดจน คุณลักษณะที่แตกต่างส่วนบุคคลส่งผลต่อการปฏิบัติงาน ทำให้งานมีประสิทธิภาพ สร้างผลงานได้ โดดเด่นมากกว่าบุคคลอื่นและเกิดผลงานสูงสุดที่องค์กรต้องการ

จารุวรรณ จันเลื่อน (2557) กล่าวว่า สมรรถนะ หมายถึง ทักษะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน ของแต่ละบุคคล ซึ่งจะทำให้ทราบถึงความสามารถตนเองว่าอยู่ในระดับใดและต้องพัฒนา เพิ่มขึ้นในทิศทางใดที่จะช่วยทำให้เกิดสมรรถนะที่ดีขึ้นในการปฏิบัติงานนั้น ๆ ให้บรรลุตาม เป้าหมายขององค์กร

นิทัศน์ หามนตรี (2557) กล่าวว่า สมรรถนะ หมายถึง พลังที่มีอยู่ในตัวคนหนึ่ง ที่ประกอบไปด้วย ความรู้ทักษะ ความสามารถ คุณลักษณะและพฤติกรรมที่โดดเด่น ทำให้ส่งผล เกี่ยวกับการปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จบรรลุตามจุดประสงค์ที่กำหนดแบบดีเยี่ยม

สรุปได้ว่าสมรรถนะ หมายถึง คุณลักษณะเชิงพฤติกรรมที่เป็นผลมาจากความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณลักษณะอื่น ๆ ของบุคคลในการปฏิบัติงานได้อย่างโดดเด่น บรรลุผลสำเร็จตาม เป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและมีมาตรฐาน สามารถวัดและประเมินผลได้ชัดเจน

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่าง ครูกับเด็ก ดังนั้น นอกจากคำว่าสมรรถนะ ดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยได้ศึกษาคำว่า relationship หมายถึง สัมพันธภาพ หรือความสัมพันธ์ (กรมวิชาการ คณะกรรมการบัญญัติศัพท์, 2544) ซึ่งมีนักการศึกษา ได้ให้นิยามและความหมายของคำว่าสัมพันธภาพ ไว้อย่างหลากหลาย ดังนี้

ทัศนาศ บุญทอง (2544) กล่าวว่า สัมพันธภาพ หมายถึง กระบวนการนำสัมพันธภาพที่ บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป ทำความรู้จักกัน ติดต่อกัน สร้างความคุ้นเคยสนิทสนมกัน บุคคลที่ สัมพันธภาพกันจะได้รับผลกระทบจากกันและกัน

สุรพล พยอมแย้ม (2548) กล่าวว่า สัมพันธภาพ หมายถึง พฤติกรรมหนึ่งที่บุคคล กระทำต่อกัน ถ้าทั้งสองฝ่ายยังไม่มีปฏิสัมพันธ์กัน (interaction) สัมพันธภาพจะยังไม่เกิดขึ้น การที่ บุคคลเข้าไปเกี่ยวข้องกัน (contact) เป็นจุดเริ่มต้นของการมีปฏิสัมพันธ์ ซึ่งความสัมพันธ์นั้นอาจ เกิดขึ้นในด้านบวกหรือด้านลบก็ได้ ความต้องการมีสัมพันธภาพระหว่างกันมาจากหลายสาเหตุ อาจเริ่มจากความต้องการของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งก่อน หรืออาจเป็นความต้องการของทั้งสองฝ่าย

Virginia's Early Childhood Development Alignment Project (2008) กล่าวว่า สัมพันธ ภาพระหว่างครูกับเด็กปฐมวัย คือการสร้างความสัมพันธ์เชิงบวกกับเด็กแต่ละคนบนพื้นฐานของ การเคารพต่อความหลากหลาย ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ทั้งระดับความสามารถ พื้นฐาน ทางอารมณ์ และคุณลักษณะต่าง ๆ ในบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่สงบผ่อนคลาย และไว้วางใจ

สรุปได้ว่า สัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็กปฐมวัย คือพฤติกรรมที่ครูปฐมวัยสร้าง ความสัมพันธ์เชิงบวกกับเด็กแต่ละคนบนพื้นฐานของการเคารพต่อความหลากหลาย ยอมรับความ แตกต่างระหว่างบุคคล ทั้งระดับความสามารถ พื้นฐานทางอารมณ์ และคุณลักษณะต่าง ๆ ตลอดจน การสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่สงบ ผ่อนคลาย ปลอดภัยและน่าไว้วางใจ ซึ่งจะก่อให้เกิด ความรัก ความยอมรับนับถือ ความร่วมมือ และการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

ดังนั้น สมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็ก หมายถึง พฤติกรรมหรือคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานของครูปฐมวัยในการสร้างความสัมพันธ์เชิง บวกกับเด็กแต่ละคนบนพื้นฐานของการเคารพต่อความหลากหลาย ยอมรับความแตกต่างระหว่าง

บุคคล ทั้งระดับความสามารถ พื้นฐานทางอารมณ์ และคุณลักษณะต่าง ๆ ตลอดจนการสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่สงบ ผ่อนคลาย ปลอดภัยและน่าไว้วางใจ เพื่อก่อให้เกิดความรัก ความยอมรับนับถือ ความร่วมมือ และการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำความหมายของสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็กดังกล่าวไปใช้ในการกำหนดนิยามศัพท์ตัวแปรที่สนใจศึกษาให้มีความตรงในเชิงทฤษฎี

1.2 ความสำคัญของสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็ก

จากข้อค้นพบในงานวิจัย สัมพันธภาพ ความสัมพันธ์ ปฏิสัมพันธ์ ความผูกพันหรือ relationship ที่ผู้เลี้ยงดูหรือครูที่มีต่อเด็กปฐมวัยมีความสำคัญดังนี้

Bowlby (2005) กล่าวถึง ความผูกพัน ไว้ว่าเป็นระบบของความรู้สึกที่สร้างขึ้นจากการมีปฏิสัมพันธ์ ทำให้เกิดความรู้สึกปลอดภัย ที่อยู่ภายในความอบอุ่นของจิตใจ เมื่อเด็กมีความรู้สึกปลอดภัย และปราศจากความกลัว เด็กได้รับการตอบสนอง ความผูกพันเป็นอย่างดี เด็กก็จะสามารถเผชิญกับสิ่งแปลกใหม่พร้อมที่จะเรียนรู้ต่อไปได้ ต่อมา Howes และRitchie (1998) ได้คิดประยุกต์แนวคิดจากพื้นฐานทฤษฎีของ Bowlby ไว้ว่า นอกจากการสร้าง ความผูกพันระหว่างแม่กับเด็กแล้ว เด็กยังต้องรับการถ่ายทอดความรักความผูกพันจากครูด้วยเช่นกัน ถ้าหากครูมีการสร้างปฏิสัมพันธ์ และมีการตอบสนองที่ดี จะทำให้เด็กรู้สึกมั่นคง และปลอดภัยมีความรู้สึกที่ดีต่อครู การสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับครูจึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก (Gestwicki, 1999)

Baker (2006) กล่าวถึง สัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็กทางบวกเกี่ยวข้องกับตัวบ่งชี้ทางพฤติกรรมและทางการศึกษาใน โรงเรียนที่แสดงถึงความสำเร็จในชั้น ประถมทั้งหมดและทุกเพศวัย

Helker (2007) กล่าวถึง คุณภาพของปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและเด็กมีผลกระทบต่อพัฒนาการทางอารมณ์ - สังคมของเด็ก ความสำเร็จในการเรียน และการมีบทบาทหน้าที่ในห้องเรียน

อุดมลักษณ์ กุลพิจิตร (2553) กล่าวถึง ความผูกพันของครูปฐมวัยมีความสำคัญไม่น้อยไปกว่าผู้ปกครอง เพราะนอกเหนือจากการให้ความรู้แล้ว ครูยังเป็นผู้ให้ความรัก ให้การดูแลเด็ก ๆ ทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ ในชีวิตของเด็กครูจะถูกมองว่าเป็นผู้ที่เสมอต้นเสมอปลายและมีพฤติกรรมตอบสนองที่ถูกทำนายไว้ล่วงหน้า และอีกมุมหนึ่งของเด็ก ๆ ครูยังเป็นผู้กำหนดฐานที่มั่นคง และปลอดภัย

สรุปได้ว่า ความสำคัญของสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็ก คือการสร้างสัมพันธภาพที่ดีให้เกิดขึ้นระหว่างครูกับเด็กปฐมวัยในชั้นเรียนนับว่ามีความสำคัญ

เป็นอย่างมากต่อการเรียนรู้ของเด็ก เนื่องจากเป็นสิ่งที่จะทำให้ครูมีความเข้าใจในตัวเด็กมากขึ้น เพราะเด็กแต่ละคนมีความแตกต่างกัน มีอัตลักษณ์ส่วนตัว เช่น คุณลักษณะเฉพาะตัว พื้นฐานอารมณ์ ความสนใจ จุดแข็งจุดอ่อน พัฒนาการพัฒนาการ ภาษาวัฒนธรรม ภูมิหลังครอบครัว เมื่อครูเข้าใจในเรื่องต่าง ๆ เหล่านี้ก็จะทำให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของเด็กได้ทันทั่วทั้งที่ สม่ำเสมอและคงที่ เด็กได้รับประสบการณ์ที่อบอุ่น มั่นคง ปลอดภัย ซึ่งจะส่งผลที่ดีต่อพัฒนาการและการเรียนรู้ในด้านต่าง ๆ ของเด็กต่อไป ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำความสำคัญของสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็กดังกล่าวไปใช้ในการกำหนดนิยามศัพท์ตัวแปรที่สนใจศึกษาให้มีความตรงในเชิงทฤษฎี

1.3 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็ก

1.3.1 สัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็กตามแนวคิดและทฤษฎีของ Barbara Elliott

Barbara Elliott (2002) ได้กล่าวถึง บทบาทของครูที่แสดงถึงพฤติกรรมปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับเด็ก ไว้ในหนังสือเรื่อง Measuring Performance The Early Childhood Educator Practice ไว้ 2 ประการคือ 1) การเคารพยอมรับในความแตกต่างระหว่างบุคคลที่หลากหลาย และ 2) การสร้างความสัมพันธ์ที่ชี้แนะไปสู่การมีวินัยในตนเองของเด็กภายใต้บริบททางสังคม โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1) การเคารพยอมรับในความแตกต่างระหว่างบุคคลที่หลากหลาย ได้แก่

1.1) สร้างความคุ้นเคยกับบริบทของเด็กแต่ละคนผ่านการเยี่ยมบ้านและสนทนากับครอบครัวของเด็ก

1.2) ใช้ภาษาที่แสดงการต้อนรับและมีปฏิสัมพันธ์ไปในทางสนับสนุนส่งเสริมเด็ก เช่น จอห์นเดินเข้ามาในห้องและต้องการบอกครูเกี่ยวกับงานปาร์ตีวันเกิดของเขา ครูก้มตัวลงอยู่ในระดับเดียวกับสายตาเด็กและพูดว่า "ครูดีใจที่ได้ยินเรื่องวันเกิดของคุณ"

1.3) ส่งเสริมสนับสนุนความพยายามของเด็กแต่ละคน เช่น ครูบอกเด็กว่า "รูตชิบด้วยตัวเองได้แล้ว หนูต้องภูมิใจในตัวเองนะ"

1.4) แสดงความชื่นชมความพยายามในการสร้างสรรค์ด้วยการระลึกถึงความพยายามต่าง ๆ ของเด็ก เช่น การตบลิ้น งานศิลปะ การร้อยสร้อย เป็นต้น

1.5) มีส่วนร่วมอย่างกระตือรือร้นเมื่อเด็กมีพัฒนาการที่เหมาะสม เช่น การช่วยเด็กให้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม เมื่อครูเห็นมาเรียต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมในการเล่นบทบาทสมมติ ครูจึงพูดว่า "มาเรีย เข้าไปที่นั่นเลยและขอเขาว่าเราขึ้นไปได้มั๊ย"

1.6) สนับสนุนความคิดเด็กอย่างกระตือรือร้น เช่น อารีกำลังสร้างคันทีด้วยผ้าปูโต๊ะ ครูบอกว่า "ถ้าหนูมีผ้าอีกผืน หนูจะขยายการเล่นไปสู่การสร้างแคมป์ได้"

1.7) สนับสนุนให้เด็กมีส่วนร่วมเช่น ขณะที่ครูอ่านกำลังอ่านหนังสือได้เด็ก ฟัง ทอมกับชูชานเดินไปที่สื่อเกอร์ ครูบอกว่า "พวกเรากำลังอ่านหนังสือเกี่ยวกับรถบรรทุกและ รถยนต์อยู่พอดี หนูจะเข้ามาอ่านกับพวกเราไหมคะ"

1.8) แสดงออกทางกายเพื่อตอบสนองความต้องการของเด็ก เช่น แอนดรูว์ รู้สึกเหงาเมื่อแม่ของเขาจากไป ครูโอบแขนไปรอบตัวเขาและชวนเขาไปช่วยครูจัดแจกัน

1.9) สนับสนุนการสนทนาโดยใช้คำถามปลายเปิดและสนับสนุนการ แสดงออกของเด็ก เช่น "โอ้ ครูสงสัยว่าทำไมหอคอยของหนูสูงจัง"

1.10) ใช้น้ำเสียงที่ถ่ายทอดถึงการแสดงออก ความสนใจ ความสัมพันธ์ วาม กระตือรือร้น เช่น ครูก้มตัวลงในระดับเดียวกับเด็ก และแสดงความสนใจขณะที่เด็กบอกปัญหาของ เขากับครู

1.11) มีความรู้ ความเคารพ และตอบสนองต่อสิทธิของเด็กในการคิด อารมณ์ ความรู้สึก และช่วยเหลือเด็กได้แสดงออกถึงความรู้สึกที่ยากลำบาก เช่น เด็กรู้สึกเสียใจเมื่อ พ่อของเขาจากไป ครูตอบสนองโดยการ โอบกอดเด็กและพูดว่า "หนูดูเศร้าหนูคิดถึงพ่อใช่ไหมคะ"

1.12) สนับสนุนทักษะการช่วยเหลือตนเองของเด็ก เช่น เมื่อเบนตะโกนว่า "ฉันไม่อยากถูคชิปป้า ๆ นี้" ครูพูดว่า "ครูจะรูคชิปป้าให้หนูก่อนแล้วหนูทำที่เหลือต่อเองนะคะ"

1.13) แลกเปลี่ยนประสบการณ์ที่เด็กได้รับในแต่ละวันและสิ่งที่เด็กทำได้กับ ครอบครัวของเด็ก เช่น เล่าให้พ่อแม่ของเด็กฟังว่าเด็กทำกิจกรรมอะไรบ้างที่โรงเรียน

1.14) ให้โอกาสสำหรับการเล่นคนเดียวเมื่อเด็กต้องการ

1.15) แบ่งปันความคิดและความรู้สึกกับเด็กด้วยกิริยาที่สุภาพนุ่มนวล อ่อนโยน เช่น ครูพูดว่า "ครูจะดีใจมากเมื่อฝนหยุดตก แล้วเราก็จะออกไปนอกห้องกัน"

2) การสร้างความสัมพันธ์ที่ชี้แนะไปสู่การมีวินัยในตนเองของเด็กภายใต้ บริบททางสังคมได้แก่

2.1) ให้ทางเลือกที่มีความหมายแก่เด็กในการสนับสนุนความรู้สึกเป็นอิสระ ของเด็ก เช่น ครูถามเด็กว่า "หนูต้องการระบายสีหรือเล่นในมุมบ้านคะ"

2.2) ให้โอกาสเด็กในการวางแผนด้วยตนเองและสะท้อนกลับด้วยการให้ ความช่วยเหลือจากครู เช่น ครูพูดว่า "หนูคิดถึงสถานที่ที่หนูต้องการจะเล่นในวันนี้แล้วเราก็จะ วางแผน ด้วยกัน"

2.3) บอกทิศทางที่ชัดเจนในเชิงบวก เช่น เมื่อเด็กเริ่มเหวี่ยงทรายครูพูดว่า "ช่วยกันเก็บทรายลงในกล่องเก็บทรายด้วย"

2.4) คงไว้ซึ่งขอบเขตพื้นฐานของห้อง (เด็กต้องไม่ทำอันตรายแก่ตัวเอง ผู้อื่น สัตว์ หรือสิ่งของมีค่าต่าง ๆ) เช่น ชาวพลักจิ้นออกจากเก้าอี้ ซึ่งเป็นของเขาแล้วเขาก็ไปนั่งแทน เพื่อทานอาหารว่าง ครูพูดทวนด้วยประโยคที่เป็นข้อตกลงของห้องว่า "ชาว หนูพลักจิ้นไม่ได้หนู ต้องบอกเขาว่า หนูจะนั่งตรงนี่ค่ะ"

2.5) พัฒนาความเข้าใจเกี่ยวกับขอบเขต ข้อตกลงของห้อง โยนคำถามให้เด็ก ตอบว่าข้อตกลงเหล่านั้นคืออะไร แล้วทำไมจึงสำคัญ เช่น "มันจะเป็นอย่างไร เมื่อหนูบาดเจ็บ"

2.6) อนุญาตให้เด็กรู้ตัวล่วงหน้าว่าจะมีการเปลี่ยนกิจกรรมแล้วเช่นครูพูดว่า "ตอนนี้เรามีเวลาเหลือน้อยแล้ว"

2.7) สนับสนุนพฤติกรรมทางสังคมเชิงบวกและพฤติกรรมที่เกี่ยวข้อง เช่น เฟอร์นัน โดหกล้มและเริ่มร้องไห้ โซเฟียวิ่งมาเอาทิชชู ครูเห็นจึงพูดว่า "นั่นเป็นสิ่งที่ดีมากที่หนู ช่วยเฟอร์นัน โด"

2.8) ช่วย让孩子เข้าใจเหตุผลสำคัญในพฤติกรรมที่เกิดขึ้นและเกิดการกระทำเชิงบวกตามมา เช่น เชม ปาขวดสีข้ามโต๊ะ ครูบอกว่า "เชม สี ที่เปื้อนนี้ต้องทำความสะอาด หนูไปเอาผ้ามา ทำความสะอาด"

2.9) ครูต้องแน่ใจเด็กได้รับประสบการณ์ที่สำคัญตามธรรมชาติเพื่อเพิ่มพูนโอกาสสำหรับทางเลือกทางบวก เช่น ครูพูดว่า "หนูใส่ถุงมือ ได้ถ้ามือหนูรู้สึกเย็น"

2.10) ครูควรเข้าหาเด็ก ก่อนที่การเล่นจะลี้มเหลว และเปลี่ยนทิศทางให้เด็ก แสดงวิธีการแสดงออกถึงอารมณ์ความรู้สึกที่เหมาะสม เช่น เมื่อเทเลอร์กับตุ๊กเล่นเป็นซูเปอร์แมน และเริ่มวิ่งไปรอบ ๆ ห้อง ครูควรพูดว่า "วิ่งย้อนกลับไป " และคอยดูว่าเขาจะเลิกเล่นเป็นซูเปอร์แมนหรือไม่"

2.11) อธิบายความคาดหวังที่เป็นจริงให้เด็กทราบ แล้วตามไปดูสิ่งเหล่านั้นในกลุ่มหรือในรายคน เช่น ครูชี้ให้โจนาธานดูตู้เก็บของของเขา และอธิบายกับเขาว่า "นี่เป็นที่ที่หนู จะแขวนเสื้อคลุมของหนูได้"

2.12) ตอบสนองทั้งใบหน้าและภาษากาย เช่น ครูพูดว่า "ครูเห็นหนูตื่นเต้นจริงๆ กับฟองสบู่เหล่านี้"

2.13) ช่วย让孩子มีทักษะการแก้ปัญหาให้มากที่สุด เช่น ร็อคกลับข้องใจมากที่เขาไม่สามารถตบตีกตรงส่วนยอดของหอคอยได้ ครูเดินเข้าไปหาแล้วพูดว่า "ครูสงสัยว่าทำไมหอคอยของหนูถึงเอียง" แล้วครูบอกกับร็อคต่อว่า "ถ้าหนูต้องการความช่วยเหลือที่จะวางบล็อกอันใหม่ก็บอกครู"

2.14) แสดงความเคารพต่อความพยายามของเด็ก เช่น "หนูทำงานหนักมากนะในการต่อภาพตัดต่อชิ้นนี้"

2.15) ใช้การฟังอย่างกระตือรือร้นเพื่อตอบสนองความต้องการของเด็ก เช่น ครูพูดว่า "ดูเหมือนหนูจะโกรธใจเอลมาก"

2.16) ช่วยให้เกิดการเชื่อมต่อที่ราบรื่นระหว่างกิจกรรมประจำวันและสิ่งที่ยูนอกเหนือ เช่น ครูพูดกับเด็กว่า "ทุกคนที่ใส่เสื้อสีแดงไปทานอาหารได้แล้ว"

2.17) ยอมให้เด็กปรับพฤติกรรมด้วยตัวของเขาเองเช่น โทนี่ไปคว้าเอารถบรรทุกของอลันมา อลันมาเอารถกลับไป แล้วพูดว่า "ฉันยังเล่นอยู่เลย" ครูสังเกตเด็กเฉย ๆ โดยไม่เข้าไปแทรกแซง

2.18) ตอบสนองเด็กอย่างทันทีทันใดเกี่ยวกับพฤติกรรมของเด็กเมื่อมีความจำเป็น เช่น ครูพูดว่า "โทนี่ถ้าหนูอยากเล่นรถบรรทุก บอกอลันให้ทราบเมื่อเขาเล่นเสร็จ"

2.19) ใช้ภาษาเชิงบวก เมื่อแสดงการตอบสนองต่อพฤติกรรมของเด็ก เช่น "หนูคิดถึงวิธีการอื่นที่จะขอให้เจ้ามาเล่นด้วยกับหนูได้ไหมคะ"

2.20) ติดตามสถานการณ์อย่างทันทีทันใด เช่น ครูพูดว่า "เมื่อหนูขำงทราญ แสดงว่าหนูทำให้ครูเห็นว่าหนูกำลังเสร็จแล้ว หนูมากับครูและครูว่า มีอะไรที่หนูอยากจะทำต่อไป"

2.21) ประยุกต์ใช้ขอบเขต ข้อตกลงของห้อง และสิ่งที่สำคัญอย่างสม่ำเสมอด้วยความละเอียดอ่อน เช่น เมื่อ ฟาติมา บอกครูว่า เธอไม่ต้องการให้ครูระบายสีบนรูปภาพของเธอ ครูลองคิดว่าจะทำอะไรตอนที่ครูรอเธอระบายสี

2.22) สนับสนุนการกล้ายืนยันของเด็ก เช่น เมื่อเจนนีเฟอร์พูดว่าหนูไม่ต้องการที่จะเล่นเกม ครูควรพูดว่า "แล้วหนูอยากทำอะไรมากกว่าละคะ"

สรุปได้ว่า สัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็กตามแนวคิดและทฤษฎีของ Barbara Elliott Barbara Elliott มีผลกระทบต่อพัฒนาการทางอารมณ์ สังคมและความสำเร็จในการเรียนของเด็ก สัมพันธภาพที่ดีอยู่บนพื้นฐานของการแสดงออกโดยการเคารพ การให้เกียรติ การสร้างความไว้วางใจ และการเข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคลของเด็ก ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยนำแนวคิดและทฤษฎีของ Barbara Elliott Barbara Elliott มาใช้เป็นส่วนขยายในการทำความเข้าใจพฤติกรรมของครูในด้านการเคารพเอกลักษณ์เฉพาะของเด็กแต่ละคน การยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ด้านอายุ พัฒนาการและความสามารถ การเคารพความหลากหลายทางบริบทสังคมวัฒนธรรม การสร้างความปลอดภัยเชิงจิตวิทยาและการสร้างความผูกพัน และการใช้น้ำเสียงที่ทำให้ความเคารพ

1.3.2 ทฤษฎีความผูกพันของ Bowlby

John Bowlby (1973) แพทย์ชาวอังกฤษและได้รับการฝึกฝนเพิ่มเติมทางด้านจิตวิทยาได้ทำการ ศึกษาเกี่ยวกับอิทธิพลของประสบการณ์ในครอบครัวและสิ่งที่ส่งผลต่อการเกิดความผิดปกติทางจิตของมนุษย์ เขาพบว่าประสบการณ์ในครอบครัวมีความเชื่อมโยงกับพัฒนาการของเด็กโดยเฉพาะอย่างยิ่งประสบการณ์ในครอบครัวในช่วงแรก ๆ ของชีวิต John Bowlby ได้พัฒนาทฤษฎีความผูกพัน (Theory of Attachment) ที่กล่าวถึงการพัฒนาความสัมพันธ์ต่อบุคคลรอบตัวของเด็กตั้งแต่เราเกิด มีการจัดลำดับขั้นของพัฒนาการเป็น 4 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 (แรกเกิดถึง 8 - 12 สัปดาห์) ทารกในช่วงแรกเกิดมีความสนใจที่จะเรียนรู้และทำความรู้จักกับสิ่งใหม่รอบตัว รวมทั้งผู้คน พฤติกรรมของทารกที่แสดงถึงการสนใจบุคคลรอบตัวเช่นการมองตามการพยายามไขว่คว้าที่จะเข้าหา การสัมผัส การยิ้มหรือทำเสียงอ้อแอ้กับบุคคลนั้น ๆ

ระยะที่ 2 (3 - 6 เดือน) ในระยะนี้ทารกยังคงให้ความสนใจกับบุคคลรอบตัว แต่จะเริ่มให้ความสนใจเป็นพิเศษกับบุคคลที่ใกล้ชิดมาก ๆ เช่น พ่อแม่ การมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมจะเริ่มมีการเลือกปฏิบัติมากขึ้น เช่น เมื่อพบคนแปลกหน้าทารกจะจ้องมองเป็นเวลานาน การยิ้มหรือการส่งเสียงอ้อแอ้จะเกิดขึ้นเฉพาะกับบุคคลที่คุ้นเคยเท่านั้นและภาพของบุคคลสำคัญจะเริ่มก่อตัวขึ้นในระยะนี้ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นแม่

ระยะที่ 3 (6 เดือน - 3 ปี) เด็กจะแสดงถึงการแบ่งแยกอย่างชัดเจนระหว่างบุคคลสำคัญกับคนแปลกหน้า ต้องการที่จะอยู่ใกล้ชิดกับบุคคลสำคัญและร้องหาเมื่อบุคคลนั้นต้องห่างออกไปหรือไม่อยู่ในสายตา บุคคลอื่น ๆ เป็นผู้ที่มีความสำคัญรองลงไป เด็กจะมีปฏิกิริยาถอยหนีเมื่อพบคนแปลกหน้า ดังนั้นในระยะนี้เด็กอาจแสดงความกังวลที่เกิดได้ใน 2 ลักษณะคือ ความกังวลที่เกิดจากการพลัดพราก (separation anxiety) เด็กจะแสดงออกโดยการร้องไห้เมื่อผู้เลี้ยงดูที่เป็นบุคคลสำคัญออกไปจากสายตาและแสดงอาการดีใจเมื่อบุคคลนั้นกลับมาซึ่งแสดงว่าความกังวลนั้นได้สิ้นสุดลง การเกิดความกังวลที่เกิดจากการพลัดพรากเป็นสัญญาณหนึ่งที่บ่งบอกถึงความผูกพันที่แน่นแฟ้นระหว่างเด็กเล็ก ๆ กับพ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดู และเป็นหน้าที่ของทั้งพ่อแม่และผู้เลี้ยงดูที่ต้องช่วยให้เด็กสามารถรับมือกับช่วงวิกฤตินี้เพื่อเป็นพื้นฐานในการสร้างความไว้วางใจผู้อื่นอันจะนำไปสู่ความสามารถในการพึ่งพาตนเอง (self-reliant) และเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะที่จะช่วยให้เด็กสามารถรับมือกับการที่จะต้องออกไปเผชิญโลกภายนอกต่อไปในอนาคต (Gonzales-Mena and Eyer, 2001:83) ความกังวลอีกลักษณะหนึ่งที่เกิดขึ้นในช่วงนี้คือความกังวลเมื่อต้องเจอคนแปลกหน้า (stranger anxiety) ซึ่งจะเกิดขึ้นในราวช่วงอายุ 7-8 เดือน เมื่อต้องเผชิญกับคนแปลกหน้าเด็กจะจ้องมอง ร้องไห้ ยึดแน่นอยู่กับผู้เลี้ยงดูที่เป็นบุคคลสำคัญและปฏิเสธที่จะเข้าหาคนแปลกหน้า ความ

กังวลในลักษณะนี้เป็นตัวบ่งชี้ที่คิดว่าเด็กสามารถแยกแยะได้ว่าใครคือบุคคลสำคัญและใครคือคนแปลกหน้าที่ทำให้รู้สึกไม่ปลอดภัย

ระยะที่ 4 (3 ปีจนถึงสิ้นสุดวัยเด็ก) เมื่ออายุประมาณ 3 ปีเด็กจะเริ่มมีความเข้าใจและยอมรับต่อการแยกจากผู้เลี้ยงดูที่เป็นบุคคลสำคัญได้มากขึ้น Bowlby (1973) และทีมงานได้ทำการศึกษาพฤติกรรมของเด็กที่แสดงออกเมื่อต้องถูกแยกจากผู้เลี้ยงดู พบว่าพฤติกรรมของเด็กที่เกิดขึ้นเมื่อต้องถูกแยกจากผู้เลี้ยงดูมี 3 ระยะคือ ระยะแรกเด็กจะแสดงอาการประท้วง (protest) อันเป็นผลมาจากความกังวลที่เกิดจากการพลัดพรากซึ่งเกิดขึ้นได้เมื่อเด็กอายุ 6 เดือน - 3 ปี หากการพลัดพรากนั้นยังเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและเด็กไม่ได้รับการตอบสนองอย่างเหมาะสม เด็กจะแสดงพฤติกรรมที่แสดงถึงการซึมเศร้า ท้อแท้ สิ้นหวัง (despair) ซึ่งจะนำไปสู่พฤติกรรมระยะสุดท้ายคือการปฏิเสธผู้เลี้ยงดู (detachment)

สรุปได้ว่า ทฤษฎีความผูกพันของ Bowlby เป็นการพัฒนาความสัมพันธ์ต่อบุคคลรอบตัวของเด็กตั้งแต่เราเกิด มีการจัดลำดับขั้นของพัฒนาการเป็น 4 ระยะ ตามช่วงอายุ คือ ระยะที่ 1 อายุแรกเกิด - 3 เดือน เด็กจะเรียนรู้และทำความรู้จักกับสิ่งใหม่รวมถึงสนใจผู้คนรอบตัว ระยะที่ 2 อายุ 3 - 6 เดือน เด็กยังคงให้ความสนใจกับบุคคลรอบตัว แต่จะเริ่มให้ความสนใจเป็นพิเศษกับบุคคลที่ใกล้ชิดมาก ๆ ระยะที่ 3 อายุ 6 เดือน - 3 ปี สามารถแยกได้ระหว่างคนใกล้ชิดและคนแปลกหน้าจะยึดแน่นอยู่กับผู้เลี้ยงดูที่เป็นบุคคลสำคัญและปฏิเสธที่จะเข้าหาคนแปลกหน้าและระยะที่ 4 อายุ 3 ปีจนถึงสิ้นสุดวัยเด็ก เริ่มมีความเข้าใจและยอมรับต่อการแยกจากผู้เลี้ยงดูที่เป็นบุคคลสำคัญได้มากขึ้น ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยนำแนวคิดและทฤษฎีของ Barbara Elliott (Elliott, 2002) มาใช้เป็นส่วนขยายในการทำความเข้าใจพฤติกรรมของครูในด้านการสร้างความไว้วางใจ

1.4 องค์ประกอบของสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธ์ภาพระหว่างครูกับเด็ก

Virginia's Early Childhood Development Alignment Project, (2008) ได้นำเสนอสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธ์ภาพระหว่างครูกับเด็ก (teacher - student relationship) ไว้ 7 ข้อ ได้แก่

1) การเคารพยอมรับ (Respect Individual differences) คือ การที่ครูปฏิบัติต่อเด็กแต่ละคนด้วยความเคารพและความเข้าใจ ให้ความสำคัญกับเด็กเป็นรายบุคคลพยายามจดจำคุณลักษณะ พื้นฐานอารมณ์ ทัศนคติถึงจุดแข็งและยอมรับข้อจำกัดของเด็กแต่ละคน

2) การสร้างความปลอดภัยทางจิตใจและความผูกพัน (Psychological Safety and attachment) คือ การที่ครูสร้างความไว้วางใจ ดูแลให้เกิดความปลอดภัยทางร่างกายและอารมณ์ สามารถปกป้องเด็กจากสถานการณ์ที่อาจเป็นอันตรายต่อร่างกายและจิตใจของเด็ก

3) การใช้น้ำเสียงที่ให้ความเคารพ (Respectful voice tones) คือ การที่ครูพูดกับเด็กด้วยความอ่อนโยนใช้น้ำเสียงที่สงบ และให้เกียรติและสามารถสอนเด็กให้ใช้น้ำเสียงเหล่านี้กับผู้อื่นได้

4) การสร้างความไว้วางใจ (Building trust) คือ การที่ครูทำกิจวัตรประจำวันประจำสัปดาห์ อย่างสม่ำเสมอ คาดเดาได้เพื่อให้เด็กเกิดความคุ้นเคยและไว้วางใจ มีรอยเชื่อมต่อของกิจกรรมที่เหมาะสมตามช่วงเวลาต่าง ๆ มีครูอยู่ด้วยตลอดเวลาและบอกเด็กเสมอว่าจะทำอะไรจะไปไหน เด็กสามารถคาดเดาต่อพฤติกรรมที่เหมาะสมของครูได้และครูแนะนำกระบวนการขั้นตอนในการดำเนินการทำกิจกรรม งานและกิจวัตรต่าง ๆ อย่างเป็นขั้นตอน คงที่และคาดเดาได้

5) การสร้างสภาพแวดล้อมที่สงบและไม่เร่งรีบ (Establishing a calm, Unhurried Environment) คือ การที่ครูดำเนินกิจกรรมในบรรยากาศที่สงบ ไม่เร่งรีบนำรีนรมย์ และจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับความสามารถของเด็กในการเข้าร่วมกิจกรรม

6) การเคารพความหลากหลาย (Respecting diversity) คือ การที่ครูเคารพยอมรับต่อความหลากหลายทางวัฒนธรรม ภาษาและศาสนาของเด็ก และส่งเสริมให้เด็กเคารพยอมรับในความหลากหลายของผู้อื่น

7) การยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล (Accepting Individual differences) คือ การที่ครูเข้าใจและยอมรับความแตกต่างของพฤติกรรมของเด็กแต่ละคนที่ได้รับอิทธิพลมาจากอายุ และพัฒนาการ ภูมิหลังของครอบครัว วัฒนธรรม ความสามารถ อารมณ์ จุดอ่อนจุดแข็งและความสนใจ

Honing (2002) กล่าวถึงวิธีที่จะช่วยสร้างเสริมให้เด็กเกิดความผูกพันที่มั่นคงกับผู้เลี้ยงดู คือการส่งเสริมให้เกิดบรรยากาศของความรู้สึกอบอุ่นปลอดภัย การตอบสนองอย่างเหมาะสมต่อภาษาทางกายของเด็ก ให้เด็กได้แสดงความรู้สึกของตนเอง สอนทักษะในการเข้ากลุ่มกับเด็กอื่น ๆ ประเด็นที่มีความสำคัญที่ผู้เลี้ยงดูต้องคำนึงถึงในการสร้างสัมพันธภาพความผูกพันกับเด็กได้แก่

- 1) แสดงสัมผัสแห่งความรักต่อเด็กทางกาย
 - 1.1) กอดเด็กอย่างนุ่มนวล อ่อนโยน
 - 1.2) หอมเด็กอย่างนุ่มนวล อ่อนโยน
 - 1.3) ลูบศีรษะ เนื้อตัวตบหลังหรือ กั้นเด็กด้วยความอ่อนโยน
- 2) แสดงสัมผัสแห่งความรักต่อเด็กทางวาจา
 - 2.1) พูดคุยกับเด็กด้วยน้ำเสียงที่นุ่มนวล
 - 2.2) ใช้คำพูดที่ไพเราะในการพูดคุยกับเด็ก

2.3) เรียกชื่อเด็กด้วยน้ำเสียงที่นุ่มนวล

3) สร้างบรรยากาศแห่งความอบอุ่นผ่อนคลาย การยอมรับและรู้สึกปลอดภัย

3.1) เปิดเพลงที่มีทำนองนุ่มนวล

3.2) ยิ้มแย้มแจ่มใสกับเด็ก

3.3) มองหน้า สบตา หรือ โน้มตัวให้อยู่ในระดับสายตาของเด็กขณะพูดคุย

กับเด็ก

3.4) ปฏิบัติต่อเด็กด้วยความนุ่มนวล

3.5) สนใจฟังในสิ่งที่เด็กพูดหรือถาม

3.6) ส่งเสริมความพยายามของเด็ก และกล่าวหรือแสดงความชื่นชมในสิ่งที่

เด็กทำ

3.7) บอกเด็กว่าจะไปไหน และจะกลับมาเมื่อไรเมื่อจะต้องหายออกไปจาก

สายตาของเด็ก

3.8) บอกเด็กที่กำลังทำหรือจะทำอะไรกับเด็ก

4) ไวต่อปฏิกริยาของเด็กและตอบสนองอย่างเหมาะสม แสดงพฤติกรรมของการใส่ใจและกระตือรือร้นต่อปฏิกริยาท่าทางหรือความต้องการของเด็ก และการตอบสนองพฤติกรรมนั้นอย่างเหมาะสมและทันท่วงทีจนเด็กคลายความคับข้องใจ

4.1) ให้ความสนใจ และเข้าไปดูเมื่อเด็กแสดงอาการของความคับข้องใจ หรือต้องการความช่วยเหลือ

4.2) ให้ความสนใจเมื่อเด็กยิ้มให้ ทักทายเข้ามาหา เรียก หรือเรียกให้ดูสิ่งที่

เด็กทำ

4.3) ตอบสนองความต้องการของเด็กอย่างเหมาะสม

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (2546) ได้เสนอแนะเกี่ยวกับแนวปฏิบัติของพ่อแม่และผู้เลี้ยงดูในการสร้างบรรยากาศหรือจัดกิจกรรมที่ช่วยให้เด็กรู้สึกผูกพันกับผู้เลี้ยงดูที่สอดคล้องกับแนวคิดข้างต้นสรุปได้ดังนี้

1) การสัมผัสและอุบตัวเด็กเบา ๆ ขณะให้นม ซึ่งนอกจากจะช่วยสร้างความอบอุ่น ความรักความผูกพันต่อกันแล้วยังทำให้ระบบการทำงานต่าง ๆ ภายในร่างกายเด็กได้รับการกระตุ้น

2) ใช้การเล่นเป็นสื่อในการสร้างความผูกพัน โดยพ่อแม่ผู้เลี้ยงดูมีส่วนร่วมในการเล่นของเด็ก เช่น ให้เด็กได้เล่นอย่างอิสระ คอยดูแลความปลอดภัยในระหว่างการเล่น

แนะนำให้เด็กได้เล่นของเล่นที่มีประโยชน์และเหมาะสมกับวัย สอนกฎระเบียบกติกาในการเล่น เป็นต้น

3) การจัดกิจกรรมประสานความผูกพันที่พ่อแม่ลูกหรือเด็กกับผู้เลี้ยงดู ได้ใช้เวลาทำกิจกรรมร่วมกัน เช่นการมีส่วนร่วมในกิจวัตรประจำวันของครอบครัว การพูดคุยกัน เล่าเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในแต่ละวัน ดูโทรทัศน์ฟังเพลงหรือร้องเพลงด้วยกัน อ่านหนังสือด้วยกัน ทำกิจกรรมทางศาสนาด้วยกัน ไปเยี่ยมญาติผู้ใหญ่เพื่อสร้างความผูกพันกับเครือญาติ ไปร่วมกิจกรรมของชุมชน เป็นต้น

4) การสอนให้เด็กรู้จักใช้เหตุผลและรับฟังเหตุผลของเด็ก

5) การให้รางวัลเมื่อลูกทำความดี เช่น พุดชมเชย ลูกหัว กอด หรือให้รางวัลเป็นสิ่งของ เป็นต้น

การสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับเด็ก National Association for the Education of Young Children, (2012)

1) ครูควรแสดงออกซึ่งการยอมรับ ชื่นชมในตัวเด็ก เช่น ยิ้ม สัมผัส โอบกอด และพูดคุย ย่อตัวลงมาให้ตนเองอยู่ในระดับเดียวกับเด็ก

2) ครูควรใช้เวลาแก่เด็ก รับฟังเด็กด้วยความตั้งใจ ยอมรับข้อคิดเห็นของพวกเขา และตอบสนองอย่างเหมาะสม ช่วยให้ได้สนทนาแลกเปลี่ยนประสบการณ์ แสดงความคิดเห็น และความรู้สึก

3) ครูควรพูดจากับเด็กอย่างเป็นกันเอง สุภาพอ่อนโยน พูดในสิ่งที่ดี หมั่นพูดคุยและซักถามเด็กทุกคนโดยใช้คำถามปลายเปิด

4) ครูควรปฏิบัติต่อเด็กด้วยความเท่าเทียม ไม่ว่าจะมาจากเชื้อชาติ ศาสนา หรือวัฒนธรรมใด และควรเปิดโอกาสให้เด็กทั้งชายและหญิงได้เข้าร่วมกิจกรรมไม่น้อยไปกว่ากัน

5) ครูควรส่งเสริมให้เด็กได้พัฒนาความเป็นตัวของตัวเอง และการรู้จักช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน เช่น การแต่งตัว การล้างมือ การดูแลของใช้ส่วนตัว เป็นต้น

6) การใช้เทคนิควิธีการที่ดีในการแนะนำเด็ก ตลอดจนเบี่ยงเบนความสนใจเมื่อเกิดปัญหาหรือความขัดแย้งทางอารมณ์ การคาดการณ์ล่วงหน้าสามารถลดปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้ควรให้การเสริมแรงทางบวกและการให้กำลังใจมากกว่าวิธีการแข่งขัน การเปรียบเทียบ หรือวิพากษ์วิจารณ์

7) ครูสร้างบรรยากาศที่ดีภายในห้องเรียนจะเป็นบรรยากาศที่ปรากฏให้เห็นซึ่งความสนุกสนาน เด็กได้มีโอกาสพูดคุยกัน มีเสียงหัวเราะ มีความกระตือรือร้นที่จะเข้าร่วมกิจกรรม

มากกว่าบรรยากาศที่เต็มไปด้วยการถูกบังคับ การห้ามเคลื่อนไหวอยู่ตลอดเวลา และการส่งเสียงดังของครู

8) ครูช่วยให้เด็กรู้สึกอบอุ่น มีความสุข ผ่อนคลาย ได้เข้าร่วมการเล่นและกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยความสนใจ

9) ครูควรส่งเสริมให้เด็กทำงานร่วมกัน และช่วยส่งเสริมให้เกิดพฤติกรรมทางสังคมที่พึงประสงค์

10) ครูควรมีความคาดหวังว่าพฤติกรรมทางสังคมของเด็กแต่ละคนจะได้รับพัฒนาไปตามวัยอย่างเหมาะสม

11) ครูควรส่งเสริมให้เด็กสามารถพูดสื่อความหมายได้ เพื่อถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดของพวกเขา

Beachener and Pickett (2550) ได้กล่าวถึงการสร้างสัมพันธภาพที่ดีเพื่อพัฒนาให้เด็กเป็นคนดี เพราะในยุคนี้ถือว่าต้องดีต่อตนเองและต่อสังคม ต้องมีความเข้าใจในตนเองและเข้าใจการอยู่ร่วมกันได้เป็นอย่างดี โดยให้วิธีการพัฒนาลักษณะนิสัยด้านการสร้างสัมพันธภาพออกเป็น 5 ประเด็น ดังนี้

1) การตระหนักรู้ (Self Awareness) หมายถึง การเข้าใจในความรู้สึก นิสัยและความเชื่อของตน

2) การมีอารมณ์ขัน (Sense of Humor) หมายถึง การมองเห็นอีกด้านหนึ่งของชีวิตที่เต็มไปด้วยความสนุกสนาน โดยไม่ทำให้ผู้อื่นอึดอัดหรือเดือดร้อน

3) ความห่วงใย (Caring) หมายถึง การพัฒนาความสัมพันธ์กับผู้อื่นในเชิงบวก

4) ความเป็นเอกภาพ/สอดคล้อง (Integrity) หมายถึง การซื่อสัตย์ต่อตนเองต่อนิสัยและความเชื่อต่าง ๆ

5) การยอมรับ (Respect Individual differences) หมายถึง การยอมรับและให้เกียรติในความมีคุณค่าของบุคคลอื่น

Ostrosky and Jung (2010) ให้ความสำคัญเกี่ยวกับความแตกต่างของเด็กแต่ละคน เช่น ความต้องการ ความสนใจ ลักษณะเฉพาะตัว และความสามารถของเด็กแต่ละคน ครูจึงต้องทำความเข้าใจโดยการสังเกต และตั้งใจฟังในสิ่งที่เด็กกำลังถ่ายทอด นอกจากนี้ได้กล่าวถึงสิ่งสำคัญที่ครูควรรู้เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างสัมพันธภาพเชิงบวก ดังต่อไปนี้

1) การมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กเป็นรายบุคคล

2) การแสดงความเป็นมิตรโดยการมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กแบบส่วนตัว

3) การใช้น้ำเสียงที่ราบรื่น การกล่าวคำชมเชย และใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย

- 4) การให้ความสนใจในการเล่นและการแสดงบทบาทความเป็นผู้นำของเด็ก
- 5) การช่วยให้เด็กเข้าใจเกี่ยวกับข้อตกลงในห้องเรียน
- 6) การหันเหความสนใจของเด็กเมื่อเด็กแสดงพฤติกรรมที่ทำนาย
- 7) การฟังคำพูดของเด็กและสนับสนุนให้เด็กเป็นผู้ฟังที่ดี
- 8) การกล่าวชื่นชมเด็กเมื่อเด็กมีความพยายามในการทำกิจกรรม หรือสามารถประสบความสำเร็จในการทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง

สุรางค์ โคว์ตระกูล (2553) ได้อธิบายพร้อมทั้งยกตัวอย่างเกี่ยวกับหน้าที่ของครูและความสัมพันธ์ระหว่างหน้าที่ของครู ในการสร้างแรงจูงใจอันดีกับเด็ก ดังนี้

- 1) ครูต้องเป็นผู้ที่ให้ความสนใจแก่เด็กทุกคน ดูแลเอาใจใส่ในสวัสดิภาพของเด็กด้วยความจริงใจ เป็นผู้ให้ความอบอุ่น เป็นผู้ที่เด็กสามารถให้ความไว้วางใจ และสามารถพูดคุยกับครูได้ทุกประการ เพื่อปรึกษาปัญหาหรือบอกเล่าความรู้สึกได้ทุกเมื่อ

- 2) ครูเป็นผู้ที่ส่งเสริมสนับสนุนให้เด็กใช้ความคิดของตนเอง และรู้จักการแก้ไขปัญหาที่ตนประสบอยู่ด้วยตนเองทั้งในปัจจุบันและอนาคต

- 3) ครูเป็นผู้ช่วยให้เด็กมีพัฒนาการด้านบุคลิกภาพตามปัจเจกบุคคล คือ เชื่อมมั่นในตนเอง มีความนึกคิดในสิ่งที่ดี รู้สึกว่าตนเองเป็นคนดี มีประโยชน์ และสามารถสร้างสรรค์ประโยชน์ให้แก่สังคมของตน รวมทั้งการรู้ว่าตนเองเป็นบุคคลที่มีอะไรพิเศษแตกต่างจากคนอื่น

- 4) ครูเป็นผู้ชี้แนะแนวทางที่จะทำให้เด็กสามารถใช้การศึกษาเพื่อปรับปรุงคุณภาพชีวิตด้วยความสะดวกสบายทางกาย และคุณภาพชีวิตทางด้านจิตใจทำให้เด็กสามารถดำรงชีวิตอย่างมีความสุข

- 5) ครูต้องเป็นผู้ที่มีคุณธรรม และมีความประพฤติดีเป็นตัวอย่างที่เหมาะสมให้แก่เด็ก

- 6) ครูเป็นผู้อบรมสั่งสอนให้เด็กเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

- 7) ครูต้องประพฤติตนเพื่อเป็นกัลยาณมิตรให้แก่เด็ก

อชรา เอบสุขสิริ (2556) กล่าวว่า ครูเป็นผู้เกี่ยวข้องโดยตรงกับผู้เรียนในการจัดการศึกษา ดังนั้นครูจึงจำเป็นต้องเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ดี โน้มหน้าให้ผู้เรียนรู้สึกศรัทธา เชื่อถือ พร้อมทั้งจะเรียนรู้อย่างมีความสุขซึ่งบรรยากาศเช่นนี้จะเกิดขึ้นได้จากความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับเด็ก และเด็กกับเด็ก ครูจึงจำเป็นต้องมีความสัมพันธ์ที่ดีกับเด็ก โดยการปฏิบัติดังต่อไปนี้

- 1) แสดงท่าทีเป็นมิตรด้วยการยิ้มแย้มแจ่มใส มีไมตรีจิต กล่าวทักทายอย่างอบอุ่น นุ่มนวลกับเด็กอยู่เสมอ

2) มีความหวังอย่างจริงจัง พร้อมทั้งจะดูแลช่วยเหลือ เอื้ออาทรกับเด็กทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน

3) มีภาพพจน์ที่ประทับใจเด็ก มีพฤติกรรมที่ถูกกาลเทศะ มีวุฒิภาวะไม่กระทำสิ่งที่ไม่เหมาะสมทั้งต่อหน้าและลับหลังผู้เรียน ต้องระลึกอยู่เสมอว่าครูต้องเป็นแบบอย่างที่ดีและต้องเป็นที่เคารพศรัทธาของเด็ก

4) ใช้คำพูดที่นุ่มนวล ภาษาสุภาพ ให้กำลังใจ แม้ในสถานการณ์ที่เด็กทำผิดโดยไม่คำหนักอย่างเดียว ต้องมีข้อเสนอแนะในการแก้ไขพฤติกรรมและให้กำลังใจเด็กด้วย

5) มีความยืดหยุ่นผ่อนปรน เพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาต่างๆ ให้ลุล่วงได้ด้วยดีและสามารถปลูกฝังคุณลักษณะที่ดีงามให้แก่ผู้เรียนได้อย่างราบรื่น

สรุปได้ว่า องค์ประกอบของสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็ก ได้แก่ การตระหนักรู้ของครูที่มีต่อเด็กเป็นรายบุคคลและการปฏิบัติของครูที่แสดงต่อเด็กทั้งทางกาย การสัมผัส โอบกอด การใช้คำพูดที่สุภาพ อ่อนโยน การสร้างบรรยากาศที่สงบ ปลอดภัย การส่งเสริมเด็กให้เกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในด้านต่าง ๆ ซึ่งในงานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกใช้ องค์ประกอบของ Virginia's Early Childhood Development Alignment Project, (2008) ที่กล่าวถึงการสร้างสัมพันธภาพระหว่างครูและเด็กปฐมวัยเป็นหลักในการนำมาใช้ในการสังเคราะห์ร่วมกับการสร้างสัมพันธภาพระหว่างครูและเด็กปฐมวัยของ Honing,(2002), National Association for the Education of Young Children, (2012) ที่กล่าวถึงการสร้าง สัมพันธภาพความผูกพันในการเลี้ยงดูเด็กและการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับเด็ก เนื่องจากมีความครอบคลุมเนื้อหาในด้านที่ต้องการศึกษาได้แก่ 1) ด้านการเคารพเอกลักษณ์เฉพาะของเด็กแต่ละคน 2) ด้านการยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ด้านอายุ พัฒนาการและ ความสามารถ 3) ด้านการเคารพความหลากหลายทางบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม 4) ด้านการสร้าง ความผูกพันและความปลอดภัยเชิงจิตวิทยา 5) ด้านการใช้ภาษาและน้ำเสียงที่สะท้อนการยอมรับนับถือ 6) ด้านการสร้าง ความไว้วางใจ มาสังเคราะห์ร่วมกันในการจัดทำกรอบแนวคิดสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็ก

1.5 แนวคิดพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็ก

1.5.1 การปฏิบัติที่เหมาะสมกับพัฒนาการเด็กวัยอนุบาล (Developmentally Appropriate Practice : DAP)

อรพรรณ บุตรกตัญญู (2542) กล่าวว่า เด็กวัยอนุบาลเป็นวัยที่มีความสำคัญในการสร้างพื้นฐานของชีวิตที่ดีในอนาคต งานวิจัยในสาขาต่าง ๆ เช่น จิตวิทยาพัฒนาการ มานุษยวิทยา ทางวัฒนธรรม การศึกษาปฐมวัยและงานวิจัยพื้นฐานทางสมองต่าง ๆ ทำให้เกิดการขยายองค์ความรู้ที่ก้าวหน้ามากขึ้นเกี่ยวกับเด็ก โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อเกิดแนวทางการปฏิบัติที่เหมาะสมกับพัฒนาการของสมาคมการศึกษาปฐมวัยแห่งชาติสหรัฐอเมริกา (National Association for the Education Of Young Children: NAEYC, 1997) ที่ได้สร้างการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญในการจัดการศึกษาให้แก่เด็ก (Novick, 1996)

สมาคมการศึกษาปฐมวัยแห่งชาติสหรัฐอเมริกา (National Association for the Education Of Young Children: NAEYC, 1997) นิยามว่าการปฏิบัติที่เหมาะสมกับ พัฒนาการ (Developmentally Appropriate Practice : DAP) เป็นผลมาจากกระบวนการในการตัดสินใจของนักการศึกษาปฐมวัยเกี่ยวกับสวัสดิภาพและการศึกษาของเด็กที่มีพื้นฐานจากข้อมูลความรู้ที่สำคัญอย่างน้อยที่สุด 3 ประการ คือ

1) ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กเป็นความรู้เกี่ยวกับลักษณะของมนุษย์ที่มี ความสัมพันธ์กับอายุโดยสามารถคาดการณ์ได้ภายในช่วงอายุหนึ่งเกี่ยวกับกิจกรรม สื่ออุปกรณ์ หรือ ประสบการณ์ที่ปลอดภัยมีผลดีต่อสุขภาพน่าสนใจประสบความสำเร็จได้และมีความท้าทายต่อเด็ก

2) ความรู้เกี่ยวกับจุดแข็งความสนใจและความต้องการของเด็กแต่ละคนภายในกลุ่มเพื่อประยุกต์ใช้ และตอบสนองต่อความแตกต่างรายบุคคล

3) ความรู้เกี่ยวกับบริบททางสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่เพื่อทำให้มั่นใจว่า ประสบการณ์ในการเรียนรู้มีความหมายมีความเกี่ยวข้องและเคารพต่อการมีส่วนร่วมของเด็กและครอบครัว

Early Childhood Network (1997) กล่าวว่า การปฏิบัติที่เหมาะสมกับพัฒนาการเป็นการจัดสิ่งแวดล้อมและการให้เนื้อหาสื่ออุปกรณ์กิจกรรมและวิธีการที่เหมาะสมกับระดับพัฒนาการของเด็กและความพร้อมของแต่ละคน ความเหมาะสมที่จะต้องพิจารณาได้แก่

1) ความเหมาะสมกับอายุ (Age appropriateness) หมายถึงลำดับขั้นในการเจริญเติบโตและการเปลี่ยนแปลงของเด็กที่เกิดขึ้นระหว่าง 9 ปีแรกของชีวิตที่สามารถทำนายได้

จากงานวิจัยทางพัฒนาการ มนุษย์การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้เกิดขึ้นกับพัฒนาการทุกด้านเป็นอายุทางพัฒนาการของเด็กคนหนึ่ง ๆ ที่อาจมีช่วงกว้างของพัฒนาการเช่นเดียวกับเด็กคนอื่น ๆ ภายในกลุ่มอายุเดียวกัน แต่อาจแตกต่างกันได้เนื่องจากอัตราการเจริญเติบโตของแต่ละคน รูปแบบของพัฒนาการหรือความแตกต่างรายบุคคลอื่น ๆ ตัวอย่างเช่น ช่วงอายุทางพัฒนาการอยู่ในช่วง 2 ปีของอายุจริง เด็กชายอาจมีวุฒิภาวะน้อยกว่าเด็กผู้หญิงมากถึง 6 เดือน และเป็นปกติสำหรับเด็กที่มีระดับพัฒนาการที่แตกต่างและหลากหลายในพัฒนาการทุก ๆ ด้าน

2) ความเหมาะสมกับแต่ละบุคคล (Individual appropriateness) เด็กแต่ละคนมีรูปแบบและอัตราการเจริญเติบโตเฉพาะตนทั้งในด้านบุคลิกภาพ รูปแบบการเรียนรู้ ภูมิหลังทางครอบครัวและประสบการณ์ในอดีต ความแตกต่างรายบุคคลเหล่านี้ควรสะท้อนในความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับผู้ใหญ่และมีการปฏิสัมพันธ์ในหลักสูตรของเด็ก การเรียนรู้ในเด็กเล็ก ๆ เป็นผลจากการปฏิสัมพันธ์โดยตรงที่เกิดขึ้นระหว่างเด็กกับสิ่งแวดล้อม สื่ออุปกรณ์ความคิดและบุคคลที่เกี่ยวข้องประสบการณ์ต่าง ๆ ควรเหมาะสมกับความสามารถที่พัฒนาและเกิดขึ้นของเด็ก โดยสร้างความท้าทายสำหรับการเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่องและมีการขยายความสนใจ

3) ความเหมาะสมกับบริบททางสังคมและวัฒนธรรม (Cultural and social context appropriateness) เด็ก ๆ ไม่ได้เจริญเติบโตในห้องเรียนเล็ก ๆ ที่แยกต่างหาก แต่เติบโตภายในบริบทของครอบครัวเพื่อนบ้าน และชุมชน เป็นสิ่งสำคัญมากที่ผู้ใหญ่ทำงานกับเด็กต้องเข้าใจบริบททางสังคมและวัฒนธรรมซึ่งเด็กอาศัยอยู่เพื่อมั่นใจว่าประสบการณ์การเรียนรู้มีความหมายสอดคล้องสัมพันธ์กันและเคารพต่อการมีส่วนร่วมของเด็กและครอบครัว

สมาคมปฐมวัยแห่งชาติของประเทศสหรัฐอเมริกา (NAEYC) ได้กำหนดนิยามของการปฏิบัติที่เหมาะสมกับพัฒนาการขึ้นเมื่อปีคริสต์ศักราช 1986 จากการพัฒนากระบวนการรับรองมาตรฐานทางการศึกษา และได้เกิดการตีความที่แตกต่างกันในปี คริสต์ศักราช 1987 จึงได้จัดพิมพ์หนังสือที่ขยายความและเพิ่มเติมเนื้อหาให้มีลักษณะเฉพาะกับการจัดการศึกษาสำหรับเด็กแรกเกิดถึงแปดปีขึ้นไปทั้งในด้านการปฏิบัติที่เหมาะสมกับพัฒนาการและการปฏิบัติที่ไม่เหมาะสมกับพัฒนาการ (Bredenkamp, 1987) ในปีคริสต์ศักราช 1997 จึงได้มีการจัดทำหนังสือแนวทางการปฏิบัติที่เหมาะสมกับพัฒนาการในการจัดการศึกษาปฐมวัยฉบับปรับปรุง (Bredenkamp and Copple, 1997) จากข้อมูลทางการวิจัยและการอภิปราย วิเคราะห์ วิจัยจากนักการศึกษาปฐมวัยที่เกิดขึ้นอย่างเป็นกระบวนการและมีการทบทวนข้อมูลความรู้ที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องตลอดระยะเวลา 10 ปี (Gestwicki, 1999)

แนวการปฏิบัติที่เหมาะสมกับพัฒนาการทำให้เกิดการเพิ่มประสบการณ์ทางการศึกษาที่มีคุณค่าต่อเด็ก โดยการเชื่อมโยงความรู้ทางพัฒนาการเด็กสู่การปฏิบัติทางการศึกษาปฐมวัย

ส่งเสริมการมีมาตรฐานในวิชาชีพและความชัดเจนในสาขาการศึกษาปฐมวัยที่สามารถใช้ในการสนับสนุนเป้าหมายและนโยบายทางการศึกษาและสังคมได้ (Johnson & Johnson, 1992; Novick 1996) โดยเฉพาะการตระหนักว่าเป้าหมายในการจัดการศึกษาสามารถสร้างสรรค์ความแตกต่างกัน แต่การจัดการศึกษาที่มีคุณภาพย่อมมีคุณลักษณะพื้นฐานร่วมกันคือความปลอดภัยและการจัดสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านต่าง ๆ ทั้งทางร่างกาย สังคม อารมณ์สุนทรียภาพ สติปัญญา และภาษาของเด็กแต่ละคน และการคำนึงถึงความต้องการของครอบครัวด้วย (NAEYC 1996; Bredekamp and Copple, 1997)

การเข้าใจธรรมชาติและพัฒนาการของการเรียนรู้ระหว่างช่วงปฐมวัยทำให้เกิดแนวทางในการปฏิบัติของนักการศึกษาปฐมวัยการปฏิบัติที่เหมาะสมกับพัฒนาการต้องการครูที่สามารถบูรณาการพื้นฐานความรู้ของตนเองโดยที่ครูต้องทราบข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการเด็กและสามารถนำความรู้เกี่ยวกับวิธีสอน เนื้อหา สาระของหลักสูตร วิธีการประเมินและมีวิธีการในการประยุกต์หลักสูตรและการสอนให้สอดคล้องกับจุดแข็ง ความต้องการและความสนใจของเด็กเป็นรายบุคคล นอกจากนี้ครูจะต้องทราบคุณลักษณะเฉพาะของเด็กและ ครอบครัวรวมถึงการรอบรู้เกี่ยวกับบริบททางสังคมและวัฒนธรรมเป็นอย่างดี (Bredekamp and Copple, 1997)

Kate (1995; Bredekamp and Copple, 1997) กล่าวว่าความเข้าใจพัฒนาการเด็กทำให้ผู้ที่ทำงานกับเด็กมีความเข้าใจได้อย่างลึกซึ้งในด้านพฤติกรรมและช่วยขยายความรู้ความเข้าใจของสิ่งที่ประกอบ กันเป็นพฤติกรรม โดยปกติของเด็กการคุ้นเคยหรือการรู้จักกับพัฒนาการของเด็กจะช่วยให้เห็นปัญหาในการทำงานกับเด็กเกี่ยวกับลำดับเหตุการณ์ในแต่ละกิจกรรมที่อาจจะแสดงให้เห็นถึงตัวเด็กและระดับของความจำเป็นในการพัฒนาเด็กเพื่อให้สำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้

ผู้ที่ทำงานกับเด็กต้องเผชิญกับการตัดสินใจในสิ่งที่เป็นขอบเขตของการแสดงออกที่สมเหตุสมผลกับการปฏิบัติที่เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กความเคยชินและความชำนาญ มักเป็นพื้นฐานสำคัญนอกเหนือไปจากขอบเขตของการตัดสินใจในการปฏิบัติดังนั้นการคำนึงถึงพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ความแตกต่างระหว่างบุคคล บริบททางสังคม วัฒนธรรม และการแสดงออกถึงการยอมรับนับถือในตัวเด็กจึง เป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้การตัดสินใจอยู่ในขอบเขตของการปฏิบัติที่เหมาะสมกับพัฒนาการ

การปฏิบัติที่เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กนั้นผู้ที่ปฏิบัติงานกับเด็กจะต้องมีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับหลักการของพัฒนาการและการเรียนรู้วิธีการคิดและการเรียนรู้และพัฒนาการด้านต่าง ๆ โดยทั่วไป ของเด็กวัยอนุบาลดังนี้

1. หลักการพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก (Bredekamp and Copple, 1997)

- 1) พัฒนาการด้านต่างๆ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา มีความเกี่ยวข้อง กันอย่างใกล้ชิดและมีผลกระทบซึ่งกันและกัน
 - 2) พัฒนาการเกิดขึ้นอย่างเป็นลำดับขั้นตามกฎเกณฑ์อย่างสัมพันธ์กัน ความสามารถ ทักษะและ ความรู้เกิดขึ้นจากความพร้อมทางพัฒนาการเหล่านั้น
 - 3) พัฒนาการของเด็กแต่ละคนเกิดขึ้นในอัตราที่แตกต่างกันและไม่สม่ำเสมอ กันในแต่ละด้าน
 - 4) ประสบการณ์เริ่มแรกมีผลต่อการเพิ่มขึ้นและความล่าช้าทางพัฒนาการโดยที่พัฒนาการและการ เรียนรู้จะเกิดขึ้นในช่วงเวลาที่เหมาะสม
 - 5) พัฒนาการเกิดขึ้นในทิศทางที่สามารถทำนายไปสู่ความซับซ้อนและการสัง สมลักษณะนิสัย ส่วนตัว
 - 6) พัฒนาการและการเรียนรู้เกิดขึ้นและมีผลจากบริบททางสังคม วัฒนธรรมที่ หลากหลาย
 - 7) เด็กเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติโดยใช้ประสบการณ์ทางกายภาพและสังคม โดยตรง รวมทั้งความรู้ที่ ถ่ายทอดทางวัฒนธรรมในการสร้างความเข้าใจ โลกรอบๆตัวของเด็กด้วย ตนเอง
 - 8) พัฒนาการและการเรียนรู้เป็นผลมาจากการปฏิสัมพันธ์ระหว่างวุฒิภาวะ ทางชีววิทยาและ สิ่งแวดล้อมที่ประกอบด้วยโลกทางกายภาพและทางสังคมที่เด็กอาศัยอยู่
 - 9) การเล่นเป็นสิ่งที่สำคัญสำหรับพัฒนาการทางอารมณ์ สังคมและสติปัญญา อีกทั้งเป็นการสะท้อน พัฒนาการของเด็ก
 - 10) พัฒนาการก้าวหน้ามากขึ้นเมื่อเด็กได้มีโอกาสฝึกปฏิบัติทักษะที่เด็กเริ่มทำ ได้ใหม่และเมื่อเด็กมี โอกาสได้รับประสบการณ์ที่ท้าทายมากขึ้นจากสิ่งที่เด็กสามารถทำได้แล้ว เพื่อให้ความสามารถคงอยู่
 - 11) เด็กๆแสดงให้เห็นถึงวิธีการในการเรียนรู้ที่แตกต่างกันและแสดงออกใน สิ่งที่เด็กรู้ต่างกันด้วย
 - 12) เด็กพัฒนาและเรียนรู้ได้ดีที่สุดในบริบทของกลุ่มที่เด็กรู้สึกปลอดภัยและมี คุณค่ารวมถึงการได้รับ การตอบสนองความต้องการทางกายภาพและการมีความมั่นคงทางจิตใจ
2. วิธีการคิดและการเรียนรู้ของเด็กที่ใช้เป็นแนวทางสำหรับการปฏิบัติที่เหมาะสม กับพัฒนาการ (Bredekamp and Copple, 1997)

1) เด็กสร้างความเข้าใจมโนทัศน์ด้วยตนเองและได้รับประโยชน์จากการสอนโดยเพื่อนและครูที่มีความสามารถมากกว่า

2) เด็กได้รับประโยชน์จากการเรียนรู้ผ่านการบูรณาการสาขาวิชาต่างๆ เช่นเดียวกับการที่เด็กเรียนรู้ผ่านเนื้อหาสาระอย่างลึกซึ้งในแต่ละสาขาวิชา

3) เด็กได้รับประโยชน์จากการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันตรงตามตารางเวลา เช่นเดียวกับที่เด็กได้เรียนรู้ด้วยการยืดหยุ่นเวลาของครูที่ตอบสนองต่อความคิดความต้องการและความสนใจของเด็ก

4) เด็กได้รับประโยชน์จากโอกาสต่างๆ ที่เด็กได้เลือกอย่างมีความหมาย ในสิ่งที่เด็กต้องการปฏิบัติ และเรียนรู้และจากการมีความเข้าใจที่ชัดเจนถึงขอบเขตของทางเลือกต่างๆ ที่ยอมรับได้

5) เด็กได้รับประโยชน์จากสถานการณ์ที่ท้าทายความสามารถ และการมีโอกาстиเพียงพอในการฝึกปฏิบัติทักษะที่เริ่มทำได้และต้องการให้คงอยู่

6) เด็กได้รับประโยชน์จากโอกาสในการมีส่วนร่วมร่วมกับเพื่อน และการมีความรู้สึกในการเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มและจากการได้ปฏิบัติสิ่งต่างๆ เป็นรายบุคคลที่สนองตอบต่อจุดแข็งความสนใจ และความต้องการของเด็กเอง

7) เด็กต้องการพัฒนาความรู้สึกต่อตนเอง และการเคารพบุคคลอื่นที่มีมุมมองและประสบการณ์ที่แตกต่างจากเด็ก

8) เด็กมีศักยภาพในการเรียนรู้และมีความอยากรู้อยากเห็นในสิ่งต่างๆ และมีการตระหนักถึงความจำกัดของศักยภาพทางสติปัญญาและภาษาตามระดับอายุของตนเอง

9) เด็กได้รับประโยชน์จากการมีส่วนร่วม ในการริเริ่มด้วยตนเอง การเล่นอย่างอิสระ และจากการวางแผนสร้างกิจกรรมโครงการและประสบการณ์ต่าง ๆ โดยครู

การปฏิบัติที่เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กวัยอนุบาลนั้นต้องคำนึงถึงหลักการของพัฒนาการและการเรียนรู้และลักษณะทางพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของเด็กวัยอนุบาลโดยมีการดูแลที่เหมาะสมสำหรับเด็กวัยอนุบาลในช่วงอายุต่าง ๆ Sprain and others (1998) ได้นำเสนอไว้ดังนี้

เด็กอายุ 3 ปีควรได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่คำนึงถึงด้านภาษา กิจกรรมทางร่างกายด้านกล้ามเนื้อใหญ่และการเคลื่อนไหว กิจกรรมภาพตัดต่อและบล็อก ของเล่นที่มีล้อและเครื่องเล่นปีนป่าย การแสดงละครและการเล่าเรื่องราว

เด็กอายุ 4 ปีสนุกสนานกับประสบการณ์หลากหลายที่เพิ่มขึ้นและกิจกรรมต่าง ๆ ที่มากขึ้น เช่นการตัดกระดาษและผ้ากิจกรรมศิลปะและทำอาหาร เด็กสามารถจดจำรูปร่าง สีและใช้ทักษะทางคณิตศาสตร์ เบื้องต้นและทักษะการแก้ปัญหาต่าง ๆ

เด็กอายุ 4 ปีบางคนและเด็กอายุ 5 ปีส่วนใหญ่สามารถรวบรวมความคิดมีความจำมากขึ้นและมีการพัฒนาทักษะการใช้กล้ามเนื้อย่อย เด็กแสดงความสนใจในภาษาเขียนมากขึ้นเด็กพัฒนาความสนใจชุมชนและสนุกสนานกับโอกาสพิเศษและการไปทัศนศึกษา

1.5.2 พื้นฐานทางอารมณ์

พื้นฐานทางอารมณ์เป็นลักษณะอุปนิสัยพื้นฐานหรืออารมณ์ของเด็กในภาพรวม ที่มีรูปแบบหรือลักษณะการแสดงออกต่อสิ่งรอบตัวและสถานการณ์ได้แก่ พฤติกรรมในชีวิตประจำวัน ลักษณะการเคลื่อนไหว ความสามารถในการปรับตัว ปฏิกริยาตอบสนองต่อสิ่งเร้า ลักษณะอารมณ์และความสนใจ

Thomas & Chess (1977) ทำการศึกษาพฤติกรรมของบุคคล “The New York Longitudinal Study” ตั้งแต่ปีค.ศ. 1956 โดยศึกษาเด็กตั้งแต่อายุ 2 เดือน จำนวน 133 คน และติดตามระยะยาวด้วยการสังเกตพฤติกรรมและการสัมภาษณ์ผู้ปกครองเด็กอย่างเป็นระบบ เพื่อจัดประเภทพื้นฐานทางอารมณ์และทดสอบความสัมพันธ์ของพื้นฐานทางอารมณ์ต่อการปรับตัวและพฤติกรรมภายหลัง จากการวิเคราะห์องค์ประกอบพื้นฐานทางอารมณ์เป็น 9 ด้าน ดังนี้

1) ระดับการเคลื่อนไหว (Activity Level) เป็นระดับการเคลื่อนไหวหรือการทำกิจกรรมว่าคล่องแคล่ว ว่องไว ไม่อยู่นิ่งหรืออยู่นิ่งได้นานเพียงใด เช่น ขณะอาบน้ำ รับประทานอาหาร เล่น เปลี่ยนเสื้อผ้า เอื้อมหยิบ การนอนหลับ การคลาน และการเดิน

2) ความสม่ำเสมอ (Rhythmicity or Regularity) เป็นจังหวะความสม่ำเสมอต่อกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การกิน การนอน และการขับถ่าย เด็กที่มีความสม่ำเสมอจะกินนอน ขับถ่ายเป็นเวลาและปรับตัวเข้ากับตารางเวลาได้ง่าย ในขณะที่เด็กที่ไม่สม่ำเสมอจะกินนอนยากและปรับตัวให้เข้ากับกิจวัตรได้ยาก

3) การเข้าหาหรือถอยหนี (Approach or Withdrawal) เป็นปฏิกริยาตอบสนองต่อสิ่งเร้าที่ไม่คุ้นเคยว่าจะเข้าหาด้วยความสนใจหรือหลีกเลี่ยงถอยห่างด้วยความวิตกกังวล เช่น อาหารชนิดใหม่ ของเล่นใหม่ หรือบุคคลแปลกหน้า เด็กที่มีความเข้าหาจะตอบสนองทางบวก เช่น กระตือรือร้น อยากรู้อยากเห็น เล่นด้วยความสบายใจ การหัวเราะ ยิ้ม ส่วนเด็กที่มีความถอยหนีจะตอบสนองทางลบ เช่น การร้องไห้แง แสดงสีหน้าไม่พอใจ ไม่พูดคุย

4) ความสามารถในการปรับตัว (Adaptability) เป็นความสามารถปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง การแสดงความชอบและไม่ชอบเวลาปรับเปลี่ยนตารางเวลาหรือสภาพแวดล้อม

5) ระดับความไวต่อสิ่งกระตุ้น (Threshold of Responsiveness) เป็นความรุนแรงของการตอบสนองต่อสิ่งเร้า เช่น การสัมผัส การฟัง การเห็น การได้ยิน อุณหภูมิ

6) ความรุนแรงของการตอบสนอง (Intensity of Reaction) เป็นระดับความรุนแรงของปฏิกิริยาทางอารมณ์ต่อสถานการณ์ทั้งทางบวกและทางลบ เช่น เพื่อลดความเครียด ความหิว ความพยายามระดับความทนต่อการโต้ตอบสิ่งเร้า

7) คุณภาพอารมณ์ (Quality of Mood) เป็นบุคลิกภาพทางอารมณ์ที่เป็นตัวกำหนดอารมณ์ เช่น เด็กที่มีอารมณ์ดีเยี่ยม หัวเราะง่าย มักมีท่าทางเป็นมิตร และเด็กที่มีอารมณ์หงุดหงิด ร้องไห้งอแง และเข้าหาคนยาก มักมีท่าทางไม่เป็นมิตร

8) ความหันเหความสนใจ (Distractibility) เป็นตัวกำหนดความยากง่ายต่อการถูกรบกวน หรือการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่เด็กกำลังกระทำอยู่ เช่น เมื่อเด็กร้องไม่ยอมเปลี่ยนเสื้อผ้า สามารถหลอกให้หยุดร้องได้ง่ายด้วยของเล่นหรือเสียงเพลง

9) ช่วงความสนใจและความพยายาม (Persistence and Attention Span) เป็นระยะเวลาและความต่อเนื่องต่อกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น เด็กที่มีสมาธิมักไม่ยอมแพ้อะไร เด็กที่ไม่มีสมาธิมักทำกิจกรรมนาน ๆ ไม่ได้ล้มเลิกความตั้งใจได้ง่าย

การศึกษาของโทมัสและเชสส์ (Thomas & Chess, 1977) พบว่าความแตกต่างของลักษณะพื้นฐานทางอารมณ์สามารถแบ่งเด็กออกเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

1) เด็กเลี้ยงง่าย (Easy Child) เป็นเด็กที่มีลักษณะการทำงานของร่างกายสม่ำเสมอ การกิน การนอน การขับถ่ายเป็นเวลา การปรับตัวต่อสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงได้เร็ว เข้าหาสิ่งเร้าใหม่ด้วยความสนใจ อารมณ์ดี ท่าทางเป็นมิตร และการตอบสนองต่อสิ่งเร้าไม่รุนแรง มักเป็นที่ชื่นชมและพบปัญหาน้อยมากในการเลี้ยงดูเด็กกลุ่มนี้มีประมาณร้อยละ 40 ของกลุ่มตัวอย่าง

2) เด็กเลี้ยงยาก (Difficult Child) เป็นเด็กที่มีลักษณะการทำงานของร่างกายไม่สม่ำเสมอ การกิน การนอน การขับถ่ายไม่เป็นเวลา การปรับตัวต่อสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงยาก มักหลีกเลี่ยงห่างเมื่อเจอสิ่งเร้าใหม่ หงุดหงิดง่าย ท่าทางไม่เป็นมิตร และการตอบสนองต่อสิ่งเร้ารุนแรง จึงต้องการการอบรมเลี้ยงดูด้วยความใจเย็น อดทน และสม่ำเสมอเป็นอย่างมาก เด็กกลุ่มนี้มีประมาณร้อยละ 10 ของกลุ่มตัวอย่าง

3) เด็กปรับตัวช้า (Slow to warm up Child) เป็นเด็กที่มีลักษณะการทำงานของร่างกายสม่ำเสมอ การกิน การนอน การขับถ่ายเป็นเวลา แต่การปรับตัวต่อสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงได้ช้า มักถอยหนีเมื่อเจอสิ่งเร้าใหม่ อารมณ์อ่อนไหวง่าย จึงต้องการการอบรมเลี้ยงดูที่ให้เวลากับเด็กในการปรับตัวแบบค่อยเป็นค่อยไป เด็กกลุ่มนี้มีประมาณร้อยละ 15 ของกลุ่มตัวอย่าง

4) เด็กแบบผสม (Mixed Child) เป็นเด็กที่มีลักษณะเลี้ยงง่ายแต่ไม่ง่ายทุกอย่าง หรือเด็กปรับตัวช้าในสถานการณ์และความต้องการใหม่ๆ หรือเด็กปรับตัวช้าเฉพาะสิ่งเร้าบางอย่าง เด็กกลุ่มนี้มีประมาณร้อยละ 35 ของกลุ่มตัวอย่าง

สรุปได้ว่า แนวคิดพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็ก ได้แก่การปฏิบัติที่เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กวัยอนุบาลที่ต้องคำนึงหลักการของพัฒนาการ การเรียนรู้และลักษณะทางพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของเด็กวัยอนุบาลและ พื้นฐานทางอารมณ์ซึ่งเป็นลักษณะอุปนิสัยพื้นฐานหรืออารมณ์ของเด็กในภาพรวม ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยนำแนวคิดพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็กมาใช้เป็นส่วนขยายในการเข้าใจองค์ประกอบของประเด็นที่ศึกษาในกรอบแนวคิดสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็ก

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็ก

2.1 งานวิจัยในประเทศ

เพ็ญศรี แสงเจริญ (2549) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมที่เลี้ยงเด็กในสถานสงเคราะห์เกี่ยวกับการสร้างสัมพันธภาพความผูกพันในการเลี้ยงดูเด็ก เป็นการศึกษาเชิงพัฒนาแบบกึ่งทดลอง เพื่อพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมที่เลี้ยงเด็กในสถานสงเคราะห์เกี่ยวกับการสร้างสัมพันธภาพความผูกพันในการเลี้ยงดูเด็ก กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ คือ พี่เลี้ยงเด็กอ่อน จำนวน 30 คน พบว่า การปฏิบัติต่อเด็กของพี่เลี้ยงเด็กบนพื้นฐานของการสร้างสัมพันธภาพความผูกพันในการเลี้ยงดูเด็กสูงกว่าก่อนการทดลองใช้หลักสูตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนี้สัมพันธภาพความผูกพันที่เด็กอายุ 6 เดือน ถึง อายุ 3 ปี 11 เดือน และเด็กอายุ 4-5 ปี มีต่อพี่เลี้ยงเด็กมากกว่าก่อนการทดลองใช้หลักสูตร พี่เลี้ยงเด็กส่วนใหญ่เห็นว่าการเลี้ยงดูเด็กบนพื้นฐานของการสร้างสัมพันธภาพความผูกพันในการเลี้ยงดูเด็กทำให้สัมพันธภาพระหว่างพี่เลี้ยงเด็กกับเด็กดีขึ้น

ศุภิธัน ธิยาพันธ์ (2557) ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแบบสัมพันธภาพความผูกพันและการจัดการชั้นเรียนของครูอนุบาลใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดบรรยากาศทางอารมณ์และสังคม ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการปรับพฤติกรรม ตัวอย่างประชากรคือ ครูประจำชั้นอนุบาลในโรงเรียนกรุงเทพมหานคร 4 สังกัด ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร และสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา จำนวน 372 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบวัดสัมพันธภาพความผูกพัน แบบสอบถามการจัดการชั้นเรียนของครูประจำชั้นอนุบาล และแบบสังเกตการจัดการชั้นเรียนของครูประจำชั้นอนุบาลวิเคราะห์ข้อมูลโดยการ

คำนวณค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์เนื้อหาผลการวิจัยพบว่า ครูอนุบาลส่วนใหญ่มีแบบสัมพันธภาพความผูกพันแบบมั่นคง รองลงมาเป็นแบบสัมพันธภาพความผูกพันแบบวิตกกังวล และแบบสัมพันธภาพความผูกพันแบบออกห่างตามลำดับ การจัดการชั้นเรียนของครูอนุบาลที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คือด้านการจัดการเรียนการสอนรองลงมาคือ ด้านการสร้างบรรยากาศทางอารมณ์และสังคม และด้านการปรับพฤติกรรม ตามลำดับ แบบสัมพันธภาพความผูกพันแบบมั่นคง มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับปานกลางกับการจัดการชั้นเรียนด้านการสร้างบรรยากาศทางอารมณ์และสังคมอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับต่ำกับการจัดการชั้นเรียนด้านการเรียนการสอน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และมีความสัมพันธ์ทางลบอยู่ในระดับต่ำกับการจัดการชั้นเรียนด้านการปรับพฤติกรรม อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 แบบสัมพันธภาพความผูกพันแบบวิตกกังวล มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับต่ำกับการจัดการชั้นเรียนด้านการสร้างบรรยากาศทางอารมณ์และสังคม อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับต่ำกับการจัดการชั้นเรียนด้านการเรียนการสอนและด้านการปรับพฤติกรรม อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และแบบสัมพันธภาพความผูกพันแบบออกห่าง มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับต่ำกับการจัดการชั้นเรียนด้านการสร้างบรรยากาศทางอารมณ์และสังคม และด้านการจัดการชั้นเรียนด้านการเรียนการสอน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับการจัดการชั้นเรียนด้านการปรับพฤติกรรม

สุพรรณิการ์ ศรีสุวรรณ (2558) ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาสัมพันธภาพของครูกับเด็กที่ส่งผลต่อพฤติกรรมเสริมสร้างสังคมของเด็กวัยอนุบาล ใน 3 ลักษณะ ได้แก่ แบบขัดแย้ง แบบพึ่งพา และแบบใกล้ชิด ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย คุณครูประจำชั้นจำนวน 60 คน และเด็กวัยอนุบาล จำนวน 360 คน จาก 60 ห้องเรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบวัดสัมพันธภาพของครูกับเด็ก (Student-Teacher Relationship Scale หรือ (STRS) ของ Pianta (2001) และแบบประเมินพฤติกรรมเสริมสร้างสังคมของเด็กวัยอนุบาล วิเคราะห์ข้อมูลโดยการคำนวณร้อยละ การหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหพันธ์แบบเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่าสัมพันธภาพของครูกับเด็กในมิติด้านการขัดแย้งและด้านการพึ่งพามีความสัมพันธ์ทางลบกับพฤติกรรมเสริมสร้างสังคมของเด็กวัยอนุบาลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และสัมพันธภาพของครูกับเด็กในมิติด้านการใกล้ชิดไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสริมสร้างสังคมของเด็กวัยอนุบาล

อักรพล ไชยโชค และคณะ (2566) ได้ทำการวิจัยเพื่อเสนอสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็กที่ส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กวัยอนุบาล ซึ่งสัมพันธภาพ เป็นความสัมพันธ์

ระหว่างบุคคลที่แสดงถึงปฏิสัมพันธ์และ ความเกี่ยวข้องผ่านท่าทาง การเคลื่อนไหว การสัมผัสโอบกอด และอารมณ์เชิงบวก รอยยิ้ม ความเป็นมิตร หรือสนทนาโต้ตอบ ซึ่งสัมพันธ์ภาพระหว่างครูกับเด็กที่ส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กวัยอนุบาล แบ่งเป็น 3 ลักษณะ ได้แก่

- 1) สัมพันธภาพทางอารมณ์ เป็นการแสดงความรู้สึกเชิงบวกของครู เมื่อเด็กทำ กิจกรรม เล่น หรือแก้ปัญหาด้วยตนเอง และรอคอยให้เด็กคิดคำตอบหรือลงมือทำ ด้วยใบหน้าที่ยิ้มแย้มและเป็น กันเองกับเด็ก
- 2) สัมพันธภาพทางวาจา เป็นการแสดงคำพูดของครู การสนทนา และการตั้งคำถามกระตุ้นความสงสัยของเด็กด้วยเสียงที่นุ่มนวล ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย และ
- 3) สัมพันธภาพทางกาย เป็นการแสดง การกระทำของครู ด้วยสีหน้าและสัมผัสที่อบอุ่น แสดงการตอบสนองทางร่างกายกับเด็ก และใช้สื่อกระตุ้น ความสนใจ หรือสร้างบรรยากาศให้เด็กคิด ซึ่งสัมพันธ์ภาพระหว่างครูกับเด็ก ส่งผลต่อความสำเร็จในการเรียนรู้ และเพิ่มแรงจูงใจให้เด็กฝึกคิดหลายลักษณะผ่านการตั้งคำถาม สร้างความเข้าใจ คาดคะเนวิเคราะห์ สร้างสรรค์ ประเมิน อธิบาย หรือแก้ปัญหา ซึ่งแนวทางการส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ได้แก่

- 1) การใช้ คำถามที่ส่งเสริมการคิดกับเด็ก
- 2) การให้เด็กอภิปราย
- 3) การให้เด็กปฏิบัติกิจกรรมที่ได้คิดร่วมกัน
- 4) การใช้ สื่อส่งเสริมการคิด และ
- 5) การมีส่วนร่วมในการคิดของเด็ก อันเป็นพื้นฐานที่ปลูกปั้นให้เด็กเติบโตเป็นบุคคลที่ สามารถคิดและเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต พร้อมปรับตัวเข้ากับสังคมยุคใหม่อย่างมีคุณภาพ

2.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Jackson (2005) ได้ศึกษาผลกระทบและความสัมพันธ์ระหว่างครูกับรูปแบบการจัดการชั้นเรียนในเมือง โดยศึกษาจากลักษณะการจัดการเรียนรู้ให้แก่เด็กของครูแต่ละบุคคล โดยคำนึงถึงรูปแบบการจัดการชั้นเรียน และการจัดพฤติกรรม ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญในการสอนจากการวิจัยพบว่าครูที่มีการปฏิบัติกิจกรรมกับนักเรียนอย่างใกล้ชิด โดยใช้เทคนิควิธีที่หลากหลายในการดูแลเด็ก ส่งผลต่อการเรียนรู้ที่ดีกว่าครูที่ทำการสอนโดยการจัดการกิจกรรมโดยทั่วไป

Morris - Rothschild (2006) ได้ศึกษาเกี่ยวกับแบบสัมพันธภาพความผูกพันของครูที่มีอิทธิพลต่อการจัดการชั้นเรียน ซึ่งแบบสัมพันธภาพความผูกพันของครูสามารถทำนายความสามารถในการจัดการชั้นเรียนได้ โดยใช้วิธีการวิเคราะห์จากการตอบแบบวัด The Experiences in Close Relationships-Revised (ECR-R) และแบบสอบถาม Classroom Management Efficacy (CMEFF) จากจำนวนครูทั้งหมด 283 คน 11 โรงเรียน แสดงให้เห็นครูที่มีแบบสัมพันธภาพความผูกพันแบบมั่นคง เป็นแบบสัมพันธภาพที่เหมาะสมที่สุดกว่าแบบสัมพันธภาพแบบอื่น ๆ และส่งผลต่อการแสดงพฤติกรรมในการจัดการชั้นเรียนที่ดีกว่าครูที่มีแบบสัมพันธภาพความผูกพันแบบอื่น ๆ

Asha and Dale (2012) ได้ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมของครูประจำชั้นและการกระทำด้านเสริมสร้างสังคมของเด็กวัยอนุบาล โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง 2,098 คน จาก 124 ห้องเรียน พบว่าการเอาใจใส่ในด้านการจัดการพฤติกรรมเชิงบวกของครูด้วยความเห็นอกเห็นใจ และการให้ความอบอุ่นแก่เด็ก มีการสอดแทรกภาษาพูด ที่นุ่มนวล ในกิจกรรมการสอนคำศัพท์ในชั้นเรียน โดยกระตุ้นให้เด็กได้มีส่วนร่วมไปพร้อม ๆ กันส่งผลต่อระดับพฤติกรรมเสริมสร้างสังคมในทิศทางที่สูงขึ้น

Yunpeng (2015) ได้ศึกษาเกี่ยวกับสัมพันธภาพของครูกับเด็กและการปรับตัวของเด็กวัยอนุบาล โดยการเก็บข้อมูลจากรดาของเด็กรวัยอนุบาล จำนวน 524 คนจาก 3 เมือง ของมณฑลชานตงทางภาคเหนือของประเทศจีนพบว่าเด็กที่ไม่มีความมั่นใจในตนเองมีระดับสัมพันธภาพในมิติด้านการใกล้ชิดร่วมกับครูและความชื่นชอบการมาโรงเรียนระดับต่ำโดยเด็กมีภาวะของการไม่ไปโรงเรียนอยู่ในระดับสูงและจาผลการวิจัยยังพบว่าเด็กกลุ่มนี้มีสัมพันธภาพในมิติการพึ่งพาร่วมกับครูระดับปานกลาง

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยสรุปได้ว่า สัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็กปฐมวัย มีผลกระทบต่อพัฒนาการและความสำเร็จในการเรียนของเด็ก สัมพันธภาพที่ดีอยู่บนพื้นฐานของการแสดงออกโดยการเคารพ การยอมรับ การสร้างความปลอดภัย การใช้น้ำเสียงที่ให้ความเคารพ และการสร้างความไว้วางใจต่อเด็กเป็นรายบุคคล

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็ก ในเครือข่ายโรงเรียนโอบรัก (นามสมมติ) เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์ในการวิจัย เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาของครูในเรื่องสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็ก 6 ด้าน ได้แก่

- 1) ด้านการเคารพเอกลักษณ์เฉพาะของเด็กแต่ละคน
- 2) ด้านการยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล
- ด้านอายุ พัฒนาการและ ความสามารถ
- 3) ด้านการเคารพความหลากหลายทางบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม
- 4) ด้านการสร้างความผูกพันและความปลอดภัยเชิงจิตวิทยา
- 5) ด้านการใช้ภาษาและน้ำเสียงที่สะท้อนการยอมรับนับถือ
- 6) ด้านการสร้างควมไว้วางใจ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ในการวิจัย

1. การศึกษาข้อมูลเบื้องต้น
2. การกำหนดประชากร การเลือกกลุ่มตัวอย่างและการพิทักษ์สิทธิ์กลุ่มตัวอย่างที่ใช้
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
7. แผนการดำเนินงาน

1. การศึกษาข้อมูลเบื้องต้น

1.1 ศึกษาหลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวกับสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็ก จากเอกสาร บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ

1.2 นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาข้างต้นเกี่ยวกับสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็ก มาสังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย จำแนกตามความหลายและประเด็นที่ศึกษา ดังภาพที่ 1

1.3 นำกรอบแนวคิดสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็ก มาสังเคราะห์ และสร้างเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยจำแนกตามความหมายและประเด็นที่ศึกษาดังตารางที่ 2

ภาพที่ 1 การสังเคราะห์กรอบแนวคิดการวิจัยเรื่องสภาพและปัญหาสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน โรงเรียน โอบรัก

ตารางที่ 2 กรอบแนวคิดสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็ก จำแนกตามความหมายและประเด็นที่ศึกษา

ประเด็นหลัก	ประเด็นรอง	ประเด็นย่อย
1. ด้านการเคารพเอกลักษณ์เฉพาะของเด็กแต่ละคน (respecting individual differences)	1.1 ความเข้าใจและการปฏิบัติที่เหมาะสมกับคุณลักษณะเฉพาะของเด็กแต่ละคน	1.1.1 ครูสามารถระบุคุณลักษณะเฉพาะของเด็กแต่ละคนที่อยู่ในความดูแลได้ 1.1.2 ครูปฏิบัติกับเด็กโดยตระหนักว่าเด็กแต่ละคนเป็นบุคคลที่มีลักษณะเฉพาะตัว
	1.2 ความเข้าใจและการปฏิบัติที่เหมาะสมกับพื้นฐานทางอารมณ์ของเด็กแต่ละคน	1.2.1 ครูสามารถระบุลักษณะพื้นฐานทางอารมณ์ของเด็กแต่ละคนที่อยู่ในความดูแลได้ 1.2.2 ครูปฏิบัติโดยตระหนักว่าเด็กแต่ละคนมีลักษณะพื้นฐานทางอารมณ์ที่แตกต่างกัน
	2.1 การยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคลด้านอายุ พัฒนาการ และความสามารถ (accepting commonality)	2.1.1 ครูสามารถระบุช่วงวัยและพฤติกรรมเด็กแต่ละคนที่สอดคล้องกับทฤษฎีพัฒนาการได้ 2.1.2 ครูปฏิบัติโดยตระหนักว่าเด็กแต่ละคนมีพัฒนาการที่แตกต่างกันตามบริบทที่แวดล้อม
	2.2 การยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคลด้านความสามารถ	2.2.1 ครูสามารถระบุความแตกต่างระหว่างบุคคลด้านความสามารถของเด็กแต่ละคน 2.2.2 ครูปฏิบัติโดยตระหนักว่าเด็กแต่ละคนมีความสามารถที่แตกต่างกัน
3. ด้านการเคารพความหลากหลายทางบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม (respecting diversity)	3.1 การยอมรับความหลากหลายเกี่ยวกับภูมิหลังทางครอบครัว	3.1.1 ครูสามารถระบุถึงภูมิหลังทางครอบครัวของเด็กแต่ละคน 3.1.2 ครูปฏิบัติโดยตระหนักว่าเด็กแต่ละคนมีความหลากหลายเกี่ยวกับภูมิหลังทางครอบครัว
	3.2 การยอมรับความหลากหลายทางพหุวัฒนธรรม ภาษา ศาสนา	3.2.1 ครูสามารถระบุพื้นฐานทางวัฒนธรรม ภาษาและศาสนาของเด็กแต่ละคน 3.2.2 ครูปฏิบัติโดยตระหนักว่าเด็กแต่ละคนมีความหลากหลายทางพหุวัฒนธรรม ภาษาและศาสนา

ตารางที่ 2(ต่อ) กรอบแนวคิดสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็ก
จำแนกตามความหมายและประเด็นที่ศึกษา

ประเด็นหลัก	ประเด็นรอง	ประเด็นย่อย
4. ด้านการสร้าง ความผูกพันและ ความปลอดภัย (building psychological attachment and safety)	4.1 การสร้างความปลอดภัย เชิงจิตวิทยา	4.1.1 ครูสร้างบรรยากาศแห่งความสงบ อบอุ่น ผ่อนคลาย 4.1.2 ครูจัดสภาพแวดล้อมที่คำนึงถึง ความปลอดภัยของสื่อ อุปกรณ์ เครื่องเรือน และการ ออกแบบอาคาร
	4.2 การสร้างความผูกพัน ระหว่างครูกับเด็ก	4.2.1 ครูแสดงสัมผัสแห่งความรักผ่านการปฏิบัติ ต่อเด็กด้วยความนุ่มนวล 4.2.2 ครูตอบสนองสถานการณ์ที่เด็กต้องการ ความช่วยเหลืออย่างเหมาะสมและทันที่
5. ด้านการใช้ภาษาและ น้ำเสียงที่สะท้อนการ ยอมรับนับถือ (Uses of language and tone reflecting respect)	5.1 การใช้ น้ำเสียงที่สงบ อ่อนโยน และใส่ใจ สนทนากับเด็ก	5.1.1 ครูสนทนากับเด็กโดยใช้น้ำเสียงที่สงบ อ่อนโยน 5.1.2 ครูแสดงพฤติกรรมการใส่ใจสนทนา กับเด็ก
	5.2 การใช้ภาษาเชิงบวกและ เหมาะสมกับพัฒนาการของ เด็ก	5.2.1 ครูใช้ภาษาเชิงบวกในการสื่อสารกับเด็ก 5.2.2 ครูใช้ภาษาที่เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็ก
6. ด้านการสร้าง ความไว้วางใจ (building trust)	6.1 การบอกเด็กให้ทราบถึง ขั้นตอนการทำกิจกรรมและ กิจวัตร	6.1.1 ครูดูแลเด็กโดยมีครูหรือผู้ใหญ่ที่เด็กคุ้นเคย อยู่ด้วยตลอดเวลา 6.1.2 ครูแนะนำให้เด็กทราบถึงกระบวนการทำ กิจกรรม และกิจวัตรต่าง ๆ อย่างเป็นขั้นตอน
	6.2 การคำนึงถึงตาราง กิจกรรม กิจวัตร และรอย เชื่อมต่อที่สม่ำเสมอและ คาดการณ์ได้	6.2.1 ครูมีตารางกิจกรรมและกิจวัตรประจำวัน ที่ มีความคงที่สม่ำเสมอ สนับสนุนให้เด็กสามารถ คาดการณ์พฤติกรรมที่จะเกิดขึ้นได้ 6.2.2 ครูสร้างรอยเชื่อมต่อกิจกรรมต่าง ๆ อย่าง เหมาะสม

2. การกำหนดประชากร การเลือกกลุ่มตัวอย่าง เกณฑ์การคัดเข้า เกณฑ์การคัดออก และการพิทักษ์สิทธิ์กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 1-3 ที่กำลังสอนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 ของเครือข่ายโรงเรียนโอบรัก (นามสมมติ) รวม 3 โรงเรียน โดยอ้างอิงจากจำนวนครู 2 คนต่อห้องเรียน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ คือ ครูปฐมวัยในเครือข่ายโรงเรียนโอบรัก (นามสมมติ) จำนวน 103 คน ผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้การคำนวณจากตารางสำเร็จรูปของเครซี่แอนด์มอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) อ้างถึงใน (วรวิณี แกมเกตุ, 2555) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และยอมให้ค่าความคลาดเคลื่อนเกิดขึ้นได้ในระดับร้อยละ 5 โดยผู้วิจัยสุ่มตัวอย่างอย่างง่ายด้วยการจับสลากครูในเครือข่ายโรงเรียนโอบรัก (นามสมมติ) แต่ละแห่งจนครบตามจำนวนที่กำหนด ทั้งหมด 103 คนดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 จำนวนประชากร และตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามจำแนกตามโรงเรียนในเครือข่ายโอบรัก (นามสมมติ)

โรงเรียน	จำนวนครู (คน)				
	อนุบาล 1	อนุบาล 2	อนุบาล 3	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
โรงเรียนโอบรัก 1	12	12	10	34	32
โรงเรียนโอบรัก 2	6	8	6	20	19
โรงเรียนโอบรัก 3	18	20	24	62	52
รวม	36	40	40	116	103

2.3 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ คือ ครูปฐมวัยในเครือข่ายโรงเรียนโอบรัก (นามสมมติ) (กลุ่มเดียวกับกลุ่มที่ 1 คือกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ) โดยเลือกมาศึกษาเชิงคุณภาพ จำนวน 18 คน ซึ่งผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจงตามเกณฑ์ โดยเลือกจากกลุ่มที่ 1 คือ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณที่สมัครใจเข้าร่วมการวิจัย เกณฑ์ที่ใช้ในการเลือกแบบเจาะจง คือครูปฐมวัยที่คะแนนจากการตอบแบบสอบถามมากที่สุดหรือมีคะแนนอยู่ในลำดับแรกในแต่ละโรงเรียน จำนวนระดับชั้นละ 1 คน รวมทั้งสิ้น 9 คน และครูปฐมวัยที่มีคะแนนจากการตอบแบบสอบถามน้อยที่สุดหรือมีคะแนนอยู่ในลำดับสุดท้ายในแต่ละโรงเรียน จำนวนระดับชั้นละ 1 คน รวมทั้งสิ้น 9 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งหมดจำนวน 18 คน ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ผู้ให้ข้อมูลเชิงคุณภาพจำแนกตามผลคะแนน ระดับชั้น และ โรงเรียน

โรงเรียน	ผลคะแนน จากแบบสอบถามมากที่สุด			ผลคะแนน จากแบบสอบถามน้อยที่สุด			รวมจำนวน ครู(คน)
	อนุบาล 1	อนุบาล 2	อนุบาล 3	อนุบาล 1	อนุบาล 2	อนุบาล 3	
	โอบรัก 1	117	120	120	81	83	
โอบรัก 2	119	113	108	90	92	38	6
โอบรัก 3	117	113	118	80	88	85	6
รวมจำนวน ครู (คน)	3	3	3	3	3	3	18

2.4 การได้มาซึ่งผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย/กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยแบ่งผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยออกเป็น 2 กลุ่ม ซึ่งมีวิธีการดำเนินการ ดังนี้

กลุ่มที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ คือครูปฐมวัยในเครือโรงเรียนโอบรัก (นามสมมติ) จำนวน 116 คน วิธีการได้มาซึ่งผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย/กลุ่มตัวอย่าง สรุปได้ดังนี้

(1) ผู้วิจัยกำหนดขนาดประชากร คือ ครูปฐมวัยในเครือโรงเรียนโอบรัก (นามสมมติ) จำนวน 116 คน

(2) กำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ คือ ครูปฐมวัยในเครือโรงเรียนโอบรัก (นามสมมติ) จำนวน 103 คน จากวิธีการกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้การคำนวณจากตารางสำเร็จรูปของ (Krejcie & Morgan, 1970) อ้างถึงใน (วรรณิ์ แกมเกตุ, 2555) มีระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และยอมให้ค่าความคลาดเคลื่อนเกิดขึ้นได้ในระดับ 5% โดยผู้วิจัยสุ่มตัวอย่างอย่างง่ายด้วยการจับสลากครูในเครือโรงเรียนโอบรัก (นามสมมติ) แต่ละแห่งจนครบตามจำนวนที่กำหนด ทั้งหมด 103 คน

(3) ผู้วิจัยดำเนินการประสานงานเพื่อขอความสมัครใจในการเข้าร่วมการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่างที่ได้จับสลากมาเป็นรายบุคคล โดยติดต่อชี้แจง ชื่อ โครงการวิจัย ชื่อผู้เก็บข้อมูล วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย ขอบเขต วิธีการวิจัยพร้อมเอกสารจดหมายขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล โครงร่างการวิจัยฉบับย่อ เครื่องมือในการวิจัย และอื่น ๆ ที่กลุ่มตัวอย่างร้องขอ พร้อมทั้งการอธิบายข้อสงสัยต่าง ๆ ด้วยความเต็มใจเพื่อประกอบการตัดสินใจและดำเนินการขอ

อนุญาตทำการวิจัยไปยังผู้อำนวยการโรงเรียนแต่ละแห่ง

(4) ผู้วิจัยจะรายงานเฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่ยินยอมสมัครใจในการเข้าร่วมการวิจัยสรุปเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณที่ได้ในการวิจัยในครั้งนี้

(5) ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้เครื่องมือแบบสอบถามที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นกับกลุ่มตัวอย่างที่ให้ความสมัครใจดังกล่าว จากนั้นผู้วิจัยจะรายงานสรุปจำนวนของกลุ่มตัวอย่างที่ดำเนินการตอบและส่งแบบสอบถามที่ได้ในการวิจัยครั้งนี้

กลุ่มที่ 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ คือ ครูปฐมวัยในเครือโรงเรียน โอบรัก (นามสมมติ) (กลุ่มเดียวกับกลุ่มที่ 1 คือกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ) โดยเลือกมาศึกษาเชิงคุณภาพ จำนวน 18 คน มีวิธีการได้มาซึ่งผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย/กลุ่มตัวอย่างสรุปได้ ดังนี้

(1) ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ จนสามารถสรุปจำนวนของครูปฐมวัยที่ดำเนินการตอบและส่งแบบสอบถาม จากนั้นดำเนินการจำแนกกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ

(2) ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์คะแนนจากแบบสอบถามเกี่ยวกับสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็ก ที่รวบรวมได้ดังกล่าว

(3) ผู้วิจัยดำเนินการเลือกผู้ให้ข้อมูลเชิงคุณภาพจากครูปฐมวัยที่ดำเนินการตอบและส่งแบบสอบถาม โดยการเลือกแบบเจาะจงตามเกณฑ์ คือ ครูปฐมวัยที่มีคะแนนจากการตอบแบบสอบถามมากที่สุดหรือมีคะแนนอยู่ในลำดับแรกในแต่ละโรงเรียนจำนวนระดับชั้น 1 คน รวมทั้งสิ้น 9 คน และครูปฐมวัยที่มีคะแนนจากการตอบแบบสอบถามน้อยที่สุดหรือมีคะแนนอยู่ในลำดับสุดท้ายในแต่ละโรงเรียน จำนวนระดับชั้นละ 1 คน รวมทั้งสิ้น 9 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งหมดจำนวน 18 คน

(4) ผู้วิจัยดำเนินการประสานงานกับครูปฐมวัยที่เลือกแบบเจาะจงตามเกณฑ์ดังกล่าวเป็นรายบุคคล เพื่อขอความสมัครใจในการให้ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยวิธีการสัมภาษณ์ สึ่งเกต และสำรวจ โดยผู้วิจัยจะไม่แจ้งผู้ให้ข้อมูลได้ทราบลำดับของคะแนนว่าเป็นลำดับมากที่สุดหรือน้อยที่สุด เพื่อป้องกันความละเอียดอ่อนในด้านความรู้สึกของผู้ให้ข้อมูลและการเข้าถึงข้อมูล แต่ผู้วิจัยสามารถแจ้งผลคะแนนเป็นรายบุคคลและให้ภาพรวมได้ หากครูปฐมวัยที่เข้าร่วมโครงการร้องขอโดยผลคะแนนรายบุคคลของผู้อื่นจะถูกปิดเป็นความลับ ผู้วิจัยจะติดต่อชี้แจง ชื่อโครงการวิจัย

ชื่อผู้เก็บข้อมูล วัตถุประสงค์ ขอบเขตของโครงการวิจัยอีกครั้ง โดยเพิ่มเติมวิธีการวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ และจะปิดบังข้อมูลส่วนบุคคลทั้งหมดเป็นความลับ และจะทำลายทิ้งเมื่อโครงการวิจัยสิ้นสุดลง พร้อมเอกสารจดหมายขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล โครงร่างการวิจัยฉบับย่อ เครื่องมือในการวิจัย และอื่น ๆ ที่กลุ่มตัวอย่างร้องขอ พร้อมทั้งการอธิบายข้อสงสัยต่าง ๆ ด้วยความเต็มใจเพื่อประกอบการตัดสินใจ และดำเนินการขออนุญาตทำการวิจัยไปยังผู้อำนวยการโรงเรียนแต่ละแห่ง ซึ่งครูปฐมวัยที่ได้คัดเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างสามารถแจ้งไม่ประสงค์เข้าร่วมโครงการวิจัยได้ตลอดเวลาโดยไม่มีผลใดใด

(5) การดำเนินการของผู้วิจัยในกรณีกลุ่มตัวอย่างที่ติดต่อขอให้เป็นผู้ให้ข้อมูลเชิงคุณภาพ ปฏิเสธไม่เข้าร่วมโครงการในส่วนการสัมภาษณ์ สังเกต และสำรวจดังกล่าว ไม่ว่าจะเป็นการปฏิเสธตั้งแต่แรกที่ขอความสมัครใจ หรือระหว่างการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพไปแล้วก็ตาม ผู้วิจัยจะดำเนินการคัดเลือกแบบเจาะจงตามเกณฑ์อีกครั้งหนึ่ง โดยใช้เกณฑ์ครูปฐมวัยที่คะแนนจากการตอบแบบสอบถามมากที่สุดและ/หรือ น้อยที่สุดเหมือนเดิม แต่จะเลือกครูที่คะแนนลำดับถัดไปโดยจำแนกตามคะแนนที่ครูปฐมวัยปฏิเสธไป จนกว่าจะครบตามจำนวนที่กำหนดไว้ จากนั้นผู้วิจัยจะรายงานสรุปข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพตามความเป็นจริง

2.5 เกณฑ์การคัดเลือก ผู้วิจัยแบ่งผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยออกเป็น 2 กลุ่มดังนี้

กลุ่มที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมเชิงปริมาณ คือ ครูปฐมวัยในเครือข่ายโรงเรียนโอบรัก (นามสมมติ) จำนวน 103 คน ซึ่งมีเกณฑ์การคัดเลือก ดังนี้

1) ผู้วิจัยใช้เกณฑ์การคัดเลือกประการแรกคือ ครูปฐมวัยที่ปฏิบัติงานในเครือข่ายโรงเรียนโอบรัก (นามสมมติ) ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 ที่ผู้วิจัยจะดำเนินการเก็บข้อมูล ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 103 คน

2) ผู้วิจัยใช้เกณฑ์การคัดเลือกประการที่สองคือ จำนวนของครูปฐมวัยดังกล่าวที่จะเป็นขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 103 คน จากวิธีการคำนวณจากตารางสำเร็จรูปของเครซีแอนด์มอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) อ้างถึงใน (วรรณิ แกมเกตุ, 2555) และผู้วิจัยสุ่มตัวอย่างอย่างง่ายด้วยการจับสลากครูในเครือข่ายโรงเรียนโอบรัก (นามสมมติ) รวมทั้งสิ้น 103 คน

3) ผู้วิจัยใช้เกณฑ์การคัดเลือกประการที่สามคือ ความสมัครใจในการเข้าร่วมการวิจัยของกลุ่มตัวอย่างที่ได้สุ่มตัวอย่างด้วยการจับสลากมา โดยผู้วิจัยติดต่อชี้แจงชื่อโครงการวิจัย ชื่อผู้เก็บข้อมูล วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย ขอบเขต วิธีการวิจัย ประกอบเอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการ

วิจัย (AF-06-02) พร้อมเอกสารจดหมายขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลโครงร่างวิจัยฉบับย่อ เครื่องมือในการวิจัย และอื่น ๆ ที่กลุ่มตัวอย่างร้องขอ พร้อมทั้งการอธิบายข้อสงสัยต่าง ๆ ด้วยความเต็มใจเพื่อประกอบการตัดสินใจ และดำเนินการขออนุญาตทำการวิจัยไปยังผู้อำนวยการ โรงเรียนแต่ละแห่ง จากนั้นครูปฐมวัยที่สมัครใจเป็นกลุ่มตัวอย่างลงนามในเอกสารแสดงความยินยอมผู้เข้าร่วมโครงการ (Consent Form) (AF-06-03) ฉบับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณตามแบบฟอร์มของมหาวิทยาลัยบูรพา และผู้วิจัยจะรายงานเฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่ยินยอมสมัครใจในการเข้าร่วมการวิจัยและสรุปเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณที่ได้ในการวิจัยครั้งนี้ต่อไป

4) ผู้วิจัยใช้เกณฑ์การคัดเลือกเข้าประการที่สี่คือ ความสมบูรณ์ของการตอบและการส่งแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างที่ให้ความสมัครใจในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ จากนั้นผู้วิจัยจะรายงานเฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่ยินยอมสมัครใจในการเข้าร่วมการวิจัย อีกทั้งดำเนินการตอบและการส่งแบบสอบถามครบถ้วน สรุปเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณที่ได้ในการวิจัยครั้งนี้ต่อไป

กลุ่มที่ 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ คือ ครูปฐมวัยในเครือโรงเรียน โอบรัก (นามสมมติ) (กลุ่มเดียวกับกลุ่มที่ 1 คือกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณที่ยินยอมสมัครใจในการเข้าร่วมการวิจัย อีกทั้งดำเนินการตอบและการส่งแบบสอบถามครบถ้วน) โดยเลือกมาเพื่อศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพ จำนวน 18 คน ซึ่งมีเกณฑ์การคัดเลือก ดังนี้

1) ผู้วิจัยใช้เกณฑ์การคัดเลือกเข้าประการแรกคือ คะแนนจากการตอบแบบสอบถามมากที่สุดในแต่ละโรงเรียน จำนวนระดับชั้นละ 1 คน รวมทั้งสิ้น 9 คน และครูปฐมวัยที่คะแนนจากการตอบแบบสอบถามน้อยที่สุดในแต่ละโรงเรียน จำนวนระดับชั้นละ 1 คน รวมทั้งสิ้น 9 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งหมดจำนวน 18 คน (โดยเลือกจากการเจาะจงตามเกณฑ์กับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณคือครูปฐมวัยในเครือโรงเรียน โอบรัก (นามสมมติ) รวมทั้งสิ้น 103 คนที่สมัครใจในการเข้าร่วมโครงการวิจัยและได้ดำเนินการตอบและการส่งแบบสอบถามอย่างสมบูรณ์)

2) ผู้วิจัยใช้เกณฑ์การคัดเลือกเข้าประการที่สองคือ ความสมัครใจในการเข้าร่วมการวิจัยของกลุ่มตัวอย่าง 6 คนที่ได้เลือกแบบเจาะจงตามเกณฑ์ ผู้วิจัยดำเนินการประสานงานกับครูปฐมวัยจำนวน 6 คนเป็นรายบุคคล เพื่อขอเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยวิธีการสัมภาษณ์ สัมผัสและสำรวจ โดยผู้วิจัยไม่แจ้งผู้ให้ข้อมูลทราบว่าเป็นคนที่ได้คะแนนลำดับมากที่สุดหรือน้อยที่สุด เพื่อป้องกันความละเอียดอ่อนในด้านความรู้สึกของผู้ให้ข้อมูลและการเข้าถึงข้อมูล โดยผู้วิจัยจะติดต่อชี้แจงชื่อโครงการวิจัย ชื่อผู้เก็บข้อมูล วัตถุประสงค์ ขอบเขตของโครงการวิจัยอีกครั้ง โดยเพิ่มเติมวิธีการ

วิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ พร้อมทั้งชี้แจงว่าการรายงานข้อมูลจะใช้นามสมมติและจะปิดบังข้อมูลส่วนบุคคลทั้งหมดเป็นความลับและจะทำลายทิ้งเมื่อโครงการวิจัยวิจัยสิ้นสุดลง พร้อมเอกสารจดหมายขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล โครงร่างการวิจัยฉบับย่อ เครื่องมือในการวิจัยและอื่น ๆ ที่กลุ่มตัวอย่างร้องขอ พร้อมทั้งการอธิบายข้อสงสัยต่าง ๆ ด้วยความเต็มใจ จากนั้นครูปฐมวัยที่สมัครใจเป็นกลุ่มตัวอย่างลงนามในเอกสารแสดงความยินยอมผู้เข้าร่วมโครงการ (Consent Form) (AF-06-03) ฉบับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณตามแบบฟอร์มของมหาวิทยาลัยบูรพา และผู้วิจัยจะรายงานเฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่ยินยอมสมัครใจในการเข้าร่วมการวิจัยและสรุปเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณที่ได้ในการวิจัยครั้งนี้ต่อไป

3) ผู้วิจัยใช้เกณฑ์การคัดเข้าประการที่สามคือ ความสมบูรณ์ของกระบวนการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพที่สมบูรณ์ทั้งวิธีการสัมภาษณ์ สังเกตและสำรวจ ในกรณีที่กลุ่มตัวอย่างปฏิเสธไม่ให้ข้อมูลระหว่างการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยจะดำเนินการคัดเลือกแบบเจาะจงตามเกณฑ์อีกครั้งหนึ่ง โดยใช้เกณฑ์ครูปฐมวัยที่มีคะแนนจากการตอบแบบสอบถามมากที่สุดและ/หรือ น้อยที่สุดเหมือนเดิม แต่จะเลือกครูที่มีคะแนนลำดับถัดไป โดยจำแนกตามคะแนนเฉลี่ยที่ครูปฐมวัยปฏิเสธไป จนกว่าจะครบตามจำนวนที่กำหนดไว้ จากนั้นผู้วิจัยจะรายงานสรุปข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างที่ผ่านเกณฑ์การคัดเข้าเพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพตามความเป็นจริงต่อไป

2.6 เกณฑ์การคัดออก ผู้วิจัยแบ่งผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยออกเป็น 2 กลุ่มดังนี้

กลุ่มที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมเชิงปริมาณ คือ ครูปฐมวัยในเครือข่ายโรงเรียนโอบรัก (นามสมมติ) จำนวน 103 คน ซึ่งมีเกณฑ์การคัดออก ดังนี้

1) ผู้วิจัยใช้เกณฑ์การคัดออกประการแรกคือ การถอนตัวออกจากการเข้าร่วมโครงการวิจัย ซึ่งกลุ่มตัวอย่างมีสิทธิ์ที่จะตอบรับหรือปฏิเสธการให้ข้อมูล โดยจะไม่เสียผลประโยชน์หรือได้รับผลกระทบใดๆ

2) ผู้วิจัยใช้เกณฑ์การคัดออกประการที่สอง คือ ครูปฐมวัยที่ตอบแบบสอบถามไม่ครบถ้วนทุกข้อตามจำนวนที่กำหนด ซึ่งผู้วิจัยจะดำเนินการคัดออก และผู้วิจัยจะรายงานข้อมูลเฉพาะผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยที่ส่งแบบสอบถามและสรุปจำนวนของกลุ่มตัวอย่างที่ดำเนินการตอบแบบและส่งแบบสอบถามที่ได้ในการวิจัยครั้งนี้

กลุ่มที่ 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ คือ ครูปฐมวัยในเครือข่ายโรงเรียนโอบรัก (นามสมมติ) (กลุ่มเดียวกับกลุ่มที่ 1 คือกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ) โดยเลือกมาศึกษาเชิงคุณภาพ จำนวน 18 คน ซึ่งมีเกณฑ์การคัดออก ดังนี้

1) ผู้วิจัยใช้เกณฑ์การคัดออกประการแรกคือ การถอนตัวออกจากการเข้าร่วมโครงการวิจัยในการให้ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยวิธีการสัมภาษณ์ สัมผัส และสำรวจ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างมีสิทธิ์ที่จะตอบรับหรือปฏิเสธการให้ข้อมูลโดยจะไม่เสียผลประโยชน์หรือได้รับผลกระทบใดๆ

2) ผู้วิจัยใช้เกณฑ์การคัดออกประการที่สอง คือ ความไม่สมบูรณ์ของกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพทั้งวิธีการสัมภาษณ์ สัมผัส และสำรวจ ในกรณีที่กลุ่มตัวอย่างปฏิเสธไม่ให้ข้อมูลระหว่างการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยจะดำเนินการคัดออก ซึ่งครูปฐมวัยที่เข้าร่วมโครงการวิจัยมีสิทธิ์ที่จะตอบรับหรือปฏิเสธการให้ข้อมูลโดยจะไม่เสียผลประโยชน์หรือได้รับผลกระทบและในการเข้าร่วมโครงการวิจัยเป็นไปได้ด้วยความสมัครใจไม่มีการบังคับ

2.7 การพิทักษ์สิทธิ์กลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยสรุปจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จากนั้นดำเนินการวิจัยโดยยึดถือการพิทักษ์สิทธิ์ครูปฐมวัยซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ตลอดการดำเนินโครงการ ซึ่งสามารถสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

1) ผู้วิจัยดำเนินการประสานงานขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลกับครูปฐมวัยที่จะเป็นกลุ่มตัวอย่างเป็นรายบุคคล โดยผู้วิจัยยึดความสมัครใจในการเข้าร่วมการวิจัยของครูปฐมวัยเป็นหลักและให้ครูปฐมวัยลงนามในเอกสารแสดงความยินยอมของผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยและขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพกับผู้อำนวยการเครือข่ายโรงเรียนโอบุรักษ์ (นามสมมติ)

2) ผู้วิจัยอธิบายวัตถุประสงค์ของโครงการผู้ที่มีคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างมีสิทธิ์ที่จะตอบรับหรือปฏิเสธการให้ข้อมูลโดยจะไม่เสียผลประโยชน์หรือได้รับผลกระทบและในการเข้าร่วมโครงการวิจัยเป็นไปได้ด้วยความสมัครใจไม่มีการบังคับ

3) ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามอิเล็กทรอนิกส์ การสัมภาษณ์ และการสังเกต ในขณะที่ทำการสัมภาษณ์มีการขออนุญาตในการบันทึกเทป นอกจากนี้หากผู้ให้ข้อมูลเกิดความรู้สึกไม่สะดวกใจที่จะให้ข้อมูลสามารถยุติการสัมภาษณ์ได้ตลอดเวลา

4) ผู้วิจัยชี้แจงกับประชากรผู้ให้ข้อมูลทราบว่า ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามอิเล็กทรอนิกส์ การสัมภาษณ์ และการสังเกตจะถูกเก็บรักษาไว้เป็นความลับ มีเพียงผู้วิจัยเท่านั้นที่จะเข้าถึงข้อมูลได้และข้อมูลจะถูกทำลายเมื่อการวิจัยเสร็จสิ้น โดยการรายงานผลการวิจัยจะกระทำในภาพรวมและดำเนินการด้วยความระมัดระวัง โดยไม่มีการอ้างอิงถึงชื่อของผู้ให้ข้อมูลหรือข้อมูลส่วนตัวลงเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มีเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 4 ชุด คือ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกตพฤติกรรมของครูและแบบสำรวจ โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็ก มีทั้งหมด 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม คำถามมีลักษณะแบบเลือกตอบ (Checklist) เกี่ยวกับเพศ อายุ วุฒิการศึกษา โรงเรียน ประสบการณ์ทำงาน ระดับชั้นที่ปฏิบัติงาน ประสบการณ์การอบรม แหล่งข้อมูลและสิ่งที่ได้รับการอบรมเกี่ยวกับสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็ก มีจำนวน 8 ข้อ

ตอนที่ 2 การศึกษาการดำเนินการตามสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็ก เป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ใน 6 ด้าน มีจำนวน 24 ข้อ

แบบสอบถามครูปฐมวัยผู้วิจัยได้กำหนดความหมายของแต่ละระดับไว้ดังนี้

5	หมายถึง	สมรรถนะมากที่สุด
4	หมายถึง	สมรรถนะมาก
3	หมายถึง	สมรรถนะปานกลาง
2	หมายถึง	สมรรถนะน้อย
1	หมายถึง	สมรรถนะน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

3.2 แบบสัมภาษณ์ครูปฐมวัยเกี่ยวกับสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็ก แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ให้สัมภาษณ์ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม คำถามมีลักษณะแบบเลือกตอบ (Checklist) เกี่ยวกับเพศ อายุ วุฒิการศึกษา โรงเรียน ประสบการณ์ทำงาน ระดับชั้นที่ปฏิบัติงาน มีจำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 2 ประเด็นคำถามเกี่ยวกับสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็ก เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง โดยกำหนดคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์เป็นรายบุคคลแบ่งออกเป็น 6 ด้าน มีจำนวน 12 ข้อ ดังนี้

ด้านที่ 1 ด้านการเคารพเอกลักษณ์เฉพาะของเด็กแต่ละคน จำนวน 2 ข้อ

ด้านที่ 2 ด้านการยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ด้านอายุ พัฒนาการและความสามารถ จำนวน 2 ข้อ

ด้านที่ 3 ด้านการเคารพความหลากหลายทางบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม จำนวน 2 ข้อ

ด้านที่ 4 ด้านการสร้างความผูกพันและความปลอดภัยเชิงจิตวิทยา จำนวน 2 ข้อ

ด้านที่ 5 ด้านการใช้ภาษาและน้ำเสียงที่สะท้อนการยอมรับนับถือ จำนวน 2 ข้อ

ด้านที่ 6 ด้านการสร้างควมไว้วางใจ จำนวน 2 ข้อ

3.3 แบบสังเกตพฤติกรรมของครูเกี่ยวกับสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็กแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ถูกสังเกต เป็นข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับชื่อ โรงเรียน ระดับชั้นที่ปฏิบัติงาน จำนวนเด็กในการดูแล เวลาที่จัดกิจกรรม กิจกรรม/กิจวัตรประจำวัน มีจำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 ประเด็นในการสังเกตพฤติกรรมของครูเกี่ยวกับสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็กมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการเลือกตอบพฤติกรรมการปฏิบัติว่าพบหรือไม่พบ และจัดบันทึกรายละเอียดเพิ่มเติม ใน 6 ด้าน มีจำนวน 20 ข้อ ดังนี้

ด้านที่ 1 ด้านการเคารพเอกลักษณ์เฉพาะของเด็กแต่ละคน จำนวน 4 ข้อ

ด้านที่ 2 ด้านการยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ด้านอายุ พัฒนาการและความสามารถ จำนวน 2 ข้อ

ด้านที่ 3 ด้านการเคารพความหลากหลายทางบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม จำนวน 3 ข้อ

ด้านที่ 4 ด้านการสร้างความผูกพันและความปลอดภัยเชิงจิตวิทยา จำนวน 3 ข้อ

ด้านที่ 5 ด้านการใช้ภาษาและน้ำเสียงที่สะท้อนการยอมรับนับถือ จำนวน 4 ข้อ

ด้านที่ 6 ด้านการสร้างควมไว้วางใจ จำนวน 4 ข้อ

3.4 แบบสำรวจสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็กแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการสำรวจ เป็นข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรียน ระดับชั้นที่ปฏิบัติงาน จำนวนเด็กในการดูแล เวลาที่จัดกิจกรรม กิจกรรม/กิจวัตรประจำวัน มีจำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 ประเด็นในการสำรวจสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็ก มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการเลือกตอบพฤติกรรมการปฏิบัติว่าพบหรือไม่พบ และฉบับที่รายละเอียดเพิ่มเติม มีจำนวน 15 ข้อดังนี้

ด้านที่ 1 ด้านการเคารพเอกลักษณ์เฉพาะของเด็กแต่ละคน จำนวน 2 ข้อ

ด้านที่ 2 ด้านการยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ด้านอายุ พัฒนาการและความสามารถ จำนวน 4 ข้อ

ด้านที่ 3 ด้านการเคารพความหลากหลายทางบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม จำนวน 3 ข้อ

ด้านที่ 4 ด้านการสร้างความรู้สึกร่วมและความปลอดภัยเชิงจิตวิทยา จำนวน 2 ข้อ

ด้านที่ 5 ด้านการใช้ภาษาและน้ำเสียงที่สะท้อนการยอมรับนับถือ จำนวน 2 ข้อ

ด้านที่ 6 ด้านการสร้างความรู้ไว้วางใจ จำนวน 2 ข้อ

4. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

4.1 ศึกษาข้อมูลเบื้องต้นและเอกสาร บทความ งานวิจัยต่างประเทศ และในประเทศที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็ก เพื่อนำข้อมูลมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

4.2 กำหนดโครงสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต และแบบสำรวจ ดังตาราง 5

ตารางที่ 5 โครงสร้างเครื่องมือและเนื้อหาที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จำแนกตามจำนวนข้อและค่าน้ำหนัก

สมรรถนะของครูปฐมวัย ด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็ก	แบบ สอบถาม	แบบ สัมภาษณ์	แบบ สังเกต	แบบ สำรวจ
1. ด้านการเคารพเอกลักษณ์เฉพาะของเด็กแต่ละคน	16.66 %	16.66 %	20 %	13.32 %
1.1 ความเข้าใจและการปฏิบัติที่เหมาะสมกับคุณลักษณะเฉพาะของเด็กแต่ละคน				
1.1.1 ครูสามารถระบุคุณลักษณะเฉพาะของเด็กแต่ละคนที่อยู่ในความดูแลได้	✓	✓	✓	✓
1.1.2 ครูปฏิบัติกับเด็กโดยตระหนักว่าเด็กแต่ละคนเป็นบุคคลที่มีลักษณะเฉพาะตัว	✓	✓	✓	-
1.2 ความเข้าใจและการปฏิบัติที่เหมาะสมกับพื้นฐานทางอารมณ์ของเด็กแต่ละคน				
1.2.1 ครูสามารถระบุลักษณะพื้นฐานทางอารมณ์ของเด็กแต่ละคนที่อยู่ในความดูแลได้	✓	✓	✓	✓
1.2.2 ครูปฏิบัติโดยตระหนักว่าเด็กแต่ละคนมีลักษณะพื้นฐานทางอารมณ์ที่แตกต่างกัน	✓	✓	✓	-
2. ด้านการยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ด้านอายุ พัฒนาการ และความสามารถ	16.66 %	16.66 %	10 %	26.74 %
2.1 การยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคลด้านอายุและ พัฒนาการ				
2.1.1 ครูสามารถระบุช่วงวัยและพฤติกรรมเด็กที่สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กแต่ละคนได้	✓	✓	-	✓
2.1.2 ครูปฏิบัติโดยคำนึงถึงพัฒนาการของเด็กแต่ละคนที่แตกต่างกันอย่างเหมาะสม แม้เด็กจะอยู่ในช่วงวัยใกล้เคียงกัน	✓	✓	✓	✓
2.2 การยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคลด้านความสามารถ				
2.2.1 ครูสามารถระบุความแตกต่างระหว่างบุคคลด้านความสามารถของเด็กแต่ละคน	✓	✓	-	✓
2.2.2 ครูปฏิบัติโดยตระหนักว่าเด็กแต่ละคนมีความสามารถที่แตกต่างกัน	✓	✓	✓	✓

ตารางที่ 5(ต่อ) โครงสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

สมรรถนะของครูปฐมวัย ด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็ก	แบบ สอบถาม	แบบ สัมภาษณ์	แบบ สังเกต	แบบ สำรวจ
3. ด้านการเคารพความหลากหลายทางบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม	16.66 %	16.66 %	15 %	19.98 %
3.1 การยอมรับความหลากหลายเกี่ยวกับภูมิหลังทางครอบครัว				
3.1.1 ครูสามารถระบุถึงภูมิหลังทางครอบครัวของเด็กแต่ละคน	✓	✓	-	✓
3.1.2 ครูปฏิบัติโดยตระหนักว่าเด็กแต่ละคนมีความหลากหลายเกี่ยวกับภูมิหลังทางครอบครัว	✓	✓	✓	-
3.2 การยอมรับความหลากหลายทางพหุวัฒนธรรม ภาษา ศาสนา				
3.2.1 ครูสามารถระบุพื้นฐานทางวัฒนธรรม ภาษาและศาสนาของเด็กแต่ละคน	✓	✓	✓	✓
3.2.2 ครูปฏิบัติโดยตระหนักว่าเด็กแต่ละคนมีความหลากหลายทางพหุวัฒนธรรม ภาษาและศาสนา	✓	✓	✓	✓
4. ด้านการสร้างความปลอดภัยและความปลอดภัยเชิงจิตวิทยา	16.66 %	16.66 %	15 %	13.32 %
4.1 การสร้างความปลอดภัยเชิงจิตวิทยา				
4.1.1 ครูสร้างบรรยากาศแห่งความสงบ อบอุ่น ผ่อนคลาย	✓	✓	✓	✓
4.1.2 ครูจัดสภาพแวดล้อมที่คำนึงถึงความปลอดภัยของสื่ออุปกรณ์ เครื่องเรือน และการออกแบบอาคาร	✓	✓	-	✓
4.2 การสร้างความผูกพันระหว่างครูกับเด็ก				
4.2.1 ครูแสดงสัมผัสแห่งความรักผ่านการปฏิบัติต่อเด็กด้วยความนุ่มนวล	✓	✓	✓	-
4.2.2 ครูตอบสนองสถานการณ์ที่เด็กต้องการความช่วยเหลืออย่างเหมาะสมและทันที่	✓	✓	✓	-
5. ด้านการใช้ภาษาและน้ำเสียงที่สะท้อนการยอมรับนับถือ	16.66 %	16.66 %	20 %	13.32 %
5.1 การใช้น้ำเสียงที่สงบ อ่อนโยน และใส่ใจขณะสนทนากับเด็ก				
5.1.1 ครูสนทนากับเด็กโดยใช้น้ำเสียงที่สงบ อ่อนโยน	✓	✓	✓	-

ตารางที่ 5(ต่อ) โครงสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

สมรรถนะของครูปฐมวัย ด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็ก	แบบ สอบถาม	แบบ สัมภาษณ์	แบบ สังเกต	แบบ สำรวจ
5.1.2 ครูแสดงพฤติกรรมของการใส่ใจขณะสนทนากับเด็ก	✓	✓	✓	-
5.2 การใช้ภาษาเชิงบวกและเหมาะสมกับพัฒนาการของเด็ก				
5.2.1 ครูใช้ภาษาเชิงบวกในการสื่อสารกับเด็ก	✓	✓	✓	✓
5.2.2 ครูใช้ภาษาที่เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็ก	✓	✓	✓	✓
6. ด้านการสร้างควมไว้วางใจ	16.66 %	16.66 %	20 %	13.32
6.1 การบอกเด็กให้ทราบถึงขั้นตอนการทำกิจกรรมและ กิจวัตร				
6.1.1 ครูดูแลเด็กโดยมีครูหรือผู้ใหญ่ที่เด็กคุ้นเคยอยู่ด้วย ตลอดเวลา	✓	✓	✓	-
6.1.2 ครูแนะนำให้เด็กทราบถึงกระบวนการทำกิจกรรม และ กิจวัตรต่าง ๆ อย่างเป็นขั้นตอน	✓	✓	✓	-
6.2 การคำนึงถึงตารางกิจกรรม กิจวัตร และรอยเชื่อมต่อที่ สม่ำเสมอและคาดการณ์ได้				
6.2.1 ครูมีตารางกิจกรรมและกิจวัตรประจำวัน ที่มีความคงที่ สม่ำเสมอ สนับสนุนให้เด็กสามารถคาดการณ์พฤติกรรมที่จะ เกิดขึ้นได้	✓	✓	✓	✓
6.2.2 ครูสร้างรอยเชื่อมต่อกิจกรรมต่าง ๆ อย่างเหมาะสม	✓	✓	✓	✓

4.3 กำหนดโครงสร้างเนื้อหาและข้อความในแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต
ตามกรอบแนวคิดการวิจัย โดยกำหนดจำนวนข้อและค่าน้ำหนัก ดังตาราง 6 และตาราง 7

ตารางที่ 6 โครงสร้างเนื้อหาและข้อคำถามในแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ตามกรอบแนวคิดการวิจัย จำแนกตาม จำนวนข้อ และค่าน้ำหนัก

ประเด็นที่ศึกษา	แบบสอบถาม		
	น้ำหนัก (%)	จำนวน (ข้อ)	ข้อที่
1. ด้านการเคารพเอกลักษณ์เฉพาะของเด็กแต่ละคน	(16.66%)	(4)	(1-4)
1.1 ความเข้าใจและการปฏิบัติที่เหมาะสมกับคุณลักษณะเฉพาะของเด็กแต่ละคน	(8.33%)	(2)	(1-2)
1.1.1 ครูสามารถระบุคุณลักษณะเฉพาะเด็กแต่ละคนที่อยู่ในความดูแลได้	4.16%	1	1
1.1.2 ครูปฏิบัติกับเด็ก โดยตระหนักว่าเด็กแต่ละคนเป็นบุคคลที่มีลักษณะเฉพาะตัว	4.17%	1	2
1.2 ความเข้าใจและการปฏิบัติที่เหมาะสมกับพื้นฐานทางอารมณ์ของเด็กแต่ละคน	(8.33%)	(2)	(3-4)
1.2.1 ครูสามารถระบุลักษณะพื้นฐานทางอารมณ์ของเด็กแต่ละคนที่อยู่ในความดูแลได้	4.16%	1	3
1.2.2 ครูปฏิบัติโดยตระหนักว่าเด็กแต่ละคนมีลักษณะพื้นฐานทางอารมณ์ที่แตกต่างกัน	4.17%	1	4
2. ด้านการยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ด้านอายุ พัฒนาการ และความสามารถ	(16.66%)	(4)	(5-8)
2.1 การยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคลด้านอายุและ พัฒนาการ	(8.33%)	(2)	(5-6)
2.1.1 ครูสามารถระบุช่วงวัยและพฤติกรรมเด็กที่สอดคล้องกับ พัฒนาการของเด็กแต่ละคนได้	4.16%	1	5
2.1.2 ครูปฏิบัติโดยคำนึงถึง พัฒนาการของเด็กแต่ละคนที่แตกต่างกันอย่างเหมาะสม แม้เด็กจะอยู่ในช่วงวัยใกล้เคียงกัน	4.17%	1	6
2.2 การยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคลด้านความสามารถ	(8.33%)	(2)	(7-8)
2.2.1 ครูสามารถระบุความแตกต่างระหว่างบุคคลด้านความสามารถของเด็กแต่ละคน	4.16%	1	7
2.2.2 ครูปฏิบัติโดยตระหนักว่าเด็กแต่ละคนมีความสามารถที่แตกต่างกัน	4.17%	1	8
3. ด้านการเคารพความหลากหลายทางบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม	(16.67%)	(4)	(9-12)
3.1 การยอมรับความหลากหลายเกี่ยวกับภูมิหลังทางครอบครัว	(8.33%)	(2)	(9-10)

ตารางที่ 6(ต่อ) โครงสร้างเนื้อหาและข้อคำถามในแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ตามกรอบแนวคิดการวิจัย จำแนกตาม จำนวนข้อ และค่าน้ำหนัก

ประเด็นที่ศึกษา	แบบสอบถาม		
	น้ำหนัก (%)	จำนวน (ข้อ)	ข้อที่
3.1.1 ครูสามารถระบุถึงภูมิหลังทางครอบครัวของเด็กแต่ละคน	4.16%	1	9
3.1.2 ครูปฏิบัติโดยตระหนักว่าเด็กแต่ละคนมีความหลากหลายเกี่ยวกับภูมิหลังทางครอบครัว	4.17%	1	10
3.2 การยอมรับความหลากหลายทางพหุวัฒนธรรม ภาษา ศาสนา	(8.34%)	(2)	(11-12)
3.2.1 ครูสามารถระบุพื้นฐานทางวัฒนธรรม ภาษาและศาสนาของเด็กแต่ละคน	4.17%	1	11
3.2.2 ครูปฏิบัติโดยตระหนักว่าเด็กแต่ละคนมีความหลากหลายทางพหุวัฒนธรรม ภาษาและศาสนา	4.17%	1	12
4. ด้านการสร้างความรู้ความผูกพันและความปลอดภัยเชิงจิตวิทยา	(16.67%)	(4)	(13-16)
4.1 การสร้างความปลอดภัยเชิงจิตวิทยา	(8.33%)	(2)	(13-14)
4.1.1 ครูสร้างบรรยากาศแห่งความสงบ อ่อนโยน ผ่อนคลาย	4.16%	1	13
4.1.2 ครูจัดสภาพแวดล้อมที่ค้ำประกันถึงความปลอดภัยของสื่อ อุปกรณ์ เครื่องเรือน และการออกแบบอาคาร	4.17%	1	14
4.2 การสร้างความรู้ความผูกพันระหว่างครูกับเด็ก	(8.34%)	(2)	(15-16)
4.2.1 ครูแสดงสัมผัสแห่งความรักผ่านการปฏิบัติต่อเด็กด้วยความนุ่มนวล	4.17%	1	15
4.2.2 ครูตอบสนองสถานการณ์ที่เด็กต้องการความช่วยเหลืออย่างเหมาะสมและทันที่	4.17%	1	16
5. ด้านการใช้ภาษาและน้ำเสียงที่สะท้อนการยอมรับนับถือ	(16.67%)	(4)	(17-20)
5.1 การใช้น้ำเสียงที่สงบ อ่อนโยน และใส่ใจขณะสนทนากับเด็ก	(8.33%)	(2)	(17-18)
5.1.1 ครูสนทนากับเด็กโดยใช้น้ำเสียงที่สงบ อ่อนโยน	4.16%	1	17
5.1.2 ครูแสดงพฤติกรรมของการใส่ใจขณะสนทนากับเด็ก	4.17%	1	18
5.2 การใช้ภาษาเชิงบวกและเหมาะสมกับพัฒนาการของเด็ก	(8.34%)	(2)	(19-20)
5.2.1 ครูใช้ภาษาเชิงบวกในการสื่อสารกับเด็ก	4.17%	1	19
5.2.2 ครูใช้ภาษาที่เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็ก	4.17%	1	20

ตารางที่ 6(ต่อ) โครงสร้างเนื้อหาและข้อคำถามในแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ตามกรอบแนวคิดการวิจัย จำแนกตาม จำนวนข้อ และค่าน้ำหนัก

ประเด็นที่ศึกษา	แบบสอบถาม		
	น้ำหนัก (%)	จำนวน (ข้อ)	ข้อที่
6. ด้านการสร้างควมไว้วางใจ	(16.67%)	(4)	(21-24)
6.1 การบอกเด็กให้ทราบถึงขั้นตอนการทำกิจกรรมและกิจวัตร	(8.33%)	(2)	(21-22)
6.1.1 ครูดูแลเด็ก โดยมีครูหรือผู้ใหญ่ที่เด็กคุ้นเคยอยู่ด้วยตลอดเวลา	4.16%	1	21
6.1.2 ครูแนะนำให้เด็กทราบถึงกระบวนการทำกิจกรรม และกิจวัตรต่าง ๆ อย่างเป็นขั้นตอน	4.17%	1	22
6.2 การคำนึงถึงตารางกิจกรรม กิจวัตร และรอยเชื่อมต่อที่สม่ำเสมอและคาดการณ์ได้	(8.34%)	(2)	(23-24)
6.2.1 ครูมีตารางกิจกรรมและกิจวัตรประจำวัน ที่มีความคงที่สม่ำเสมอ สนับสนุนให้เด็กสามารถคาดการณ์พฤติกรรมที่จะเกิดขึ้นได้	4.17%	1	23
6.2.2 ครูสร้างรอยเชื่อมต่อกิจกรรมต่าง ๆ อย่างเหมาะสม	4.17%	1	24
รวม	100	24	1-24

4.4 ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต และแบบสำรวจสภาพและปัญหาเกี่ยวกับสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็กและเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณา และปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา

4.5 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือและนาร่องเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ซึ่งประกอบด้วย

4.5.1 แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จะนำไปตรวจสอบความถูกต้องเกี่ยวกับภาษาที่ใช้เป็นข้อคำถามในแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต และแบบสำรวจให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับคำนิยามศัพท์ของประเด็นที่ศึกษา โดยผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษาในมหาวิทยาลัย จำนวน 3 ท่าน จากนั้นจะทำการปรับปรุงข้อคำถามตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ โดยกำหนดให้ผู้ทรงคุณวุฒิให้คะแนน ดังนี้

+ 1 หมายถึง มีความสอดคล้อง ครอบคลุมเหมาะสมกับวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดการวิจัย

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่ามีความสอดคล้อง ครอบคลุมเหมาะสมกับวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดการวิจัย

- 1 หมายถึง ไม่มีความสอดคล้อง ครอบคลุมเหมาะสมกับวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดการวิจัย

4.5.2 นำแบบสอบถามที่ออกแบบไว้โดยมีข้อความคู่ขนานในแต่ละประเด็นย่อยรวมจำนวนทั้งสิ้น 48 ข้อ เพื่อใช้ในการเลือกข้อความที่มีคุณภาพ เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อประเมินความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือ (IOC) จากนั้นนำผลการประเมินมาพิจารณาตัดเลือกข้อความที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 - 1.0 แสดงให้เห็นว่ามีความตรงตามเนื้อหาผ่านเกณฑ์ที่กำหนดสำหรับข้อความคู่ขนานในแต่ละประเด็นย่อยที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 - 1.0 เท่ากัน ผู้วิจัยและอาจารย์ที่ปรึกษาร่วมกันคัดเลือกข้อความโดยใช้เกณฑ์ความกระชับหรือการใช้ภาษาที่ทำให้เกิดความเข้าใจที่ชัดเจน จากนั้นผู้วิจัยดำเนินการจัดทำเครื่องมือฉบับสมบูรณ์ที่มีข้อความ 24 ข้อตามประเด็นย่อยที่ศึกษา ซึ่งมีค่า IOC เท่ากับ 1.0 ทุกรายการ

4.5.3 นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขไปนำร่องใช้กับครูปฐมวัยที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับประชากรจำนวน 20 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย แล้วนำเครื่องมือที่ทดลองใช้มาตรวจให้คะแนนและดำเนินการหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟาหรือ Cronbach's Alpha Coefficient (Cronbach, 1990) ซึ่งค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามแต่ละชุดทั้งฉบับควรมีค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ 0.80 ขึ้นไป

4.5.4 นำแบบสอบถามที่ผ่านการนำร่องกับครูปฐมวัยที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับประชากร จำนวน 20 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย แล้วนำเครื่องมือที่ทดลองใช้มาตรวจให้คะแนนและดำเนินการหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) โดยใช้วิธีสหสัมพันธ์อย่างง่ายแบบเพียร์สัน โดยหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item Total Correlation) แล้วคัดเลือกข้อความที่มีค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.02 ขึ้นไป

4.6 นำแบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต และแบบสำรวจเกี่ยวกับสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็กเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อประเมินความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือ (IOC) ที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 - 1.0 แสดงให้เห็นว่ามีความตรงเชิงเนื้อหาผ่านเกณฑ์ที่กำหนด พบว่าแบบสัมภาษณ์ มีค่าเฉลี่ย IOC คือ 1.0 แบบสังเกต มีค่าเฉลี่ย IOC คือ 0.97 และแบบสำรวจ มีค่าเฉลี่ย IOC คือ 0.98 ดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 ข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิและประเด็นปรับปรุงแก้ไข

ประเภทของเครื่องมือ	ข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ	สิ่งที่ผู้วิจัยปรับปรุงแก้ไข
แบบสอบถาม	การใช้ภาษาที่มีความชัดเจนและเข้าใจง่าย	-
แบบสัมภาษณ์	-	-
แบบสังเกต	ขยายความและยกตัวอย่างเพิ่มเติม	ยกตัวอย่างเพิ่มเติม
แบบสำรวจ	ยกตัวอย่างประกอบเพื่อให้ผู้ตอบแบบสำรวจเข้าใจ	ยกตัวอย่างประกอบเพิ่มเติมในข้อคำถาม

4.8 นำข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบคุณภาพมาปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือทั้ง 4 ชุด ประกอบด้วย แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต และแบบสำรวจให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น แล้วนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาลงความเห็นและจัดทำเป็นเครื่องมือฉบับสมบูรณ์

4.9 เสนอจริยธรรม พิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยบูรพา

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

5.1 การเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

5.1.1 ผู้วิจัยทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากสาขาวิชาการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยบูรพา เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัยถึงผู้อำนวยการเครือข่ายโรงเรียน โอเบิร์ค (นามสมมติ) เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลกับครูประจำชั้นที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ จากนั้นครูประจำชั้นที่สมัครใจเป็นกลุ่มตัวอย่างลงนามในเอกสารแสดงความยินยอมผู้เข้าร่วมโครงการ (Consent Form) (AF-06-03) ฉบับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณตามแบบฟอร์มของมหาวิทยาลัยบูรพา

5.1.2 ผู้วิจัยดำเนินการจัดส่งแบบสอบถามซึ่งเป็นแบบสอบถามออนไลน์ผ่านทางเว็บไซต์ โดยมีระยะเวลากำหนดในการตอบแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูล จากนั้นผู้วิจัยดำเนินการพิทักษ์สิทธิ์กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ

5.1.3 ผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวม โดยพิจารณาความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม ซึ่งเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนได้ทั้งหมด จำนวน 99 ฉบับ คิดเป็น

ร้อยละ 96.11 เป็นค่าที่ยอมรับได้คือ ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 (วรรณิ แกมเกตุ, 2555) ดังรายละเอียด ตารางที่ 8

ตารางที่ 8 จำนวนร้อยละของแบบสอบถามที่ได้รับจำแนกตามโรงเรียน

โรงเรียน	จำนวนที่ส่ง (ฉบับ)	จำนวนที่ได้รับคืน (ฉบับ)	ร้อยละได้รับคืน
โรงเรียนโอบรัก 1	32	29	28.15
โรงเรียนโอบรัก 2	19	18	17.47
โรงเรียนโอบรัก 3	52	52	50.48
รวม	103	99	96.11

5.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต และแบบสำรวจ ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

5.2.1 ผู้วิจัยทำหน้าที่ขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากสาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ส่งถึงครูปฐมวัยเครือโรงเรียนโอบรัก (นามสมมติ) ที่เลือกแบบเจาะจงตามเกณฑ์เป็นรายบุคคลเพื่อขอความสมัครใจในการให้ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยวิธีการสังเกต สัมภาษณ์ และสำรวจ พร้อมทั้งเอกสารจดหมายขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลส่งถึงผู้อำนวยการเครือโรงเรียนโอบรัก (นามสมมติ) เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลกับครูปฐมวัยที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ เพื่อนัดหมายวัน เวลาในการเข้าเก็บข้อมูล จากนั้นครูปฐมวัยที่สมัครใจเป็นกลุ่มตัวอย่างลงนามในเอกสารแสดงความยินยอมผู้เข้าร่วม โครงการ (Consent Form) (AF-06-03) ฉบับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพตามแบบฟอร์มของมหาวิทยาลัยบูรพา

5.2.2 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสังเกต สัมภาษณ์ และสำรวจ จากนั้นผู้วิจัยดำเนินการพิทักษ์สิทธิ์กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ

5.2.3 ผู้วิจัยเข้าสังเกตการปฏิบัติการสอนของครูในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามวันเวลาที่ครูปฐมวัยแจ้ง โดยใช้วิธีสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม บันทึกข้อมูลโดยการจดบันทึกและขออนุญาตบันทึกภาพนิ่งและวีดิทัศน์ โดยคำนึงถึงการพิทักษ์สิทธิ์ข้อมูลส่วนบุคคลของทั้งครูและเด็กปฐมวัยในห้องเรียน

5.2.4 ผู้วิจัยสัมภาษณ์ครู ในช่วงวันและเวลาที่ครูปฐมวัยสะดวก คือ วันจันทร์ถึงวันศุกร์ ช่วงเวลา 12.00-13.00 น. โดยใช้การสัมภาษณ์แบบกลุ่ม และรายบุคคลคนละ 60 นาที ขณะสัมภาษณ์ทำการจดบันทึกและขออนุญาตบันทึกเสียง หากข้อมูลยังไม่ครบถ้วน ผู้วิจัยจะสอบถามช่วงวันเวลาว่างของครูปฐมวัยเพื่อดำเนินการเก็บข้อมูลต่อไป

5.2.5 ผู้วิจัยสำรวจการวางแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยการขออนุญาตหลักฐานที่เกี่ยวข้องเช่น แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ตารางกิจวัตรประจำวัน การจัดสภาพแวดล้อมห้องเรียน ร่องรอยหลักฐานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องและจดบันทึกตามประเด็นในแบบสำรวจ

5.2.6 นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์หาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าร้อยละ

5.2.7 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลและจัดทราขงานวิจัยต่อไป

6. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้แบ่งการวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลตามเครื่องมือที่ใช้นำเสนอข้อมูลตามเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

6.1.1 แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลในแต่ละตอน โดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับเพศ อายุ วุฒิกการศึกษา ระดับชั้นที่ปฏิบัติงาน ประสบการณ์ในการสอน และประสบการณ์ในการเข้ารับการอบรม ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์โดยใช้การแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ และนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพด้านสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็กใน 6 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านการเคารพเอกลักษณ์เฉพาะของเด็กแต่ละคน 2. ด้านการยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ด้านอายุ พัฒนาการและ ความสามารถ 3. ด้านการเคารพความหลากหลายทางบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม 4. ด้านการสร้างผูกพันและความปลอดภัยเชิงจิตวิทยา 5. ด้านการใช้ภาษาและน้ำเสียงที่สะท้อนการยอมรับนับถือ 6. ด้านการสร้างควมไว้วางใจ

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การเรียงอันดับและนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางและประกอบการบรรยาย

เกณฑ์การแปลผลการวิเคราะห์คะแนนของด้านสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็กใน 6 ด้าน ใช้เกณฑ์ ดังนี้

4.51 - 5.00 หมายถึง สมรรถนะในระดับมากที่สุด

3.51 - 4.50 หมายถึง สมรรถนะในระดับมาก

2.51 - 3.50 หมายถึง สมรรถนะในระดับปานกลาง

1.51 - 2.50 หมายถึง สมรรถนะในระดับน้อย

1.00 - 1.50 หมายถึง สมรรถนะในระดับน้อยที่สุด

6.1.2 แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต แบบสำรวจเกี่ยวกับสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็ก ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เนื้อหาโดยการรวบรวมข้อมูล จัดหมวดหมู่สรุปเรียบเรียง แยกคำตอบเป็นหมวดหมู่และนำเสนอข้อมูลออกมาในรูปแบบของการบรรยายประกอบความถี่

6.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

6.2.1 สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) โดยนำคะแนนจากการตอบแบบสอบถามมาคำนวณหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) (บุญชม, 2535: 80) ดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

6.2.2 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

ความเที่ยงตรงของแบบสอบถามเกี่ยวกับสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็ก โดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543: 117)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
 ΣR แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
 N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพ
 ระหว่างครูกับเด็กโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครูปฐมวัยโดยคำนวณจากสูตร (พวงรัตน์ทวีรัตน์,
 2540 , 125)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right]$$

เมื่อ α แทน สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น
 n แทน จำนวนข้อ
 s_i^2 แทน คะแนนความแปรปรวนแต่ละข้อ
 s_t^2 แทน คะแนนความแปรปรวนทั้งฉบับ

ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามโดยใช้วิธีการหาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างรายข้อ
 กับค่าเนนรวมโดยใช้สูตรสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (บุญเชิด ภิญ โยธอนันตพงษ์, 2547: 220)

$$r = \frac{\sum(x-\bar{x})(y-\bar{y})}{\sqrt{\sum(x-\bar{x})^2 \sum(y-\bar{y})^2}}$$

เมื่อ r แทน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม
 n แทน จำนวนคน
 Σx แทน ผลรวมของคะแนนรายข้อ
 Σy แทน ผลรวมของคะแนนรวมทุกข้อ
 Σxy แทน ผลรวมของผลคูณระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมทุกข้อ

ของทุกคน

Σx^2 แทน ผลรวมของคะแนนรายข้อแต่ละตัวยกกำลังสอง
 Σy^2 แทน ผลรวมของคะแนนรวมทุกข้อแต่ละตัวยกกำลังสอง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องการศึกษาสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็ก ในเครือโรงเรียนโอบรัก (นามสมมติ) ผู้วิจัยเก็บข้อมูลใน 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการเคารพเอกลักษณ์เฉพาะของเด็กแต่ละคน ด้านการยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ด้านอายุ พัฒนาการและความสามารถ ด้านการเคารพความหลากหลายทางบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม ด้านการสร้างความรู้สึกร่วมและความปลอดภัยเชิงจิตวิทยา ด้านการใช้ภาษาและน้ำเสียงที่สะท้อนการยอมรับนับถือและ ด้านการสร้างควมไว้วางใจโดยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของครูปฐมวัย

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็ก

2.1 ผลการวิเคราะห์สมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็กในภาพรวม

2.2 ผลการวิเคราะห์สมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็กในประเด็นรอง

2.3 ผลการวิเคราะห์สมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็กในประเด็นย่อย

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล และการแปลความหมายผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์เพื่อใช้แทนความหมาย ดังนี้

N แทน จำนวนครูปฐมวัย

\bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย (Mean)

SD แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของครูปฐมวัย

ข้อมูลทั่วไปของครูปฐมวัย ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา สาขาที่จบการศึกษาประสบการณ์ในการสอน ระดับชั้นเรียนที่สอน จำนวนเด็กที่ดูแล ประสบการณ์การอบรม แหล่งข้อมูลการศึกษาเกี่ยวกับสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธ์ภาพระหว่างครูกับเด็ก การดำเนินการหลังจากที่เข้าร่วมอบรมของผู้ตอบแบบสอบถาม นำเสนอในตารางที่ 9 ดังนี้

ตารางที่ 9 จำนวนและค่าร้อยละข้อมูลทั่วไปของครูปฐมวัย

รายการ	จำนวน (คน) (n = 99)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	0	0
หญิง	99	100
อายุ		
21-25 ปี	1	1.01
26-30 ปี	15	15.15
31-35 ปี	37	37.37
36-40 ปี	26	26.26
41-45 ปี	13	13.13
46-50 ปี	2	2.02
มากกว่า 50 ปี	5	5.05
วุฒิการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	1	1.01
ปริญญาตรี	97	97.98
ปริญญาโท	1	1.01
อื่น ๆ (ปริญญาเอก)		
สาขาวิชา		
การโฆษณา	1	1.01
การจัดการ	3	3.03

ตารางที่ 9(ต่อ) จำนวนและค่าร้อยละข้อมูลทั่วไปของครูปทุมวีย์

รายการ	จำนวน (คน) (n = 99)	ร้อยละ
การท่องเที่ยว	1	1.01
การบัญชี	3	3.03
การศึกษาปทุมวีย์	33	33.33
คณิตศาสตร์	1	1.01
ครุศาสตร์	2	2.02
คอมพิวเตอร์ธุรกิจ	1	1.01
คอมพิวเตอร์ศึกษา	3	3.03
เคมี	1	1.01
ชีววิทยา	1	1.01
เทคโนโลยีการศึกษา	1	1.01
เทคโนโลยีการศึกษาและ		
คอมพิวเตอร์	1	1.01
นาฏศิลป์	2	2.02
นิติศาสตร์	1	1.01
นิเทศศาสตร์		
ประชาสัมพันธ์	1	1.01
บริหารทรัพยากรมนุษย์	1	1.01
บริหารธุรกิจ	3	3.03
ปกครองท้องถิ่น	1	1.01
ประถมศึกษา	2	2.02
พัฒนา		
ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม	1	1.01
พัฒนาสังคม	1	1.01
พุทธศาสนศึกษา	1	1.01
ฟิสิกส์	1	1.01
ภาษาจีน	1	1.01

ตารางที่ 9(ต่อ) จำนวนและค่าร้อยละข้อมูลทั่วไปของครูปทุมวีย์

รายการ	จำนวน (คน) (n = 99)	ร้อยละ
ภาษาไทย	1	1.01
ภาษาไทยและการสื่อสาร	1	1.01
ภาษาเวียดนามเพื่อธุรกิจ	5	5.05
ภาษาอังกฤษ	1	1.01
ภาษาอังกฤษธุรกิจ	2	2.02
รัฐศาสตร์	1	1.01
วิทยาการคอมพิวเตอร์	2	2.02
วิทยาศาสตร์การอาหาร	2	2.02
วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม	3	3.03
วิทยาศาสตร์ทั่วไป	1	1.01
ศิลปะการแสดง	1	1.01
ศิลปะศาสตร์	2	2.02
ศึกษาศาสตร์	1	1.01
เศรษฐศาสตร์สหกรณ์	1	1.01
สารสนเทศศาสตร์	3	3.03
สื่อสารมวลชน	1	1.01
อนามัยสิ่งแวดล้อม	1	1.01
อุตสาหกรรมบริการ	1	1.01
อุตสาหกรรมท่องเที่ยว		
ประสบการณ์ในการสอน		
1 - 3 ปี	7	7.08
4 - 6 ปี	12	12.12
7 - 9 ปี	37	37.37

ตารางที่ 9(ต่อ) จำนวนและค่าร้อยละข้อมูลทั่วไปของครูปฐมวัย

รายการ	จำนวน (คน) (n = 99)	ร้อยละ
10 ปี	11	11.11
มากกว่า 10 ปี	32	32.32
ระดับชั้นที่สอน		
อนุบาล 1	30	30.30
อนุบาล 2	32	32.32
อนุบาล 3	37	37.38
จำนวนนักเรียน		
20 – 25 คน	0	0
26 – 30 คน	32	32.32
31 – 35 คน	67	67.68
ประสบการณ์การอบรม		
ไม่เคย	74	74.75
เด็กเคย (ไปตระเวน)	25	25.25
สมรรถภาพความสัมพันธ์ระหว่างครูกับการสร้าง		
ความเข้าใจและเตรียมความพร้อม	12	12.12
	13	13.13
การดำเนินการหลังจากที่เข้าร่วม		
อบรม		
นำไปปรับใช้กับนักเรียน	20	20.20
มีการปรับรูปแบบวิธีการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธ์ภาพระหว่างครูกับเด็ก		
	5	5.05

ตารางที่ 9(ต่อ) จำนวนและค่าร้อยละข้อมูลทั่วไปของครูปฐมวัย

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
(n = 99)		
แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาข้อมูล		
เกี่ยวกับสมรรถนะของครูปฐมวัย		
ด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับ		
เด็ก		
บทความวิจัย	6	6.06
หนังสือ ตำรา	13	13.13
อินเทอร์เน็ต	73	73.74
อื่น ๆ	7	7.07

จากตารางที่ 9 พบว่า ครูอนุบาลที่ตอบแบบสอบถามทุกคนเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 100 มีอายุอยู่ระหว่าง 31 – 35 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 37.37 จบการศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 97.98 และจบสาขาการศึกษาปฐมวัยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 33.33 มีเด็กในความดูแล จำนวน 31 – 35 คน คิดเป็นร้อยละ 67.68 มีประสบการณ์ในการสอน 7 – 9 ปี คิดเป็นร้อยละ 37.37

ผลจากแบบสอบถามเกี่ยวกับประสบการณ์ในการเข้าร่วมอบรมและการศึกษาดูงานเกี่ยวกับสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็กพบว่า ครูอนุบาลไม่เคยเข้าร่วมอบรมและการศึกษาดูงานเกี่ยวกับสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็ก คิดเป็นร้อยละ 74.75 ครูอนุบาลเคยมีประสบการณ์ในการเข้าร่วมอบรมและการศึกษาดูงานเกี่ยวกับสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูคิดเป็นร้อยละ 25.25 ในหัวข้อการสร้างความเข้าใจและเตรียมความพร้อม คิดเป็นร้อยละ 52.00 นำความรู้ที่ได้จากการอบรมมาปรับใช้กับนักเรียน คิดเป็นร้อยละ 80.00 และใช้อินเทอร์เน็ตในการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็ก คิดเป็นร้อยละ 73.74

ตารางที่ 10 ข้อมูลพื้นฐานของครูที่ตอบแบบสัมภาษณ์ แบบสำรวจ และแบบสังเกต

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
(n = 18)		
เพศ		
หญิง	18	100.00
อายุ		
26-30 ปี	3	16.67
31-35 ปี	6	33.33
35 ปี ขึ้นไป	9	50.00
สำเร็จการศึกษา		
ปริญญาตรี	18	100
ประสบการณ์การสอน		
10 ปีขึ้นไป	10	55.56
ต่ำกว่า 10 ปี	8	44.44
ระดับชั้นที่ปฏิบัติงาน		
อนุบาล 1	6	33.33
อนุบาล 2	6	33.33
อนุบาล 3	6	33.33

ข้อมูลจากตารางที่ 10 พบว่า การสัมภาษณ์ครูปฐมวัยทั้ง 18 คน เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 100 อายุ 26 – 30 ปี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 อายุ 31 – 35 ปี จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 และอายุ 35 ปีขึ้นไป จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 50 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีทุกคน คิดเป็นร้อยละ 100 มีประสบการณ์การสอนในระดับชั้นปฐมวัย 10 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 55.56 และมีประสบการณ์การสอนในระดับชั้นปฐมวัยต่ำกว่า 10 ปี จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 44.44 ระดับชั้นที่ปฏิบัติงานอนุบาล 1 จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 อนุบาล 2 จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 อนุบาล 3 จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็ก

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็ก แบ่งเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็กในภาพรวม ผลการวิเคราะห์สมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็กในประเด็นรอง และผลการวิเคราะห์สมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็กในประเด็นย่อย ดังนี้

2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็ก ในภาพรวม

ตารางที่ 11 ผลการวิเคราะห์คะแนนการปฏิบัติสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็กคนในภาพรวม

สมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพ ระหว่างครูกับเด็ก	ระดับการปฏิบัติ (n = 99)			
	\bar{X}	SD	แปลผล	อันดับที่
1. ด้านการเคารพเอกลักษณ์เฉพาะของเด็กแต่ละคน	4.30	0.52	มาก	4
2. ด้านการยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ด้านอายุ พัฒนาการและ ความสามารถ	4.04	0.56	มาก	5
3. ด้านการเคารพความหลากหลายทางบริบทสังคม วัฒนธรรม	3.88	0.63	มาก	6
4. ด้านการสร้าง ความผูกพันและความปลอดภัยเชิงจิตวิทยา	4.36	0.55	มาก	3
5. ด้านการใช้ภาษาและน้ำเสียงที่สะท้อนการยอมรับนับถือ	4.40	0.61	มาก	1
6. ด้านการสร้าง ความไว้วางใจ	4.37	0.60	มาก	2
รวม	4.22	0.50	มาก	

จากตารางที่ 11 พบว่าคะแนนสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็ก ในภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.22$) เมื่อนำคะแนนในประเด็นหลักมาจัดอันดับ พบว่า ด้านการใช้ภาษาและน้ำเสียงที่สะท้อนการยอมรับนับถือ อยู่ในอันดับที่ 1 ซึ่งมีคะแนนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$) รองลงมาคือ ด้านการสร้าง ความไว้วางใจ มีคะแนนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.37$)

ด้านการสร้างความผูกพันและความปลอดภัยเชิงจิตวิทยา มีคะแนนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.36$) ด้านการเคารพเอกลักษณ์เฉพาะของเด็กแต่ละคน มีคะแนนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$) ด้านการยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ด้านอายุ พัฒนาการ และความสามารถ มีคะแนนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04$) และด้านการเคารพความหลากหลายทางบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม มีคะแนนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.88$) ตามลำดับ

2.2 ผลการวิเคราะห์สมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็ก ในประเด็นรอง

ตารางที่ 12 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการจัดอันดับสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็กในประเด็นรอง

สมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพ ระหว่างครูกับเด็ก	ระดับการปฏิบัติ (N = 99)			
	\bar{X}	SD	แปลผล	อันดับที่
1. ด้านการเคารพเอกลักษณ์เฉพาะของเด็กแต่ละคน	4.30	0.52	มาก	
1.1 ความเข้าใจและการปฏิบัติที่เหมาะสมกับคุณลักษณะเฉพาะ ของเด็กแต่ละคน	4.37	0.53	มาก	4
1.2 ความเข้าใจและการปฏิบัติที่เหมาะสมกับพื้นฐานทาง อารมณ์ของเด็กแต่ละคน	4.23	0.62	มาก	8
2. ด้านการยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ด้านอายุ พัฒนาการ และความสามารถ	4.04	0.56	มาก	
2.1 การยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคลด้านอายุและ พัฒนาการ	3.91	0.60	มาก	11
2.2 การยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคลด้านความสามารถ	4.16	0.63	มาก	9
3. ด้านการเคารพความหลากหลายทางบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม	3.88	0.63	มาก	
3.1 การยอมรับความหลากหลายเกี่ยวกับภูมิหลังทางครอบครัว	3.83	0.68	มาก	12
3.2 การยอมรับความหลากหลายทางพหุวัฒนธรรม ภาษา ศาสนา	3.93	0.71	มาก	10
4. ด้านการสร้างความผูกพันและความปลอดภัยเชิงจิตวิทยา	4.36	0.55	มาก	
4.1 การสร้างความปลอดภัยเชิงจิตวิทยา	4.27	0.61	มาก	7
4.2 การสร้างความผูกพันระหว่างครูกับเด็ก	4.46	0.59	มาก	1
5. ด้านการใช้ภาษาและน้ำเสียงที่สะท้อนการยอมรับนับถือ	4.40	0.61	มาก	

ตารางที่ 12(ต่อ) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการจัดอันดับสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็กในประเด็นรอง

สมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพ ระหว่างครูกับเด็ก	ระดับการปฏิบัติ (N = 99)			
	\bar{X}	SD	แปลผล	อันดับที่
5.1 การใช้น้ำเสียงที่สงบ อ่อนโยน และใส่ใจขณะสนทนากับเด็ก	4.43	0.62	มาก	2
5.2 การใช้ภาษาเชิงบวกและเหมาะสมกับพัฒนาการของเด็ก	4.37	0.66	มาก	5
6. ด้านการสร้างควมไว้วางใจ	4.37	0.60	มาก	
6.1 การบอกเด็กให้ทราบถึงขั้นตอนการทำงานและกิจกรรมและกิจวัตร	4.39	0.62	มาก	3
6.2 การคำนึงถึงตารางกิจกรรม กิจวัตร และรอยเชื่อมต่อที่สม่ำเสมอและคาดการณ์ได้	4.35	0.62	มาก	6

จากตารางที่ 12 พบว่าคะแนนสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็ก เมื่อนำคะแนนในประเด็นรองมาจัดอันดับ พบว่า การสร้างความผูกพันระหว่างครูกับเด็ก อยู่ในอันดับที่ 1 ซึ่งมีคะแนนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.46$) รองลงมาคือ การใช้น้ำเสียงที่สงบ อ่อนโยน และใส่ใจขณะสนทนากับเด็ก มีคะแนนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.43$) การบอกเด็กให้ทราบถึงขั้นตอนการทำงานและกิจกรรมและกิจวัตร มีคะแนนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.39$) ความเข้าใจและการปฏิบัติที่เหมาะสมกับคุณลักษณะเฉพาะของเด็กแต่ละคน มีคะแนนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.37$) การใช้ภาษาเชิงบวกและเหมาะสมกับพัฒนาการของเด็ก มีคะแนนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.37$) การคำนึงถึงตารางกิจกรรม กิจวัตร และรอยเชื่อมต่อที่สม่ำเสมอและคาดการณ์ได้ มีคะแนนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.35$) การสร้างความปลอดภัยเชิงจิตวิทยา มีคะแนนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.27$) ความเข้าใจและการปฏิบัติที่เหมาะสมกับพื้นฐานทางอารมณ์ของเด็กแต่ละคน มีคะแนนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.23$) การยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคลด้านความสามารถ มีคะแนนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.16$) การยอมรับความหลากหลายทางพหุวัฒนธรรม ภาษา ศาสนา มีคะแนนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.93$) การยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคลด้านอายุและพัฒนาการ มีคะแนนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.91$) และการยอมรับความหลากหลายเกี่ยวกับภูมิหลังทางครอบครัว มีคะแนนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.83$) ตามลำดับ

2.3 ผลการวิเคราะห์สมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็ก ในประเด็นย่อย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็ก แบ่งเป็น 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการเคารพเอกลักษณ์เฉพาะของเด็กแต่ละคน ด้านการยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ด้านอายุ พัฒนาการและ ความสามารถ ด้านการเคารพความหลากหลายทางบริบทสังคมวัฒนธรรม ด้านการสร้าง ความผูกพันและความปลอดภัยเชิงจิตวิทยา ด้านการใช้ภาษาและน้ำเสียงที่สะท้อนการยอมรับนับถือ และด้านการสร้างความไว้วางใจ

2.3.1 ผลการวิเคราะห์คะแนนสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็กด้านการเคารพเอกลักษณ์เฉพาะของเด็กแต่ละคน

ตารางที่ 13 ผลการวิเคราะห์คะแนนสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็กด้านการเคารพเอกลักษณ์เฉพาะของเด็กแต่ละคน

สมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพ ระหว่างครูกับเด็ก	ระดับการปฏิบัติ (n = 99)			
	\bar{X}	SD	แปลผล	อันดับที่
1. ด้านการเคารพเอกลักษณ์เฉพาะของเด็กแต่ละคน	4.30	0.52	มาก	
1.1 ความเข้าใจและการปฏิบัติที่เหมาะสมกับคุณลักษณะเฉพาะ ของเด็กแต่ละคน	4.37	0.53	มาก	
1.1.1 ครูสามารถระบุคุณลักษณะเฉพาะของเด็กแต่ละคน ที่อยู่ในความดูแลได้	4.13	0.60	มาก	4
1.1.2 ครูปฏิบัติกับเด็กโดยตระหนักว่าเด็กแต่ละคนเป็น บุคคลที่มีลักษณะเฉพาะตัว	4.62	0.65	มากที่สุด	1
1.2 ความเข้าใจและการปฏิบัติที่เหมาะสมกับพื้นฐานทาง อารมณ์ของเด็กแต่ละคน	4.23	0.62	มาก	
1.2.1 ครูสามารถระบุลักษณะพื้นฐานทางอารมณ์ของเด็กแต่ละ คนที่อยู่ในความดูแลได้	4.17	0.72	มาก	3
1.2.2 ครูปฏิบัติโดยตระหนักว่าเด็กแต่ละคน มีลักษณะ พื้นฐานทางอารมณ์ที่แตกต่างกัน	4.29	0.66	มาก	2

จากตารางที่ 13 พบว่า คะแนนสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็ก ด้านการเคารพเอกลักษณ์เฉพาะของเด็กแต่ละคน มีคะแนนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$) เมื่อนำคะแนนในประเด็นย่อยมาจัดอันดับ พบว่า ครูปฏิบัติกับเด็กโดยตระหนักว่าเด็กแต่ละคนเป็นบุคคลที่มีลักษณะเฉพาะตัว อยู่ในอันดับที่ 1 ซึ่งมีคะแนนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.62$) รองลงมาคือครูปฏิบัติโดยตระหนักว่าเด็กแต่ละคนมีลักษณะพื้นฐานทางอารมณ์ที่แตกต่างกัน มีคะแนนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.29$) ครูสามารถระบุลักษณะพื้นฐานทางอารมณ์ของเด็กแต่ละคนที่อยู่ในความดูแลได้ มีคะแนนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$) และครูสามารถระบุคุณลักษณะเฉพาะของเด็กแต่ละคนที่อยู่ในความดูแลได้ มีคะแนนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$) ตามลำดับ

ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ครูปฐมวัยด้านการเคารพเอกลักษณ์เฉพาะของเด็กแต่ละคน พบว่า ครูส่วนใหญ่มีความเข้าใจในการปฏิบัติที่เหมาะสมกับคุณลักษณะเฉพาะของเด็กที่ตนเองดูแลอยู่ โดยพิจารณาจากการจัดกิจกรรมของครู มีความใส่ใจเด็กอย่างเท่าเทียม ให้เด็กทุกคนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของห้องเรียน ไม่เลือกปฏิบัติเป็นพิเศษกับเด็กคนใดคนหนึ่ง เช่น เด็กทุกคนได้เลือกทำกิจกรรมตามความสนใจ ได้สิทธิในการถามคำถามและตอบคำถาม ได้ออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน สามารถรับรู้และคาดเดาอารมณ์ของเด็กได้ มีการปฏิบัติที่ตอบสนองต่ออารมณ์ของเด็กทันที เช่น ในการทำกิจกรรม ครูสังเกตเห็นเด็กเงินอาย ไม่กล้าแสดงออก ครูเข้าไปช่วยเหลือ โดยการถามกระตุ้นให้คิด ให้กำลังใจ ให้คำชมเชยเมื่อเด็กสามารถทำได้ และครูมีการบันทึกพฤติกรรมการเรียนรู้ พฤติกรรมการแสดงออก ความชอบความสนใจในการเลือกทำกิจกรรมต่าง ๆ ของเด็กทุกคนลงในสมุดบันทึกพฤติกรรมประจำสัปดาห์เพื่อส่งรายงานให้ผู้ปกครองรับทราบ มีครูแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมและประสงค์ที่จะได้รับการอบรมเพื่อส่งเสริมให้ครูสามารถเข้าใจถึงคุณลักษณะเฉพาะของเด็กแต่ละคนและปฏิบัติได้เหมาะสมกับความต้องการของนักเรียนอันเนื่องมาจากครูยังขาดความเข้าใจในเรื่องการปฏิบัติที่เหมาะสมกับพัฒนาการและการวิเคราะห์คุณลักษณะเฉพาะตัวของเด็กแต่ละคนเพื่อที่จะได้เกิดความเชี่ยวชาญในการสังเกตพฤติกรรมของเด็กแต่ละคนได้อย่างถูกต้องแม่นยำ

ข้อมูลจากแบบสังเกตครูปฐมวัยที่ได้คะแนนจากแบบสอบถามน้อยที่สุดเกี่ยวกับความเข้าใจและการปฏิบัติที่เหมาะสมกับคุณลักษณะเฉพาะของเด็กแต่ละคน พบว่า ครูปฐมวัยสามารถระบุลักษณะทางกายภาพ จุดแข็ง ข้อจำกัด ความสนใจของเด็กจากการสังเกตพฤติกรรมได้ แต่ครูไม่ได้ให้ความสำคัญในการจัดกิจกรรมตามความต้องการของเด็กแต่ละคน กิจกรรมที่จัดจะถูกกำหนดโดยครูเป็นส่วนใหญ่

ข้อมูลจากแบบสำรวจ พบว่าครูได้จัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ จัดทำโครงการ และกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กได้เลือกทำกิจกรรมตามความสนใจของตนเอง เช่น การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบโครงการ ที่ให้เด็กได้เลือกหัวข้อการเรียนรู้ตามที่เด็กต้องการ กิจกรรมนิทานที่ให้เด็กได้เป็นผู้แสดงในบทบาทที่ตนเองสนใจ

ภาพที่ 2 การสังเกตการจัดกิจกรรมด้านการเคารพเอกลักษณ์เฉพาะของเด็กแต่ละคน

ภาพที่ 3 การสำรวจเอกสาร หลักฐาน การจัดกิจกรรมด้านการเคารพเอกลักษณ์เฉพาะของเด็กแต่ละคน

2.3.2 ผลการวิเคราะห์คะแนนสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็กด้านการยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ด้านอายุ พัฒนาการ และความสามารถ

ตารางที่ 14 ผลการวิเคราะห์คะแนนสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็กด้านการยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ด้านอายุ พัฒนาการ และความสามารถ

สมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพ ระหว่างครูกับเด็ก	ระดับการปฏิบัติ (n = 99)			
	\bar{X}	SD	แปลผล	อันดับที่
2. ด้านการยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ด้านอายุ พัฒนาการ และความสามารถ	4.04	0.56	มาก	
2.1 การยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคลด้านอายุ และพัฒนาการ	3.91	0.60	มาก	
2.1.1 ครูสามารถระบุช่วงวัยและพฤติกรรมเด็ก แต่ละคนที่สอดคล้องกับทฤษฎีพัฒนาการได้	3.73	0.69	มาก	4
2.1.2 ครูสามารถปฏิบัติโดยตระหนักว่าเด็กแต่ละ คนมีพัฒนาการที่แตกต่างกันตามบริบทที่แวดล้อม	4.11	0.69	มาก	3
2.2. การยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคลด้าน ความสามารถ	4.16	0.63	มาก	
2.2.1 ครูสามารถระบุความแตกต่างระหว่างบุคคล ด้านความสามารถของเด็กแต่ละคน	4.12	0.75	มาก	2
2.2.2 ครูปฏิบัติโดยตระหนักว่าเด็กแต่ละคนมี ความสามารถที่แตกต่างกัน	4.20	0.70	มาก	1

จากตารางที่ 14 พบว่า คะแนนสมรรถนะของครูปฐมวัย ด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็กด้านการยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ด้านอายุ พัฒนาการ และความสามารถมีคะแนนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04$) เมื่อนำคะแนนในประเด็นย่อยมาจัดอันดับ พบว่า ครูปฏิบัติโดยตระหนักว่าเด็กแต่ละคนมีความสามารถที่แตกต่างกัน อยู่ในอันดับที่ 1 ซึ่งมีคะแนนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$) รองลงมาคือ ครูสามารถระบุความแตกต่างระหว่างบุคคลด้านความสามารถของเด็กแต่ละคน มีคะแนนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.12$) ครูสามารถปฏิบัติโดยตระหนักว่าเด็กแต่ละคนมี

พัฒนาการ ที่แตกต่างกันตามบริบทที่แวดล้อม มีคะแนนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.11$) และครูสามารถระบุช่วงวัยและพฤติกรรมเด็กแต่ละคนที่สอดคล้องกับทฤษฎีพัฒนาการได้ มีคะแนนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.73$) ตามลำดับ

ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ครูปฐมวัยด้านการยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ด้านอายุพัฒนาการ และความสามารถ พบว่า ครูส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคลด้านความสามารถของเด็กแต่ละคน โดยครูตระหนักว่าเด็กแต่ละคนมีความสามารถที่แตกต่างกัน โดยจัดกิจกรรมที่มีความหลากหลายตามความแตกต่างของเด็กเปิดโอกาสให้เด็กได้เลือกทำกิจกรรมตามความสนใจ ไม่นำมาเปรียบเทียบกัน ทั้งการพูดและการกระทำ ส่งเสริมความสามารถของเด็กโดยจัดกิจกรรมที่ทำทลายความสามารถในเด็กที่มีพัฒนาการปกติ และจัดกรรมที่เอื้อต่อเด็กที่พัฒนาการยังไม่เป็นไปตามวัย มีครูแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมและประสงค์เข้ารับการอบรมในเรื่อง การอบรมส่งเสริมให้ครูเข้าใจพัฒนาการเพื่อการจัดกิจกรรมได้อย่างเหมาะสม อันเนื่องมาจากครูยังขาดความรู้ในเรื่องพัฒนาการตามช่วงวัยของเด็กอย่างแท้จริง ทำให้การจัดกิจกรรมบางกิจกรรมยังไม่เหมาะสมและไม่เปิดโอกาสให้เด็กมีส่วนร่วมในกิจกรรมมากนัก รวมไปถึงแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เป็นส่วนกลางในเครือข่ายโรงเรียนที่ใช้ร่วมกัน ดังนั้นหากครูไม่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านพัฒนาตามช่วงวัย ครูจะไม่สามารถนำแผนการจัดประสบการณ์ของเครือข่ายโรงเรียนมาประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับเด็กในชั้นเรียนของตนเองได้

ข้อมูลจากแบบสังเกตครูปฐมวัยที่ได้คะแนนจากแบบสอบถามน้อยที่สุดเกี่ยวกับการยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคลด้านอายุและพัฒนาการ พบว่า ครูปฐมวัยระบุได้ว่าเด็กมีอายุพัฒนาการและความสามารถที่แตกต่างกัน แต่ยังขาดความเชี่ยวชาญในการระบุช่วงวัยและพฤติกรรมที่สอดคล้องกับทฤษฎีพัฒนาการ

ข้อมูลจากแบบสำรวจ พบว่าครูได้จัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กแต่ละช่วงวัย มีการทำกิจกรรมรายบุคคลผ่านกิจกรรมบูรณาการศิลปะสร้างสรรค์ กิจกรรมกลุ่มใหญ่ กลุ่มย่อยผ่านกิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะ และกิจกรรมกลางแจ้ง มีการบันทึกพัฒนาการ ความสามารถของเด็กในแบบบันทึกและมีการรายงานผลให้ผู้ปกครองรับทราบ

2.3.3 ผลการวิเคราะห์คะแนนสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็กด้านการเคารพความหลากหลายทางบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม

ตารางที่ 15 ผลการวิเคราะห์คะแนนสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็กด้านการเคารพความหลากหลายทางบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม

สมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็ก	ระดับการปฏิบัติ (n = 99)			
	\bar{X}	SD	แปลผล	อันดับที่
3. ด้านการเคารพความหลากหลายทางบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม	3.88	0.63	มาก	
3.1 การยอมรับความหลากหลายเกี่ยวกับภูมิหลังทางครอบครัว	3.83	0.68	มาก	
3.1.1 ครูสามารถระบุถึงภูมิหลังทางครอบครัวของเด็กแต่ละคน	3.65	0.80	มาก	4
3.1.2 ครูปฏิบัติโดยตระหนักเด็กแต่ละคนมีความหลากหลายเกี่ยวกับภูมิหลังทางครอบครัว	4.02	0.77	มาก	2
3.2. การยอมรับความหลากหลายทางพหุวัฒนธรรมภาษา ศาสนา	3.93	0.71	มาก	
3.2.1 ครูสามารถระบุพื้นฐานทางวัฒนธรรม ภาษา และศาสนาของเด็กแต่ละคน	3.84	0.82	มาก	3
3.2.2 ครูปฏิบัติโดยตระหนักเด็กแต่ละคนมีความหลากหลายทางพหุวัฒนธรรม ภาษาและศาสนา	4.04	0.73	มาก	1

จากตารางที่ 15 พบว่า คะแนนสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็ก ด้านการเคารพความหลากหลายทางบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม มีคะแนนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.88$) เมื่อนำคะแนนในประเด็นย่อยมาจัดอันดับ พบว่า ครูปฏิบัติโดยตระหนักเด็กแต่ละคนมีความหลากหลายทางพหุวัฒนธรรม ภาษาและศาสนา อยู่ในอันดับที่ 1 ซึ่งมีคะแนนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04$) รองลงมาคือ ครูปฏิบัติโดยตระหนักเด็กแต่ละคนมีความหลากหลายเกี่ยวกับภูมิหลังทางครอบครัว มีคะแนนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.02$) ครูสามารถระบุพื้นฐานทางวัฒนธรรม ภาษาและ

ศาสนาของเด็กแต่ละคน มีคะแนนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.84$) และครูสามารถระบุถึงภูมิหลังทางครอบครัวของเด็กแต่ละคน มีคะแนนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.65$) ตามลำดับ

ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ครูปฐมวัยด้านการเคารพความหลากหลายทางบริบทสังคม พหุวัฒนธรรม พบว่าครูทราบถึงภูมิหลังทางครอบครัวของเด็กจากการพูดคุยสอบถามจากผู้ปกครองโดยตรง และศึกษาข้อมูลจากใบสมัครเรียน ครูจัดกิจกรรมให้ครอบครัวเข้ามามีส่วนร่วม เช่น กิจกรรม My Family ที่ให้เด็กได้นำภาพครอบครัวมาสนทนาแลกเปลี่ยนร่วมกันในชั้นเรียน กิจกรรม I love my parents ที่ให้ครอบครัวเข้ามาทำกิจกรรมร่วมกันในโรงเรียน ครูยอมรับความหลากหลายทางพหุวัฒนธรรม ภาษา ศาสนาตามที่เด็กนับถือ เมื่อจัดกิจกรรมสามารถนำวัฒนธรรม สื่อทรัพยากรในชุมชนมาให้เด็กได้เรียนรู้ และเชิญวิทยากรหรือปราชญ์ท้องถิ่นเข้าร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามโอกาสที่เหมาะสม มีครูแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมและประสงค์เข้ารับการอบรมในเรื่อง การอบรมที่ส่งเสริมให้ครูทราบบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม อันเนื่องมาจากครูขาดความเข้าใจ ความหลากหลายทางภาษา วัฒนธรรม ภูมิหลังของครอบครัวที่แตกต่างกัน ขาดการสื่อสารที่เหมาะสม ทำให้การสื่อสาร มีโอกาสผิดพลาด ส่งผลให้การดูแลเด็กของครูและผู้ปกครองไม่เป็นแนวทางเดียวกัน

ข้อมูลจากแบบสังเกตครูปฐมวัยที่ได้คะแนนจากแบบสอบถามน้อยที่สุดเกี่ยวกับการยอมรับความหลากหลายเกี่ยวกับภูมิหลังทางครอบครัว พบว่า ครูปฐมวัยสามารถระบุเกี่ยวกับขนาดของครอบครัว ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว การศึกษา การอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครอง จากเอกสาร การสังเกตพฤติกรรมของเด็ก และการพูดคุยสอบถามกับผู้ปกครอง ในระดับที่ผู้ปกครองสามารถเปิดเผยได้ ซึ่งข้อมูลที่เป็นเรื่องส่วนตัวหรืออ่อนไหวต่อความรู้สึกในบางสถานการณ์ก็จะไม่ถูกเปิดเผยให้ครูทราบ นอกจากนี้ยังพบว่า ครูปฐมวัยระบุพื้นฐานทางวัฒนธรรม ภาษาและศาสนาของเด็กแต่ละคนจากเอกสารและการสอบถามข้อมูลจากผู้ปกครองเท่านั้น กิจกรรมที่จัดเพื่อให้ทราบถึงข้อมูลในด้านนี้อย่างชัดเจนยังมีไม่ครอบคลุม เช่น การลงพื้นที่เข้าเยี่ยมบ้านเด็ก เพื่อให้เห็นบริบทที่แท้จริงของเด็ก

ข้อมูลจากแบบสำรวจ พบว่าครูได้จัดทำแผนการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้และ กิจกรรมที่สอดคล้องกับความหลากหลายทางบริบทสังคม พหุวัฒนธรรมของเด็ก เนื่องจากโรงเรียนมีการรับนักเรียนต่างชาติ ต่างภาษาและวัฒนธรรมเข้ามาเรียนร่วม เช่น จีน ญี่ปุ่น ฟิลิปปินส์ อินเดีย บริบทของโรงเรียนก็เน้นการเรียนการสอนแบบสามภาษา คือ ภาษาไทย ภาษาจีน และภาษาอังกฤษ กิจกรรมที่จัดครอบคลุมกับวัฒนธรรมของทั้งสามภาษา เช่น กิจกรรม

พิธีกรรมประจำเดือน การทำบุญตักบาตรในวันสำคัญทางศาสนา กิจกรรมวันตรุษจีน กิจกรรมวันคริสต์มาส แต่ครูยังขาดความเข้าใจในเรื่องของการสื่อสาร บางกรณีเด็กไม่สามารถเข้าใจในความหมายของภาษา ครูพยายามสื่อสารด้วยการใช้ภาษามือ หรือภาษาท่าทาง เพื่อให้เด็กต่างชาติต่างภาษาเข้าใจในการทำกิจกรรมซึ่งส่งผลให้เป็นอุปสรรคต่อครูในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ภาพที่ 6 การสังเกตการจัดกิจกรรมด้านการเคารพความหลากหลายทางบริบทสังคม
พหุวัฒนธรรม

ภาพที่ 7 การสำรวจเอกสาร หลักฐาน การจัดกิจกรรมด้านการเคารพความหลากหลายทาง
บริบทสังคม พหุวัฒนธรรม

2.3.4 ผลการวิเคราะห์คะแนนสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับ
เด็กด้านการสร้างความผูกพันและความปลอดภัยเชิงจิตวิทยา

ตารางที่ 16 ผลการวิเคราะห์คะแนนสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็ก
ด้านการสร้างความผูกพันและความปลอดภัยเชิงจิตวิทยา

สมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพ ระหว่างครูกับเด็ก	ระดับการปฏิบัติ (n = 99)			
	\bar{X}	SD	แปลผล	อันดับที่
4. ด้านการสร้างความผูกพันและความปลอดภัยเชิงจิตวิทยา	4.36	0.55	มาก	
4.1 การสร้างความปลอดภัยเชิงจิตวิทยา	4.27	0.61	มาก	
4.1.1 ครูสร้างบรรยากาศแห่งความสงบ อบอุ่น ผ่อนคลาย	4.21	0.75	มาก	4
4.1.2 ครูจัดสภาพแวดล้อมที่คำนึงถึงความปลอดภัยของ สื่อ อุปกรณ์ เครื่องเรือน และการออกแบบอาคาร	4.33	0.69	มาก	3
4.2 การสร้างความผูกพันระหว่างครูกับเด็ก	4.46	0.59	มาก	
4.2.1 ครูแสดงสัมผัสแห่งความรักผ่านการปฏิบัติต่อเด็ก ด้วยความนุ่มนวล	4.55	0.66	มาก	1
4.2.2 ครูตอบสนองสถานการณ์ที่เด็กต้องการความ ช่วยเหลืออย่างเหมาะสมและทันที่	4.38	0.65	มาก	2

จากตารางที่ 16 พบว่า คะแนนสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็กด้านการสร้างความผูกพันและความปลอดภัยเชิงจิตวิทยา มีคะแนนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.36$) เมื่อนำคะแนนในประเด็นย่อยมาจัดอันดับ พบว่า ครูแสดงสัมผัสแห่งความรักผ่านการปฏิบัติต่อเด็กด้วยความนุ่มนวล อยู่ในอันดับที่ 1 ซึ่งมีคะแนนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.55$) รองลงมา คือ ครูตอบสนองสถานการณ์ที่เด็กต้องการความช่วยเหลืออย่างเหมาะสมและทันท่วงที มีคะแนนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.38$) ครูจัดสภาพแวดล้อมที่คำนึงถึงความปลอดภัยของสื่อ อุปกรณ์ เครื่องเรือน และการออกแบบอาคาร มีคะแนนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$) และครูสร้างบรรยากาศแห่งความสงบ อบอุ่น ผ่อนคลาย มีคะแนนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.21$) ตามลำดับ

ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ครูปฐมวัยด้านการสร้างความผูกพันและความปลอดภัยเชิงจิตวิทยา และการสร้างความผูกพัน พบว่าครูสร้างความปลอดภัยเชิงจิตวิทยาด้วยการสร้างบรรยากาศแห่งความสงบ อบอุ่น ผ่อนคลาย โดยการเปิดเพลงบรรเลงที่มีทำนองสงบ ส่งเสริมให้เกิดสมาธิในระหว่างทำกิจกรรมศิลปะหรือในช่วงพักกลางวัน มีการจัดสภาพแวดล้อมที่คำนึงถึงความปลอดภัยของสื่อ อุปกรณ์ มีผู้เก็บของ มีชั้นวางของ มีตะกร้าสำหรับวางของที่ปลอดภัยเหมาะสมกับเด็กที่สามารถหยิบใช้ได้เอง และครูสามารถดูแลเด็กในการจัดเก็บอุปกรณ์ต่าง ๆ ได้อย่างทั่วถึง ครูยื่นต้อนรับเด็กที่หน้าห้องเรียนทุกเช้า ได้กล่าวคำทักทาย ด้วยใบหน้าที่ยิ้มแย้ม เมื่อเห็นเด็กร้องไห้ครูเข้าไปโอบกอดและพูดคุยให้เด็กคลายความกังวล มีครูแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมและประสงค์เข้ารับการอบรมในเรื่อง การอบรมที่ส่งเสริมการสร้าง ความผูกพันระหว่างครูกับเด็ก อันเนื่องมาจากครูขาดความรู้ความเข้าใจในด้านการสร้างความผูกพันระหว่างครูกับเด็ก ส่งผลให้เด็กขาดความมั่นคงและความรู้สึกลปลอดภัยทางจิตใจ แสดงอาการร้องไห้ หวาดกลัว ไม่อยากมาโรงเรียน ผลที่ตามมาคือผู้ปกครองขาดความไว้วางใจในตัวครูและขาดความเชื่อมั่นในเครือโรงเรียน

ข้อมูลจากแบบสังเกตครูปฐมวัยที่ได้คะแนนจากแบบสอบถามน้อยที่สุด พบว่าครูปฐมวัยมีการสร้างบรรยากาศแห่งความสงบ อบอุ่น ผ่อนคลาย โดยการเปิดเพลงบรรเลงในบางครั้งแต่ไม่ได้ปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ โดยภาพรวมจะเลือกเปิดเพลงที่มีจังหวะเร้าใจ หรือเพลงที่มีจังหวะสนุกสนานตามที่เด็กชื่นชอบเป็นส่วนใหญ่ ทำให้บรรยากาศในห้องเรียนผ่อนคลายแต่ไม่สงบ ในส่วนของแสงและสีในห้องเรียน ครูไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้มากนักเนื่องจากเป็นข้อจำกัดของทางโรงเรียน นอกจากนี้ยังพบว่า ครูปฐมวัยมีการตอบสนองต่อสถานการณ์ที่เด็กต้องการความช่วยเหลืออย่างเหมาะสมแต่ไม่ทันท่วงที เช่น การสวมรองเท้าสลับข้าง ครูจะบอกให้

เด็กสังเกตและให้เด็กถอดสลับข้างและสวมใหม่ เนื่องจากครูต้องการฝึกให้เด็กได้ลงพยายามในการแก้ปัญหาด้วยตนเองก่อน ก่อนที่จะได้รับการช่วยเหลือ

ข้อมูลจากแบบสำรวจ พบว่าครูได้จัดห้องเรียนที่มีความปลอดภัยต่อเด็ก มีชั้นวางของเพื่อจัดเก็บอุปกรณ์ที่สะดวกต่อการนำมาใช้และจัดเก็บได้ด้วยตนเอง มีการจัดทำโครงการ และกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กเกิดความผูกพันและความปลอดภัยเชิงจิตวิทยา และการสร้างความผูกพัน เช่น กิจกรรมโอบกอด กิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมความปลอดภัยในชีวิตประจำวัน เช่น การปฏิบัติตนตามกฎจราจร การช่วยเหลือตนเองเมื่อติดอยู่ในรถ การซ่อมผจญเหตุเพลิงไหม้

ภาพที่ 8 การสังเกตการจัดกิจกรรมด้านการสร้างความผูกพันและความปลอดภัยเชิงจิตวิทยา

ภาพที่ 9 การสำรวจเอกสาร หลักฐาน การจัดการกิจกรรมด้านการสร้างความผูกพันและความปลอดภัยเชิงจิตวิทยา

2.3.5 ผลการวิเคราะห์คะแนนสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็กด้านด้านการใช้ภาษาและน้ำเสียงที่สะท้อนการยอมรับนับถือ

ตารางที่ 17 ผลการวิเคราะห์คะแนนสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็กด้านการใช้ภาษาและน้ำเสียงที่สะท้อนการยอมรับนับถือ

สมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพ ระหว่างครูกับเด็ก	ระดับการปฏิบัติ (n = 99)			
	\bar{X}	SD	แปลผล	อันดับที่
5. ด้านการใช้ภาษาและน้ำเสียงที่สะท้อนการยอมรับนับถือ	4.40	0.61	มาก	
5.1 การใช้น้ำเสียงที่สงบ อ่อนโยน และใส่ใจขณะสนทนากับเด็ก	4.43	0.62	มาก	
5.1.1 ครูสนทนากับเด็กโดยใช้น้ำเสียงที่สงบ อ่อนโยน	4.40	0.70	มาก	3
5.1.2 ครูแสดงพฤติกรรมการใส่ใจขณะสนทนากับเด็ก	4.46	0.63	มาก	1
5.2. การใช้ภาษาเชิงบวกและเหมาะสมกับพัฒนาการของเด็ก	4.37	0.66	มาก	
5.2.1 ครูใช้ภาษาเชิงบวกในการสื่อสารกับเด็ก	4.33	0.75	มาก	4
5.2.2 ครูใช้ภาษาที่เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็ก	4.42	0.67	มาก	2

จากตารางที่ 17 พบว่า คะแนนสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็กด้านการใช้ภาษาและน้ำเสียงที่สะท้อนการยอมรับนับถือ มีคะแนนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$) เมื่อนำคะแนนในประเด็นย่อยมาจัดอันดับ พบว่า ครูแสดงพฤติกรรมการใส่ใจขณะสนทนากับเด็กอยู่ในอันดับที่ 1 ซึ่งมีคะแนนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.46$) รองลงมาคือ ครูใช้ภาษาที่เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กมีคะแนนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.42$) ครูสนทนากับเด็กโดยใช้น้ำเสียงที่สงบอ่อนโยน มีคะแนนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$) และครูใช้ภาษาเชิงบวกในการสื่อสารกับเด็กมีคะแนนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$) ตามลำดับ

ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ครูปฐมวัยด้านการใช้ภาษาและน้ำเสียงที่สะท้อนการยอมรับนับถือ พบว่า ครูแสดงสัมผัสแห่งความรักต่อเด็กทางวาจา เรียกชื่อเด็กด้วยน้ำเสียงที่นุ่มนวล สนใจฟังเมื่อเด็กพูด โดยการมองหน้า สบตา และ โน้มตัวให้อยู่ระดับเดียวกับสายตาเด็ก ครูใช้ภาษาเชิงบวก โดยการใช้คำพูดที่สุภาพไพเราะ ให้เกียรติ ให้กำลังใจ มีหางเสียง ครับ / ค่ะ เมื่อพูดกับเด็ก หรือหากมีการตำหนิในกรณีเด็กแสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ครูก็จะบอกเหตุผลของการตำหนิด้วยทุกครั้ง เมื่อครูพบพฤติกรรมการแสดงออกของเด็กที่ไม่เหมาะสม ครูเลือกใช้คำพูดที่สุภาพ น้ำเสียงหนักแน่น ในการแนะนำตักเตือนเพื่อแก้ไขพฤติกรรมนั้น และครูสามารถใช้ภาษาที่เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็ก โดยการใช้ภาษาพูด ที่เข้าใจง่าย ออกเสียงชัดเจน และเหมาะสมกับสถานการณ์นั้น ๆ เช่น เมื่อถึงเวลารับประทานอาหารกลางวัน ครูจะบอกกับเด็กว่า “ถึงเวลาอาหารกลางวันแล้วค่ะ ให้เด็ก ๆ เกือบของเล่นเข้าที่ ไปล้างมือและเราจะไปรับประทานอาหารกลางวันกัน” ครูจะไม่พูดว่า “ได้เวลาหมา ๆ แล้วค่ะ / เราไปหมา ๆ กันเถอะ”

ข้อมูลจากแบบสังเกตครูปฐมวัยที่ได้คะแนนแบบสอบถามน้อยที่สุดเกี่ยวกับการใช้น้ำเสียงที่สงบ อ่อนโยน และใส่ใจขณะสนทนากับเด็ก พบว่า ครูปฐมวัยสนทนากับเด็กโดยใช้น้ำเสียงที่ปกติใช้น้ำเสียงสงบ เสียงเบา เสียงดัง ตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริง นอกจากนี้ยังพบว่า ครูปฐมวัยใช้คำพูดที่สุภาพ ให้กำลังใจ ให้คำชมเชยเด็กในการทำกิจกรรมต่าง ๆ แต่ในบางครั้งมีผลลัพท์คำนิบ้างโดยไม่ได้ตั้งใจหรือไม่ได้อธิบายเหตุผลของการตำหนิให้เด็กทราบอย่างชัดเจน

จากแบบสำรวจ พบว่าครูได้มีการสังเกตการใช้ภาษาของเด็ก พฤติกรรมของเด็กขณะสนทนากับครูและเพื่อน และมีการบันทึกลงในสมุดบันทึกเหตุการณ์ภายในสัปดาห์เพื่อส่งให้ผู้ปกครองรับทราบ

ภาพที่ 10 การสังเกตการจัดกิจกรรมด้านการใช้ภาษาและน้ำเสียงที่สะท้อนการยอมรับนับถือ

ภาพที่ 11 การสำรวจเอกสาร หลักฐาน การจัดกิจกรรมด้านการใช้ภาษาและน้ำเสียงที่สะท้อนการยอมรับนับถือ

2.3.6 ผลการวิเคราะห์คะแนนสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็กด้านการสร้างความไว้วางใจ

ตารางที่ 18 ผลการวิเคราะห์คะแนนสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็กด้านการสร้างความไว้วางใจ

สมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพ ระหว่างครูกับเด็ก	ระดับการปฏิบัติ (n = 99)			
	\bar{X}	SD	แปลผล	อันดับที่
6. ด้านการสร้างความไว้วางใจ	4.37	0.60	มาก	
6.1 การบอกเด็กให้ทราบถึงขั้นตอนการทำกิจกรรม และกิจวัตร	4.39	0.62	มาก	
6.1.1 ครูดูแลเด็กโดยมีครูหรือผู้ใหญ่ที่เด็กคุ้นเคย อยู่ด้วยตลอดเวลา	4.37	0.68	มาก	3
6.1.2 ครูแนะนำให้เด็กทราบถึงกระบวนการทำ กิจกรรม และกิจวัตรต่าง ๆ อย่างเป็นขั้นตอน	4.41	0.67	มาก	2
6.2 การคำนึงถึงตารางกิจกรรม กิจวัตร และรอย เชื่อมต่อที่สม่ำเสมอและคาดการณ์ได้	4.35	0.62	มาก	
6.2.1 ครูมีตารางกิจกรรมและกิจวัตรประจำวัน ที่มี ความคงที่สม่ำเสมอ สนับสนุนให้เด็กสามารถคาดการณ์ พฤติกรรมที่จะเกิดขึ้นได้	4.28	0.72	มาก	4
6.2.2 ครูสร้างรอยเชื่อมต่อกิจกรรมต่าง ๆ อย่าง เหมาะสม	4.42	0.69	มาก	1

จากตารางที่ 18 พบว่า คะแนนสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็กด้านการสร้างความไว้วางใจ มีคะแนนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.37$) เมื่อนำคะแนนในประเด็นย่อยมาจัดอันดับ พบว่า ครูสร้างรอยเชื่อมต่อกิจกรรมต่าง ๆ อย่างเหมาะสม อยู่ในอันดับที่ 1 ซึ่งมีคะแนนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.42$) รองลงมาคือ ครูแนะนำให้เด็กทราบถึงกระบวนการทำกิจกรรม และกิจวัตรต่าง ๆ อย่างเป็นขั้นตอน มีคะแนนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.41$) ครูดูแลเด็กโดยมีครูหรือผู้ใหญ่ที่เด็กคุ้นเคยอยู่ด้วยตลอดเวลา มีคะแนนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.37$) และครูมีตารางกิจกรรม

และกิจวัตรประจำวัน ที่มีความคงที่สม่ำเสมอ สนับสนุนให้เด็กสามารถคาดการณ์พฤติกรรมที่จะเกิดขึ้นได้ มีคะแนนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.28$) ตามลำดับ

ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ครูปฐมวัยด้านการสร้างความไว้วางใจ พบว่า ภายในห้องเรียนมีครูที่เด็กคุ้นเคยอยู่ด้วย 1 – 2 คน ตลอดเวลา ครูบอกเด็กเสมอเมื่อต้องออกนอกห้องเรียน ครูมีตารางกิจกรรมและกิจวัตรประจำวันที่มีความคงที่สม่ำเสมอ มีการจัดทำตารางกิจวัตรประจำวัน และติดไว้หน้าชั้นเรียนเพื่อให้่งต่อการมองเห็น และครูปฏิบัติกิจวัตรประจำวันตามตารางไม่ปรับเปลี่ยนไปตามใจ และบอกเด็กทุกครั้งว่าต้องทำอะไรอธิบายขั้นตอนที่เด็กต้องทำอะไรอย่างชัดเจน ให้เวลาเด็กในการปรับตัวในช่วงรอยต่อของกิจกรรมที่จะเกิดขึ้นต่อไป เช่น ให้สัญญาณเตือนโดยการร้องเพลง เคาะจังหวะ เป่านกหวีดก่อนหมดเวลา และให้เวลาในการเก็บของหรือเตรียมตัวในการทำกิจกรรมอื่น ๆ ต่อไป

ข้อมูลจากแบบสังเกตครูปฐมวัยที่ได้คะแนนแบบสอบถามน้อยที่สุดเกี่ยวกับการดูแลเด็กโดยมีครูหรือผู้ใหญ่ที่เด็กคุ้นเคยอยู่ด้วยตลอดเวลาพบว่า ครูได้บอกเด็กเมื่อต้องหายไปจากสายตาของเด็กตามความเหมาะสม แต่ในบางสถานการณ์ก็จะได้ไม่บอกให้เด็กทราบ เช่น ในช่วงเวลาที่เด็กนอนกลางวันและครูมีการะงานเร่งด่วนต้องไปทำทันที หรือในกรณีที่เจ็บป่วยกะทันหัน จะไม่ได้แจ้งให้เด็กทราบล่วงหน้า ในกรณีการมีครูหรือผู้ใหญ่ที่เด็กคุ้นเคยอยู่ด้วยตลอดเวลาบางสถานการณ์ที่ครูหยุดงานกะทันหัน ทางโรงเรียนจัดบุคลากรในโรงเรียนมาดูแลเด็กแทนซึ่งบางท่านไม่ใช่บุคคลที่เด็กคุ้นเคย นอกจากนี้ยังพบว่า ครูปฐมวัยมีตารางกิจกรรม กิจวัตรประจำวันที่มีความคงที่สม่ำเสมอ แต่ในบางสถานการณ์อาจไม่สอดคล้องในการสนับสนุนให้เด็กคาดการณ์พฤติกรรมที่จะเกิดขึ้นได้เนื่องจากในโรงเรียนมีครูเข้ามาช่วยจัดกิจกรรมหลายท่านบางท่านอาจติดภาระกิจ หรือเจ็บป่วยกะทันหัน ทำให้ครูที่ดูแลต้องปรับเปลี่ยนกิจกรรมไปตามความเหมาะสม ซึ่งอาจเป็นกิจกรรมใหม่ที่ไม่ได้อยู่ในตารางกิจกรรม กิจวัตรประจำวัน

จากแบบสำรวจ พบว่าครูมีการจัดทำตารางกิจกรรม กิจวัตรประจำวัน ติดไว้บริเวณที่สามารถเห็นได้เด่นชัด เช่น หน้าห้องเรียน

ภาพที่ 12 การสังเกตการจัดกิจกรรมด้านการสร้างความไว้วางใจ

ตารางเรียนภาคเรียนที่ 2/2566 ห้องอนุบาล 2/1 : ครูประจำชั้น ครูวารุณี / ครูพรจิตร์

วัน / เวลา Day / Time	08.25-08.40 - 08.40-09.00	1 09.00 - 09.30	2 09.30 - 10.00	3 10.00 - 10.30	4 10.30 - 11.00	11.00 - 11.30	5 13.30 - 14.00	6 14.00 - 14.30	เรียนพิเศษ 14.30 - 15.30
วันจันทร์ Monday	Circle Time	บูรณาการ Music	Activities	Chinese	Dance	พัก เข้าห้องน้ำ ล้างมือ เตรียม ที่นอน	Phonics	Activities	English
วันอังคาร Tuesday	ดื่มขนมเช้า	บูรณาการ	Activities	IPAD	PE	จับประทาน อาหาร กลางวัน	Activities	Art	Chinese
วันพุธ Wednesday	ดื่มขนมเช้า	บูรณาการ	Chinese	Activities	บูรณาการ	11.30 - 11.50 Story Time	Activities	Swimming	English
วันพฤหัสบดี Thursday	ดื่มขนมเช้า	บูรณาการ	Computer	Activities	นอนกลางวัน	11.50 - 13.10	Phonics	Activities	
วันศุกร์ Friday	ดื่มขนมเช้า	Chinese	Activities	บูรณาการ	13.30 - 13.50 รับ ประทาน อาหารกลางวัน		บูรณาการ	Activities	

ภาพที่ 13 การสำรวจเอกสาร หลักฐาน การจัดกิจกรรมด้านการสร้างความไว้วางใจ

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การศึกษาสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็กในเครือโรงเรียน โอบรัก (นามสมมติ) มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็กในเครือโรงเรียน โอบรัก (นามสมมติ) ใน 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการเคารพเอกลักษณ์เฉพาะของเด็กแต่ละคน ด้านการยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ด้านอายุพัฒนาการและ ความสามารถ ด้านการเคารพความหลากหลายทางบริบทสังคมวัฒนธรรม ด้านการสร้างผูกพันและความปลอดภัยเชิงจิตวิทยา ด้านการใช้ภาษาและน้ำเสียงที่สะท้อนการยอมรับนับถือ และด้านการสร้างความไว้วางใจ

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ คือ ครูปฐมวัยในเครือโรงเรียน โอบรัก (นามสมมติ) จำนวน 103 คน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 สำหรับสำหรับผู้ให้ข้อมูล แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต และแบบสำรวจใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจงตามเกณฑ์ คือครูปฐมวัยที่มีคะแนนจากการตอบแบบสอบถามมากที่สุดหรือมีคะแนนอยู่ในลำดับแรกในแต่ละโรงเรียน จำนวนระดับชั้นละ 1 คน รวมทั้งสิ้น 9 คน และครูปฐมวัยที่คะแนนจากการตอบแบบสอบถามน้อยที่สุดหรือมีคะแนนอยู่ในลำดับสุดท้ายในแต่ละโรงเรียน จำนวน ระดับชั้นละ 1 คน รวมทั้งสิ้น 9 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งหมดจำนวน 18 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจำนวน 4 ชุด คือ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต และแบบสำรวจ วิเคราะห์ข้อมูลของแบบสอบถามในตอนต้นที่ 1 โดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละและนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย ตอนต้นที่ 2 วิเคราะห์โดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย ตอนต้นที่ 3 วิเคราะห์โดยการนำข้อมูลมาจัดหมวดหมู่คำตอบตามประเด็น และเรียบเรียงสรุปออกมา ในรูปแบบของการบรรยายความ แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต และแบบสำรวจ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการรวบรวมข้อมูลจัดหมวดหมู่ สรุปเรียบเรียง แยกคำตอบเป็นหมวดหมู่และนำเสนอข้อมูลออกมาในรูปแบบของการบรรยายประกอบความถี่

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง การศึกษาสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็กในเครือโรงเรียน โอเบิร์ก (นามสมมติ) สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของครูปฐมวัย

ข้อมูลจากแบบสอบถามทั้งหมดเป็นเพศหญิง มีอายุอยู่ระหว่าง 31 – 35 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มีเด็กในความดูแล จำนวน 31 – 35 คน มีประสบการณ์ในการสอน 7 – 9 ปี

ข้อมูลจากแบบสอบถามเกี่ยวกับประสบการณ์ในการเข้าร่วมอบรมและการศึกษาดูงานเกี่ยวกับสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็กพบว่า ครูอนุบาลเคยเข้าร่วมการอบรมในหัวข้อการสร้างความเข้าใจและเตรียมความพร้อม ได้นำความรู้ที่ได้จากการอบรมมาปรับใช้กับนักเรียน และครูอนุบาลใช้อินเทอร์เน็ตในการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็ก

ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ครูปฐมวัยทั้ง 18 คน เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 26 – 30 ปี จำนวน 3 คน อายุระหว่าง 31 – 35 ปี จำนวน 6 คน และอายุ 35 ปีขึ้นไป จำนวน 9 คน ทุกคน สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี มีประสบการณ์การสอนในระดับชั้นปฐมวัย 10 ปีขึ้นไป จำนวน 10 คน และมีประสบการณ์การสอนในระดับชั้นปฐมวัยต่ำกว่า 10 ปี จำนวน 8 คน สอนในระดับชั้นอนุบาล 1 จำนวน 6 คน อนุบาล 2 จำนวน 6 คน และอนุบาล 3 จำนวน 6 คน

2. ข้อมูลสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็ก

2.1 ผลการวิเคราะห์สมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็กใน

ภาพรวม

สมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็ก ในประเด็นหลัก มีคะแนนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.22$) และเมื่อนำคะแนนในประเด็นหลักมาจัดอันดับ พบว่า ระดับคะแนนการตอบแบบสอบถามของครูอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 6 ด้าน โดยด้านการใช้ภาษาและน้ำเสียงที่สะท้อนการยอมรับนับถือ อยู่ในอันดับที่ 1 ซึ่งมีคะแนนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$) รองลงมาคือด้านการสร้างความไว้วางใจ มีคะแนนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.37$) ด้านการสร้างความผูกพันและความปลอดภัยเชิงจิตวิทยา มีคะแนนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.36$) ด้านการเคารพเอกลักษณ์เฉพาะของเด็กแต่ละคน มีคะแนนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$) ด้านการยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล

ด้านอายุ พัฒนาการ และความสามารถ มีคะแนนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04$) และด้านการเคารพ ความหลากหลายทางบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม มีคะแนนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.88$) ตามลำดับ

2.2 ผลการวิเคราะห์สมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็กใน ประเด็นรอง

สมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็ก เมื่อนำคะแนนใน ประเด็นรองมาจัดอันดับ พบว่า การสร้างความผูกพันระหว่างครูกับเด็ก อยู่ในอันดับที่ 1 ซึ่งมี คะแนนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.46$) รองลงมาคือ การใช้น้ำเสียงที่สงบ อ่อนโยน และใส่ใจขณะ สนทนากับเด็ก มีคะแนนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.43$) การบอกเด็กให้ทราบถึงขั้นตอนการทำ กิจกรรมและกิจวัตร มีคะแนนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.39$) ความเข้าใจและการปฏิบัติที่เหมาะสม กับคุณลักษณะเฉพาะของเด็กแต่ละคน มีคะแนนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.37$) การใช้ภาษาเชิงบวก และเหมาะสมกับพัฒนาการของเด็ก มีคะแนนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.37$) การใช้ภาษาเชิงบวกและ เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็ก มีคะแนนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.37$) การคำนึงถึงตารางกิจกรรม กิจวัตร และรอยเชื่อมต่อที่สม่ำเสมอและคาดการณ์ได้ มีคะแนนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.35$) การ สร้างความปลอดภัยเชิงจิตวิทยา มีคะแนนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.27$) ความเข้าใจและการปฏิบัติ ที่เหมาะสมกับพื้นฐานทางอารมณ์ของเด็กแต่ละคน มีคะแนนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.23$) การ ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคลด้านความสามารถ มีคะแนนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.16$) การ ยอมรับความหลากหลายทางพหุวัฒนธรรม ภาษา ศาสนา มีคะแนนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.93$) การยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคลด้านอายุและพัฒนาการ มีคะแนนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.91$) และการยอมรับความหลากหลายเกี่ยวกับภูมิหลังทางครอบครัว มีคะแนนอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 3.83$) ตามลำดับ

2.3 ผลการวิเคราะห์สมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็กใน ประเด็นย่อย

2.3.1. ด้านการเคารพเอกลักษณ์เฉพาะของเด็กแต่ละคน จากการตอบแบบสอบถามของครูในประเด็นย่อย เมื่อนำคะแนนมาจัดอันดับ พบว่า ครูปฏิบัติกับเด็กโดยตระหนักว่าเด็ก แต่ละคนเป็นบุคคลที่มีลักษณะเฉพาะตัว อยู่ในอันดับที่ 1 ซึ่งมีคะแนนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.62$) รองลงมาคือ ครูปฏิบัติโดยตระหนักว่าเด็กแต่ละคนมีลักษณะพื้นฐานทางอารมณ์ที่แตกต่างกัน

มีคะแนนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.29$) ครูสามารถระบุลักษณะพื้นฐานทางอารมณ์ของเด็กแต่ละคนที่อยู่ในความดูแลได้ มีคะแนนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$) และครูสามารถระบุคุณลักษณะเฉพาะของเด็กแต่ละคนที่อยู่ในความดูแลได้ มีคะแนนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$) ตามลำดับ

2.3.2 ด้านการยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ด้านอายุ พัฒนาการ และความสามารถ จากการตอบแบบสอบถามของครูในประเด็นย่อย เมื่อนำคะแนนมาจัดอันดับ พบว่าครูปฏิบัติโดยตระหนักว่าเด็กแต่ละคนมีความสามารถที่แตกต่างกัน อยู่ในอันดับที่ 1 ซึ่งมีคะแนนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$) รองลงมาคือ ครูสามารถระบุความแตกต่างระหว่างบุคคลด้านความสามารถของเด็กแต่ละคน มีคะแนนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.12$) ครูสามารถปฏิบัติโดยตระหนักว่าเด็กแต่ละคนมีพัฒนาการ ที่แตกต่างกันตามบริบทที่แวดล้อม มีคะแนนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.11$) และครูสามารถระบุช่วงวัยและพฤติกรรมเด็กแต่ละคนที่สอดคล้องกับทฤษฎีพัฒนาการได้ มีคะแนนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.73$) ตามลำดับ

2.3.3 ด้านการเคารพความหลากหลายทางบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม จากการตอบแบบสอบถามของครูในประเด็นย่อย เมื่อนำคะแนนมาจัดอันดับ พบว่า ครูปฏิบัติโดยตระหนักว่าเด็กแต่ละคนมีความหลากหลายทางพหุวัฒนธรรม ภาษาและศาสนา อยู่ในอันดับที่ 1 ซึ่งมีคะแนนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04$) รองลงมาคือ ครูปฏิบัติโดยตระหนักว่าเด็กแต่ละคนมีความหลากหลายเกี่ยวกับภูมิหลังทางครอบครัว มีคะแนนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.02$) ครูสามารถระบุพื้นฐานทางวัฒนธรรม ภาษาและศาสนาของเด็กแต่ละคน มีคะแนนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.84$) และครูสามารถระบุถึงภูมิหลังทางครอบครัวของเด็กแต่ละคน มีคะแนนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.65$) ตามลำดับ

2.3.4 ด้านการสร้างความผูกพันและความปลอดภัยเชิงจิตวิทยา จากการตอบแบบสอบถามของครูในประเด็นย่อย เมื่อนำคะแนนมาจัดอันดับ พบว่า ครูแสดงสัมพันธไมตรีผ่านการปฏิบัติต่อเด็กด้วยความนุ่มนวล อยู่ในอันดับที่ 1 ซึ่งมีคะแนนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.55$) รองลงมาคือ ครูตอบสนองสถานการณ์ที่เด็กต้องการความช่วยเหลืออย่างเหมาะสมและทันเวลาที่ มีคะแนนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.38$) ครูจัดสภาพแวดล้อมที่คำนึงถึงความปลอดภัยของสื่ออุปกรณ์ เครื่องเรือน และการออกแบบอาคาร มีคะแนนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$) และครูสร้างบรรยากาศแห่งความสงบ อบอุ่น ผ่อนคลาย มีคะแนนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.21$) ตามลำดับ

2.3.5 ด้านการใช้ภาษาและน้ำเสียงที่สะท้อนการยอมรับนับถือ จากการตอบแบบสอบถามของครูในประเด็นย่อย เมื่อนำคะแนนมาจัดอันดับ พบว่า ครูแสดงพฤติกรรมการใส่ใจขณะสนทนากับเด็กอยู่ในอันดับที่ 1 ซึ่งมีคะแนนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.46$) รองลงมาคือ ครูใช้ภาษาที่เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็ก มีคะแนนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.42$) ครูสนทนากับเด็กโดยใช้น้ำเสียงที่สงบ อ่อนโยน มีคะแนนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$) และครูใช้ภาษาเชิงบวกในการสื่อสารกับเด็ก มีคะแนนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$) ตามลำดับ

2.3.6 ด้านการสร้างควมไว้วางใจ จากการตอบแบบสอบถามของครูในประเด็นย่อย เมื่อนำคะแนนมาจัดอันดับ พบว่า ครูสร้างรอยเชื่อมต่อกิจกรรมต่าง ๆ อย่างเหมาะสม อยู่ในอันดับที่ 1 ซึ่งมีคะแนนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.42$) รองลงมาคือ ครูแนะนำให้เด็กทราบถึงกระบวนการทำกิจกรรม และกิจวัตรต่าง ๆ อย่างเป็นขั้นตอน มีคะแนนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.41$) ครูดูแลเด็กโดยมีครูหรือผู้ใหญ่ที่เด็กคุ้นเคยอยู่ด้วยตลอดเวลา มีคะแนนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.37$) และครูมีตารางกิจกรรมและกิจวัตรประจำวัน ที่มีความคงที่สม่ำเสมอ สนับสนุนให้เด็กสามารถคาดการณ์พฤติกรรมที่จะเกิดขึ้นได้ มีคะแนนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.28$) ตามลำดับ

อภิปรายผล

ผลการวิจัยเรื่อง การศึกษาสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็กในเครือโรงเรียนโอบรัก (นามสมมติ) ผู้วิจัยมีประเด็นการอภิปรายผลดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์สมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็กในภาพรวม

สมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็กในภาพรวมของประเด็นหลักที่มีคะแนนการจัดอันดับอยู่ในอันดับที่ 1 คือ ด้านการใช้ภาษาและน้ำเสียงที่สะท้อนการยอมรับนับถือ ซึ่งมีคะแนนการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณสอดคล้องกับข้อมูลเชิงคุณภาพ พบว่า ครูให้ความสำคัญกับการพูดกับเด็ก โดยใช้น้ำเสียงที่สงบ มีความอ่อนโยน เช่น ครูกล่าวคำทักทาย เรียกชื่อเด็กด้วยน้ำเสียงที่นุ่มนวล อ่อนน้อมเมื่อพบกันตอนเช้า เมื่อเด็กมาถึงห้องเรียน ครูมักจะแนะนำให้เด็กใช้น้ำเสียงที่สงบและอ่อนโยนเมื่อพูดกับเพื่อน ๆ ในห้องเรียนอย่างสม่ำเสมอ ครูแสดงท่าทางสนใจในสิ่งที่เด็กพูดและถามด้วยการมองหน้า สบตา ย่อตัวให้อยู่ในระดับสายตาของเด็ก และให้คำชมเชยในเรื่องที่เด็กเล่า ส่งผลให้เด็กกล้าพูด กล้าเล่าเรื่องราวต่าง ๆ ให้ครูและเพื่อน ๆ ฟัง นอกจากนี้ครูใช้ภาษาเชิงบวกในการสื่อสารกับเด็ก ให้เกียรติ

ให้กำลังใจ ในสถานการณ์ที่เด็กทำความผิดครูใช้คำพูดชี้ให้เด็กเห็นถึงความผิด ให้คำแนะนำในการแก้ไขพฤติกรรมให้ดีขึ้น หลีกเลี่ยงการพูดตำหนิเด็ก และครูยังใช้ภาษาที่เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กซึ่งเด็กสามารถเข้าใจได้ง่าย ครูออกเสียงพูดชัดเจน เด็ก ๆ ได้ยิน ก็มักพูดตาม ซึมซับคำพูด คำศัพท์ใหม่ ๆ ไว้ และนำคำพูดเหล่านั้นไปพูดกับผู้ปกครอง พูดกับเพื่อน ได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Spivak & Farran (2012) ที่กล่าวว่า การเอาใจใส่ในการพูดคุยกับเด็ก มีการสอดแทรกภาษาพูดที่นุ่มนวลในการจัดกิจกรรมการสอน การเรียนรู้คำศัพท์ต่าง ๆ ในชั้นเรียน โดยครูเป็นตัวอย่างในการพูด และกระตุ้นให้เด็กมีส่วนร่วมไปพร้อม ๆ กัน ส่งผลต่อระดับพฤติกรรมเสริมสร้างสังคมในระดับที่สูงขึ้น นอกจากนี้ผู้ให้ข้อมูลเชิงคุณภาพ แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมว่า การใช้น้ำเสียงของครู ขึ้นอยู่กับบุคลิกภาพของครูแต่ละบุคคลด้วย เช่น ครูบางคนมีเสียงค่อนข้างใหญ่ เสียงดัง เมื่อพูดคุยกับเด็ก ๆ อาจให้ความรู้สึกที่ไม่นุ่มนวลอ่อนโยนเท่าที่ควร หรือในบางสถานการณ์ที่เด็กทำผิด คาดการณ์แล้วว่าจะเกิดอันตรายครู จึงต้องมีการใช้น้ำเสียงดังขึ้นหรือใช้เสียงเข้มขึ้น เพื่อต้องการหยุดพฤติกรรมนั้นทันที

สมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็กในภาพรวมของประเด็นหลักที่มีคะแนนการจัดอันดับอยู่ในอันดับสุดท้าย คือ ด้านการเคารพความหลากหลายทางบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม ซึ่งมีคะแนนการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.88$) แต่จากข้อมูลเชิงคุณภาพพบว่า ครูทราบถึงข้อมูลพื้นฐานของครอบครัวเด็กแต่ละคนจากเอกสาร หลักฐานการสมัครเรียน และมีการสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับบริบทของครอบครัวจากผู้ปกครองโดยตรง แต่ในบางครั้งพบว่าผู้ปกครองไม่ได้ให้ข้อมูลที่แท้จริง อาจจะเป็นเนื่องจากปัญหาที่ละเอียดอ่อนภายในครอบครัวที่ไม่ต้องการให้บุคลภายนอกกริบทราบ เช่น เรื่องของความสัมพันธ์ในครอบครัว การอบรมเลี้ยงดูที่ขึ้นอยู่กับทัศนคติและค่านิยมของผู้ปกครองเอง รวมถึงการเข้าร่วมกิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น เช่น การร่วมกิจกรรมที่ครูให้เด็กนำภาพครอบครัวมาสนทนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อน ๆ หรือการเชิญผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมในโรงเรียนจะพบปัญหาในครอบครัวที่เป็นครอบครัวเลี้ยงเดี่ยว หรือครอบครัวที่มีการสูญเสียพ่อ หรือ แม่ ก็จะไม่ได้ได้รับความร่วมมือในการทำกิจกรรมเท่าที่ควร และครูยังขาดการเข้าถึงบริบทของครอบครัวเด็ก เช่น การลงพื้นที่เข้าเยี่ยมบ้านของเด็กเพื่อการได้มาของข้อมูลพื้นฐานครอบครัว วัฒนธรรม ภาษาและศาสนาที่ครอบครัวเด็คนับถือและปฏิบัติอย่างแท้จริง นอกจากนี้ยังมีความแตกต่างทางวัฒนธรรมและศาสนาที่ทำให้ยากต่อการร่วมกิจกรรม เช่น กิจกรรมทำบุญตักบาตร กิจกรรมฟังธรรมประจำเดือน หรือพิธีกรรมในวันสำคัญอื่น ๆ เพราะในบางกิจกรรมไม่สอดคล้องกับความเชื่อและวัฒนธรรมของบางครอบครัว ซึ่งเครือข่ายการปฐมวัย (Early Childhood Network, 1997) กล่าวว่า การปฏิบัติที่เหมาะสมกับพัฒนาการเป็นการจัดสิ่งแวดล้อมและการให้เนื้อหา สื่ออุปกรณ์ กิจกรรมและวิธีการที่เหมาะสมกับระดับพัฒนาการ

ของเด็กและความพร้อมของแต่ละคนตามความเหมาะสมด้านหนึ่งที่จะต้องพิจารณาได้แก่ ความเหมาะสมกับบริบททางสังคมและวัฒนธรรม (Cultural and social context appropriateness) เด็ก ๆ ไม่ได้เจริญเติบโตในห้องเรียนเล็ก ๆ ที่แยกต่างหาก แต่เติบโตภายในบริบทของครอบครัวเพื่อนบ้าน และชุมชน เป็นสิ่งสำคัญมากที่ผู้ใหญ่ที่ทำงานกับเด็กต้องเข้าใจบริบททางสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่เพื่อมั่นใจว่าประสบการณ์การเรียนรู้มีความหมายสอดคล้องสัมพันธ์กัน และเคารพต่อการมีส่วนร่วมของเด็กและครอบครัว

2. ผลการวิเคราะห์สมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็กในประเด็นรอง

สมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็กในประเด็นรอง ที่มีคะแนนการจัดอันดับอยู่ในอันดับที่ 1 คือ การสร้างความผูกพันระหว่างครูกับเด็ก ซึ่งมีคะแนนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.46$) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ สอดคล้องกับข้อมูลเชิงคุณภาพ พบว่า ครูสามารถแสดงออกถึงพฤติกรรมของการสัมผัสแห่งความรัก เช่น การโอบกอดเด็ก การสัมผัสตัวเด็ก ด้วยการลูบหัว จับหน้า จับแก้ม จับไหล่อย่างนุ่มนวล ครูยิ้มแย้ม ทักทายเมื่อเด็กเดินเข้ามาภายในโรงเรียน หรือในห้องเรียน เล่นกับเด็กด้วยความเป็นกันเอง ครูใส่ใจสอบถามเมื่อเด็กขาดเรียน เมื่อครูสังเกตเห็นพฤติกรรมเด็กต่างไปจากเดิม เช่น น้องเอที่เป็นเด็กร่าเริงแจ่มใส แต่วันหนึ่งครูพบว่าน้องเอร้องไห้ไม่ยอมมาโรงเรียน คุณครูมีความกระตือรือร้นเข้าไปเข้าไปโอบกอด ชักถามด้วยความห่วงใย และติดต่อสอบถามไปยังผู้ปกครองเพื่อให้ทราบสาเหตุที่ชัดเจน และพูดปลอบประโลม เพื่อให้เด็กคลายความคับข้องใจ ซึ่งสอดคล้องกับ อังชรา เอบสุขสิริ (2556) ที่กล่าวว่า ครูเป็นผู้เกี่ยวข้องโดยตรงกับผู้เรียนในการจัดการศึกษา ดังนั้นครูจึงจำเป็นต้องเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ดี โน้มน้าวให้ผู้เรียนรู้สึกศรัทธา เชื่อถือ พร้อมทั้งจะเรียนรู้อย่างมีความสุข ซึ่งบรรยากาศเช่นนี้จะเกิดขึ้นได้จากความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับเด็ก และเด็กกับเด็ก ครูจึงจำเป็นต้องมีความสัมพันธ์ที่ดีกับเด็ก โดยการแสดงท่าทีเป็นมิตรด้วยการยิ้มแย้มแจ่มใส มีไมตรีจิต กล่าวทักทายอย่างอบอุ่น นุ่มนวลกับเด็กอยู่เสมอ มีความหวังอย่างจริงจัง พร้อมทั้งจะดูแลช่วยเหลือ เอื้ออาทรกับเด็กทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน มีภาพพจน์ที่ประทับใจเด็ก มีพฤติกรรมที่ถูกต้องเหมาะสม มีวุฒิภาวะไม่กระทำสิ่งที่ไม่เหมาะสมทั้งต่อหน้าและลับหลังผู้เรียน ต้องระลึกอยู่เสมอว่าครูต้องเป็นแบบอย่างที่ดีและต้องเป็นที่เคารพศรัทธาของเด็ก ใช้คำพูดที่นุ่มนวล ภาษาสุภาพ ให้กำลังใจ แม้ในสถานการณ์ที่เด็กทำผิดโดยไม่คำหาโทษอย่างเดียว ต้องมีข้อเสนอแนะในการแก้ไขพฤติกรรมและให้กำลังใจเด็กด้วย มีความยืดหยุ่นผ่อนปรน เพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาต่างๆ ให้ลุล่วงได้ด้วยดีและสามารถปลูกฝังคุณลักษณะที่ดีงามให้แก่ผู้เรียนได้อย่างราบรื่น

สมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็กในในประเด็นรองที่มีคะแนนการจัดอันดับอยู่ในอันดับสุดท้าย คือ การยอมรับความหลากหลายเกี่ยวกับภูมิหลังทางครอบครัว มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.83$) แต่จากข้อมูลเชิงคุณภาพ พบว่า ครูมีอุปสรรคในการเข้าถึงความร่วมมือของครอบครัวในการร่วมกิจกรรมของทางโรงเรียน เช่น ขนาดของครอบครัว คือครอบครัวที่มีสมาชิกน้อยมีเพียงพ่อ แม่และลูก ๆ อยู่ด้วยกันเท่านั้น พ่อแม่ต้องทำงานทั้งคู่ จะพบปัญหาเรื่องเวลาที่มีจำกัด หรือมีเพียงตายายดูแลเพราะพ่อแม่มีปัญหาหย่าร้างกัน ทำให้ไม่พร้อมในการเข้าร่วมกิจกรรมกับทางโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ อารี จำปากลาง (2552) ที่กล่าวว่า ในสภาพสังคมปัจจุบันแนวโน้มที่เด็กปฐมวัยจะมีโอกาสอยู่ในครอบครัวที่มีทั้งพ่อ และแม่ครบทั้งคู่ น้อยลง เนื่องจากพ่อแม่ทำงานหรือแยกทางกัน โดยเด็กในครอบครัวที่มีฐานะยากจนมีโอกาสน้อยอยู่กับพ่อแม่ เพียงร้อยละ 55 เท่านั้น ส่วนเด็กในครอบครัวที่ไม่ยากจนมีโอกาสน้อยอยู่กับพ่อแม่ร้อยละ 62 เด็กที่ไม่ได้อยู่กับพ่อแม่จะมีผลกระทบโดยตรงต่อชีวิตไม่ว่าจะเป็นด้านสุขภาพและการศึกษาที่สำคัญเด็กกลุ่มนี้มีแรงจูงใจและผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาด้อยกว่าเด็กกลุ่มที่มีครอบครัวพร้อมหน้า ส่วนฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวก็ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมกับทางโรงเรียนเช่นกัน คือครอบครัวที่ประสบปัญหาด้านสภาพคล่องทางการเงิน มีสถานะค้างชำระค่าธรรมเนียมการศึกษา พบว่าจะไม่เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ รวมถึงไม่ติดต่อ ไม่มีปฏิสัมพันธ์กับครูเท่าที่ควรในด้านการศึกษาของผู้ปกครอง พบว่า ผู้ปกครองที่มีความรู้ มีการศึกษาในระดับสูงจะมีความเข้าใจเกี่ยวกับจุดประสงค์ของการจัดกิจกรรมและให้ความร่วมมือมากกว่าผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาน้อย ซึ่งสอดคล้องกับ ชบา พันธุ์ศักดิ์ (2550) พบว่าความสามารถในการรู้หนังสือของผู้ปกครองและอาชีพเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อค่าเฉลี่ยคะแนนทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัย โดยผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 อ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ อาชีพรับจ้างและเกษตรกรส่งผลต่อความสามารถในการพัฒนาทักษะชีวิตของเด็ก และการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวพบว่าผู้ปกครองที่มีเวลาเลี้ยงดูลูกเอง จะใส่ใจต่อกิจกรรมของโรงเรียนและให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมเป็นอย่างดีมากกว่าผู้ปกครองที่ไม่มีเวลาเลี้ยงดูลูกเอง จากข้อมูลการสำรวจสถานการณ์ครอบครัวและการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยของครอบครัวไทย ในปี 2559 พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดูเพื่อส่งเสริม พัฒนาการเด็กปฐมวัย ได้แก่ ความเข้มแข็งของครอบครัว แรงสนับสนุนทางสังคม การศึกษาของพ่อแม่ เขตที่อยู่อาศัย และความเพียงพอของรายได้ครอบครัว ซึ่งจะเห็นว่า เมื่อเวลาผ่านไป ปัญหาด้านการอบรมเลี้ยงดูเด็กและปัญหาด้านพัฒนาการของเด็กปฐมวัย ยังคงเป็นปัญหาที่ท้าทายในสังคมไทย รวมถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องก็มีลักษณะที่ไม่เปลี่ยนแปลง ไปจากเดิมมากนัก (สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย กระทรวง

สาธาณสุข, 2009) ดังนั้นภูมิหลังทางครอบครัวของเด็กแต่ละคนที่แตกต่างกันจึงส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมและการมีสัมพันธภาพที่ดีกับครูและโรงเรียน

3. ผลการวิเคราะห์สมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็กในประเด็นย่อย

สมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็กในประเด็นย่อยที่มีคะแนนการจัดอันดับอยู่ในอันดับที่ 1 คือ ครูปฏิบัติกับเด็กโดยตระหนักว่าเด็กแต่ละคนเป็นบุคคลที่มีลักษณะเฉพาะตัว อยู่ในอันดับที่ 1 ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.62$) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ สอดคล้องกับข้อมูลเชิงคุณภาพ พบว่า ภายในห้องเรียนของครูมีเด็กที่อยู่ในความดูแลจำนวน 30 – 35 คน แต่ละคน มีลักษณะที่แตกต่างกันที่สังเกตเห็นได้ง่าย คือ ลักษณะภายนอก เช่น รูปร่าง หน้าตา สีผิว รวมถึงเชื้อชาติ ที่ในแต่ละห้องจะมีเด็กต่างชาติเรียนร่วมอยู่ด้วย 1 – 2 คน นอกจากนี้เด็กแต่ละคนยังมีความสามารถ ข้อจำกัด ความสนใจและความต้องการที่แตกต่างกันด้วย ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูดำเนินกิจกรรมตามแผนการจัดประสบการณ์ของโรงเรียน โดยให้เด็กทุกคนมีส่วนร่วมในกิจกรรม เช่น การเปิดโอกาสให้เด็กทุกคนได้ซักถามในสิ่งที่สงสัย ได้เล่าประสบการณ์ความคิดเห็นของตนเองในช่วงกิจกรรม Circle Time และกิจกรรมเสริมประสบการณ์ต่าง ๆ ไม่เลือกเฉพาะเด็กที่กล้าแสดงออกหรือพูดเก่งเท่านั้น เด็กที่พูดไม่เก่ง ชี้อาย ครูก็ชักชวนออกมาร่วมกิจกรรม โดยการอยู่ข้าง ๆ อาจมีพูดชมเชยบ้างเพื่อเสริมแรงให้เด็กมีความมั่นใจมากขึ้น เด็กมีโอกาสเลือกทำกิจกรรมที่สนใจ เช่น การเลือกทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ และทุกคนได้ออกมานำเสนอผลงานของตนเองหน้าชั้นเรียน หรือการแสดงบทบาทสมมติเป็นตัวละครที่เด็กชื่นชอบ หลังการทำกิจกรรม ครูกล่าวคำชมเชย ให้กำลังใจเด็กทุกคน เด็กเกิดความภาคภูมิใจ และมีกำลังใจที่จะร่วมกิจกรรมมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ Ostrosky and Jung (2010) ที่กล่าวว่า การที่ครูให้ความสำคัญเกี่ยวกับความแตกต่างของเด็กแต่ละคน เช่น ความต้องการ ความสนใจ ลักษณะเฉพาะตัว และความสามารถของเด็กแต่ละคน ครูต้องทำความเข้าใจโดยการสังเกต และตั้งใจฟังในสิ่งที่เด็กกำลังถ่ายทอด โดยมีแนวทางในการสร้างสัมพันธภาพเชิงบวก คือ การมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กเป็นรายบุคคล การแสดงความเป็นมิตร โดยการมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กแบบส่วนตัว การใช้น้ำเสียงที่ราบรื่น การกล่าวคำชมเชย และใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย การให้ความสนใจในการเล่นและการแสดงบทบาทความเป็นผู้นำของเด็ก การช่วยให้เด็กเข้าใจเกี่ยวกับข้อตกลงในห้องเรียน การหันเหความสนใจของเด็กเมื่อเด็กแสดงพฤติกรรมที่ทำทนาย การฟังคำพูดของเด็กและสนับสนุนให้เด็กเป็นผู้ฟังที่ดีและการกล่าวชื่นชมเด็กเมื่อเด็กมีความพยายามในการทำกิจกรรม หรือสามารถประสบ

ความสำเร็จในการทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง จะทำให้เด็กเกิดความรัก ความยอมรับนับถือความ ร่วมมือและการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

สมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็กในในประเด็นย่อย ที่มีคะแนนการจัดอันดับอยู่ในอันดับสุดท้าย คือ ครูสามารถระบุถึงภูมิหลังทางครอบครัวของเด็ก แต่คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.65$) แต่จากข้อมูลเชิงคุณภาพ พบว่า ครูทราบถึงข้อมูล พื้นฐานของครอบครัวเด็กแต่ละคนจากเอกสาร หลักฐานการสมัครเรียน และมีการสอบถามข้อมูล เกี่ยวกับบริบทของครอบครัวจากผู้ปกครองโดยตรง แต่ในบางครั้งที่พบว่า ผู้ปกครองไม่ได้ให้ข้อมูลที่แท้จริง อาจจะเป็นเนื่องจากปัญหาที่ละเอียดอ่อนภายในครอบครัวที่ไม่ต้องการให้บุคคลภายนอก รับทราบ หรือเหตุผลด้านความปลอดภัยต่าง ๆ รวมถึงทางโรงเรียน ไม่มีโครงการกิจกรรมลงพื้นที่ เข้าเยี่ยมบ้านของเด็ก ส่งผลให้ครูไม่เห็นถึงบริบทของครอบครัวในสภาพจริง ซึ่งครูแสดงความ คิดเห็นว่า การทราบถึงภูมิหลังทางครอบครัวของเด็กมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการส่งเสริมและ พัฒนาเด็กในความดูแล ไม่ว่าจะเป็นลักษณะครอบครัว หรือสภาพสิ่งแวดล้อมที่เด็กอาศัยอยู่ เพื่อ ช่วยให้ครูทราบถึงสาเหตุและปัญหาที่ชัดเจน การไปเยี่ยมบ้านของเด็กอาจเป็นแนวทางที่ดีกว่า ซึ่ง จะทำให้ครูได้เห็นสภาพครอบครัวและความเป็นอยู่ของเด็กอย่างแท้จริง ซึ่งข้อมูลที่มาจากการเยี่ยม บ้านเหล่านี้มีประโยชน์อย่างมาก เพราะสามารถใช้เป็นข้อมูลสำคัญในการวางแผนพัฒนา ส่งเสริม ป้องกันและแก้ปัญหาของเด็กในโรงเรียน ซึ่งทำให้การส่งเสริมการเรียนรู้ของครู รวมถึงการบริหาร จัดการของโรงเรียนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ ไพบูลย์ สุทธิ (2565) ที่กล่าวว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย 1) ปัจจัยด้านภูมิหลังของ ครอบครัว ได้แก่ที่ตั้งของครอบครัว ความเพียงพอของรายได้ และ 2) ปัจจัยด้านผู้อบรมเลี้ยงดู ได้แก่ สถานภาพการสมรสของบิดามารดา อายุของผู้อบรมเลี้ยงดู ระดับการศึกษาของผู้อบรมเลี้ยงดู อาชีพของผู้ที่อบรมเลี้ยงดู และเวลาในการอบรมเลี้ยงดู ซึ่งผลการวิจัยสามารถนำไปใช้ในการพัฒนา ทักษะชีวิตให้กับเด็กปฐมวัยอย่างเหมาะสมกับวัยของเด็ก เนื่องจากการพัฒนาคุณลักษณะและ ทักษะชีวิตสำหรับเด็กปฐมวัยเป็นสิ่งที่จำเป็น และควรพัฒนาตั้งแต่เด็ก เนื่องจากเป็นช่วงที่ของเด็ก สามารถเกิดการเรียนรู้ได้ดีที่สุด และยังเป็นการวางรากฐานที่สำคัญเมื่อเด็กเติบโตเป็นผู้ใหญ่ โดยพัฒนาทักษะชีวิตให้กับเด็กปฐมวัยนั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องให้สอดคล้องกับวัย พัฒนาการ ลักษณะการเรียนรู้ และภูมิหลังในการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวเด็ก

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้และข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 โรงเรียนและผู้ที่เกี่ยวข้องควรมีการจัดอบรมให้ความรู้แก่ครูเกี่ยวกับสมรรถนะด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็ก โดยควรเน้นอบรมในหัวข้อที่ครูมีความต้องการหรือยังขาดความรู้ความเข้าใจ เช่น การอบรมที่ส่งเสริมการสร้างคามผูกพันระหว่างครูกับเด็ก โดยใช้เทคนิคต่าง ๆ การอบรมเพื่อส่งเสริมให้ครูสามารถเข้าใจถึงคุณลักษณะเฉพาะของเด็กแต่ละคน เพื่อให้ครูสามารถจัดกิจกรรมได้อย่างเหมาะสม และควรจัดอบรมอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ครูมีความรู้ความเข้าใจที่เหมาะสมกับเด็กในยุคปัจจุบัน

1.2 โรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรมีการติดตามเพื่อพัฒนาการมีสัมพันธภาพระหว่างครูปฐมวัยกับเด็ก และให้ความช่วยเหลือในการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสม

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็กกับโรงเรียนในสังกัดต่าง ๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลในการพัฒนาครูด้านสัมพันธภาพอย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านอื่น ๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้มีศักยภาพยิ่งขึ้นต่อไป

2.3 ควรวิจัยเพื่อสร้างหรือพัฒนาเทคนิคในการส่งเสริมสมรรถนะของครูปฐมวัยในด้านการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพต่อไป

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- คณะผู้บริหารเครือโรงเรียนโอบรัก. (2565). *คู่มือการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนโอบรัก*. ชลบุรี: วารสาร, ชลบุรีการพิมพ์.
- จารุวรรณ จันเลื่อน. (2557). *แนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในเขตจังหวัดภาคเหนือ*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.
- ตรีณัฐ ไพษยนต์วิจิตร และ สรัลชนา ชิติสวรรค์. (2565). *ผลกระทบการแพร่ระบาดของโควิด-19 ต่อการศึกษา*. Retrieved from: <http://www.eco.ru.ac.th/images/document/article/TreeNut/publish02-02.pdf>.
- ทัศนีย์ บุญทอง. (2544). *สมรรถนะหลักของพยาบาลวิชาชีพและสมรรถนะหลักของผดุงครรภ์ชั้นหนึ่ง*. ในเอกสารประกอบการสัมมนาพยาบาลศาสตรศึกษาแห่งชาติ ครั้งที่ 3 การพัฒนาการจัดการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตเพื่อตอบสนองการปฏิรูประบบบริการสุขภาพไทย กรุงเทพฯ : สักดิโสภณการพิมพ์.
- นันทิยา ชัยชนะเลิศ. (2552). *การวิเคราะห์องค์ประกอบสมรรถนะการทำวิจัยในชั้นเรียนของข้าราชการครู*. สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 4. วิทยานิพนธ์ ค.ม. เชียงราย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- นิทัศน์ หามนตรี. (2557). *การนำเสนอแนวทางการพัฒนาสมรรถนะครู*. สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระนอง เขต 1.
- เพ็ญศรี แสงเจริญ. (2549). *การพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมพี่เลี้ยงเด็กในสถานสงเคราะห์เกี่ยวกับการสร้างสัมพันธภาพความผูกพันในการเลี้ยงดูเด็ก*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต: สาขาวิชาการศึกษานปฐมวัย คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เพียงพันธุ์ กิจพาณิชย์เจริญ. (2552). *ศึกษาสมรรถนะการบริหารวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา* สังกัดสำนักงานเขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ไพบุลย์ สุทธิ. (2565). *การวิเคราะห์ปัจจัยด้านภูมิหลังของครอบครัวและผู้อบรมเลี้ยงดูที่ส่งผลต่อการพัฒนาทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัยในพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษ*. มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ.
- วรรณิ แกมเกตุ. (2555). *วิธีวิทยาการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์*. . พิมพ์ครั้งที่ 3, จุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย.

ศุพิธาน์ รียาพันธ์. (2557). ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแบบสัมพันธ์ ภาพความผูกพันและการจัดการ
ชั้นเรียนของครูอนุบาลใน 3 ด้าน.

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2548). สมรรถนะของข้าราชการพลเรือนไทย.
กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ พี.เอ.ลิฟวิ่ง.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2551). ปฐมวัย จุดเริ่มต้นของสันติภาพ. กรุงเทพมหานคร: วิถีชี
คอมมิวนิเคชั่น.

สุพรรณิการ์ ศรีสุวรรณ. (2558). ศึกษาสัมพันธ์ภาพของครูกับเด็กที่ส่งผลต่อพฤติกรรมเสริมสร้าง
สังคมของเด็กวัยอนุบาล ใน 3 ลักษณะ

สุรพล พยอมแย้ม. (2548). จิตวิทยาสัมพันธ์ภาพ=จิตวิทยาความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล.
กรุงเทพมหานคร: บริษัทบางกอก-คอมเท.

สุรางค์ ไคว์ตระกูล. (2553). จิตวิทยาการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.

สุวรรณ มีทองคำ บุญทวี อรุณมาศ และ สุนีย์ บุญทิม. (2550). รายงานสภาพพฤติกรรมที่เป็นปัญหา
ของนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

อรพรรณ นุตรงค์ตัญญู. (2542). การศึกษาความเข้าใจของผู้บริหาร และครูเกี่ยวกับการปฏิบัติที่
เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กวัยอนุบาล. วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหา
บัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศิลปะปฐมวัย ภาควิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.

อัครพล ไชยโชค และคณะ. (2566). เสนอสัมพันธ์ภาพระหว่างครูกับเด็กที่ส่งเสริมการคิดอย่างมี
วิจารณญาณของเด็กวัยอนุบาล.

อชรา เอบสุขสิริ. (2556). จิตวิทยาสำหรับครู. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อุดมลักษณ์ กุลพิจิตร. (2553). โมเดล 7 ชั้นเรียนของครู ผู้รู้จัดการ. ใน ชุดฝึกอบรมปฐมวัย โครงการ
ยกระดับคุณภาพครูทั้งระบบตามแผนปฏิบัติการไทยเข้มแข็ง, (247-319). กรุงเทพมหานคร :
โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Asha and Dale. (2012). First grade teacher behaviors and children's prosocial actions in classrooms.
Early education and development. 23(5): 623-639.

Baker. (2006). Contributions of teacher-child relationships to positive school adjustment during
elementary school. journal of School Psychology, 44(3), 211-229.

Beachener and Pickett. (2550). เกมและกิจกรรมเพื่อพัฒนาหุปัญญา (MI) และลักษณะนิสัยที่ดี =

- Multiple intelligences and positive life habits / โฉม Lynne Beachener & Anola Pickett.
- Blanchard and Thacker. (2004). *Effective Training: Systems, Strategies and Practices*, 2nd edition, Pearson Education, Delhi, India.
- Bowlby. (2005). The making and breaking of affectional bonds. I: Aetiology and psychopathology in the light of attachment theory, II: Some principles of psychotherapy. *British Journal of Psychiatry*, 130, 201-210.
- Bredenkamp and Copple. (1997). *Developmentally Appropriate Practice in Early Childhood Programs (revised edition)*. U.S.A.: National Association for the Education of Young Children.
- Bredenkamp, S., ed. (1987). *Developmentally Appropriate Practice in Early Childhood Programs Serving Children from Birth Through Age 8*. U.S.A.: National Association for the Education of Young Children.
- Early Childhood Network. (1997). *Defining Developmentally Appropriate Practice (On-Line)*.
- Elliott, B. (2002). *Measuring the performance of the early childhood educator in practice*. Delmar: Thomson Learning. .
- Helker. (2007). *Helping students and teachers CONNECT: An intervention model for school counselors*. *Journal of Professional Counseling*, 35(2), 31-45.
- Honig, A. S. (2002). *Secure relationship: Nurturing infant/toddler attachment in early care settings*: National Association for the Education of Young Children.
- Jackson. (2005). *An exploration of the relationship between teacher efficacy and classroom management styles in Urban Middle Schools*. Wayne State University.
- John Bowlby, J. (1973). *Attachment and loss*. 2nd edition. Basic books.
- Krejcie & Morgan. (1970). *Determining sample size for research activities*. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610. .
- McClelland, D. C. (1973). *Testing for competence rather than for "intelligence."* *American Psychologist*, 28(1), 1-14. <https://doi.org/10.1037/h0034092>.
- Morris - Rothschild. (2006). *Teachers' conflict management styles: The role of attachment styles and classroom management efficacy*. *Journal of school psychology*, 44(2), 105-121.
- National Association for the Education of Young Children. (2012). *Competencies for early childhood professionals*. Office of early childhood development Virginia department of

social services.

National Association for the Education Of Young Children: NAEYC, B. a. C., 1997,. (1997).

“NAEYC Issues Revised Position Statement on Developmentally Appropriate Practice in Early Childhood. Programs. *Young Children*, 52 (54), 34-40.

Ostrosky and Jung. (2010). Building positive teacher-child relationships. Department of health and human services.

Spivak & Farran. (2012). First-Grade Teacher Behaviors and Children's Prosocial Actions in Classrooms. *Early Education and Development*, 23 (5), 623-639. .

Thomas & Chess. (1977). Temperament and development. Brunner/Mazel.

Virginia's Early Childhood Development Alignment Project. (2008). Competencies for early childhood professionals. Office of early childhood development Virginia department of social services.

Yunpeng, J. a. Y. (2015). Shyness and School Adjustment Among Chinese Preschool Children: Examining the Moderating Effect of Gender and Teacher-Child Relationship.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญและหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อดำเนินการวิจัย

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยการศึกษาสมรรถนะของครู
ปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็กในเครือโรงเรียนโอบรัก (นามสมมติ)

1. ดร.ชนาสร นิมนวล

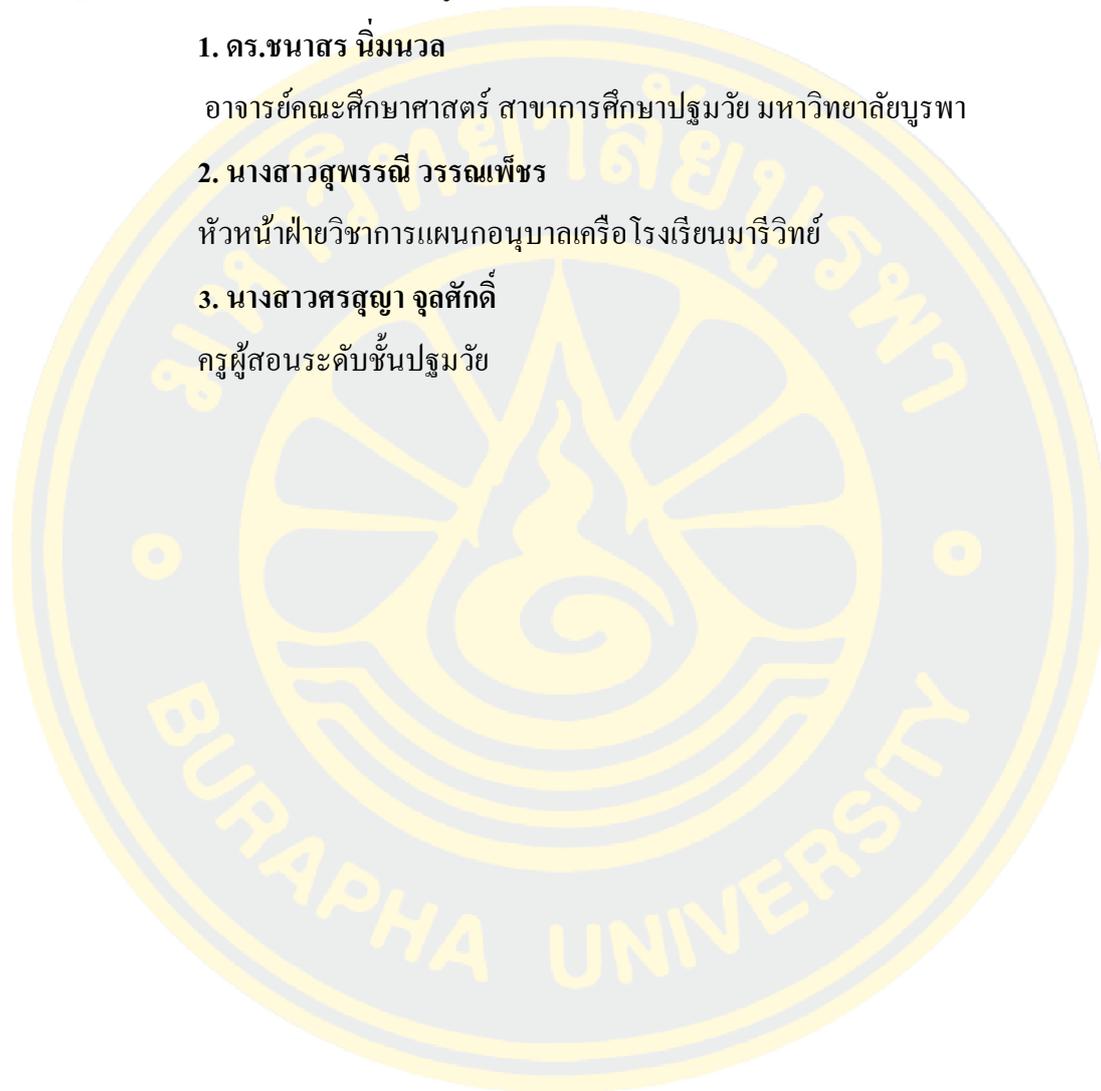
อาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ สาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยบูรพา

2. นางสาวสุพรรณิ วรรณเพชร

หัวหน้าฝ่ายวิชาการแผนกอนุบาลเครือโรงเรียนมารีวิทช์

3. นางสาวศรสุญา จุลศักดิ์

ครูผู้สอนระดับชั้นปฐมวัย

สำเนาหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อดำเนินการวิจัย

ที่ อว ๘๑๓๗/๑๕๓๕

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา
๑๖๙ ถ.ลพบุรีบางแสน ต.แสนสุข
อ.เมือง จ.ชลบุรี ๒๐๑๓๑

๑๗ สิงหาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนมารีวิทยบ่อวิน จังหวัดชลบุรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. เอกสารรับรองจริยธรรมของมหาวิทยาลัยบูรพา

๒. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (หาคุณภาพ)

ด้วย นางสาววราภรณ์ ประชุม รหัสประจำตัวนิสิต ๖๔๙๒๐๖๑๐ นิสิตหลักสูตรการศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ แบบไม่เต็มเวลา แผนการเรียน แบบ ก ๒ ได้รับ
อนุมัติเค้าโครงวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็กในเครือ
โรงเรียนโอบรัก (นามสมมติ)” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริประภา พงุทธิกุล เป็นประธานกรรมการควบคุม
วิทยานิพนธ์ และเสนอโรงเรียนท่านในการหาคุณภาพจากเครื่องมือวิจัยนั้น

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา จึงขออนุญาตให้นิสิตตั้งรายนามข้างต้น
ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากครูอนุบาลโรงเรียนมารีวิทยบ่อวิน ในปีการศึกษา ๒๕๖๖ จำนวน ๓๐ คน
ระหว่างวันที่ ๑๔ - ๑๘ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๖ ทั้งนี้ สามารถติดต่อนิสิตตั้งรายนามข้างต้น ได้ที่หมายเลข
โทรศัพท์ ๐๘๙-๒๒๒๗๙๐๔ หรือที่ E-mail: 64920610@go.buu.ac.th

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

ผภัณฑา รังสิโยภาส
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ผภัณฑา รังสิโยภาส)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ ปฏิบัติการแทน

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

โทร ๐๓๘ ๑๐๒ ๗๐๐ ต่อ ๗๐๑, ๗๐๕ และ ๗๐๗

E-mail: grd.buu@go.buu.ac.th

ที่ อว ๘๑๓๗/๑๕๓๖

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา
๑๖๙ ถ.ลงหาดบางแสน ต.แสนสุข
อ.เมือง จ.ชลบุรี ๒๐๑๓๑

๑๗ สิงหาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อดำเนินการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนมารีวิทยัพถยา จังหวัดชลบุรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. เอกสารรับรองจริยธรรมของมหาวิทยาลัยบูรพา
๒. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวราภรณ์ ประชุม รหัสประจำตัวนิสิต ๖๔๙๒๐๖๑๐ นิสิตหลักสูตรการศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ แบบไม่เต็มเวลา แผนการเรียน แบบ ก ๒ ได้รับ
อนุมัติเค้าโครงวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็กในเครือ
โรงเรียนโอบรัก (นามสมมติ)” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริประภา พฤทธิกุล เป็นประธานกรรมการควบคุม
วิทยานิพนธ์ และเสนอโรงเรียนของท่านในการเก็บข้อมูลเพื่อดำเนินการวิจัยนั้น

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา จึงขออนุญาตให้นิสิตตั้งรายนามข้างต้น ดำเนินการ
เก็บรวบรวมข้อมูลจากครูอนุบาลโรงเรียนมารีวิทยัพถยา ในปีการศึกษา ๒๕๖๖ จำนวน ๔๐ คน ระหว่างวันที่
๒๑ - ๒๕ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๖ ทั้งนี้ สามารถติดต่อ นิสิตตั้งรายนามข้างต้น ได้ที่หมายเลขโทรศัพท์
๐๘๙-๒๒๒๗๙๐๔ หรือที่ E-mail: 64920610@go.buu.ac.th

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

ผศ.มณฑา รังสิโยภัส
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มณฑา รังสิโยภัส)
รองคณบดีฝ่ายวิชาการ ปฏิบัติการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา
โทร ๐๓๘ ๑๐๒ ๗๐๐ ต่อ ๗๐๑, ๗๐๕ และ ๗๐๗
E-mail: grd.buu@go.buu.ac.th

ที่ อว ๘๑๓๗/๑๕๓๗

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา
๑๖๙ ถ.ลงหาดบางแสน ต.แสนสุข
อ.เมือง จ.ชลบุรี ๒๐๑๓๑

๑๗ สิงหาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อดำเนินการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนมารีวิทยาสดหีบ จังหวัดชลบุรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. เอกสารรับรองจริยธรรมของมหาวิทยาลัยบูรพา
๒. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาววารภรณ์ ประชุม รหัสประจำตัวนิสิต ๖๔๙๒๐๖๑๐ นิสิตหลักสูตรการศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ แบบไม่เต็มเวลา แผนการเรียน แบบ ก ๒ ได้รับ
อนุมัติเค้าโครงวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็กในเครือ
โรงเรียนโอบรัก (นามสมมติ)” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริประภา พฤทธิกุล เป็นประธานกรรมการควบคุม
วิทยานิพนธ์ และเสนอโรงเรียนของท่านในการเก็บข้อมูลเพื่อดำเนินการวิจัยนั้น

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา จึงขออนุญาตให้นิสิตตั้งรายนามข้างต้น ดำเนินการ
เก็บรวบรวมข้อมูลจากครูอนุบาลโรงเรียนมารีวิทยาสดหีบ ในปีการศึกษา ๒๕๖๖ จำนวน ๓๖ คน ระหว่างวันที่
๒๑ - ๒๕ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๖ ทั้งนี้ สามารถติดต่อนิสิตตั้งรายนามข้างต้น ได้ที่หมายเลขโทรศัพท์
๐๘๙-๒๒๒๗๙๐๔ หรือที่ E-mail: 64920610@gobuu.ac.th

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

มณฑนา รังสิโยภล
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มณฑนา รังสิโยภล)
รองคณบดีฝ่ายวิชาการ ปฏิบัติการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา
โทร ๐๓๘ ๑๐๒ ๗๐๐ ต่อ ๗๐๑, ๗๐๕ และ ๗๐๗
E-mail: grd.buu@gobuu.ac.th

ที่ อว ๘๑๓๗/๑๕๓๘

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา
๑๖๙ ถ.สิงหนครบางแสน ต.แสนสุข
อ.เมือง จ.ชลบุรี ๒๐๑๓๑

๑๗ สิงหาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อดำเนินการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนมารีวิทยบ่อวิน จังหวัดชลบุรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. เอกสารรับรองจริยธรรมของมหาวิทยาลัยบูรพา
๒. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวราภรณ์ ประชุม รหัสประจำตัวนิสิต ๖๔๙๒๐๖๑๐ นิสิตหลักสูตรการศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ แบบไม่เต็มเวลา แผนการเรียน แบบ ก ๒ ได้รับ
อนุมัติเค้าโครงวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็กในเครือ
โรงเรียนโอบรัก (นามสมมติ)” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริประภา พฤทธิกุล เป็นประธานกรรมการควบคุม
วิทยานิพนธ์ และเสนอโรงเรียนของท่านในการเก็บข้อมูลเพื่อดำเนินการวิจัยนั้น

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา จึงขออนุญาตให้นิสิตตั้งรายนามข้างต้น ดำเนินการ
เก็บรวบรวมข้อมูลจากครูอนุบาลโรงเรียนมารีวิทยบ่อวิน ในปีการศึกษา ๒๕๖๖ จำนวน ๖๒ คน ระหว่างวันที่
๒๑ - ๒๕ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๖ ทั้งนี้ สามารถติดต่อนิสิตตั้งรายนามข้างต้น ได้ที่หมายเลขโทรศัพท์
๐๘๙-๒๒๒๗๙๐๔ หรือที่ E-mail: 64920610@go.buu.ac.th

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

มณฑนา รังสิโยภัส
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มณฑนา รังสิโยภัส)
รองคณบดีฝ่ายวิชาการ ปฏิบัติการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา
โทร ๐๓๘ ๑๐๒ ๗๐๐ ต่อ ๗๐๑, ๗๐๕ และ ๗๐๗
E-mail: grd.buu@go.buu.ac.th

สำเนาหนังสือขอแจ้งรหัสโครงการวิจัย

และหนังสือขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงของเครื่องมือ

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน กองบริหารการวิจัยและนวัตกรรม งานมาตรฐานและจริยธรรมในการวิจัย โทร.2620
 ที่ วันที่ 29 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2566
 เรื่อง ขอแจ้งรหัสโครงการวิจัย

เรียน นางสาววราภรณ์ ประชุม (คณะศึกษาศาสตร์)

ตามที่ท่านได้ส่งเอกสารโครงการวิจัยเพื่อขอรับการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์
 ในหัวข้อโครงการวิจัย เรื่อง (ชื่อภาษาไทย)
 การศึกษาสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธ์ภาพระหว่างครูกับเด็กในเครือโรงเรียนโอบรัก
 (นามสมมติ) (ชื่อภาษาอังกฤษ) The Study of Teacher-child Relationship Competencies of Early Childhood
 Teachers in Oab-ruk Affiliated Schools (Pseudonym) นั้น

บัดนี้ คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับเอกสารโครงการวิจัย
 ของท่านแล้ว และขอแจ้งรหัสโครงการวิจัยของท่าน คือ G-HU148/2566 และเพื่อความสะดวกรวดเร็วในการค้นหาข้อมูล
 โครงการวิจัยของท่าน ขอให้ท่านแจ้งรหัสโครงการ วิจัยทุกครั้งที่มีการติดต่อสอบถาม หรือส่งเอกสารใด ๆ
 เกี่ยวกับโครงการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ลงนาม นางสาวพิมพ์พรรณ เลิศล้ำ

(นางสาวพิมพ์พรรณ เลิศล้ำ)

ประธานคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยบูรพา
 ชุดที่ 4 (กลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน มหาวิทยาลัยบูรพา บัณฑิตวิทยาลัย โทร. ๒๗๐๐ ต่อ ๗๐๑, ๗๐๕, ๗๐๗
 ที่ อว ๘๑๓๗/๐๗๗๔ วันที่ ๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๖
 เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงของเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์ชานาสร นิ่มนวล (คณะศึกษาศาสตร์)

ด้วย นางสาวราภรณ์ ประชุม รหัสประจำตัวนิสิต ๖๔๙๒๐๖๑๐ นิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาศาสตร์ แบบไม่เต็มเวลา แผนการเรียน แบบ ก ๒ ได้รับอนุมัติเค้าโครงวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธ์ภาวะระหว่างครูกับเด็กในเครือโรงเรียนโอบรัก (นามสมมติ)” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริประภา พงษ์อิกุล เป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ซึ่งอยู่ในขั้นตอนการเตรียมเครื่องมือการวิจัยนั้น

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา จึงขอเรียนเชิญท่านซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์สูง เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงของเครื่องมือวิจัย โดยนิตได้ส่งเค้าโครงเล่มวิทยานิพนธ์ (ฉบับย่อ) และเครื่องมือวิจัยไปให้ท่านเรียบร้อยแล้ว ทั้งนี้ สามารถติดต่อนิตตั้งรายนามข้างต้นได้ที่หมายเลข โทรศัพท์ ๐๘๙-๒๒๗๗๙๐๔ หรือที่ E-mail: 64920610@go.buu.ac.th

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(รองศาสตราจารย์ ดร.นุจรี ไชยมงคล)
 คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ อว ๘๑๓๗/๖๒๙

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา
๑๖๙ ถ.ลงหาดบางแสน ต.แสนสุข
อ.เมือง จ.ชลบุรี ๒๐๑๓๑

๕ เมษายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอร้องเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงของเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณสุพรรณิ วรรณเพชร (หัวหน้าฝ่ายวิชาการเครือข่ายโรงเรียนมารีวิทย)

ด้วย นางสาววารุภรณ์ ประชุม รหัสประจำตัวนิสิต ๖๔๙๒๐๖๑๐ นิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ แบบไม่เต็มเวลา แผนการเรียน แบบ ก ๒ ได้รับอนุมัติเค้าโครงวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็กในเครือข่ายโรงเรียนโอบรัก (นามสมมติ)” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริประภา พฤทธิกุล เป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ นั้น

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา จึงขอเรียนเชิญท่านซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และ ประสบการณ์สูง เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงของเครื่องมือวิจัย โดยนิตได้ส่งเค้าโครงเล่มวิทยานิพนธ์ (ฉบับย่อ) และเครื่องมือวิจัยไปให้ท่านเรียบร้อยแล้ว ทั้งนี้ สามารถติดต่อนิตตั้งรายนามข้างต้นได้ที่หมายเลข โทรศัพท์ ๐๘๙-๒๒๒๗๙๐๔ หรือที่ E-mail: 64920610@go.buu.ac.th

จึงเรียนมาเพื่อทราบและโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นุจรี ไชยมงคล)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา
โทร ๐๓๘ ๑๐๒ ๗๐๐ ต่อ ๗๐๑, ๗๐๕, ๗๐๗
E-mail: grd.buu@go.buu.ac.th

ที่ อว ๘๑๓๗/๖๓๐

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา
๑๖๙ ถ.สงทาดบางแสน ต.แสนสุข
อ.เมือง จ.ชลบุรี ๒๐๑๓๑

๕ เมษายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงของเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณศรีสุญา จุลศักดิ์ (ครูผู้สอนระดับชั้นปฐมวัย)

ด้วย นางสาววราภรณ์ ประชุม รหัสประจำตัวนิสิต ๖๔๙๒๐๖๑๐ นิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะศึกษาศาสตร์ แบบไม่เต็มเวลา แผนการเรียน แบบ ก ๒ ได้รับอนุมัติเค้าโครงวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาศมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธ์ภาพระหว่างครูกับเด็กในเครือโรงเรียนโอบรัก (นามสมมติ)” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริประภา พงุทธิกุล เป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ นั้น

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา จึงขอเรียนเชิญท่านซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์สูง เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงของเครื่องมือวิจัย โดยนิตได้ส่งเค้าโครงเล่มวิทยานิพนธ์ (ฉบับย่อ) และเครื่องมือวิจัยไปให้ท่านเรียบร้อยแล้ว ทั้งนี้ สามารถติดต่อนิตตั้งรายนามข้างต้นได้ที่หมายเลข โทรศัพท์ ๐๘๙-๒๒๒๗๙๐๔ หรือที่ E-mail: 64920610@go.buu.ac.th

จึงเรียนมาเพื่อทราบและโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นุจรี ไชยมงคล)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา
โทร ๐๓๘ ๑๐๒ ๗๐๐ ต่อ ๗๐๑, ๗๐๕, ๗๐๗
E-mail: grd.buu@go.buu.ac.th

ภาคผนวก ข
เอกสารพิจารณาจริยธรรมในมนุษย์

ตำแหน่งที่รับรองผลการพิจารณาจริยธรรมในมนุษย์

สำเนา

ที่ IRB4-164/2566

เอกสารรับรองผลการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์
มหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้พิจารณาโครงการวิจัย

รหัสโครงการวิจัย : G-HU148/2566

โครงการวิจัยเรื่อง : การศึกษาสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็กในเครือโรงเรียนโอบรัก
(นามสมมติ)

หัวหน้าโครงการวิจัย : นางสาววารภรณ์ ประชุม

หน่วยงานที่สังกัด : คณะศึกษาศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการหลัก (สารนิพนธ์/ งานนิพนธ์/ : รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริประภา พฤทธิกุล
วิทยานิพนธ์/ ดุษฎีนิพนธ์)

หน่วยงานที่สังกัด : คณะศึกษาศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการร่วม (สารนิพนธ์/ งานนิพนธ์/ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เชวง ช้อนบุญ
วิทยานิพนธ์/ ดุษฎีนิพนธ์)

หน่วยงานที่สังกัด : คณะศึกษาศาสตร์

วิธีพิจารณา : Exemption Determination Expedited Reviews Full Board

คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า โครงการวิจัยดังกล่าวเป็นไปตามหลักการของจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ โดยที่ผู้วิจัยเคารพสิทธิและศักดิ์ศรีในความเป็นมนุษย์ไม่มีการล่วงละเมิดสิทธิ สวัสดิภาพ และไม่ก่อให้เกิดอันตรายแก่ตัวอย่างการวิจัยและผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย

จึงเห็นสมควรให้ดำเนินการวิจัยในขอบข่ายของโครงการวิจัยที่เสนอได้ (ดูตามเอกสารตรวจสอบ)

1. แบบเสนอเพื่อขอรับการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ ฉบับที่ 1 วันที่ 23 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2566
2. โครงการวิจัยฉบับภาษาไทย ฉบับที่ 1 วันที่ 23 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2566
3. เอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย ฉบับที่ 1 วันที่ 13 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2566
4. เอกสารแสดงความยินยอมของผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย ฉบับที่ 1 วันที่ 13 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2566
5. แบบเก็บรวบรวมข้อมูล เช่น แบบบันทึกข้อมูล (Data Collection Form)
- แบบสอบถาม หรือสัมภาษณ์ หรืออื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ฉบับที่ 1 วันที่ 23 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2566
6. เอกสารอื่น ๆ (ถ้ามี) ฉบับที่ - วันที่ - เดือน - พ.ศ. -

วันที่รับรอง : วันที่ 6 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2566

วันที่หมดอายุ : วันที่ 6 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2567

สำเนา

ลงนาม นางสาวทิมลพรรณ เลิศล้ำ

(นางสาวทิมลพรรณ เลิศล้ำ)

ประธานคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ชุดที่ 4 (กลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)

**** หมายเหตุ การรับรองนี้มีรายละเอียดตามที่ระบุไว้ด้านหลังเอกสารรับรอง ****

สำเนา

ผู้วิจัยทุกท่านที่ผ่านการรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ ต้องปฏิบัติดังต่อไปนี้

1. ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนต่าง ๆ ที่ระบุไว้ในโครงการวิจัยอย่างเคร่งครัด โดยใช้เอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย (Participant Information Sheet) (AF 06-02), เอกสารแสดงความยินยอมของผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย (Consent Form) (AF 06-03), แบบสัมภาษณ์ และ/หรือแบบสอบถาม รวมถึงเอกสารอื่น ๆ เช่น ใบประชาสัมพันธ์ หรือ ประกาศเชิญชวนเข้าร่วมโครงการ เป็นต้น
ที่ผ่านการรับรองและประทับตราจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยบูรพา แล้วเท่านั้น
2. ผู้วิจัยมีหน้าที่ส่งแบบรายงานความก้าวหน้าของการวิจัย (Progress Report Form) (AF 09-01) ต่อคณะกรรมการฯ ตามเวลาที่กำหนดหรือเมื่อได้รับการร้องขอ
3. การรับรองโครงการวิจัยของคณะกรรมการฯ มีกำหนด 1 ปี หลังจากวันที่คณะกรรมการฯ มีมติให้การรับรอง หากการวิจัยไม่สามารถดำเนินการเสร็จสิ้นภายในระยะเวลาที่กำหนด ผู้วิจัยสามารถยื่นขอต่ออายุการรับรองโครงการวิจัย อย่างน้อย 30 วัน ก่อนวันหมดอายุตามที่กำหนดไว้ในเอกสารรับรองผลการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์
4. หากมีการแก้ไขเพิ่มเติมโครงการวิจัย เช่น เปลี่ยนแปลงหัวหน้าโครงการวิจัย/ เพิ่มผู้ร่วมวิจัย การแก้ไข หรือเพิ่มเติมวิธีดำเนินการวิจัย การแก้ไขการสะกดคำ เป็นต้น ผู้วิจัยจะต้องยื่นขอแก้ไขเพิ่มเติมโครงการวิจัย โดยส่งแบบรายงานการแก้ไขเพิ่มเติมโครงการวิจัย (Amendment Form) (AF 08-01) ต่อคณะกรรมการฯ โดยอ้างอิงรหัสโครงการวิจัยที่ได้รับไว้ และต้องระบุรายละเอียดให้ชัดเจนว่ามีการเปลี่ยนแปลงอะไร อย่างไร และเหตุผลที่ต้องมีการเปลี่ยนแปลง ทั้งนี้ ในกรณีการเปลี่ยนแปลงหัวหน้าโครงการวิจัย/ เพิ่มผู้ร่วมวิจัยท่านใหม่ให้แนบประวัติมาด้วย
5. ผู้วิจัยมีหน้าที่รายงานเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์ชนิดร้ายแรงที่เกิดขึ้นกับผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย ภายในระยะเวลาที่กำหนดในวิธีดำเนินการมาตรฐาน (Standard Operating Procedures, SOPs) ให้แก่คณะกรรมการฯ ตามแบบรายงานเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์ชนิดร้ายแรง (Serious Adverse Event (SAE) Report Form) (AF 10-01)
6. ผู้วิจัยมีหน้าที่รายงานให้คณะกรรมการฯ ทราบ เมื่อมีการยุติโครงการวิจัยก่อนกำหนด หรือการระงับโครงการวิจัยโดยผู้วิจัยหรือผู้สนับสนุนทุนวิจัย พร้อมทั้งคำอธิบายเป็นลายลักษณ์อักษรโดยละเอียดถึงสาเหตุของการยุติหรือระงับโครงการวิจัย ตามแบบรายงานการยุติโครงการวิจัยก่อนกำหนด (Study Termination Memorandum) (AF 12-01)
7. ผู้วิจัยมีหน้าที่ส่งแบบรายงานการไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนด (Non-compliance / Protocol Deviation / Protocol Violation Report) (AF 13-01) ให้คณะกรรมการฯ และผู้สนับสนุนทันทีที่ตรวจพบ หรือได้รับรายงานว่าการปฏิบัติไม่ตรงกับขั้นตอนที่ระบุไว้ในโครงการวิจัย หรือขอ กำหนดของคณะกรรมการฯ
8. เมื่อสิ้นสุดโครงการวิจัย ผู้วิจัยมีหน้าที่ส่งแบบรายงานสรุปผลการวิจัย (Final Report) (AF 11-01) ให้คณะกรรมการฯ ทราบ ภายใน 30 วัน หลังจากสิ้นสุดการดำเนินการวิจัย

แบบเสนอเพื่อขอรับการพิจารณาจริยธรรมในมนุษย์ (AF 06-01)

AF 06-01

แบบเสนอเพื่อขอรับการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยบูรพา ส่วนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้น

1. รหัสโครงการวิจัย : G-HU148/2566

1.1 ชื่อโครงการวิจัย (ไทย)

การศึกษาสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็กในเครือโรงเรียนโอบรัก (นามสมมติ)

1.2 ชื่อโครงการวิจัย (อังกฤษ)

The Study of Teacher-child Relationship Competencies of Early Childhood Teachers in Oab-ruk
Affiliated Schools (Pseudonym)

2. คณะผู้วิจัย

2.1 หัวหน้าโครงการวิจัย

ชื่อ - นามสกุล นางสาววารภรณ์ ประชุม รหัสสนិត 64920610

หน่วยงานที่สังกัด คณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชา การศึกษาปฐมวัย

โทรศัพท์ 0892227904 E-mail 64920610@go.buu.ac.th

2.2 อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการหลัก (สารนิพนธ์/ งานนิพนธ์/ วิทยานิพนธ์/ ดุษฎีนิพนธ์)

ชื่อ - นามสกุล รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริประภา ตำแหน่งทางวิชาการ รองศาสตราจารย์
พฤทธิกุล

หน่วยงานที่สังกัด คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์ 0863743489 E-mail sirapapa.ptk@gmail.com

2.3 อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการร่วม (สารนิพนธ์/ งานนิพนธ์/ วิทยานิพนธ์/ ดุษฎีนิพนธ์)

ชื่อ - นามสกุล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เชวง ช้อนบุญ ตำแหน่งทางวิชาการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์
หน่วยงานที่สังกัด คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์ 028327080 , 0863765860 E-mail chawengsak@go.buu.ac.th

3. โครงการวิจัยมีเนื้อหาในกลุ่มสาขาใด

กลุ่มคลินิก/วิทยาศาสตร์สุขภาพ/วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

กลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

4. วัตถุประสงค์ของการขอรับการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ ครั้งนี้เพื่อ

ประกอบการยื่นขอรับทุนสนับสนุนการวิจัย โปรดระบุหน่วยงานที่ขอทุน :

เพื่อการศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็กในเครือโรงเรียนโอบ
รัก (นามสมมติ)ของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา

(เมื่อได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยแล้ว ต้องขอรับการพิจารณาจริยธรรม เพื่อดำเนินการวิจัยอีกครั้ง)

ดำเนินโครงการวิจัยให้เป็นไปตามหลักจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ โดยได้รับงบประมาณสนับสนุนโครงการวิจัย

AF 06-01

จาก

แหล่งทุน : อื่นๆ
 ทุน : ทุนส่วนตัว
 ปีงบประมาณ : 2566
 จำนวนเงิน 7,500.00 บาท

ประกอบการดำเนินงาน

- สารนิพนธ์
 งานนิพนธ์
 วิทยานิพนธ์
 คู่มือ/นิพนธ์

โครงการวิจัยร่วมกับนักวิจัยภายนอกมหาวิทยาลัย ผ่านการรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์มาแล้วหรือไม่

- ยังไม่ได้ผ่าน
 ผ่านแล้วจาก ชื่อคณะกรรมการ - สถาบัน -
 เลขที่รับรอง - วันที่รับรอง - ถึง วันที่ -

ส่วนที่ 2 หลักฐานแนบประกอบการพิจารณา

1. โครงการวิจัยที่ผ่านการสอบเค้าโครงวิจัย (ภาษาไทย และ/หรือ ภาษาอังกฤษ)
ฉบับที่ปรับแก้ไขตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการสอบเค้าโครงวิจัยเรียบร้อยแล้ว
2. เอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย (Participant Information Sheet) (AF 06-02/v2.1)
- หากมีสติดขอยกเว้นการใช้เอกสารชี้แจงฯ ไม่ว่าจะกรณีใด ๆ ก็ตาม
ขอให้แนบสติดระบุเหตุผลทางวิชาการในการขอยกเว้น
โดยแนบไฟล์เอกสารที่มีรายละเอียดของการขอยกเว้นดังกล่าวในรูปแบบไฟล์ PDF
3. เอกสารแสดงความยินยอมของผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย (Consent Form) (AF 06-03/v2.1)
- หากมีสติดขอยกเว้นการใช้เอกสารแสดงความยินยอมฯ ไม่ว่าจะกรณีใด ๆ ก็ตาม
ขอให้แนบสติดระบุเหตุผลทางวิชาการในการขอยกเว้น
โดยแนบไฟล์เอกสารที่มีรายละเอียดของการขอยกเว้นดังกล่าวในรูปแบบไฟล์ PDF
4. แบบเก็บรวบรวมข้อมูล เช่น แบบบันทึกข้อมูล (Data Collection Form) แบบสอบถามหรือ
สัมภาษณ์ หรืออื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
- หากโครงการวิจัยนั้นไม่มีแบบเก็บรวบรวมข้อมูล ขอให้แนบสติดระบุเหตุผลทางวิชาการ
โดยแนบไฟล์เอกสารที่มีรายละเอียดดังกล่าวในรูปแบบไฟล์ PDF

AF 06-01

5. เอกสารสรุปผลการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือ (Validity) ที่ใช้ในงานวิจัยจากผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิ หรือ เอกสารสรุปความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability)
- ในกรณีที่ผลิตออกแบบเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเอง โดยเครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม ให้นำสัติดแนบเอกสารรับรองการตรวจคุณภาพและความเที่ยงตรงจากผู้ทรงคุณวุฒิ ยกเว้นเครื่องมือวิจัยที่เป็นแบบสัมภาษณ์ แบบสนทนากลุ่ม แบบสังเกตพฤติกรรม หรือ เครื่องมือการวิจัยเชิงคุณภาพอื่น ๆ
 - นิตินัดไม่ต้องแนบเอกสารรับรองการตรวจคุณภาพและความเที่ยงตรงจากผู้ทรงคุณวุฒิ โดยไม่จำเป็นต้องมีผลการทดลองใช้เครื่องมือมาก่อน (Try out)
6. หลักฐานการสอบผ่านเค้าโครง งานนิพนธ์/ วิทยานิพนธ์/ คุชฎินิพนธ์ ที่ผ่านการลงนามจากคณบดีบัณฑิตวิทยาลัยเรียบร้อยแล้ว
7. เอกสารรายละเอียดของเครื่องมือการวิจัย เช่น คู่มือ หรือ โปรแกรมการฝึกอบรม หรือ โปรแกรมการทดลอง หรืออื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง (ถ้ามี)
8. เอกสารอื่นๆ เช่น หนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูล/ ใบประชาสัมพันธ์/ ประกาศเชิญชวนเข้าร่วมโครงการ ฯลฯ (ถ้ามี)
9. แบบแสดงความขัดแย้งทางผลประโยชน์ (Conflict of Interest) (AF 06-04/v2.1) ของนิตินัด อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก อาจารย์ที่ปรึกษาร่วมและคณะกรรมการสอบเค้าโครงงานนิพนธ์/ วิทยานิพนธ์/ คุชฎินิพนธ์ ทุกท่าน
10. หลักฐานการผ่านการอบรมจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์จากหน่วยงานต่าง ๆ ของนิตินัด อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม เช่น การอบรมหลักจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ (Human Subject Protection Course) หรือ การอบรมหลักสูตรแนวทางการดำเนินการวิจัยทางคลินิกที่ดี (Basic Good Clinical Practice (GCP) Training Course) เป็นต้น
- สามารถเข้ารับการอบรมแบบออนไลน์ได้ที่ http://research.buu.ac.th/web2019/?page_id=898
11. สำเนาใบรับรองจริยธรรมจากหน่วยงานภายนอกมหาวิทยาลัย (ถ้ามี)
12. เอกสารประกัน (Insurance) ถ้าเป็นโครงการวิจัยของบริษัทเอกชน (ถ้ามี)
13. เอกสารที่มีการรับรองการวิจัยในประเทศ หรือหน่วยงานอื่นอยู่แล้ว (ถ้ามี)
14. หลักฐานการจ่ายค่าธรรมเนียมการยื่นขอพิจารณาจริยธรรมการวิจัย
- หากผู้วิจัยต้องจ่ายค่าธรรมเนียม ขอให้ผู้วิจัยแนบหลักฐานการจ่ายค่าธรรมเนียม เพิ่มเติม
15. แบบฟอร์มการชำระเงินค่าธรรมเนียมการยื่นเสนอโครงการวิจัยเพื่อขอรับพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยบูรพา (BUU - IRB Payment)
- สามารถดาวน์โหลดเอกสารได้ที่ http://research.buu.ac.th/web2019/?page_id=3506

AF 06-01

16. แบบเสนอเพื่อขอรับการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยบูรพา (AF 06-01.2/v2.1)
- แนบเอกสารฉบับนี้ **ในกรณีที่ผู้วิจัยไม่สามารถกรอกข้อมูลในระบบได้ครบถ้วน**
17. แบบบันทึกการแก้ไขเอกสารหลังการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยบูรพา (AF 06-09/v2.1)
- แนบเอกสารภายหลังจากที่ผู้วิจัยได้รับผลการพิจารณาทุกประเภทโครงการวิจัย (Exemption, Expedited และ Full Board) จากคณะกรรมการฯ เรียบร้อยแล้ว
18. ใบเสร็จรับเงิน ฉบับสมบูรณ์ (ผู้วิจัยไม่ต้องแนบ)
19. แบบรายงานการแก้ไขเพิ่มเติมโครงการวิจัย (Amendment Form) (AF 08-01)
20. ประวัติความรู้ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ด้านการวิจัย (Curriculum Vitae) ของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่ลงนามและระบุวันที่เรียบร้อยแล้ว
21. หลักฐานรับรองการแปลภาษา (ถ้ามี)
- แนบเอกสารฉบับนี้เพิ่มเติม ในกรณีที่มีการแปลเอกสารเป็นภาษาอื่น ๆ (ยกเว้นภาษาไทยและภาษาอังกฤษ)

ส่วนที่ 3 รายละเอียดของโครงการวิจัย

1. กรณีโครงการวิจัยที่เสนอขอรับรองจริยธรรมการวิจัยในครั้งนี้ มีการดำเนินการวิจัยที่แบ่งเป็นระยะรวมทั้งสิ้น 1 ระยะ
2. การขอรับการรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ครั้งนี้ ครอบคลุมเนื้อหาการวิจัยระยะที่ 1 ของโครงการ
3. วัตถุประสงค์การวิจัยในระยะที่ขอรับรอง
- เพื่อศึกษาสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็กในเครือโรงเรียนโอบรัก (นามสมมติ) ใน 6 ด้าน ได้แก่ 1. การเคารพเอกลักษณ์เฉพาะของเด็กแต่ละคน (Respect Individual differences) 2. การยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ด้านอายุ พัฒนาการและ ความสามารถ (Accepting Commonality) 3. การเคารพความหลากหลายทางบริบทสังคมวัฒนธรรม (Respecting diversity) 4. การสร้างความปลอดภัยเชิงจิตวิทยาและการสร้างความผูกพัน (Psychological Safety and attachment) 5. การใช้น้ำเสียงที่ให้ความเคารพ (Respectful voice tones) 6. การสร้างความไว้วางใจ (Building trust)
4. ผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย (Participants) หรือกลุ่มตัวอย่าง (Samples / Subjects) :
- ก. ระบุรายละเอียดของผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยว่าเป็นใคร จำนวนกี่คน คำนวนหรือกำหนดอย่างไร และสถานที่ที่เก็บข้อมูลที่ใด หากศึกษาหลายสถานที่ระบุด้วยว่าที่ละกี่คน
- 4.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 1- 3 ที่กำลังสอนในเครือโรงเรียนโอบรัก (นามสมมติ) จำนวน 138 คน
- 4.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยแบ่งผู้เข้าร่วมโครงการออกเป็น 2 กลุ่ม คือ
- กลุ่มที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ คือ ครูปฐมวัยในเครือโรงเรียนโอบรัก (นามสมมติ) จำนวน 102 คน

AF 06-01

กลุ่มที่ 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ คือ ครูปฐมวัยในเครือโรงเรียนโอบรัก (นามสมมติ) (กลุ่มเดียวกับกลุ่มที่ 1 คือกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ) โดยเลือกมาศึกษาเชิงคุณภาพ จำนวน 6 คน

4.3 การกำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำแนกได้ดังนี้

กลุ่มที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ คือ ครูปฐมวัยในเครือโรงเรียนโอบรัก (นามสมมติ) จำนวน 102 คน ผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้การคำนวณจากตารางสำเร็จรูปของเครซีแอนด์มอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 อ้างถึงใน วรณี แกมเกตุ, 2555) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

และยอมให้ค่าความคลาดเคลื่อนเกิดขึ้นได้ในระดับร้อยละ 5

โดยผู้วิจัยสุ่มตัวอย่างอย่างง่ายด้วยการจับสลากครูในเครือโรงเรียนโอบรัก (นามสมมติ)

แต่ละแห่งจนครบตามจำนวนที่กำหนด ทั้งหมด 102 คน

กลุ่มที่ 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ คือ ครูปฐมวัยในเครือโรงเรียนโอบรัก (นามสมมติ)

(กลุ่มเดียวกับกลุ่มที่ 1 คือกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ) โดยเลือกมาศึกษาเชิงคุณภาพ จำนวน 6 คน ซึ่งผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจงตามเกณฑ์ โดยเลือกจากกลุ่มที่ 1 คือ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณที่สมัครใจเข้าร่วมการวิจัย เกณฑ์ที่ใช้ในการเลือกแบบเจาะจง คือครูปฐมวัยที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนจากการตอบแบบสอบถามมากที่สุดหรือมีค่าเฉลี่ยคะแนนอยู่ในลำดับแรกในแต่ละโรงเรียน จำนวนแห่งละ 1 คน รวมทั้งสิ้น 3 คน

และครูปฐมวัยที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนจากการตอบแบบสอบถามน้อยที่สุดหรือมีค่าเฉลี่ยคะแนนอยู่ในลำดับสุดท้ายในแต่ละโรงเรียน จำนวนแห่งละ 1 คน รวมทั้งสิ้น 3 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งหมดจำนวน 6 คน

4.4 สถานที่เก็บข้อมูล คือ โรงเรียนโอบรัก

5. การได้มาซึ่งผู้เชี่ยวชาญโครงการวิจัย / กลุ่มตัวอย่าง : กรณาระบุรายละเอียดวิธีที่จะใช้เพื่อเข้าถึงผู้เชี่ยวชาญโครงการวิจัย / กลุ่มตัวอย่าง รวมทั้งเกณฑ์การคัดเลือก - คัดออก โดยละเอียด

5.1 การได้มาซึ่งผู้เชี่ยวชาญโครงการวิจัย/กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยแบ่งผู้เชี่ยวชาญโครงการวิจัยออกเป็น 2 กลุ่ม ซึ่งมีวิธีการดำเนินการ ดังนี้

กลุ่มที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ คือครูปฐมวัยในเครือโรงเรียนโอบรัก (นามสมมติ) จำนวน 138 คน วิธีการได้มาซึ่งผู้เชี่ยวชาญโครงการวิจัย/กลุ่มตัวอย่าง สรุปได้ดังนี้

(1) ผู้วิจัยกำหนดขนาดประชากร คือ ครูปฐมวัยในเครือโรงเรียนโอบรัก (นามสมมติ) จำนวน 138 คน

(2) กำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ คือ ครูปฐมวัยในเครือโรงเรียนโอบรัก (นามสมมติ)

จำนวน 102 คน จากวิธีการกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้การคำนวณจากตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan (1970) อ้างถึงในวรณี แกมเกตุ, 2555 มีระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และยอมให้ค่าความคลาดเคลื่อนเกิดขึ้นได้ในระดับ 5% โดยผู้วิจัยสุ่มตัวอย่างอย่างง่ายด้วยการจับสลากครูในเครือโรงเรียนโอบรัก (นามสมมติ)

แต่ละแห่งจนครบตามจำนวนที่กำหนด ทั้งหมด 102 คน

(3)

ผู้วิจัยดำเนินการประสานงานเพื่อขอความสมัครใจในการเข้าร่วมการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่างที่ได้จับสลากมาเป็นรายบุคคล โดยติดต่อชี้แจง ชื่อโครงการวิจัย ชื่อผู้เก็บข้อมูล วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย ขอบเขต

วิธีการวิจัยพร้อมเอกสารจดหมายขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล โครงร่างการวิจัยฉบับย่อ เครื่องมือในการวิจัย และอื่น ๆ ที่กลุ่มตัวอย่างร้องขอ พร้อมทั้งการอธิบายข้อสงสัยต่าง ๆ

ด้วยความเต็มใจเพื่อประกอบการตัดสินใจและดำเนินการขออนุญาตทำการวิจัยไปยังผู้อำนวยการโรงเรียนแต่ละแห่ง

(4) ผู้วิจัยจะรายงานเฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่ยินยอมสมัครใจในการเข้าร่วมการวิจัย

สรุปเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณที่ได้ในการวิจัยในครั้งนี้

(5)

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้เครื่องมือแบบสอบถามที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นกับกลุ่มตัวอย่างที่ให้ความสมัครใจดังกล่าว จากนั้นผู้วิจัยจะรายงานสรุปจำนวนของกลุ่มตัวอย่างที่ดำเนินการตอบและส่งแบบสอบถามที่ได้ในการวิจัยครั้งนี้

กลุ่มที่ 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ คือ ครูปฐมวัยในเครือโรงเรียนโอบกัก (นามสมมติ)

(กลุ่มเดียวกับกลุ่มที่ 1 คือกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ) โดยเลือกมาศึกษาเชิงคุณภาพ จำนวน 6

คน มีวิธีการได้มาซึ่งผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย/กลุ่มตัวอย่างสรุปได้ ดังนี้

(1) ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ

จนสามารถสรุปจำนวนของครูปฐมวัยที่ดำเนินการตอบและส่งแบบสอบถาม

จากนั้นดำเนินการจำแนกกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ

(2)

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ค่าคะแนนเฉลี่ยจากแบบสอบถามเกี่ยวกับสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็ก ที่รวบรวมได้ดังกล่าว

(3) ผู้วิจัยดำเนินการเลือกผู้ให้ข้อมูลเชิงคุณภาพจากครูปฐมวัยที่ดำเนินการตอบและส่งแบบสอบถาม

โดยการเลือกแบบเจาะจงตามเกณฑ์

คือครูปฐมวัยที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนจากการตอบแบบสอบถามมากที่สุดหรือมีค่าเฉลี่ยคะแนนอยู่ในลำดับแรกในแต่ละโรงเรียน จำนวนแห่งละ 1 คน รวมทั้งสิ้น 3 คน

และครูปฐมวัยที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนจากการตอบแบบสอบถามน้อยที่สุดหรือมีค่าเฉลี่ยคะแนนอยู่ในลำดับสุดท้ายในแต่ละโรงเรียน จำนวนแห่งละ 1 คน รวมทั้งสิ้น 3 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งหมดจำนวน 6 คน

(4) ผู้วิจัยดำเนินการประสานงานกับครูปฐมวัยที่เลือกแบบเจาะจงตามเกณฑ์ดังกล่าวเป็นรายบุคคล

เพื่อขอความสมัครใจในการให้ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยวิธีการสัมภาษณ์ สึ่งเกต และสำรวจ

โดยผู้วิจัยจะไม่แจ้งผู้ให้ข้อมูลได้ทราบลำดับของค่าเฉลี่ยคะแนนว่าเป็นลำดับมากที่สุดหรือน้อยที่สุด

เพื่อป้องกันความละเอียดอ่อนในด้านความรู้สึกของผู้ให้ข้อมูลและการเข้าถึงข้อมูล

แต่ผู้วิจัยสามารถแจ้งผลค่าเฉลี่ยคะแนนเป็นรายบุคคลและให้ภาพรวมได้ หากครูปฐมวัยที่เข้าร่วมโครงการร้องขอ

โดยผลค่าเฉลี่ยคะแนนรายบุคคลของผู้อื่นจะถูกปิดเป็นความลับ ผู้วิจัยจะติดต่อชี้แจง ชื่อโครงการวิจัย ชื่อเก็บข้อมูล

วัตถุประสงค์ ขอบเขตของโครงการวิจัยอีกครั้ง โดยเพิ่มเติมวิธีการวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ

พร้อมทั้งชี้แจงว่าการรายงานข้อมูลจะใช้นามสมมติ และจะปิดบังข้อมูลส่วนบุคคลทั้งหมดเป็นความลับ

และจะทำลายทิ้งเมื่อโครงการวิจัยสิ้นสุดลง พร้อมเอกสารจดหมายขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล

โครงร่างการวิจัยฉบับย่อ เครื่องมือในการวิจัย และอื่น ๆ ที่กลุ่มตัวอย่างร้องขอ พร้อมทั้งการอธิบายข้อสงสัยต่าง ๆ

ด้วยความเต็มใจเพื่อประกอบการตัดสินใจ และดำเนินการขออนุญาตทำการวิจัยไปยังผู้อำนวยการโรงเรียนแต่ละแห่ง

ซึ่งครูปฐมวัยที่ได้คัดเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างสามารถแจ้งไม่ประสงค์เข้าร่วมโครงการวิจัยได้ตลอดเวลาโดยไม่มีผลใดใด

(5) การดำเนินการของผู้วิจัยในกรณีกลุ่มตัวอย่างที่ติดต่อขอเป็นผู้ให้ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ปฏิเสธไม่เข้าร่วมโครงการในส่วนการสัมภาษณ์ สึ่งเกต และสำรวจดังกล่าว

ไม่ว่าจะเป็นการปฏิเสธตั้งแต่แรกหรือขอความสมัครใจ หรือระหว่างการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพไปแล้วก็ตาม

AF 06-01

ผู้วิจัยจะดำเนินการคัดเลือกแบบเจาะจงตามเกณฑ์อีกครั้งหนึ่งโดยใช้เกณฑ์ครุปฐมวัยที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนจากการตอบแบบสอบถามมากที่สุด และ/หรือ น้อยที่สุดเหมือนเดิม แต่จะเลือกครูที่มีค่าเฉลี่ยคะแนนลำดับถัดไป

โดยจำแนกตามคะแนนเฉลี่ยที่ครุปฐมวัยปฏิเสธไป จนกว่าจะครบตามจำนวนที่กำหนดไว้

จากนั้นผู้วิจัยจะรายงานสรุปข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพตามความเป็นจริง

5.2 เกณฑ์การคัดเลือก ผู้วิจัยแบ่งเข้าร่วมโครงการวิจัยออกเป็น 2 กลุ่มดังนี้

กลุ่มที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมเชิงปริมาณ คือ ครุปฐมวัยในเครือโรงเรียนโอบรัก (นามสมมติ) จำนวน 102 คน ซึ่งมีเกณฑ์การคัดเลือก ดังนี้

1) ผู้วิจัยใช้เกณฑ์การคัดเลือกประการแรกคือ ครุปฐมวัยที่ปฏิบัติงานในเครือโรงเรียนโอบรัก (นามสมมติ) ในปีการศึกษา 2566 ที่ผู้วิจัยจะดำเนินการเก็บข้อมูล ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 138 คน

2) ผู้วิจัยใช้เกณฑ์การคัดเลือกประการที่สองคือ

จำนวนของครุปฐมวัยดังกล่าวที่จะเป็นขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 102 คน

จากวิธีการคำนวณจากตารางสำเร็จรูปของเครซีแอนด์มอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 อ้างถึงใน วรรณิ์ แกมเกตุ, 2555) และผู้วิจัยสุ่มตัวอย่างอย่างง่ายด้วยการจับสลากครูในเครือโรงเรียนโอบรัก (นามสมมติ) รวมทั้งสิ้น 102 คน

3) ผู้วิจัยใช้เกณฑ์การคัดเลือกประการที่สามคือ

ความสมัครใจในการเข้าร่วมการวิจัยของกลุ่มตัวอย่างที่ได้สุ่มตัวอย่างด้วยการจับสลากมา

โดยผู้วิจัยติดต่อชี้แจงข้อโครงการวิจัย ชื่อผู้เก็บข้อมูล วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย ขอบเขต วิธีการวิจัย

ประกอบเอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัย (AF-06-02)

พร้อมเอกสารจดหมายขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลโครงร่างวิจัยฉบับย่อ เครื่องมือในการวิจัย และอื่น ๆ

ที่กลุ่มตัวอย่างร้องขอ พร้อมทั้งการอธิบายข้อสงสัยต่าง ๆ ด้วยความเต็มใจเพื่อประกอบการตัดสินใจ

และดำเนินการขออนุญาตทำการวิจัยไปยังผู้อำนวยการโรงเรียนแต่ละแห่ง

จากนั้นครุปฐมวัยที่สมัครใจเป็นกลุ่มตัวอย่างลงนามในเอกสารแสดงความยินยอมผู้เข้าร่วมโครงการ (Consent Form)

(AF-06-03) ฉบับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณตามแบบฟอร์มของมหาวิทยาลัยบูรพา

และผู้วิจัยจะรายงานเฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่ยินยอมสมัครใจในการเข้าร่วมการวิจัยและสรุปเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บ

รวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณที่ได้ในการวิจัยครั้งนี้ต่อไป

4) ผู้วิจัยใช้เกณฑ์การคัดเลือกประการที่สี่คือ

ความสมบูรณ์ของการตอบและการส่งแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างที่ให้ความสมัครใจในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ

จากนั้นผู้วิจัยจะรายงานเฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่ยินยอมสมัครใจในการเข้าร่วมการวิจัย

อีกทั้งดำเนินการตอบและการส่งแบบสอบถามครบถ้วน

สรุปเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณที่ได้ในการวิจัยครั้งนี้ต่อไป

กลุ่มที่ 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ คือ ครุปฐมวัยในเครือโรงเรียนโอบรัก (นามสมมติ)

(กลุ่มเดียวกับกลุ่มที่ 1 คือกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณที่ยินยอมสมัครใจในการเข้าร่วมการวิจัย

อีกทั้งดำเนินการตอบและการส่งแบบสอบถามครบถ้วน) โดยเลือกมาเพื่อศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพ จำนวน 6 คน

ซึ่งมีเกณฑ์การคัดเลือก ดังนี้

1) ผู้วิจัยใช้เกณฑ์การคัดเลือกประการแรกคือ ค่าเฉลี่ยของคะแนนจากการตอบแบบสอบถามมากที่สุดในแต่ละโรงเรียน

จำนวนแต่ละ 1 คน รวมทั้งสิ้น 3 คน

และครุปฐมวัยที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนจากการตอบแบบสอบถามน้อยที่สุดในแต่ละโรงเรียน จำนวนแต่ละ 1 คน

รวมทั้งสิ้น 3 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งหมดจำนวน 6 คน
(โดยเลือกจากการเจาะจงตามเกณฑ์กับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณคือครูปฐมวัยในเครือโรงเรียน
โอบรัก (นามสมมติ) รวมทั้งสิ้น 102 คน

ที่สมัครใจในการเข้าร่วมโครงการวิจัยและได้ดำเนินการตอบและการส่งแบบสอบถามอย่างสมบูรณ์)

2) ผู้วิจัยใช้เกณฑ์การคัดเลือกประชากรที่สองคือ ความสมัครใจในการเข้าร่วมการวิจัยของกลุ่มตัวอย่าง 6

คนที่ได้เลือกแบบเจาะจงตามเกณฑ์ ผู้วิจัยดำเนินการประสานงานกับครูปฐมวัย จำนวน 6 คนเป็นรายบุคคล

เพื่อขอเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยวิธีการสัมภาษณ์ สิ่งเกิดและสำรวจ

โดยผู้วิจัยไม่แจ้งผู้ให้ข้อมูลทราบว่าตนเป็นคนที่ได้คัดเลือกคนลำดับมากที่สุดหรือน้อยที่สุด

เพื่อป้องกันความละเอียดอ่อนในด้านความรู้สึกของผู้ให้ข้อมูลและการเข้าถึงข้อมูล โดยผู้วิจัยจะติดต่อแจ้ง

ชื่อโครงการวิจัย ชื่อผู้เก็บข้อมูล วัตถุประสงค์ ขอบเขตของโครงการวิจัยอีกครั้ง

โดยเพิ่มเติมวิธีการวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ

พร้อมทั้งชี้แจงว่าการรายงานข้อมูลจะใช้นามสมมติและจะปิดบังข้อมูลส่วนบุคคลทั้งหมดเป็นความลับและจะทำลายทิ้งเมื่

อโครงการวิจัยวิจัยสิ้นสุดลง พร้อมเอกสารจดหมายขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล โครงการวิจัยฉบับย่อ

เครื่องมือในการวิจัยและอื่น ๆ ที่กลุ่มตัวอย่างร้องขอ พร้อมทั้งการอธิบายข้อสงสัยต่าง ๆ ด้วยความเต็มใจ

จากนั้นครูปฐมวัยที่สมัครใจเป็นกลุ่มตัวอย่างลงนามในเอกสารแสดงความยินยอมผู้เข้าร่วมโครงการ (Consent Form)

(AF-06-03) ฉบับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณตามแบบฟอร์มของมหาวิทยาลัยบูรพา

และผู้วิจัยจะรายงานเฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่ยินยอมสมัครใจในการเข้าร่วมการวิจัยและสรุปเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บร

วบรวมข้อมูลเชิงปริมาณที่ได้ในการวิจัยครั้งนี้ต่อไป

3) ผู้วิจัยใช้เกณฑ์การคัดเลือกประชากรที่สามคือ

ความสมบูรณ์ของกระบวนการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพที่สมบูรณ์ทั้งวิธีการสัมภาษณ์ สิ่งเกิดและสำรวจ

ในกรณีที่กลุ่มตัวอย่างปฏิเสธไม่ให้ข้อมูลระหว่างการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยจะดำเนินการคัดเลือกแบบเจาะจงตามเกณฑ์อีกครั้งหนึ่ง

โดยใช้เกณฑ์ครูปฐมวัยที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนจากการตอบแบบสอบถามมากที่สุด และ/หรือ น้อยที่สุดเหมือนเดิม

แต่จะเลือกครูที่มีค่าเฉลี่ยคะแนนลำดับถัดไป โดยจำแนกตามคะแนนเฉลี่ยที่ครูปฐมวัยปฏิเสธไป

จนกว่าจะครบตามจำนวนที่กำหนดไว้

จากนั้นผู้วิจัยจะรายงานสรุปข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างที่ผ่านเกณฑ์การคัดเลือกเพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพตามความเป็
นจริงต่อไป

5.3 เกณฑ์การคัดออก ผู้วิจัยแบ่งผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยออกเป็น 2 กลุ่มดังนี้

กลุ่มที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมเชิงปริมาณ คือ ครูปฐมวัยในเครือโรงเรียนโอบรัก (นามสมมติ) จำนวน 102

คน ซึ่งมีเกณฑ์การคัดออก ดังนี้

1) ผู้วิจัยใช้เกณฑ์การคัดออกประการแรกคือ การถอนตัวออกจากการเข้าร่วมโครงการวิจัย

ซึ่งกลุ่มตัวอย่างมีสิทธิ์ที่จะตอบรับหรือปฏิเสธการให้ข้อมูลโดยจะไม่เสียผลประโยชน์หรือได้รับผลกระทบใด

2) ผู้วิจัยใช้เกณฑ์การคัดออกประการที่สอง คือ ครูปฐมวัยที่ตอบแบบสอบถามไม่ครบถ้วนทุกข้อตามจำนวนที่กำหนด

ซึ่งผู้วิจัยจะดำเนินการคัดออก

และผู้วิจัยจะรายงานข้อมูลเฉพาะผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยที่ส่งแบบสอบถามและสรุปจำนวนของกลุ่มตัวอย่างที่ดำเนินการต

อบแบบและส่งแบบสอบถามที่ได้ในการวิจัยครั้งนี้

AF 06-01

กลุ่มที่ 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ คือ ครูปฐมวัยในเครือโรงเรียนโอบรัก (นามสมมติ) (กลุ่มเดียวกับกลุ่มที่ 1 คือกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ) โดยเลือกมาศึกษาเชิงคุณภาพ จำนวน 6 คน ซึ่งมีเกณฑ์การคัดเลือก ดังนี้

1) ผู้วิจัยใช้เกณฑ์การคัดเลือกประการแรกคือ

การถอนตัวออกจากการเข้าร่วมโครงการวิจัยในการให้ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยวิธีการสัมภาษณ์ สังเกต และสำรวจ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างมีสิทธิ์ที่จะตอบรับหรือปฏิเสธการให้ข้อมูลโดยจะไม่เสียผลประโยชน์หรือได้รับผลกระทบใดๆ

2) ผู้วิจัยใช้เกณฑ์การคัดเลือกประการที่สอง คือ

ความไม่สมบูรณ์ของกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพทั้งวิธีการสัมภาษณ์ สังเกต และสำรวจ ในกรณีที่กลุ่มตัวอย่างปฏิเสธไม่ให้ข้อมูลระหว่างการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยจะดำเนินการคัดเลือก ซึ่งครูปฐมวัยที่เข้าร่วมโครงการวิจัยมีสิทธิ์ที่จะตอบรับหรือปฏิเสธการให้ข้อมูลโดยจะไม่เสียผลประโยชน์หรือได้รับผลกระทบและในการเข้าร่วมโครงการวิจัยเป็นไปโดยความสมัครใจไม่มีการบังคับ

5.4 การพิทักษ์สิทธิ์กลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยสุ่มจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จากนั้นดำเนินการ ผู้วิจัยสุ่มจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จากนั้นดำเนินการวิจัยโดยยึดถือการพิทักษ์สิทธิ์ครูปฐมวัยซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ตลอดการดำเนินโครงการ ซึ่งสามารถสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

1)

ผู้วิจัยดำเนินการประสานงานขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลกับครูปฐมวัยที่จะเป็นกลุ่มตัวอย่างเป็นรายบุคคลโดยผู้วิจัยยึดความสมัครใจในการเข้าร่วมการวิจัยของครูปฐมวัยเป็นหลักและให้ครูปฐมวัยลงนามในเอกสารแสดงความยินยอมขอเข้าร่วมโครงการวิจัยและขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพกับผู้อำนวยการเครือโรงเรียนโอบรัก (นามสมมติ)

2)

ผู้วิจัยอธิบายวัตถุประสงค์ของโครงการผู้ที่มีคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างมีสิทธิ์ที่จะตอบรับหรือปฏิเสธการให้ข้อมูลโดยจะไม่เสียผลประโยชน์หรือได้รับผลกระทบและในการเข้าร่วมโครงการวิจัยเป็นไปโดยความสมัครใจไม่มีการบังคับ

3) ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามอิเล็กทรอนิกส์ การสัมภาษณ์ และการสังเกต

ในขณะทำการสัมภาษณ์มีการขออนุญาตในการบันทึกเทป

นอกจากนี้หากผู้ให้ข้อมูลเกิดความรู้สึกไม่สะดวกใจที่จะให้ข้อมูลสามารถยุติการสัมภาษณ์ได้ตลอดเวลา

4) ผู้วิจัยชี้แจงกับประชากรผู้ให้ข้อมูลทราบว่า ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามอิเล็กทรอนิกส์ การสัมภาษณ์

และการสังเกตจะถูกเก็บรักษาไว้เป็นความลับ

มีเพียงผู้วิจัยเท่านั้นที่จะเข้าถึงข้อมูลได้และข้อมูลจะถูกทำลายเมื่อการวิจัยเสร็จสิ้น

โดยการรายงานผลการวิจัยจะกระทำในภาพรวมและดำเนินการด้วยความระมัดระวัง

โดยไม่มีการอ้างอิงชื่อของผู้ให้ข้อมูลหรือข้อมูลส่วนตัวลงเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

6. กรณาระบุวิธีดำเนินการวิจัย และกระบวนการเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย /

กลุ่มตัวอย่างโดยละเอียด (หากเป็นการทดลองให้ระบุกิจกรรมการทดลองอย่างละเอียดของกลุ่ม)

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ

เพื่อศึกษาสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธ์ภาพระหว่างครูกับเด็กในเครือโรงเรียนโอบรัก (นามสมมติ) ใน 6 ด้าน

AF 06-01

ได้แก่ 1. การเคารพเอกลักษณ์เฉพาะของเด็กแต่ละคน (Respect Individual differences) 2. การยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ด้านอายุ พัฒนาการและ ความสามารถ (Accepting Commonality) 3. การเคารพความหลากหลายทางบริบทสังคมวัฒนธรรม (Respecting diversity) 4. การสร้างความปลอดภัยเชิงจิตวิทยาและการสร้างความผูกพัน (Psychological Safety and attachment) 5. การใช้น้ำเสียงที่ให้ความเคารพ (Respectful voice tones) 6. การสร้างความไว้วางใจ (Building trust) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1) กำหนดและศึกษาปัญหาการวิจัย

2) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็ก

เพื่อกำหนดนิยามศัพท์ “สมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็ก”

และสังเคราะห์โครงสร้างการประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัย

3) พัฒนาเค้าโครงการทวิวิจัยและเสนอโครงร่างวิทยานิพนธ์

4) สร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ซึ่งประกอบด้วย

4.1) แบบสอบถามเกี่ยวกับสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็ก มีทั้งหมด 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม คำถามมีลักษณะแบบเลือกตอบ (Checklist) เกี่ยวกับเพศ อายุ

วุฒิการศึกษา โรงเรียน ประสบการณ์ทำงาน ระดับชั้นที่ปฏิบัติงาน ประสบการณ์การอบรม

แหล่งข้อมูลและสิ่งที่ได้รับการอบรมเกี่ยวกับสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็ก มีจำนวน 8 ข้อ

ตอนที่ 2 การศึกษาการดำเนินการตามสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็ก

เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ใน 6 ด้าน มีจำนวน 24 ข้อ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

4.2) แบบสัมภาษณ์ครูปฐมวัยเกี่ยวกับสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็ก แบ่งออกเป็น 2 ตอน

ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ให้สัมภาษณ์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม คำถามมีลักษณะแบบเลือกตอบ

(Checklist) เกี่ยวกับเพศ อายุ วุฒิการศึกษา โรงเรียน ประสบการณ์ทำงาน ระดับชั้นที่ปฏิบัติงาน มีจำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 2

ประเด็นคำถามเกี่ยวกับสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็กเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

โดยกำหนดคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล แบ่งเป็น 6 ด้าน มีจำนวน 12 ข้อ ดังนี้

ด้านที่ 1 ด้านการเคารพเอกลักษณ์เฉพาะของเด็กแต่ละคน จำนวน 2 ข้อ

ด้านที่ 2 ด้านการยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ด้านอายุ พัฒนาการและความสามารถ จำนวน 2 ข้อ

ด้านที่ 3 ด้านการเคารพความหลากหลายทางบริบทสังคมวัฒนธรรม จำนวน 2 ข้อ

ด้านที่ 4 ด้านการสร้างความปลอดภัยเชิงจิตวิทยาและการสร้างความผูกพัน จำนวน 2 ข้อ

ด้านที่ 5 ด้านการใช้น้ำเสียงที่ให้ความเคารพ จำนวน 2 ข้อ

ด้านที่ 6 ด้านการสร้างความไว้วางใจ จำนวน 2 ข้อ

4.3) แบบสังเกตพฤติกรรมของครูเกี่ยวกับสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็ก 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ถูกสังเกต เป็นข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับชื่อโรงเรียน ระดับชั้นที่ปฏิบัติงาน จำนวนเด็กในการดูแล

เวลาที่จัดกิจกรรม กิจกรรม/กิจวัตรประจำวัน มีจำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2

AF 06-01

ประเด็นในการสังเกตพฤติกรรมของครูเกี่ยวกับสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธ์สภาพระหว่างครูกับเด็กมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการเลือกตอบพฤติกรรมการปฏิบัติวาพหรือไม่พ และจัดบันทึกรายละเอียดเพิ่มเติม ใน 6 ด้าน มีจำนวน 20 ข้อ ดังนี้

- ด้านที่ 1 ด้านการเคารพเอกลักษณ์เฉพาะของเด็กแต่ละคน จำนวน 4 ข้อ
- ด้านที่ 2 ด้านการยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ด้านอายุ พัฒนาการและความสามารถ จำนวน 2 ข้อ
- ด้านที่ 3 ด้านการเคารพความหลากหลายทางบริบทสังคมวัฒนธรรม จำนวน 3 ข้อ
- ด้านที่ 4 ด้านการสร้างความปลอดภัยเชิงจิตวิทยาและการสร้างความผูกพัน จำนวน 3 ข้อ
- ด้านที่ 5 ด้านการใช้น้ำเสียงที่ให้ความเคารพ จำนวน 4 ข้อ
- ด้านที่ 6 ด้านการสร้างควมไว้วางใจ จำนวน 4 ข้อ

4.4) แบบสำรวจสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธ์สภาพระหว่างครูกับเด็กแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการสำรวจ เป็นข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรียน ระดับชั้นที่ปฏิบัติงาน จำนวนเด็กในการดูแล เวลาที่จัดกิจกรรม กิจกรรม/กิจวัตรประจำวัน มีจำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 ประเด็นในการสำรวจสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธ์สภาพระหว่างครูกับเด็ก

มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการเลือกตอบพฤติกรรมการปฏิบัติวาพหรือไม่พ และจัดบันทึกรายละเอียดเพิ่มเติม มีจำนวน 15 ข้อ ดังนี้

- ด้านที่ 1 ด้านการเคารพเอกลักษณ์เฉพาะของเด็กแต่ละคน จำนวน 2 ข้อ
- ด้านที่ 2 ด้านการยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ด้านอายุ พัฒนาการและความสามารถ จำนวน 4 ข้อ
- ด้านที่ 3 ด้านการเคารพความหลากหลายทางบริบทสังคมวัฒนธรรม จำนวน 3 ข้อ
- ด้านที่ 4 ด้านการสร้างความปลอดภัยเชิงจิตวิทยาและการสร้างความผูกพัน จำนวน 2 ข้อ
- ด้านที่ 5 ด้านการใช้น้ำเสียงที่ให้ความเคารพ จำนวน 2 ข้อ
- ด้านที่ 6 ด้านการสร้างควมไว้วางใจ จำนวน 2 ข้อ

5) การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือและนาร่องเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ซึ่งประกอบด้วย

5.1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธ์สภาพระหว่างครูกับเด็ก

5.1.1 นำแบบสอบถามที่ออกแบบไว้โดยมีข้อความคู่ขนานในแต่ละประเด็นย่อย รวมจำนวนทั้งสิ้น 48 ข้อ

เพื่อใช้ในการเลือกข้อความที่มีคุณภาพ เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน

เพื่อประเมินความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือ (IOC) จากนั้นนำผลการประเมินมาพิจารณาตัดเลือกข้อความที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 - 1.0

แสดงให้เห็นว่ามีความตรงตามเนื้อหาผ่านเกณฑ์ที่กำหนดสำหรับข้อความคู่ขนานในแต่ละประเด็นย่อยที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 - 1.0 เท่ากัน

ผู้วิจัยและอาจารย์ที่ปรึกษาร่วมกันคัดเลือกข้อความโดยใช้เกณฑ์ความกระชับหรือการใช้ภาษาที่ทำให้เกิดความเข้าใจที่ชัดเจน จากนั้นผู้วิจัยดำเนินการจัดทำเครื่องมือฉบับสมบูรณ์ที่มีข้อความ 24 ข้อตามประเด็นย่อยที่ศึกษา ซึ่งมีค่าเฉลี่ย IOC ทั้งฉบับ คือ 1.0

5.1.2 นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขไปนาร่องใช้กับครูปฐมวัยที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับประชากรจำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย แล้วนำเครื่องมือที่ทดลองใช้มาตรวจให้คะแนนและดำเนินการหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบัก หรือ Cronbach's Alpha Coefficient (Cronbach, 1990) ซึ่งค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามแต่ละชุดทั้งฉบับควรมีค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ 0.80 ขึ้นไป

5.1.3 นำแบบสอบถามที่ผ่านการนำร่องกับครูปฐมวัยที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับประชากร จำนวน 30 คน
ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย แล้วนำเครื่องมือที่ทดลองใช้มาตรวจให้คะแนนและดำเนินการหาค่าอำนาจจำแนก
(Discrimination) โดยใช้วิธีสหสัมพันธ์อย่างง่ายแบบเพียร์สันโดยหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม
(Item Total Correlation) แล้วคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.02 ขึ้นไป

5.2 นำแบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต

และแบบสำรวจเกี่ยวกับสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธ์ภาวะระหว่างครูกับเด็กเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน
เพื่อประเมินความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือ (IOC) ที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 - 1.0

แสดงให้เห็นว่ามีความตรงเชิงเนื้อหาผ่านเกณฑ์ที่กำหนด พบว่าแบบสัมภาษณ์ มีค่าเฉลี่ย IOC คือ 1.0 แบบสังเกต
มีค่าเฉลี่ย IOC คือ 0.97 และแบบสำรวจ มีค่าเฉลี่ย IOC คือ 0.98

5.3 นำข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบคุณภาพมาปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือทั้ง 4 ชุด ประกอบด้วย แบบสอบถาม
แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต และแบบสำรวจให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น แล้วนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาถึงความเห็น
และจัดทำเป็นเครื่องมือฉบับสมบูรณ์

6) เสนอจริยธรรม พิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยบูรพา

7) เก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

7.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถาม

7.1.1 ผู้วิจัยทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยบูรพา เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัยถึงผู้อำนวยการเครือโรงเรียนโอบรัก (นามสมมติ)

เพื่อขอความสมัครใจในการเข้าร่วมการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่างที่ได้สุ่มตัวอย่างง่ายโดยการจับสลากมาพร้อมทั้งเอกสารจดหมาย
ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล

เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลกับครูปฐมวัยที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ

จากนั้นครูปฐมวัยที่สมัครใจเป็นกลุ่มตัวอย่างลงนามในเอกสารแสดงความยินยอมผู้เข้าร่วมโครงการ (Consent Form)

(AF-06-03) ฉบับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณตามแบบฟอร์มของมหาวิทยาลัยบูรพา

7.1.2

ผู้วิจัยดำเนินการจัดส่งแบบสอบถามซึ่งเป็นแบบสอบถามออนไลน์ผ่านทางเว็บไซต์โดยมีระยะเวลากำหนดในการตอบแบบ

สอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูล จากนั้นผู้วิจัยดำเนินการพิทักษ์สิทธิ์กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ

7.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสัมภาษณ์ แบบสังเกตและแบบสำรวจ

7.2.1 ผู้วิจัยทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยบูรพา ส่งถึงครูปฐมวัยเครือโรงเรียนโอบรัก (นามสมมติ)

ที่เลือกแบบเจาะจงตามเกณฑ์เป็นรายบุคคลเพื่อขอความสมัครใจในการให้ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยวิธีการสังเกต สัมภาษณ์

และสำรวจ พร้อมทั้งเอกสารจดหมายขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลส่งถึงผู้อำนวยการเครือโรงเรียนโอบรัก

(นามสมมติ) เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลกับครูปฐมวัยที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ

เพื่อนัดหมายวัน เวลาในการเข้าเก็บข้อมูล

จากนั้นครูปฐมวัยที่สมัครใจเป็นกลุ่มตัวอย่างลงนามในเอกสารแสดงความยินยอมผู้เข้าร่วมโครงการ (Consent Form)

(AF-06-03) ฉบับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพตามแบบฟอร์มของมหาวิทยาลัยบูรพา

7.2.2 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสังเกต สัมภาษณ์ และสำรวจ

จากนั้นผู้วิจัยดำเนินการพิทักษ์สิทธิ์กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ ดังนี้

7.2.2.1 ผู้วิจัยเข้าสังเกตการณ์การปฏิบัติการสอนของครูในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ตามวันเวลาที่ครูปฐมวัยแจ้ง โดยใช้วิธีสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม บันทึกข้อมูลโดยการจดบันทึก และขออนุญาตบันทึกภาพนิ่งและวีดิทัศน์

โดยคำนึงถึงการที่กษสิทธิ์ข้อมูลส่วนบุคคลของทั้งครูและเด็กปฐมวัยในห้องเรียน

7.2.2.2 ผู้วิจัยสัมภาษณ์ครู ในช่วงวันและเวลาที่ครูปฐมวัยสะดวก โดยใช้การสัมภาษณ์รายบุคคล คนละ 60 นาที ขณะสัมภาษณ์ทำการจดบันทึกและขออนุญาตบันทึกเสียง หากข้อมูลยังไม่ครบถ้วน

ผู้วิจัยจะสอบถามช่วงวันเวลาว่างของครูปฐมวัยเพื่อดำเนินการเก็บข้อมูลต่อไป

7.2.2.3 ผู้วิจัยสำรวจการวางแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยการขออนุญาตหลักฐานที่เกี่ยวข้องเช่น แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ตารางกิจวัตรประจำวัน ร่องรอยหลักฐานอื่น ๆ

ที่เกี่ยวข้องและจดบันทึกตามประเด็นในแบบสำรวจ

8) การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

8.1 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้แบ่งการวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลตามเครื่องมือที่ใช้นำเสนอข้อมูลตามเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

8.1.1 แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลในแต่ละตอน โดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

และนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับเพศ อายุ วุฒิกิจการศึกษาระดับชั้นที่ปฏิบัติงาน

ประสบการณ์ในการสอน และประสบการณ์ในการเข้ารับการอบรม ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์โดยใช้การแจกแจงความถี่

หาค่าร้อยละ และนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตาราง

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับ สภาพด้านสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธ์สภาพระหว่างครูกับเด็กใน 6 ด้าน ได้แก่

1.การเคารพเอกลักษณ์เฉพาะของเด็กแต่ละคน 2.การยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ด้านอายุ

พัฒนาการและความสามารถ 3.การเคารพความหลากหลายทางบริบทสังคมวัฒนธรรม

4.การสร้างความปลอดภัยเชิงจิตวิทยาและการสร้างความผูกพัน 5.การใช้น้ำเสียงที่ให้ความเคารพ

6.การสร้างควมไว้วางใจ ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์โดยใช้การแจกแจงความถี่

หาค่าร้อยละและนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางและประกอบการบรรยาย ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์โดยใช้การแจกแจงความถี่

หาค่าร้อยละ และนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางและประกอบการบรรยาย

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์โดยการนำข้อมูลมาจัดหมวดหมู่คำตอบตามประเด็นต่าง ๆ

และเรียบเรียงสรุปออกมาในรูปแบบของการบรรยายความ

8.1.2 แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต แบบสำรวจเกี่ยวกับสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธ์สภาพระหว่างครูกับเด็ก

ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เนื้อหาโดยการรวบรวมข้อมูล จัดหมวดหมู่ สรุปเรียบเรียง

แยกคำตอบเป็นหมวดหมู่และนำเสนอข้อมูลออกมาในรูปแบบของการบรรยายประกอบความถี่

8.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

8.2.1 สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

โดยนำคะแนนจากการตอบแบบสอบถามมาคำนวณหาค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

8.2.2 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการหาคุณภาพของเครื่องมือ ดังนี้

8.2.2.1

ความเที่ยงตรงของแบบสอบถามเกี่ยวกับสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธ์สภาพระหว่างครูกับเด็กโดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) (ทวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543: 117)

8.2.2.2

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็กโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบราค

8.2.2.3

ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามโดยใช้วิธีการหาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างรายข้อกับค่าเฉลี่ยมรวมโดยใช้สูตรสหสัมพันธ์แบบพิียร์สัน

9) สรุป อภิปรายและนำเสนอรายงานการวิจัยต่อไป

ผู้วิจัยจะทำลายเอกสารและข้อมูลเกี่ยวกับผู้เข้าร่วมโครงการภายในระยะเวลา 6 เดือน หลังจบโครงการ

7. ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นต่อสภาพร่างกายและสรีระของผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย / กลุ่มตัวอย่าง

(ถ้าไม่มีความเสี่ยงให้ระบุว่า "ไม่มี" กรณีที่มีความเสี่ยง ผู้วิจัยมีวิธีป้องกันอย่างไร และหากมีผลเกิดขึ้นจะแก้ไขอย่างไร) (โปรดอธิบายให้ชัดเจน)

ไม่มี

8. ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นต่อสภาพจิตใจของผู้เข้าร่วมโครงการ / กลุ่มตัวอย่าง (ถ้าไม่มีความเสี่ยงให้ระบุว่า "ไม่มี") กรณีที่มีความเสี่ยง ผู้วิจัยมีวิธีป้องกันอย่างไร และหากมีผลเกิดขึ้นจะแก้ไขอย่างไร (โปรดอธิบายให้ชัดเจน)

ไม่มี

9. ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นต่อสภาพสังคมหรือการดำเนินชีวิตของผู้เข้าร่วมโครงการ / กลุ่มตัวอย่าง

(ถ้าไม่มีความเสี่ยงให้ระบุว่า "ไม่มี") กรณีที่มีความเสี่ยง ผู้วิจัยมีวิธีป้องกันอย่างไร และหากมีผลเกิดขึ้นจะแก้ไขอย่างไร (โปรดอธิบายให้ชัดเจน)

ไม่มี

10. ประโยชน์ที่ผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย / กลุ่มตัวอย่าง จะได้รับจากการวิจัย โดยระบุประโยชน์ทางตรง

และประโยชน์ทางอ้อม

10.1 ประโยชน์ทางตรง

10.1.1 ได้ทราบถึงสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็กในเครือโรงเรียนโอบรัก (นามสมมติ)

10.1.2

เป็นแนวทางสำหรับครูปฐมวัยและผู้ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็กให้มีประสิทธิภาพ

10.1.3 เป็นแนวทางสำหรับเครือเครือโรงเรียนโอบรัก

(นามสมมติ)ในการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็กซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการสอนและการดูแลเด็กปฐมวัยต่อไป

10.2 ประโยชน์ทางอ้อม

10.2.1 การพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยจะส่งผลให้การพัฒนาเด็กมีคุณภาพ

เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการที่เหมาะสมกับวัยเป็นรากฐานที่สำคัญของการหล่อหลอมทรัพยากรบุคคลต่อไป

10.2.2

การศึกษาปฐมวัยได้พัฒนาองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัยที่เป็นคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานในการออกแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมพัฒนาการทุกด้านอย่างเหมาะสม ครูปฐมวัยผู้ซึ่งเป็นผู้ดูแลเด็กทั้งในด้านร่างกายและจิตใจอย่างสอดคล้องและเป็นระบบ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

AF 06-01

เพื่อการพัฒนาและตอบสนองต่อความต้องการของเด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพและทันห่วงที่

11. กรณีผู้วิจัยได้จัดค่าชดเชยค่าเสียเวลา หรือค่าใช้จ่ายในการเดินทาง หรือของที่ระลึกให้กับผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย / กลุ่มตัวอย่าง กรุณาระบุรายละเอียด และมูลค่าให้ชัดเจน (ทั้งนี้ขอให้ระบุไว้ในเอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยด้วย และสอดคล้องกับงบประมาณในโครงการวิจัยที่วางแผนไว้)

หลังจบโครงการผู้เข้าร่วมโครงการในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ จะได้รับถุงผ้ารักษ์โลกคนละ 1 ใบ ราคาใบละ 100 บาท

12. ระยะเวลาของการดำเนินโครงการวิจัย

12.1 ระยะเวลาทั้งหมดตลอดโครงการ จำนวน 1 ปี 4 เดือน

12.2 วันที่เริ่มโครงการวิจัย วันที่ 15 มิถุนายน พ.ศ. 2565

12.3 วันที่คาดว่าจะเริ่มเก็บข้อมูล หรือทำการทดลองกับผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย/กลุ่มตัวอย่าง วันที่ 1 สิงหาคม พ.ศ. 2566 ถึง วันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2566

12.4 วันที่คาดว่าจะโครงการวิจัยจะแล้วเสร็จหรือปิดโครงการวิจัย วันที่ 31 ตุลาคม พ.ศ. 2566

13. ประเด็นที่ต้องการให้คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยบูรพา

พิจารณาเพิ่มเติมเป็นกรณีพิเศษ

ไม่มี

ข้าพเจ้ารับทราบว่าคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยบูรพา จะไม่พิจารณาให้การรับรองการดำเนินการเก็บข้อมูลหรือการทดลองกับผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย/กลุ่มตัวอย่างไปแล้ว และข้าพเจ้าขอรับรองว่า ข้อมูลทั้งหมดที่นำเสนอต่อคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยบูรพา ในเอกสารนี้มีความถูกต้องทุกประการ

นางสาววราภรณ์ ประชุม

หัวหน้าโครงการวิจัย

วันที่ 23 พฤษภาคม พ.ศ. 2566

กรณีเป็นวิทยานิพนธ์/ดุษฎีนิพนธ์/อื่นๆ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์/ดุษฎีนิพนธ์/อื่นๆ ให้การรับรองความถูกต้องของข้อมูล

รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริประภา พฤทธิกุล

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์/ดุษฎีนิพนธ์/อื่นๆ

วันที่ 23 พฤษภาคม พ.ศ. 2566

เอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย (AF 06-02)

AF 06-02/v2.0

เอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย (Participant Information Sheet) ฉบับสำหรับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ

รหัสโครงการวิจัย :

(งานมาตรฐานและจริยธรรมในการวิจัย กองบริหารการวิจัยและนวัตกรรม มหาวิทยาลัยบูรพา เป็นผู้ออกรหัสโครงการวิจัย)

โครงการวิจัยเรื่อง : การศึกษาสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็กในเครือโรงเรียนโอบรัก (นามสมมติ)

เรียน นาย/นาง/นางสาว.....

ข้าพเจ้า นางสาววารุณี ประชุม ตำแหน่ง นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หน่วยงาน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ขอเรียนเชิญท่านเข้าร่วมโครงการวิจัย การศึกษาสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็กในเครือโรงเรียนโอบรัก (นามสมมติ) ก่อนที่ท่านจะตกลงเข้าร่วมการวิจัย ขอเรียนให้ท่านทราบรายละเอียดของโครงการวิจัย ดังนี้

โครงการวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็กในเครือโรงเรียนโอบรัก (นามสมมติ) ใน 6 ด้าน ได้แก่ 1. การเคารพเอกลักษณ์เฉพาะของเด็กแต่ละคน (Respect Individual differences) 2. การยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ด้านอายุ พัฒนาการและ ความสามารถ (Accepting Commonality) 3. การเคารพความหลากหลายทางบริบทสังคมวัฒนธรรม (Respecting diversity) 4. การสร้างความปลอดภัยเชิงจิตวิทยาและการสร้างความผูกพัน (Psychological Safety and attachment) 5. การใช้น้ำเสียงที่ให้ความเคารพ (Respectful voice tones) 6. การสร้างความไว้วางใจ (Building trust)

หากท่านตกลงที่จะเข้าร่วมการศึกษาวิจัยนี้ ข้าพเจ้าขอความร่วมมือให้ท่านร่วมกิจกรรมของโครงการฯ ในส่วนของการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณโดยการตอบแบบสอบถามในรูปแบบออนไลน์ผ่านทางเว็บไซต์ โดยผู้วิจัยประสานกับผู้อำนวยความสะดวกโรงเรียนแต่ละแห่ง เพื่อส่งคิวอาร์โค้ดให้กับครูปฐมวัยพร้อมอธิบายวัตถุประสงค์ คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถามและขอความอนุเคราะห์ท่านตอบแบบสอบถามและจัดส่งในระบบภายใน 1 – 2 สัปดาห์ จึงถือว่าการตอบแบบสอบถามเสร็จสมบูรณ์ แบบสอบถามเกี่ยวกับ สมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็ก มีทั้งหมด 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม คำถามมีลักษณะแบบเลือกตอบ (Checklist) เกี่ยวกับ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา โรงเรียน ประสบการณ์ทำงาน ระดับชั้นที่ปฏิบัติงาน ประสบการณ์การอบรม แหล่งข้อมูล และสิ่งที่ได้รับการอบรมเกี่ยวกับสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็ก มีจำนวน 8 ข้อ

ตอนที่ 2 การศึกษาการดำเนินการตามสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็ก เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ใน 6 ด้าน มีจำนวน 24 ข้อ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการตั้งนินโครงการวิจัยครั้งนี้ คือ

BUU-IRB Approved

6 Jul 2023

- 1 -

AF 06-02/v2.0

(1) เป็นแนวทางสำหรับครูปฐมวัยและผู้ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็กให้มีประสิทธิภาพ

(2) เป็นแนวทางสำหรับเครือข่ายโรงเรียนโอบรัก (นามสมมติ)ในการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็กซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการสอนและการดูแลเด็กปฐมวัยต่อไป

สำหรับผู้เข้าร่วมโครงการในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ เมื่อวิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ในการตอบแบบสอบถามเสร็จสิ้นภายใน 1 สัปดาห์ ผู้วิจัยประสานกับผู้อำนวยความสะดวกโรงเรียนแต่ละแห่ง ในการเข้าร่วมโครงการนี้ เป็นไปด้วยความสมัครใจและผู้เข้าร่วมโครงการไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใด โดยผู้วิจัยยึดความสมัครใจในการเข้าร่วมการวิจัยของครูปฐมวัยเป็นหลัก ทั้งนี้หากผู้เข้าร่วมโครงการไม่ประสงค์จะเข้าร่วมหรือต้องการจะถอนตัวจากการเข้าร่วมโครงการสามารถดำเนินการได้โดยสามารถแจ้งกับผู้วิจัยได้โดยตรง ทั้งนี้จะไม่มีผลกระทบต่อกรปฏิบัติหน้าที่ของท่านแต่อย่างใด

ผู้วิจัยจะเก็บรักษาข้อมูลส่วนบุคคลของผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยเป็นความลับ การเผยแพร่ผลการวิจัยจะกระทำในภาพรวมและใช้นามสมมติ โดยผู้วิจัยจะไม่นำข้อมูลส่วนบุคคลของผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยออกเปิดเผยไม่ว่าในทางใด ๆ เว้นแต่ผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยจะยินยอมให้เปิดเผยข้อมูลดังกล่าวโดยได้อนุญาตไว้เป็นลายลักษณ์อักษรเท่านั้น และผู้วิจัยจะทำลายเอกสารและข้อมูลเกี่ยวกับผู้เข้าร่วมโครงการภายในระยะเวลา 6 เดือน หลังจบโครงการ

ภายหลังจากได้ดำเนินการเก็บข้อมูลไปแล้ว ผู้วิจัยมีข้อมูล หลักวิชาการ หรือเทคโนโลยีใหม่ ๆ เกิดขึ้นในอนาคต ที่อาจส่งผลกระทบต่อผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยในระหว่างที่ยังอยู่ในโครงการวิจัย ผู้วิจัยจะแจ้งให้ครูปฐมวัยผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยได้ทราบโดยเร็วที่สุด ทั้งนี้เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจว่าจะยังคงเป็นผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยต่อไปหรือไม่

ข้าพเจ้า นางสาววารุภรณ์ ประชุม ตำแหน่ง นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หน่วยงาน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา หัวหน้าโครงการวิจัยนี้ มีความยินดีและขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่จะได้รับความร่วมมือในการเข้าร่วมโครงการวิจัยครั้งนี้ หากท่านมีข้อสงสัยในกระบวนการวิจัย หรือข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการเข้าร่วมโครงการใด ๆ ติดต่อได้ที่ หมายเลขโทรศัพท์มือถือ และไลน์ 0892227904 หรือด้วย e-mail address : 64920610@go.buu.ac.th ได้ตลอดระยะเวลาที่เข้าร่วมโครงการ

ทั้งนี้ หากผู้วิจัยไม่ปฏิบัติตามที่ได้ชี้แจงไว้ในเอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย สามารถแจ้งมายัง คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยบูรพา กองบริหารการวิจัย และนวัตกรรม หมายเลขโทรศัพท์ 038-102-620 หรืออีเมล buuethics@buu.ac.th

BUU-IRB Approved

6 Jul 2023

- 2 -

เอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย
(Participant Information Sheet)
ฉบับสำหรับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ

รหัสโครงการวิจัย :

(งานมาตรฐานและจริยธรรมในการวิจัย กองบริหารการวิจัยและนวัตกรรม มหาวิทยาลัยบูรพา เป็นผู้ออกรหัสโครงการวิจัย)

โครงการวิจัยเรื่อง : การศึกษาสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็กในเครือโรงเรียนโอบรัก
(นามสมมติ)

เรียน นาย/นาง/นางสาว.....

ข้าพเจ้า นางสาวราภรณ์ ประชุม ตำแหน่ง นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หน่วยงาน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ขอเรียนเชิญท่านเข้าร่วมโครงการวิจัย การศึกษาสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็กในเครือโรงเรียนโอบรัก (นามสมมติ) ก่อนที่ท่านจะตกลงเข้าร่วมการวิจัย ขอเรียนให้ท่านทราบรายละเอียดของโครงการวิจัย ดังนี้

โครงการวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็กในเครือโรงเรียนโอบรัก (นามสมมติ) ใน 6 ด้าน ได้แก่ 1. การเคารพเอกลักษณ์เฉพาะของเด็กแต่ละคน (Respect Individual differences) 2. การยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ด้านอายุ พัฒนาการและ ความสามารถ (Accepting Commonality) 3. การเคารพความหลากหลายทางบริบทสังคมวัฒนธรรม (Respecting diversity) 4. การสร้างความปลอดภัยเชิงจิตวิทยาและการสร้างความผูกพัน (Psychological Safety and attachment) 5. การใช้น้ำเสียงที่ให้ความเคารพ (Respectful voice tones) 6. การสร้างความไว้วางใจ (Building trust)

หากท่านตกลงที่จะเข้าร่วมการศึกษาวิจัยนี้ ข้าพเจ้าขอความร่วมมือให้ท่านร่วมกิจกรรมของโครงการฯ ในส่วนของการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพโดยใช้วิธีการสังเกต สัมภาษณ์ และสำรวจเกี่ยวกับสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็ก ทั้งนี้มีระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล 2 สัปดาห์ เมื่อผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลครบ 2 สัปดาห์ ผู้วิจัยจะดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

รายละเอียดของวิธีการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ สรุปได้ ดังนี้

(1) การสังเกตครูปฐมวัยเกี่ยวกับสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็ก 20 ประเด็น ผู้วิจัยจะขอความร่วมมือท่านเพื่อเข้าสังเกตการปฏิบัติการสอนของท่านโดยใช้วิธีการสังเกตแบบมีส่วนร่วมตามวันเวลาที่ท่านสะดวกและเจ้านัดหมายผู้วิจัยล่วงหน้า ผู้วิจัยจะจดบันทึกข้อมูลการสังเกตและขออนุญาตบันทึกภาพนิ่งและวีดีทัศน์ โดยคำนึงถึงการพิทักษ์สิทธิ์ข้อมูลส่วนบุคคลของทั้งครูและเด็กปฐมวัยในห้องเรียน

(2) การสัมภาษณ์ครูปฐมวัยเกี่ยวกับสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็กจำนวน 24 ข้อคำถาม โดยเป็นการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างซึ่งผู้วิจัยจะมีแนวคำถามเพื่อเป็นแนวทางในการสัมภาษณ์ โดยผู้วิจัยจะขอความร่วมมือท่านในการสัมภาษณ์เป็นรายบุคคลในช่วงวันและเวลาที่ท่านสะดวกประมาณ 60 นาที ขณะสัมภาษณ์ผู้วิจัยจะทำการบันทึกและขออนุญาตบันทึกเสียง

BUU-IRB Approved

6 Jul 2023

- 3 -

ฉบับที่ 1.0 วันที่ 13 พฤษภาคม 2566

เอกสารจากระบบการขอรับการพิจารณาจริยธรรมวิจัย มหาวิทยาลัยบูรพา

AF 06-02/v2.0

(3) การสำรวจครูปฐมวัยเกี่ยวกับสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็ก จำนวน 15 ประเด็น โดยผู้วิจัยขอความร่วมมือท่านสำรวจหลักฐานที่เกี่ยวข้อง เช่น แผนการจัดประสบการณ์ การจัดห้องเรียน ตารางกิจกรรมกิจวัตรประจำวัน และจัดบันทึกตามประเด็นในแบบสำรวจ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการดำเนินโครงการวิจัยครั้งนี้ คือ

(1) เป็นแนวทางสำหรับครูปฐมวัยและผู้ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็กให้มีประสิทธิภาพ

(2) เป็นแนวทางสำหรับเครือข่ายโรงเรียนโอบรัก (นามสมมติ) ในการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็กซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการสอนและการดูแลเด็กปฐมวัยต่อไป

สำหรับผู้เข้าร่วมโครงการในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ หลังจากทำการสัมภาษณ์เสร็จสิ้น ผู้วิจัยได้จัดของที่ระลึกให้กับผู้เข้าร่วมได้แก่ ถุงผ้ารักษ์โลกคนละ 1 ใบ และในการเข้าร่วมโครงการนี้เป็นไปด้วยความสมัครใจ และผู้เข้าร่วมโครงการไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใดใด โดยผู้วิจัยยึดความสมัครใจในการเข้าร่วมการวิจัยของครูปฐมวัยเป็นหลัก ทั้งนี้หากผู้เข้าร่วมโครงการไม่ประสงค์จะเข้าร่วมหรือต้องการจะถอนตัวจากการเข้าร่วมโครงการสามารถดำเนินการได้โดยสามารถแจ้งกับผู้วิจัยได้โดยตรง ทั้งนี้จะไม่มีการติดต่อการปฏิบัติหน้าที่ของท่านแต่อย่างใด

ผู้วิจัยจะเก็บรักษาข้อมูลส่วนบุคคลของผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยเป็นความลับ การเผยแพร่ผลการวิจัยจะกระทำในภาพรวมและใช้นามสมมติ โดยผู้วิจัยจะไม่นำข้อมูลส่วนบุคคลของผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยออกเปิดเผยไม่ว่าในทางใด ๆ เว้นแต่ผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยจะยินยอมให้เปิดเผยข้อมูลดังกล่าวโดยได้อนุญาตไว้เป็นลายลักษณ์อักษรเท่านั้น และผู้วิจัยจะทำลายเอกสารและข้อมูลเกี่ยวกับผู้เข้าร่วมโครงการภายในระยะเวลา 6 เดือน หลังจบโครงการ

ภายหลังจากได้ดำเนินการเก็บข้อมูลไปแล้ว ผู้วิจัยมีข้อมูล หลักวิชาการ หรือเทคโนโลยีใหม่ ๆ เกิดขึ้นในอนาคต ที่อาจส่งผลกระทบต่อผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยในระหว่างที่ยังอยู่ในโครงการวิจัย ผู้วิจัยจะแจ้งให้ครูปฐมวัยผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยได้ทราบโดยเร็วที่สุด ทั้งนี้เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจว่าจะยังคงเป็นผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยต่อไปหรือไม่

ข้าพเจ้า นางสาววารุณี ประชุม ตำแหน่ง นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หน่วยงาน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา หัวหน้าโครงการวิจัยนี้ มีความยินดีและขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่จะได้รับความร่วมมือในการเข้าร่วมโครงการวิจัยครั้งนี้ หากท่านมีข้อสงสัยในกระบวนการวิจัย หรือข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการเข้าร่วมโครงการใด ๆ ติดต่อได้ที่ หมายเลขโทรศัพท์มือถือ และไลน์ 0892227904 หรือด้วย e-mail address : 64920610@go.buu.ac.th ได้ตลอดระยะเวลาที่เข้าร่วมโครงการ

ทั้งนี้ หากผู้วิจัยไม่ปฏิบัติตามที่ได้ชี้แจงไว้ในเอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย สามารถแจ้งมายังคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยบูรพา กองบริหารการวิจัย และนวัตกรรม หมายเลขโทรศัพท์ 038-102-620 หรืออีเมล buuethics@buu.ac.th

BUU-IRB Approved

6 Jul 2023

- 4 -

เอกสารแสดงความยินยอมของผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย (AF 06-03.1)

AF 06-03.1/v2.0

เอกสารแสดงความยินยอม ของผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย (Consent Form) ฉบับสำหรับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ

รหัสโครงการวิจัย:
(งานมาตรฐานและจริยธรรมในการวิจัย กองบริหารการวิจัยและนวัตกรรม มหาวิทยาลัยบูรพา เป็นผู้ออกรหัสโครงการวิจัย)
โครงการวิจัยเรื่อง
ให้คำยินยอม วันที่ เดือน พ.ศ.

ข้าพเจ้า..... ซึ่งเป็นผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยได้รับการอธิบายถึงวัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย วิธีการวิจัย และรายละเอียดต่าง ๆ ตามที่ระบุในเอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้ให้ไว้แก่ข้าพเจ้า และข้าพเจ้าเข้าใจคำอธิบายดังกล่าวครบถ้วนเป็นอย่างดีแล้ว และผู้วิจัยรับรองว่าจะตอบคำถามต่าง ๆ ที่ข้าพเจ้าสงสัยเกี่ยวกับการวิจัยนี้ด้วยความเต็มใจ และไม่ปิดบังซ่อนเร้นจนข้าพเจ้าพอใจ

ข้าพเจ้าเข้าร่วมโครงการวิจัยนี้ในส่วนของกรเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณโดยการใช้แบบสอบถามด้วยความสมัครใจ โดยผู้วิจัยยึดความสมัครใจในการเข้าร่วมการวิจัยของข้าพเจ้าเป็นหลัก หากข้าพเจ้าไม่ประสงค์จะเข้าร่วมหรือต้องการถอนตัวจากการเข้าร่วมโครงการสามารถดำเนินการได้โดยสามารถแจ้งกับผู้วิจัยได้โดยตรง ทั้งนี้จะไม่ผลกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่ของข้าพเจ้าแต่อย่างใด

ผู้วิจัยรับรองว่าจะเก็บข้อมูลเกี่ยวกับตัวข้าพเจ้าเป็นความลับ จะเปิดเผยได้เฉพาะในส่วนที่เป็นสรุปผลการวิจัย การเปิดเผยข้อมูลของข้าพเจ้าต่อหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องต้องได้รับอนุญาตจากข้าพเจ้า

ข้าพเจ้าได้อ่านข้อความข้างต้นแล้วมีความเข้าใจดีทุกประการ และได้ลงนามในเอกสารแสดงความยินยอมนี้ด้วยความเต็มใจ

กรณีที่ข้าพเจ้าไม่สามารถอ่านหรือเขียนหนังสือได้ ผู้วิจัยได้อ่านข้อความในเอกสารแสดงความยินยอมให้แก่ข้าพเจ้าฟังจนเข้าใจดีแล้ว ข้าพเจ้าจึงลงนามหรือประทับลายนิ้วหัวแม่มือของข้าพเจ้าในเอกสารแสดงความยินยอมนี้ด้วยความเต็มใจ

ลงนาม ผู้ยินยอม

(.....)

ลงนาม พยาน

(.....)

หมายเหตุ กรณีที่ผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยให้ความยินยอมด้วยการประทับลายนิ้วหัวแม่มือ ขอให้พิมพ์ลายลงลายมือชื่อรับรองด้วย

BUU-IRB Approved

6 Jul 2023

- 1 -

เอกสารแสดงความยินยอม
 ของผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย (Consent Form)
 ฉบับสำหรับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ

รหัสโครงการวิจัย:
 (งานมาตรฐานและจริยธรรมในการวิจัย กองบริหารการวิจัยและนวัตกรรม มหาวิทยาลัยบูรพา เป็นผู้ออกรหัสโครงการวิจัย)
 โครงการวิจัยเรื่อง
 ให้คำยินยอม วันที่ เดือน พ.ศ.

ข้าพเจ้า..... ซึ่งเป็นผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยได้รับการอธิบายถึงวัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย วิธีการวิจัย และรายละเอียดต่าง ๆ ตามที่ระบุในเอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้ให้ไว้แก่ข้าพเจ้า และข้าพเจ้าเข้าใจคำอธิบายดังกล่าวครบถ้วนเป็นอย่างดีแล้ว และผู้วิจัยรับรองว่าจะตอบคำถามต่าง ๆ ที่ข้าพเจ้าสงสัยเกี่ยวกับการวิจัยนี้ด้วยความเต็มใจ และไม่ปิดบังซ่อนเร้นจนข้าพเจ้าพอใจ

ข้าพเจ้าเข้าร่วมโครงการวิจัยนี้ในส่วนของความเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการใช้แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ และแบบสำรวจโดยผู้วิจัยยึดความสมัครใจในการเข้าร่วมการวิจัยของข้าพเจ้าเป็นหลัก หากข้าพเจ้าไม่ประสงค์จะเข้าร่วมหรือต้องการจะถอนตัวจากการเข้าร่วมโครงการสามารถดำเนินการได้โดยสามารถแจ้งกับผู้วิจัยได้โดยตรง ทั้งนี้จะไม่มีผลกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่ของข้าพเจ้าแต่อย่างใด

ผู้วิจัยรับรองว่าจะเก็บข้อมูลเกี่ยวกับตัวข้าพเจ้าเป็นความลับ จะเปิดเผยได้เฉพาะในส่วนที่เป็นสรุปผลการวิจัย การเปิดเผยข้อมูลของข้าพเจ้าต่อหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องต้องได้รับอนุญาตจากข้าพเจ้า

ข้าพเจ้าได้อ่านข้อความข้างต้นแล้วมีความเข้าใจดีทุกประการ และได้ลงนามในเอกสารแสดงความยินยอมนี้ด้วยความเต็มใจ

กรณีที่ข้าพเจ้าไม่สามารถอ่านหรือเขียนหนังสือได้ ผู้วิจัยได้อ่านข้อความในเอกสารแสดงความยินยอมให้แก่ข้าพเจ้าฟังจนเข้าใจดีแล้ว ข้าพเจ้าจึงลงนามหรือประทับลายนิ้วหัวแม่มือของข้าพเจ้าในเอกสารแสดงความยินยอมนี้ด้วยความเต็มใจ

ลงนาม ผู้ยินยอม

(.....)

ลงนาม พยาน

(.....)

หมายเหตุ กรณีที่ผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยให้ความยินยอมด้วยการประทับลายนิ้วหัวแม่มือ ขอให้พยานลงลายมือชื่อรับรองด้วย

BUU-IRB Approved

6 Jul 2023

- 2 -

ฉบับที่ 1.0 วันที่ 13 พฤษภาคม 2566

เอกสารจากระบบการขอรับการพิจารณาจริยธรรมวิจัย มหาวิทยาลัยบูรพา

แบบแสดงความขัดแย้งทางผลประโยชน์ (AF 06-04.1)

AF 06-04.1/v2.0

แบบแสดงความขัดแย้งทางผลประโยชน์ (Conflict of Interest) (สำหรับผู้วิจัย)

แบบแสดงความขัดแย้งทางผลประโยชน์ฉบับนี้ จะไม่มีผลต่อการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ ทั้งนี้ คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ จะดำเนินการพิจารณาในส่วนของเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสิทธิของผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยเท่านั้น

ชื่อโครงการวิจัย: การศึกษาสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธ์ภาพระหว่างครูกับเด็กในเครือโรงเรียนโอบรัก (นามสมมติ)

รายการ	ใช่	ไม่ใช่
1. ท่านหรือบุคคลในครอบครัวของท่าน ได้รับการอนุเคราะห์ทางการเงิน หรือได้รับการอนุเคราะห์ด้านอื่น ๆ จากบริษัทที่สนับสนุนงบประมาณโครงการวิจัยของท่านหรือไม่		✓
2. ท่านมีตำแหน่งบริหาร หรือเป็นที่ปรึกษา หรือถือหุ้นในบริษัทซึ่งให้การสนับสนุนงบประมาณโครงการวิจัยของท่านหรือไม่		✓
3. ท่านเป็นที่ปรึกษาด้านวิชาการ ด้านการตลาด หรือเป็นฝ่ายสนับสนุนผลิตภัณฑ์ให้แก่บริษัทซึ่งผลิตภัณฑ์หรือการให้บริการของบริษัทที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการวิจัยของท่านหรือไม่		✓
4. ท่านมีส่วนร่วมกิจกรรมด้านการขาย การซื้อ การเช่า การอนุญาตให้ใช้สิทธิ์ การจัดหา กับบริษัทซึ่งผลิตภัณฑ์หรือการให้บริการของบริษัทที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการวิจัยของท่านหรือไม่		✓
5. ท่านควบคุมดูแลนิต นักวิจัยหลังปริญญาเอก หรือนิตฝึกงาน เจ้าหน้าที่ฯ คณะผู้ทำงานในโครงการวิจัยที่บุคคลเหล่านี้ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากบริษัทที่ให้การสนับสนุนงบประมาณโครงการวิจัยแก่ท่านหรือไม่		✓

ลงนาม

(นางสาววารากรณ์ ประชุม)

วันที่ 13 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2566

AF 06-04.1/v2.0

แบบแสดงความขัดแย้งทางผลประโยชน์ (Conflict of Interest)
(สำหรับผู้วิจัย)

แบบแสดงความขัดแย้งทางผลประโยชน์ฉบับนี้ จะไม่มีผลต่อการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ ทั้งนี้ คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ จะดำเนินการพิจารณาในส่วนของเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสิทธิของผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยเท่านั้น

ชื่อโครงการวิจัย: การศึกษาสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธ์ภาวะระหว่างครูกับเด็กในเครือโรงเรียนโอบรัก (นามสมมติ)

รายการ	ใช่	ไม่ใช่
1. ท่านหรือบุคคลในครอบครัวของท่าน ได้รับการอนุเคราะห์ทางการเงิน หรือได้รับการอนุเคราะห์ด้านอื่น ๆ จากบริษัทที่สนับสนุนงบประมาณโครงการวิจัยของท่านหรือไม่		✓
2. ท่านมีตำแหน่งบริหาร หรือเป็นที่ปรึกษา หรือถือหุ้นในบริษัทซึ่งให้การสนับสนุนงบประมาณโครงการวิจัยของท่านหรือไม่		✓
3. ท่านเป็นที่ปรึกษาด้านวิชาการ ด้านการตลาด หรือเป็นฝ่ายสนับสนุนผลิตภัณฑ์ให้แก่บริษัทซึ่งผลิตภัณฑ์หรือการให้บริการของบริษัทที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการวิจัยของท่านหรือไม่		✓
4. ท่านมีส่วนร่วมกับกิจกรรมด้านการขาย การซื้อ การเช่า การอนุญาตให้ใช้สิทธิ์ การจัดหา กับบริษัทซึ่งผลิตภัณฑ์หรือการให้บริการของบริษัทที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการวิจัยของท่านหรือไม่		✓
5. ท่านควบคุมดูแลนิสิต นักวิจัยหลังปริญญาเอก หรือนิสิตฝึกงาน เจ้าหน้าที่ฯ คณะผู้ทำงานในโครงการวิจัยที่บุคคลเหล่านี้ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากบริษัทที่ให้การสนับสนุนงบประมาณโครงการวิจัยแก่ท่านหรือไม่		✓

 ลงนาม
 (รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริประภา พุทธิกุล)
 วันที่ 13 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2566

AF 06-04.1/v2.0

แบบแสดงความขัดแย้งทางผลประโยชน์ (Conflict of Interest)
(สำหรับผู้วิจัย)

แบบแสดงความขัดแย้งทางผลประโยชน์ฉบับนี้ จะไม่มีผลต่อการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ ทั้งนี้ คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ จะดำเนินการพิจารณาในส่วนของเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสิทธิของผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยเท่านั้น

ชื่อโครงการวิจัย: การศึกษาสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธ์ภาวะระหว่างครูกับเด็กในเครือโรงเรียนโอบรัก (นามสมมติ)

รายการ	ใช่	ไม่ใช่
1. ท่านหรือบุคคลในครอบครัวของท่าน ได้รับการอนุเคราะห์ทางการเงิน หรือได้รับการอนุเคราะห์ด้านอื่น ๆ จากบริษัทที่สนับสนุนงบประมาณโครงการวิจัยของท่านหรือไม่		✓
2. ท่านมีตำแหน่งบริหาร หรือเป็นที่ปรึกษา หรือถือหุ้นในบริษัทซึ่งให้การสนับสนุนงบประมาณโครงการวิจัยของท่านหรือไม่		✓
3. ท่านเป็นที่ปรึกษาด้านวิชาการ ด้านการตลาด หรือเป็นฝ่ายสนับสนุนผลิตภัณฑ์ให้แก่บริษัทซึ่งผลิตภัณฑ์หรือการให้บริการของบริษัทมีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการวิจัยของท่านหรือไม่		✓
4. ท่านมีส่วนร่วมกิจกรรมด้านการขาย การซื้อ การเช่า การอนุญาตให้ใช้สิทธิ์ การจัดหา กับบริษัทซึ่งผลิตภัณฑ์หรือการให้บริการของบริษัทมีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการวิจัยของท่านหรือไม่		✓
5. ท่านควบคุมดูแลนิสิต นักวิจัยหลังปริญญาเอก หรือนิสิตฝึกงาน เจ้าหน้าที่ฯ คณะผู้ทำงานในโครงการวิจัยที่บุคคลเหล่านี้ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากบริษัทที่ให้การสนับสนุนงบประมาณโครงการวิจัยแก่ท่านหรือไม่		✓

 ลงนาม
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เชวง ช้อนบุญ)
 วันที่ 13 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2566

AF 06-04.1/v2.0

แบบแสดงความขัดแย้งทางผลประโยชน์ (Conflict of Interest)
(สำหรับผู้วิจัย)

แบบแสดงความขัดแย้งทางผลประโยชน์ฉบับนี้ จะไม่มีผลต่อการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ ทั้งนี้ คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ จะดำเนินการพิจารณาในส่วนของเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสิทธิของผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยเท่านั้น

ชื่อโครงการวิจัย: การศึกษาสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธ์ภาวะระหว่างครูกับเด็กในเครือโรงเรียนโอบรัก (นามสมมติ)

รายการ	ใช่	ไม่ใช่
1. ท่านหรือบุคคลในครอบครัวของท่าน ได้รับการอนุเคราะห์ทางการเงิน หรือได้รับการอนุเคราะห์ด้านอื่น ๆ จากบริษัทที่สนับสนุนงบประมาณโครงการวิจัยของท่านหรือไม่		✓
2. ท่านมีตำแหน่งบริหาร หรือเป็นที่ปรึกษา หรือถือหุ้นในบริษัทซึ่งให้การสนับสนุนงบประมาณโครงการวิจัยของท่านหรือไม่		✓
3. ท่านเป็นที่ปรึกษาด้านวิชาการ ด้านการตลาด หรือเป็นฝ่ายสนับสนุนผลิตภัณฑ์ให้แก่บริษัทซึ่งผลิตภัณฑ์หรือการให้บริการของบริษัทที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการวิจัยของท่านหรือไม่		✓
4. ท่านมีส่วนร่วมกิจกรรมด้านการขาย การซื้อ การเช่า การอนุญาตให้ใช้สิทธิ์ การจัดหา กับบริษัทซึ่งผลิตภัณฑ์หรือการให้บริการของบริษัทที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการวิจัยของท่านหรือไม่		✓
5. ท่านควบคุมดูแลนิสิต นักวิจัยหลังปริญญาเอก หรือนิสิตฝึกงาน เจ้าหน้าที่ฯ คณะผู้ทำงานในโครงการวิจัยที่บุคคลเหล่านี้ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากบริษัทที่ให้การสนับสนุนงบประมาณโครงการวิจัยแก่ท่านหรือไม่		✓

ลงนาม

(รองศาสตราจารย์ ดร.อรรถพรณ บุตรกตัญญู)

วันที่ 13 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2566

ภาคผนวก ค
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเครื่องมือในการวิจัย

แบบสอบถามครูปฐมวัย
เรื่อง การศึกษาสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็ก
ในเครือโรงเรียนโอบรัก (นามสมมติ)

คำชี้แจง

1. รายละเอียดแบบสอบถามฉบับนี้จัดขึ้นเพื่อสอบถามสภาพและปัญหาด้านสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็ก โดยขอคำถามแบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของครูปฐมวัยเกี่ยวกับเพศ อายุ วุฒิการศึกษา โรงเรียน ประสบการณ์ทำงาน ระดับชั้นที่ปฏิบัติงาน ประสบการณ์การอบรม แหล่งข้อมูลและสิ่งที่ได้รับการอบรมเกี่ยวกับสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็ก

ตอนที่ 2 สมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็ก ใน 6 ด้าน ได้แก่ด้านการเคารพเอกลักษณ์เฉพาะของเด็กแต่ละคน ด้านการยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ด้านอายุ พัฒนาการและความสามารถ ด้านการเคารพความหลากหลายทางบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม ด้านการสร้างความปลอดภัยเชิงจิตวิทยาและการสร้างความผูกพัน ด้านการใช้น้ำเสียงที่ให้ความเคารพ ด้านการสร้างควมไว้วางใจ เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) จำนวน 48 ข้อ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถตอบแบบสอบถามออนไลน์ผ่านทางเว็บไซต์

<https://forms.gle/VQCqvCKyoUH5Y3ce9> โดยสามารถเข้าสู่เว็บไซต์ผ่านการใช้กล้องโทรศัพท์มือถือสแกน QR-CODE ที่ด้านล่าง

ข้อมูลในแบบสอบถามฉบับนี้ใช้เพื่อการวิจัยเท่านั้น ผู้วิจัยถือเป็นความลับ ไม่มีผลกระทบต่อผู้ตอบแบบสอบถาม ขอความกรุณาท่านโปรดตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านที่ได้กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย \surd ลงในช่อง หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงและเติมข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ ชาย หญิง
 2. อายุ 21-25 ปี 26-30 ปี 31-35 ปี 36-40 ปี 41-45 ปี
 46-50 ปี มากกว่า 50 ปี
 3. วุฒិการศึกษา ปริญญาตรี หรือเทียบเท่า สาขาวิชา.....
ประกาศนียบัตร หรือเทียบเท่า สาขาวิชา.....
ปริญญาโท สาขา.....
อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
 4. ประสบการณ์ทำงาน 1-3 ปี 4-6 ปี 7-9 ปี 10 ปี มากกว่า 10 ปี
 5. ท่านเป็นครูประจำชั้นปฐมวัยปีที่ มีนักเรียนในการดูแลทั้งสิ้น.....คน
 6. ประสบการณ์เกี่ยวกับการอบรมและการศึกษาดูงานเกี่ยวกับสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็ก
 เคย ไม่เคย
1. หัวข้อที่เข้าอบรม.....
จัดโดย.....
อบรมตั้งแต่ปี.....
 2. หัวข้อที่เข้าอบรม.....
จัดโดย.....
อบรมตั้งแต่ปี.....

ตอนที่ 2 สมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็ก

ชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย \checkmark ลงในช่องว่างที่ตรงตามที่ท่านปฏิบัติในสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ตามความเป็นจริง

5	หมายถึง	สมรรถนะมากที่สุด
4	หมายถึง	สมรรถนะมาก
3	หมายถึง	สมรรถนะปานกลาง
2	หมายถึง	สมรรถนะน้อย
1	หมายถึง	สมรรถนะน้อยที่สุด

ตัวอย่างในการตอบแบบสอบถาม

สมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็ก	ระดับสมรรถนะ				
	5	4	3	2	1
ท่านบอกถึงพัฒนาการทั้ง 4 ด้านของเด็กได้	\checkmark				

คำอธิบายประกอบ

ท่านตอบระดับการปฏิบัติ 5 หมายถึง ท่านท่านบอกถึงพัฒนาการทั้ง 4 ด้านของเด็กได้ครบและครอบคลุมทุกด้าน เป็นรายบุคคล

สมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็ก	ระดับสมรรถนะ				
	5	4	3	2	1
1. ท่านสามารถระบุคุณลักษณะเฉพาะของเด็กแต่ละคนที่อยู่ในความดูแลได้					
2. ท่านสามารถระบุลักษณะทางกายภาพ จุดแข็ง ข้อจำกัด ความสนใจ แรงจูงใจ ความต้องการของเด็กแต่ละคนที่อยู่ในความดูแลได้					
3. ท่านปฏิบัติกับเด็ก โดยตระหนักว่าเด็กแต่ละคนเป็นบุคคลที่มีลักษณะเฉพาะตัว					
4. ท่านปฏิบัติต่อเด็กด้วยความใส่ใจเด็กอย่างเท่าเทียม ไม่เลือกเชื้อชาติ รูปร่างหน้าตาและจัดกิจกรรมที่คำนึงถึงความต้องการที่แตกต่างกันของเด็กแต่ละคน					
5. ท่านสามารถระบุลักษณะพื้นฐานทางอารมณ์ของเด็กแต่ละคนที่อยู่ในความดูแลได้					
6. ท่านสามารถระบุระดับการปรับตัว ระดับการจดจ่อ ระดับการเข้าสังคม ความไม่กล้าแสดงออก หรือระดับความไวต่อสิ่งเร้าของเด็กแต่ละคนที่อยู่ในความดูแลได้					
7. ท่านปฏิบัติ โดยตระหนักว่าเด็กแต่ละคนมีลักษณะพื้นฐานทางอารมณ์ที่แตกต่างกัน					
8. ท่านปฏิบัติต่อเด็กโดยการให้เวลา ให้โอกาสในการปรับตัว ให้ความสนใจที่เหมาะสม ให้ความสำคัญกับเด็กและตอบสนองต่อพฤติกรรมของเด็กอย่างเหมาะสม					
9. ท่านสามารถระบุช่วงวัยและพฤติกรรมของเด็กแต่ละคนที่สอดคล้องกับทฤษฎีพัฒนาการได้					
10. ท่านสามารถระบุได้ว่าพฤติกรรมหรือความสามารถที่เด็กแสดงออกสอดคล้องกับทฤษฎีพัฒนาการใด					
11. ท่านปฏิบัติ โดยตระหนักว่าเด็กแต่ละคนมีพัฒนาการที่แตกต่างกันตามบริบทที่แวดล้อม					

สมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็ก	ระดับสมรรถนะ				
	5	4	3	2	1
12. ท่านปฏิบัติต่อเด็กโดยจัดกิจกรรมที่มีความหลากหลายเพื่อตอบสนองเด็กที่มีพัฒนาการที่แตกต่างกัน โดยเสริมต่อการเรียนรู้ และเพื่อยกศักยภาพของเด็กเป็นรายบุคคล					
13. ท่านสามารถระบุความแตกต่างระหว่างบุคคลด้านความสามารถของเด็กแต่ละคน					
14. ท่านสามารถระบุได้ว่าเด็กคนใดมีความสามารถในการใช้ภาษา คนใดมีความสามารถในด้านศิลปะ คนใดมีความสามารถในด้านมิติสัมพันธ์ คนใดมีความสามารถในด้านการเคลื่อนไหวและการใช้ร่างกาย คนใดมีความสามารถในด้านดนตรี คนใดมีความสามารถในด้านมนุษยสัมพันธ์หรือคนใดมีความสามารถในการเข้าใจตนเอง					
15. ท่านปฏิบัติโดยตระหนักว่าเด็กแต่ละคนมีความสามารถที่แตกต่างกัน					
16. ท่านปฏิบัติโดยการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย ส่งเสริมความพยายามตามความสามารถของเด็กที่แตกต่างกัน กล่าวหรือแสดงท่าทางชื่นชมในสิ่งที่เด็กทำ โดยไม่นำมาเปรียบเทียบกัน มีความคาดหวังที่เหมาะสมกับความสามารถของเด็กแต่ละคนในการเข้าร่วมกิจกรรม					
17. ท่านสามารถระบุถึงภูมิหลังทางครอบครัวของเด็กแต่ละคนได้					
18. ท่านสามารถระบุถึงขนาดครอบครัว ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว การศึกษา การอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองของเด็กแต่ละคนได้					
19. ท่านปฏิบัติโดยตระหนักเด็กแต่ละคนมีความหลากหลายเกี่ยวกับภูมิหลังทางครอบครัว					
20. ท่านสนับสนุนให้เด็กแลกเปลี่ยนประสบการณ์เดิม จัดกิจกรรมให้เด็กที่สมัครใจนำรูปภาพครอบครัวมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อน เปิดโอกาสให้ครอบครัวมีส่วนร่วมในการจัด					

สมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็ก	ระดับสมรรถนะ				
	5	4	3	2	1
กิจกรรม การพัฒนาเด็กหรือมีส่วนร่วมในกิจกรรมวันสำคัญของโรงเรียน					
21. ท่านสามารถระบุพื้นฐานทางวัฒนธรรม ภาษาและศาสนาของเด็กแต่ละคนได้					
22. ท่านสามารถระบุพื้นฐานทางวัฒนธรรม ภาษาและศาสนาของเด็กแต่ละคนจากการจัดกิจกรรมเยี่ยมบ้านเด็ก สร้างสัมพันธ์กับผู้ปกครองและสอบถามข้อมูลจากผู้ปกครองจนได้ข้อมูลเกี่ยวกับพื้นฐานทางวัฒนธรรม ภาษาและศาสนาของเด็ก					
23. ท่านปฏิบัติต่อเด็กโดยตระหนักว่าเด็กแต่ละคนมีความหลากหลายทางพหุวัฒนธรรม ภาษาและศาสนา					
24. ท่านปฏิบัติต่อเด็กโดยนำวัฒนธรรม สื่อทรัพยากรในชุมชนมาใช้ในการจัดกิจกรรม ใช้ภาษาที่เด็กคุ้นเคยและนำพาเด็กค่อย ๆ เรียนรู้ภาษาที่โรงเรียน ใช้ ส่งเสริมให้เด็กเคารพยอมรับเพื่อนที่มีความแตกต่างทางพหุวัฒนธรรม ภาษาและศาสนา					
25. ท่านสร้างบรรยากาศแห่งความสงบ อบอุ่น ผ่อนคลาย ใช้เสียงเพลงที่มีทำนองนุ่มนวลสอดแทรกในการดำเนินกิจกรรม					
26. ท่านสร้างบรรยากาศโดยคำนึงถึง แสง สี เสียงที่เหมาะสมในการจัดสภาพแวดล้อมใช้เสียงเพลงที่มีทำนองนุ่มนวล สอดแทรกในการดำเนินกิจกรรม					
27. ท่านจัดสภาพแวดล้อมที่คำนึงถึงความปลอดภัยของสื่อ อุปกรณ์ เครื่องเรือน และการออกแบบอาคาร					
28. ท่านจัดสภาพแวดล้อมโดยการเลือก การจัดวางสื่ออุปกรณ์ที่ปลอดภัยเหมาะสมกับเด็ก คำนึงแบบแปลนห้องเรียนที่ครูสามารถดูแลเด็กได้อย่างทั่วถึง					
29. ท่านแสดงสัมพันธไมตรีผ่านการปฏิบัติต่อเด็กด้วยความนุ่มนวล					

สมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็ก	ระดับสมรรถนะ				
	5	4	3	2	1
30. ท่านแสดงสัมพันธแห่งความรัก โดยการ โอบกอด และประสานมือ จับมือเข่า ชี้ชี้เข้มแข็งใส่ ให้ความสนใจเมื่อเด็กชี้ให้ ทักทายเมื่อเด็กเข้ามาหา เล่นร่วมกับเด็ก หรือสอบถามด้วยความใส่ใจเมื่อเด็กขาดเรียน					
31. ท่านตอบสนองสถานการณ์ที่เด็กต้องการความช่วยเหลืออย่างเหมาะสมและทันที่					
32. ท่านใส่ใจต่อปฏิกริยาท่าทางและพฤติกรรมของเด็กที่ผิดปกติเดิม กระตือรือร้นเข้าไปตอบสนองตามความต้องการอย่างเหมาะสมจนเด็กคลายความคับข้องใจ					
33. ท่านสนทนากับเด็กโดยใช้น้ำเสียงที่สงบ อ่อนโยน					
34. ท่านสนทนากับเด็กโดยแสดงสัมพันธแห่งความรักต่อเด็กทางวาจา ด้วยการกล่าวทักทายเด็กด้วยน้ำเสียงที่นุ่มนวล อ่อนโยน และเป็นแบบอย่างที่ดีในการแนะนำให้เด็กพูดด้วยความอ่อนโยนและใช้น้ำเสียงที่สงบกับผู้อื่น					
35. ท่านแสดงพฤติกรรมกรใส่ใจขณะสนทนากับเด็ก					
36. ท่านแสดงพฤติกรรมกรสนใจ ฟังในสิ่งที่เด็กพูด มองหน้าสบตา หรือนิ้มตัวให้อยู่ในระดับสายตาของเด็ก เป็นผู้ฟังที่ชื่นชมเรื่องราวที่เด็กเล่า และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ที่สัมพันธ์กับสิ่งที่เด็กเล่า					
37. ท่านใช้ภาษาเชิงบวกในการสื่อสารกับเด็ก					
38. ท่านใช้คำพูดที่สุภาพ ไพเราะ ให้เกียรติ ให้กำลังใจ แม้ในสถานการณ์ที่เด็กทำผิด โดยไม่ตำหนิอย่างเดียว มีข้อเสนอแนะในการแก้ไขพฤติกรรมและให้กำลังใจและหลีกเลี่ยงการตำหนิเด็กโดยไม่จำเป็น					
39. ท่านใช้ภาษาที่เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็ก					
40. ท่านใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย ชัดเจน เหมาะสมกับสถานการณ์ ความสามารถและช่วงวัยของเด็กที่แตกต่างกัน					

สมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็ก	ระดับสมรรถนะ				
	5	4	3	2	1
41. ท่านดูแลเด็ก โดยมีครูหรือผู้ใหญ่ที่เด็กคุ้นเคยอยู่ด้วยตลอดเวลา					
42. ท่านดูแลเด็กขณะทำกิจกรรมและกิจวัตรทั้งวัน เมื่อท่านจะต้องหายออกไปจากสายตาของเด็ก ท่านจะบอกเด็กทุกครั้งว่าจะไปไหน และจะกลับมาเมื่อไร					
43. ท่านแนะนำให้เด็กทราบถึงกระบวนการทำกิจกรรม และกิจวัตรต่าง ๆ อย่างเป็นขั้นตอน					
44. ท่านแนะนำให้เด็กทราบถึงกิจกรรมที่จะทำ และอธิบายขั้นตอนการทำกิจกรรมนั้น ๆ ทุกครั้ง					
45. ท่านจัดทำตารางกิจกรรมและกิจวัตรประจำวัน ที่มีความคงที่สม่ำเสมอ					
46. ท่านจัดทำตารางกิจกรรมและกิจวัตรประจำวันที่มีความคงที่สม่ำเสมอ ที่สนับสนุนให้เด็กสามารถคาดการณ์พฤติกรรมที่จะเกิดขึ้นได้					
47. ท่านสร้างรอยเชื่อมต่อกิจกรรมต่าง ๆ อย่างเหมาะสม					
48. ท่านบอกเด็กว่ากำลังทำ หรือจะทำอะไร ให้เวลาเด็กในการปรับตัวในช่วงรอยต่อกิจกรรม เตือนก่อนหมดเวลา ให้เวลาในการเก็บของหรือเตรียมตัว					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมของครูปฐมวัย
เรื่อง การศึกษาสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็ก
ในเครือโรงเรียนโอบรัก (นามสมมติ)

วัตถุประสงค์

แบบสังเกตฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อเก็บข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมของครูปฐมวัยด้านสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็กใน โรงเรียน โอบรัก (นามสมมติ) ใน 6 ด้าน ได้แก่

1. การเคารพเอกลักษณ์เฉพาะของเด็กแต่ละคน
2. การยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ด้านอายุ พัฒนาการและความสามารถ
3. การเคารพความหลากหลายทางบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม
4. การสร้างความปลอดภัยเชิงจิตวิทยาและการสร้างความผูกพัน
5. การใช้น้ำเสียงที่ให้ความเคารพ
6. การสร้างความไว้วางใจ

แหล่งข้อมูล

ห้องเรียนและครูปฐมวัยที่ได้ค่าเฉลี่ยของคะแนนมากที่สุดจากการตอบ แบบสอบถาม เรื่องการศึกษาสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็กในเครือ โรงเรียน โอบรัก (นามสมมติ) จำนวน โรงเรียน ละ 1 คน รวมทั้งสิ้น 3 คน และครูปฐมวัยที่ได้ค่าเฉลี่ยของคะแนนน้อยที่สุดจากการตอบแบบสอบถามเรื่อง การศึกษาสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็กในเครือ โรงเรียน โอบรัก (นามสมมติ) จำนวน โรงเรียนละ 1 คน รวมทั้งสิ้น 3 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งหมด 6 คน

ข้อปฏิบัติในการใช้แบบสังเกต

1. ศึกษากรอบแนวคิดด้านสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัย และทำความเข้าใจ ประเด็น ในการสังเกตให้ชัดเจน
2. ช่วงเวลาที่สังเกต คือ ช่วงจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ ที่ครูจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ใช้เวลาสังเกต จำนวน 2 วัน หรือจนกว่าครบขั้นตอนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้
3. บันทึกข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก วัน เวลาที่สังเกตให้เรียบร้อยก่อนเริ่มการสังเกต
4. สังเกตและบันทึกข้อมูลพฤติกรรมของครูปฐมวัยในด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็ก
5. ขออนุญาตบันทึกภาพด้วยการถ่ายภาพการจัดกิจกรรมของครูในห้องเรียน
6. สังเกตด้วยความตั้งใจตลอดเวลา และไม่เข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือเหตุการณ์

แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมของครูปฐมวัย
เรื่อง การศึกษาสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็ก
ในเครือโรงเรียนโอบรัก (นามสมมติ)

สังเกตวันที่.....

สังเกตเวลา.....

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ชื่อ โรงเรียน.....

ชั้นปฐมวัยปีที่.....จำนวนเด็ก.....คน เวลาที่จัดกิจกรรม.....

กิจกรรม /กิจวัตรประจำวัน เรื่อง.....

ตอนที่ 2 ประเด็นในการสังเกต

คำชี้แจง ใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่องให้ตรงกับความเป็นจริงจากการสังเกต และบันทึกรายละเอียดเพิ่มเติม

พบ หมายถึง ปรากฏพฤติกรรมของครูตามประเด็นที่กำหนด

ไม่พบ หมายถึง ไม่ปรากฏพฤติกรรมของครูตามประเด็นที่กำหนด

ประเด็น	พฤติกรรม		รายละเอียดพฤติกรรม
	พบ	ไม่พบ	
1. ครูสามารถระบุคุณลักษณะ เฉพาะของเด็กแต่ละคนที่อยู่ในความดูแลได้			
2. ครูปฏิบัติกับเด็กโดยตระหนักว่าเด็กแต่ละคนเป็นบุคคลที่มีลักษณะเฉพาะตัว			
3. ครูสามารถระบุลักษณะพื้นฐานทางอารมณ์ของเด็กแต่ละคนที่อยู่ในความดูแลได้			
4. ครูปฏิบัติโดยตระหนักว่าเด็กแต่ละคนมีลักษณะพื้นฐานทางอารมณ์ที่แตกต่างกัน			
5. ครูปฏิบัติโดยคำนึงถึงพัฒนาการของเด็กแต่ละคนที่แตกต่างกันอย่าง			

ประเด็น	พฤติกรรม		รายละเอียดพฤติกรรม
	พบ	ไม่พบ	
เหมาะสมแม้เด็กจะอยู่ในช่วงวัยใกล้เคียงกัน			
6. ครูปฏิบัติโดยตระหนักว่าเด็กแต่ละคนมีความสามารถที่แตกต่างกัน			
7. ครูปฏิบัติโดยตระหนักว่าเด็กแต่ละคนมีความหลากหลายเกี่ยวกับภูมิหลังทางครอบครัว			
8. ครูสามารถระบุพื้นฐานทางวัฒนธรรม ภาษาและศาสนาของเด็กแต่ละคน			
9. ครูปฏิบัติโดยตระหนักเด็กแต่ละคนมีความหลากหลายทางพหุวัฒนธรรม ภาษาและศาสนา			
10. ครูสร้างบรรยากาศแห่งความสงบอบอุ่น ผ่อนคลาย			
11. ครูแสดงสัมพันธไมตรีผ่านการปฏิบัติต่อเด็กด้วยความนุ่มนวล			
12. ครูตอบสนองสถานการณ์ที่เด็กต้องการความช่วยเหลืออย่างเหมาะสมและทันที่			
13. ครูสนทนากับเด็กโดยใช้น้ำเสียงที่สงบ อ่อนโยน			
14. ครูแสดงพฤติกรรมการใส่ใจขณะสนทนากับเด็ก			
15. ครูใช้ภาษาเชิงบวกในการสื่อสารกับเด็ก			

ประเด็น	พฤติกรรม		รายละเอียดพฤติกรรม
	พบ	ไม่พบ	
16. ครูใช้ภาษาที่เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็ก			
17. ครูดูแลเด็กโดยมีครูหรือผู้ใหญ่ที่เด็กคุ้นเคยอยู่ด้วยตลอดเวลา			
18. ครูแนะนำให้เด็กทราบถึงกระบวนการทำกิจกรรมและกิจวัตรต่างๆ อย่างเป็นขั้นตอน			
19. ครูมีตารางกิจกรรมและกิจวัตรประจำวัน ที่มีความคงที่สม่ำเสมอ สนับสนุนให้เด็กสามารถคาดการณ์พฤติกรรมที่จะเกิดขึ้น ได้			
20. ครูสร้างรอยเชื่อมต่อกิจกรรมต่างๆ อย่างเหมาะสม			

แบบสัมภาษณ์ครูปฐมวัย
เรื่อง การศึกษาสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็ก
ในเครือโรงเรียนโอบรัก (นามสมมติ)

คำชี้แจง

1. ผู้ให้ข้อมูล คือ ครูปฐมวัยที่ได้ค่าเฉลี่ยของคะแนนมากที่สุดจากการตอบ แบบสอบถามเรื่องการศึกษาสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็ก จำนวน โรงเรียนละ 1 คน รวมทั้งสิ้น 3 คน และครูปฐมวัยที่ได้ค่าเฉลี่ยของคะแนนน้อยที่สุดจากการตอบแบบสอบถามเรื่องการศึกษาสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็กในเครือ โรงเรียนโอบรัก (นามสมมติ) จำนวน โรงเรียนละ 1 คน รวมทั้งสิ้น 3 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งหมด 6 คน

2. แบบสัมภาษณ์นี้เป็นแบบกึ่งโครงสร้าง ใช้สัมภาษณ์เป็นรายบุคคล แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ให้สัมภาษณ์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม คำถามมีลักษณะแบบเลือกตอบ (Checklist) เกี่ยวกับชื่อ โรงเรียน เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน ระดับชั้นที่ปฏิบัติงาน มีจำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์สภาพและปัญหาด้านสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็ก ใน 6 ด้าน ได้แก่

1. การเคารพเอกลักษณ์เฉพาะของเด็กแต่ละคน
2. การยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ด้านอายุ พัฒนาการและความสามารถ
3. การเคารพความหลากหลายทางบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม
4. การสร้างความปลอดภัยเชิงจิตวิทยาและการสร้างความผูกพัน
5. การใช้น้ำเสียงที่ให้ความเคารพ
6. การสร้างความไว้วางใจ

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์โดยใช้การแจกแจงความถี่ หากผู้วิจัยและนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางและประกอบการบรรยาย

ข้อปฏิบัติในการสัมภาษณ์

1. เตรียมตัวก่อนไปสัมภาษณ์

- 1.1 ศึกษาและทำความเข้าใจคำถามในการสัมภาษณ์ให้ชัดเจน
- 1.2 นัดเวลา และสถานที่สัมภาษณ์กับผู้ให้สัมภาษณ์

2. การดำเนินการในการสัมภาษณ์

- 2.1 ผู้สัมภาษณ์แนะนำตนเอง และแจ้งจุดมุ่งหมายในการสัมภาษณ์
- 2.2 พูดคุยสร้างความคุ้นเคยในการสัมภาษณ์
- 2.3 ขออนุญาตจดบันทึก และบันทึกเสียงระหว่างการสัมภาษณ์
- 2.4 เริ่มต้นสัมภาษณ์ตามคำถามในแบบสัมภาษณ์

3. การบันทึกข้อมูล

- 3.1 บันทึกข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ให้ครบถ้วนก่อนการสัมภาษณ์
- 3.2 สัมภาษณ์โดยการบันทึกเสียง และจุดประเด็นสำคัญลงในแบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์ครูปฐมวัย
เรื่อง การศึกษาสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็ก
ในเครือโรงเรียนโอบรัก (นามสมมติ)

สัมภาษณ์วันที่.....

สัมภาษณ์เวลา.....

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ให้สัมภาษณ์

1. ชื่อโรงเรียน.....
2. เพศ.....
3. อายุ.....
4. วุฒิการศึกษา.....
5. ประสบการณ์การสอนชั้นปฐมวัย.....
6. ระดับชั้นที่ปฏิบัติงาน.....

ตอนที่ 2 สภาพและปัญหาสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็กในเครือโรงเรียนโอบรัก (นามสมมติ)

- 1) ท่านสามารถระบุคุณลักษณะเฉพาะของเด็กแต่ละคนที่อยู่ในความดูแลโดยวิธีการใด
- 2) ท่านปฏิบัติกับเด็กโดยตระหนักว่าเด็กแต่ละคนเป็นบุคคลที่มีลักษณะเฉพาะตัวอย่างไร
- 3) ท่านสามารถระบุลักษณะพื้นฐานทางอารมณ์ของเด็กแต่ละคนที่อยู่ในความดูแลได้อย่างไร
- 4) ท่านปฏิบัติโดยตระหนักว่าเด็กแต่ละคนมีลักษณะพื้นฐานทางอารมณ์ที่แตกต่างกันอย่างไร
- 5) ท่านสามารถระบุช่วงวัยและพฤติกรรมเด็กที่สอดคล้องพัฒนาการของเด็กแต่ละคนได้
- 6) ท่านปฏิบัติโดยคำนึงถึงพัฒนาการของเด็กแต่ละคนที่แตกต่างกันอย่างเหมาะสมแม้เด็กจะอยู่ในช่วงวัยใกล้เคียงกันอย่างไร
- 7) ท่านสามารถระบุความแตกต่างระหว่างบุคคลด้านความสามารถของเด็กแต่ละคนได้อย่างไร
- 8) ท่านปฏิบัติโดยตระหนักว่าเด็กแต่ละคนมีความสามารถที่แตกต่างกันอย่างไร
- 9) ท่านสามารถระบุถึงภูมิหลังทางครอบครัวของเด็กแต่ละคนโดยวิธีการใด
- 10) ท่านปฏิบัติโดยตระหนักว่าเด็กแต่ละคนมีความหลากหลายเกี่ยวกับภูมิหลังทางครอบครัวอย่างไร
- 11) ท่านสามารถระบุพื้นฐานทางวัฒนธรรม ภาษา และศาสนาของเด็กแต่ละคนอย่างไร

- 12) ท่านปฏิบัติโดยตระหนักว่าเด็กแต่ละคนมีความหลากหลายทางพหุวัฒนธรรม ภาษา และศาสนาของเด็กแต่ละคนอย่างไร
- 13) ท่านสร้างบรรยากาศแห่งความสงบ อ่อนโยน ผ่อนคลาย โดยวิธีใด
- 14) ท่านจัดสภาพแวดล้อมที่คำนึงถึงความปลอดภัยของสื่อ อุปกรณ์ เครื่องเรือน และการออกแบบอาคาร โดยวิธีใด
- 15) ท่านแสดงสัมผัสแห่งความรักผ่านการปฏิบัติต่อเด็กด้วยความนุ่มนวลอย่างไร
- 16) ท่านตอบสนองสถานการณ์ที่เด็กต้องการความช่วยเหลืออย่างเหมาะสมและทันเวลาที่ได้อย่างไร
- 17) ท่านสนทนากับเด็กโดยใช้น้ำเสียงที่สงบ อ่อนโยนอย่างไร
- 18) ท่านแสดงพฤติกรรมการใส่ใจขณะสนทนากับเด็กอย่างไร
- 19) ท่านใช้ภาษาเชิงบวกในการสื่อสารกับเด็กอย่างไร
- 20) ท่านใช้ภาษาที่เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กอย่างไร
- 21) ท่านดูแลเด็กโดยมีครูหรือผู้ใหญ่ที่เด็กคุ้นเคยอยู่ด้วยตลอดเวลาได้อย่างไร
- 22) ท่านแนะนำให้เด็กทราบถึงกระบวนการทำกิจกรรม และกิจกรรมต่าง ๆ อย่างเป็นขั้นตอนอย่างไร
- 23) ท่านมีตารางกิจกรรมและกิจวัตรประจำวันที่มีความคงที่สม่ำเสมอสนับสนุนให้เด็กสามารถคาดการณ์พฤติกรรมที่จะเกิดขึ้นได้อย่างไร
- 24) ท่านสร้างรอยเชื่อมต่อกิจกรรมต่าง ๆ อย่างไร

แบบบันทึกการสำรวจ
เรื่อง การศึกษาสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็ก
ในเครือโรงเรียนโอบรัก (นามสมมติ)

วัตถุประสงค์

แบบสำรวจฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลการเขียนแผนการจัดประสบการณ์ ตารางกิจกรรม และกิจวัตรประจำวันของครูปฐมวัย

แหล่งข้อมูล

เอกสาร และแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ตารางกิจกรรมและกิจวัตรประจำวันของครูปฐมวัยที่ได้ค่าเฉลี่ยของคะแนนมากที่สุดจากการเรื่องการศึกษาสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็กในเครือโรงเรียนโอบรัก (นามสมมติ) จำนวนโรงเรียนละ 1 คน รวมทั้งสิ้น 3 คน และครูปฐมวัยที่ได้ค่าเฉลี่ยของคะแนนน้อยที่สุดจากการตอบแบบสอบถามเรื่องการศึกษาสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็กในเครือโรงเรียนโอบรัก (นามสมมติ) จำนวนโรงเรียนละ 1 คน รวมทั้งสิ้น 3 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งหมด 6 คน

ข้อปฏิบัติในการใช้แบบสำรวจ

1. ศึกษากรอบแนวคิดสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็กในโรงเรียน โอบรัก (นามสมมติ) และทำความเข้าใจประเด็นในการสำรวจให้ชัดเจน
2. บันทึกข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรม ครู วัน เวลาที่สำรวจให้เรียบร้อยก่อนเริ่มการสำรวจ
3. บันทึกการสำรวจ โดยวิธีการดังนี้
 - 3.1 ทำการบันทึกข้อมูลตามรายการในแบบสำรวจหากพบรายการใดให้ใส่ / ลงในช่องพบและไม่พบ
 - 3.2 จดบันทึกรายละเอียดเพิ่มเติมที่เกี่ยวข้องในแต่ละรายการของแบบสำรวจในช่องรายละเอียด

เพิ่มเติม

- 3.3 เก็บข้อมูลการออกแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ตารางกิจกรรมและกิจวัตรประจำวันและการจัดบรรยากาศห้องเรียน โดยขออนุญาตถ่ายเอกสารสำเนาและบันทึกภาพถ่าย

แบบบันทึกการสำรวจ
เรื่อง การศึกษาสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็ก
ในเครือข่ายโรงเรียนโอบรัก (นามสมมติ)

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ชื่อ โรงเรียน.....
ชั้นปฐมวัยปีที่.....จำนวนเด็ก.....คน สำรวจวันที่.....
กิจกรรม /กิจวัตรประจำวัน เรื่อง.....

คำชี้แจง ในเครื่องหมาย ในช่องให้ตรงกับความเป็นจริงจากการสำรวจ และบันทึกรายละเอียดเพิ่มเติม

พบ หมายถึง ปรากฏหลักฐานตามประเด็นที่กำหนดในการสำรวจ

ไม่พบ หมายถึง ไม่ปรากฏหลักฐานตามประเด็นที่กำหนดในการสำรวจ

ประเด็น	พฤติกรรม		รายละเอียดพฤติกรรม
	พบ	ไม่พบ	
1. ครูสามารถระบุคุณลักษณะเฉพาะของเด็กแต่ละคนที่อยู่ในความดูแลได้			
2. ครูสามารถระบุลักษณะพื้นฐานทางอารมณ์ของเด็กแต่ละคนที่อยู่ในความดูแลได้			
3. ครูสามารถระบุช่วงวัยและพฤติกรรมเด็กที่สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กแต่ละคนได้			
4. ครูปฏิบัติโดยคำนึงถึงพัฒนาการของเด็กแต่ละคนที่แตกต่างกันอย่างเหมาะสมแม้เด็กจะอยู่ในช่วงวัยใกล้เคียงกัน			
5. ครูสามารถระบุความแตกต่างระหว่างบุคคลด้านความสามารถของเด็กแต่ละคน			
6. ครูปฏิบัติโดยตระหนักว่าเด็กแต่ละคนมีความสามารถที่ต่างกัน			
7. ครูสามารถระบุถึงภูมิหลังทางครอบครัวของเด็กแต่ละคน			

ประเด็น	พฤติกรรม		รายละเอียดพฤติกรรม
	พบ	ไม่พบ	
8. ครูสามารถระบุพื้นฐานทางวัฒนธรรม ภาษา และศาสนาของเด็กแต่ละคน			
9. ครูปฏิบัติโดยตระหนักเด็กแต่ละคนมีความหลากหลายทางวัฒนธรรม ภาษาและศาสนา			
10. ครูสร้างบรรยากาศแห่งความสงบ อบอุ่น ผ่อนคลาย			
11. ครูจัดสภาพแวดล้อมที่คำนึงถึงความปลอดภัยของสื่อ อุปกรณ์ เครื่องเรือน และการออกแบบอาคาร			
12. ครูใช้ภาษาเชิงบวกในการสื่อสารกับเด็ก			
13. ครูใช้ภาษาที่เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็ก			
14. ครูมีตารางกิจกรรมและกิจวัตรประจำวัน ที่มีความคงที่สม่ำเสมอ สนับสนุนให้เด็กสามารถคาดการณ์พฤติกรรมที่จะเกิดขึ้นได้			
15. ครูสร้างรอยเชื่อมต่อกิจกรรมต่าง ๆ อย่างเหมาะสม			

ภาคผนวก ง
การหาค่าเฉลี่ยและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) ของแบบสอบถามสภาพและปัญหาสมรรถนะ
การศึกษาสมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็กในเครือโรงเรียน
โอบรัก (นามสมมติ)

ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) ของแบบสอบถามสมรรถนะของครูปฐมวัย

ด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็กในเครือโรงเรียนโอบรัก (นามสมมติ)

รายการประเมิน	ความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิ			IOC	แปลผล	ผลการคัดเลือก
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
สมรรถนะของครูปฐมวัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับเด็ก						
1. การเคารพเอกลักษณ์เฉพาะของเด็กแต่ละคน (Respect Individual differences)						
1.1 ความเข้าใจและการปฏิบัติที่เหมาะสมกับคุณลักษณะเฉพาะ						
1. ท่านสามารถระบุคุณลักษณะเฉพาะของเด็กแต่ละคนที่อยู่ในความดูแลได้	1	1	1	1.00	ใช้ได้	
2. ท่านสามารถระบุลักษณะทางกายภาพ จุดแข็ง ข้อจำกัด ความสนใจ แรงจูงใจ ความต้องการของเด็กแต่ละคนที่อยู่ในความดูแลได้	1	1	1	1.00	ใช้ได้	การใช้ภาษาที่กระชับและเข้าใจง่าย
3. ท่านปฏิบัติกับเด็กโดยตระหนักว่าเด็กแต่ละคนเป็นบุคคลที่มีลักษณะเฉพาะตัว	1	1	1	1.00	ใช้ได้	
4. ท่านปฏิบัติต่อเด็กด้วยความใส่ใจเด็กอย่างเท่าเทียม ไม่เลือกเชื้อชาติ รูปร่างหน้าตาและจัดกิจกรรมที่คำนึงถึงความต้องการที่แตกต่างกันของเด็กแต่ละคน	1	1	1	1.00	ใช้ได้	การใช้ภาษาที่กระชับและเข้าใจง่าย
1.2 ความเข้าใจและการปฏิบัติที่เหมาะสมกับพื้นฐานทางอารมณ์						
5. ท่านสามารถระบุลักษณะพื้นฐานทางอารมณ์ของเด็กแต่ละคนที่อยู่ในความดูแลได้	1	1	1	1.00	ใช้ได้	
6. ท่านสามารถระบุระดับการปรับตัว ระดับการเข้าสังคม ความไม่กล้าแสดงออก	1	1	1	1.00	ใช้ได้	การใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายและมีความชัดเจน

รายการประเมิน	ความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิ			IOC	แปลผล	ผลการคัดเลือก
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
หรือระดับความไวต่อสิ่งเร้าของเด็กแต่ละคนที่อยู่ในความดูแลได้						
7. ท่านปฏิบัติโดยตระหนักว่าเด็กแต่ละคนมีลักษณะพื้นฐานทางอารมณ์ที่แตกต่างกัน	1	1	1	1.00	ใช้ได้	
8. ท่านปฏิบัติต่อเด็กโดยการให้เวลาให้โอกาสในการปรับตัว ให้ความสนใจที่เหมาะสม ไวต่อปฏิกริยาของเด็กและตอบสนองต่อปฏิกริยาของเด็กอย่างเหมาะสม	1	1	1	1.00	ใช้ได้	การใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายและมีความชัดเจน
2. การยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ด้านอายุ พัฒนาการและ ความสามารถ (Accepting Commonality)						
2.1 การยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคลด้านอายุและ พัฒนาการ						
9.ท่านสามารถระบุช่วงวัยและพฤติกรรมของเด็กแต่ละคนที่สอดคล้องกับทฤษฎีพัฒนาการได้	1	1	1	1.00	ใช้ได้	
10.ท่านสามารถระบุได้ว่าพฤติกรรมหรือความสามารถที่เด็กแสดงออกสอดคล้องกับทฤษฎีพัฒนาการใด	1	1	1	1.00	ใช้ได้	ภาษาที่มีความกระชับและเข้าใจง่าย
11.ท่านปฏิบัติโดยตระหนักว่าเด็กแต่ละคนมีพัฒนาการที่แตกต่างกันตามบริบทที่แวดล้อม	1	1	1	1.00	ใช้ได้	
12.ท่านปฏิบัติต่อเด็กโดยจัดกิจกรรมที่มีความหลากหลายเพื่อตอบสนองเด็กที่มีพัฒนาการที่แตกต่างกัน โดยเสริมต่อการเรียนรู้และเพื่อยกศักยภาพของเด็กเป็นรายบุคคล	1	1	1	1.00	ใช้ได้	การใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายและมีความชัดเจน
2.2 การยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคลด้านความสามารถ						

รายการประเมิน	ความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิ			IOC	แปลผล	ผลการคัดเลือก
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
13. ท่านสามารถระบุความแตกต่างระหว่างบุคคลด้านความสามารถของเด็กแต่ละคน	1	1	1	1.00	ใช้ได้	
14. ท่านสามารถระบุได้ว่าเด็กคนใดมีความสามารถในการใช้ภาษา คนใดมีความสามารถในด้านตรรกะ คนใดมีความสามารถในด้านมิติสัมพันธ์ คนใดมีความสามารถในการเคลื่อนไหวและการใช้ร่างกาย คนใดมีความสามารถในด้านดนตรี คนใดมีความสามารถในด้านมนุษยสัมพันธ์ หรือคนใดมีความสามารถในการเข้าใจตนเอง	1	1	1	1.00	ใช้ได้	การใช้ภาษาที่มีความชัดเจน
15. ท่านปฏิบัติโดยตระหนักว่าเด็กแต่ละคนมีความสามารถที่แตกต่างกัน	1	1	1	1.00	ใช้ได้	
16. ท่านปฏิบัติโดยการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย ส่งเสริมความพยายามตามความสามารถของเด็กที่แตกต่างกัน กล่าวหรือแสดงท่าทางชื่นชมในสิ่งที่เด็กทำ โดยไม่นำมาเปรียบเทียบกัน มีความคาดหวังที่เหมาะสมกับความสามารถของเด็กแต่ละคนในการเข้าร่วมกิจกรรม	1	1	1	1.00	ใช้ได้	การใช้ภาษาที่มีความชัดเจน
3. การเคารพความหลากหลายทางบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม (Respecting diversity)						
3.1 การยอมรับความหลากหลายเกี่ยวกับภูมิหลังทางครอบครัว						
17. ท่านสามารถระบุถึงภูมิหลังทางครอบครัวของเด็กแต่ละคนได้	1	1	1	1.00	ใช้ได้	

รายการประเมิน	ความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิ			IOC	แปลผล	ผลการคัดเลือก
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
18. ท่านสามารถระบุถึงขนาดครอบครัวฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว การศึกษา การอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองของเด็กแต่ละคนได้	1	1	1	1.00	ใช้ได้	การใช้ภาษาที่มีความชัดเจน
19. ท่านปฏิบัติโดยตระหนักเด็กแต่ละคนมีความหลากหลายเกี่ยวกับภูมิหลังทางครอบครัว	1	1	1	1.00	ใช้ได้	
20. ท่านสนับสนุนให้เด็กแลกเปลี่ยนประสบการณ์เดิม จัดกิจกรรมให้เด็กที่สมัครใจนำรูปภาพครอบครัวมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อน เปิดโอกาสให้ครอบครัวมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม การพัฒนาเด็กหรือมีส่วนร่วมในกิจกรรมวันสำคัญของโรงเรียน	1	1	1	1.00	ใช้ได้	การใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายและมีความชัดเจน
3.2 การยอมรับความหลากหลายทางพหุวัฒนธรรม ภาษา ศาสนา						
21. ท่านสามารถระบุพื้นฐานทางวัฒนธรรม ภาษาและศาสนาของเด็กแต่ละคนได้	1	1	1	1.00	ใช้ได้	
22. ท่านสามารถระบุพื้นฐานทางวัฒนธรรม ภาษาและศาสนาของเด็กแต่ละคนจากการจัดกิจกรรมเยี่ยมบ้านเด็ก สร้างสัมพันธ์กับผู้ปกครองและสอบถามข้อมูลจากผู้ปกครองจนได้ข้อมูลเกี่ยวกับพื้นฐานทางวัฒนธรรม ภาษาและศาสนาของเด็ก	1	1	1	1.00	ใช้ได้	การใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายผ่านการระบุตัวอย่าง
23. ท่านปฏิบัติต่อเด็กโดยตระหนักว่าเด็กแต่ละคนมีความหลากหลายทางพหุวัฒนธรรม ภาษาและศาสนา	1	1	1	1.00	ใช้ได้	

รายการประเมิน	ความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิ			IOC	แปลผล	ผลการคัดเลือก
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
24. ท่านปฏิบัติต่อเด็กโดยนำวัฒนธรรม สื่อทรัพยากรในชุมชนมาใช้ในการจัดกิจกรรม ใช้ภาษาที่เด็กคุ้นเคยและนำพาเด็กค่อย ๆ เรียนรู้ภาษาที่โรงเรียนใช้ ส่งเสริมให้เด็กเคารพยอมรับเพื่อนที่มีความแตกต่างทางพหุวัฒนธรรม ภาษาและศาสนา	1	1	1	1.00	ใช้ได้	การใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายผ่านการระบุตัวอย่าง
4. การสร้างความปลอดภัยเชิงจิตวิทยาและการสร้างความผูกพัน (Psychological Safety and attachment)						
4.1 การสร้างความปลอดภัยเชิงจิตวิทยา						
25. ท่านสร้างบรรยากาศแห่งความสงบ อ่อนน้อม ค่อนคลาย ใช้เสียงเพลงที่มีทำนองนุ่มนวลสอดแทรกในการดำเนินกิจกรรม	1	1	1	1.00	ใช้ได้	การใช้ภาษาที่มีความชัดเจน
26. ท่านสร้างบรรยากาศโดยคำนึงถึงแสง สี เสียงที่เหมาะสมในการจัดสภาพแวดล้อมใช้เสียงเพลงที่มีทำนองนุ่มนวล สอดแทรก ในการดำเนินกิจกรรม	1	1	1	1.00	ใช้ได้	
27. ท่านจัดสภาพแวดล้อมที่คำนึงถึงความปลอดภัยของสื่อ อุปกรณ์ เครื่องเรือน และการออกแบบอาคาร	1	1	1	1.00	ใช้ได้	การใช้ภาษาที่มีความชัดเจน
28. ท่านจัดสภาพแวดล้อมโดยการเลือก การจัดวางสื่ออุปกรณ์ที่ปลอดภัยเหมาะสมกับเด็ก คำนึงแบบแปลนห้องเรียนที่ครูสามารถดูแลเด็กได้อย่างทั่วถึง	1	1	1	1.00	ใช้ได้	
4.2 การสร้างความผูกพันระหว่างเด็กกับครู						

รายการประเมิน	ความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิ			IOC	แปลผล	ผลการคัดเลือก
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
29. ท่านแสดงสัมพันธไมตรีแห่งความรักผ่านการปฏิบัติต่อเด็กด้วยความนุ่มนวล	1	1	1	1.00	ใช้ได้	
30. ท่านแสดงสัมพันธไมตรีแห่งความรักโดยการโอบกอด และประสานมือจับมือเข่า ยิ้มแย้มแจ่มใส ให้ความสนใจเมื่อเด็กยิ้มให้ ทักทายเมื่อเด็กเข้ามาหา เล่นร่วมกับเด็ก หรือสอบถามด้วยความใส่ใจเมื่อเด็กขาดเรียน	1	1	1	1.00	ใช้ได้	การใช้ภาษาที่มีความชัดเจนและเข้าใจง่าย
31. ท่านตอบสนองสถานการณ์ที่เด็กต้องการความช่วยเหลืออย่างเหมาะสมและทันท่วงที	1	1	1	1.00	ใช้ได้	การใช้ภาษาที่มีความชัดเจนและเข้าใจง่าย
32. ท่านใส่ใจต่อปฏิริยาท่าทางและพฤติกรรมของเด็กที่ผิดไปจากเดิม กระดือหรือร้องไห้ไปตอบสนองตามความต้องการอย่างเหมาะสมจนเด็กคลายความคับข้องใจ	1	1	1	1.00	ใช้ได้	
5. การใช้น้ำเสียงที่ให้ความเคารพ (Respectful voice tones)						
5.1 การใช้น้ำเสียงที่สงบ อ่อนโยน และใส่ใจขณะสนทนา						
33. ท่านสนทนากับเด็กโดยใช้ น้ำเสียงที่สงบ อ่อนโยน	1	1	1	1.00	ใช้ได้	
34. ท่านสนทนากับเด็กโดยแสดงสัมพันธไมตรีต่อเด็กทางวาจาด้วยการกล่าวทักทายเด็กด้วยน้ำเสียงที่นุ่มนวล อ่อนโยน และเป็นแบบอย่างที่ดีในการแนะนำให้เด็กพูดด้วยความอ่อนโยนและใช้น้ำเสียงที่สงบกับผู้อื่น	1	1	1	1.00	ใช้ได้	การใช้ภาษาที่มีความชัดเจนและเข้าใจง่าย

รายการประเมิน	ความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิ			IOC	แปลผล	ผลการคัดเลือก
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
35. ท่านแสดงพฤติกรรมการใช้ใจขณะสนทนากับเด็ก	1	1	1	1.00	ใช้ได้	
36. ท่านแสดงพฤติกรรมการสนใจฟังในสิ่งที่เด็กพูด มองหน้า สบตา หรือ โน้มตัวให้อยู่ในระดับสายตาของเด็ก เป็นผู้ฟังที่ชื่นชมเรื่องราวที่เด็กเล่า และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ที่สัมพันธ์กับสิ่งที่เด็กเล่า	1	1	1	1.00	ใช้ได้	การใช้ภาษาที่มีความชัดเจนและเข้าใจง่าย
5.2 การใช้ภาษาเชิงบวกและเหมาะสมกับพัฒนาการ						
37. ท่านใช้ภาษาเชิงบวกในการสื่อสารกับเด็ก	1	1	1	1.00	ใช้ได้	
38. ท่านใช้คำพูดที่สุภาพ ไพเราะ ให้เกียรติ ให้กำลังใจ แม้อันสถานการณ์ที่เด็กทำผิด โดยไม่ตำหนิอย่างเดียวน มีข้อเสนอแนะในการแก้ไขพฤติกรรม และให้กำลังใจและหลีกเลี่ยงการตำหนิเด็ก โดยไม่จำเป็น	1	1	1	1.00	ใช้ได้	การใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายผ่านการระบุตัวอย่าง
39. ท่านใช้ภาษาที่เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็ก	1	1	1	1.00	ใช้ได้	
40. ท่านใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย ชัดเจน เหมาะสมกับสถานการณ์ ความสามารถและช่วงวัยของเด็กที่แตกต่างกัน	1	1	1	1.00	ใช้ได้	การใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย
6. การสร้างความไว้วางใจ (Building trust)						
6.1 การที่ผู้ดูแลเด็กบอกเด็กให้ทราบถึงขั้นตอนการทำกิจกรรมและกิจวัตร						
41. ท่านดูแลเด็ก โดยมีครูหรือผู้ใหญ่ที่เด็กคุ้นเคยอยู่ด้วยตลอดเวลา	1	1	1	1.00	ใช้ได้	

รายการประเมิน	ความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิ			IOC	แปลผล	ผลการคัดเลือก
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
42. ท่านดูแลเด็กขณะทำกิจกรรมและกิจวัตรทั้งวัน เมื่อท่านจะต้องหายออกไปจากสายตาของเด็ก ท่านจะบอกเด็กทุกครั้งว่าจะไปไหน และจะกลับมาเมื่อไร	1	1	1	1.00	ใช้ได้	การใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายผ่านการระบุตัวอย่าง
43. ท่านแนะนำให้เด็กทราบถึงกระบวนการทำกิจกรรม และกิจวัตรต่าง ๆ อย่างเป็นขั้นตอน	1	1	1	1.00	ใช้ได้	
44. ท่านแนะนำให้เด็กทราบถึงกิจกรรมที่จะทำ และอธิบายขั้นตอนการทำกิจกรรมนั้น ๆ ทุกครั้ง	1	1	1	1.00	ใช้ได้	การใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย
6.2 การทำนึ่งถึงตารางกิจกรรม กิจวัตร และรอยเชื่อมต่อที่สม่ำเสมอ ภาคการณ์ได้						
45. ท่านจัดทำตารางกิจกรรมและกิจวัตรประจำวัน ที่มีความคงที่สม่ำเสมอ	1	1	1	1.00	ใช้ได้	
46. ท่านจัดทำตารางกิจกรรมและกิจวัตรประจำวันมีความคงที่สม่ำเสมอ ที่สนับสนุนให้เด็กสามารถคาดการณ์พฤติกรรมที่จะเกิดขึ้นได้	1	1	1	1.00	ใช้ได้	การใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายและมีความชัดเจน
47. ท่านสร้างรอยเชื่อมต่อกิจกรรมต่าง ๆ อย่างเหมาะสม	1	1	1	1.00	ใช้ได้	
48. ท่านบอกเด็กว่ากำลังทำ หรือจะทำอะไร ให้เวลาเด็กในการปรับตัวในช่วงรอยต่อกิจกรรม เตือนก่อนหมดเวลา ให้เวลาในการเก็บของ หรือเตรียมตัว	1	1	1	1.00	ใช้ได้	การใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายและมีความชัดเจน

ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของ Cronbach

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
a	99	3	5	4.13	.600
b	99	1	5	4.62	.650
c	99	2	5	4.17	.715
d	99	2	5	4.29	.659
e	99	1	5	3.73	.697
f	99	1	5	4.11	.698
g	99	1	5	4.12	.746
h	99	2	5	4.20	.700
i	99	2	5	3.65	.825
j	99	1	5	4.02	.769
k	99	1	5	3.84	.817
l	99	2	5	4.04	.727
m	99	2	5	4.21	.746
n	99	2	5	4.33	.685
o	99	2	5	4.55	.659
p	99	2	5	4.38	.650
q	99	1	5	4.40	.699
r	99	2	5	4.46	.628
s	99	1	5	4.33	.742
t	99	1	5	4.42	.671
u	99	1	5	4.37	.679
v	99	1	5	4.41	.670
w	99	1	5	4.28	.715
x	99	2	5	4.42	.686
Valid N (listwise)	99				

ภาคผนวก จ
ผลคะแนนของแบบสอบถามสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัย
ในเครือข่ายโรงเรียนโอบวัก (นามสมมติ)

รายละเอียดผลข้อมูลทั่วไปของครูปฐมวัยในเครือโรงเรียนโอบรัก (นามสมมติ)

Statistics

		เพศ	อายุ	อายุงาน
N	Valid	99	99	99
	Missing	0	0	0

Frequency Table

เพศ

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	หญิง	99	100.0	100.0	100.0

อายุ

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	21-25 ปี	1	1.0	1.0	1.0
	26-30 ปี	15	15.2	15.2	16.2
	31-35 ปี	37	37.4	37.4	53.5
	36-40 ปี	26	26.3	26.3	79.8
	41-45 ปี	13	13.1	13.1	92.9
	46-50 ปี	2	2.0	2.0	94.9
	มากกว่า	5	5.1	5.1	100.0
	Total	99	100.0	100.0	

การศึกษา

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid				
ประกาศนียบัตร หรือเทียบ	1	1.0	1.0	1.0
ปริญญาตรี หรือเทียบเท่า	97	98.0	98.0	99.0
ปริญญาโท	1	1.0	1.0	100.0
Total	99	100.0	100.0	

อายุงาน

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid				
10 ปี	11	11.1	11.1	11.1
1-3 ปี	7	7.1	7.1	18.2
4-6 ปี	12	12.1	12.1	30.3
7-9 ปี	37	37.4	37.4	67.7
มากกว่า 10 ปี	32	32.3	32.3	100.0
Total	99	100.0	100.0	

ระดับชั้น

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid				
อนุบาล 1	30	30.3	30.3	30.3
อนุบาล 2	32	32.3	32.3	62.6
อนุบาล 3	37	37.4	37.4	100.0
Total	99	100.0	100.0	

จำนวนนักเรียน

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	27	1	1.0	1.0	1.0
	28	3	3.0	3.0	4.0
	29	11	11.1	11.1	15.2
	30	17	17.2	17.2	32.3
	31	18	18.2	18.2	50.5
	32	30	30.3	30.3	80.8
	33	11	11.1	11.1	91.9
	34	2	2.0	2.0	93.9
	35	6	6.1	6.1	100.0
	Total	99	100.0	100.0	

ประสมการนอนกรม

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	เคย	25	25.3	25.3	25.3
	ไม่เคย	74	74.7	74.7	100.0
	Total	99	100.0	100.0	

รู้จักจาก

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	-	6	6.1	6.1	6.1
	การอบรมที่ ร	1	1.0	1.0	7.1
	บทความวิ	1	1.0	1.0	8.1
	บทความวิจัย	5	5.1	5.1	13.1
	หนังสือ ตำรา	13	13.1	13.1	26.3
	อินเทอร์เน็ต	73	73.7	73.7	100.0
	Total	99	100.0	100.0	

วุฒิการศึกษา

N	Valid	99
	Missing	0

วุฒิการศึกษา

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid การโฆษณา	1	1.0	1.0	1.0
การจัดการ	3	3.0	3.0	4.0
การท่องเที่ยว	1	1.0	1.0	5.1
การบัญชี	3	3.0	3.0	8.1
การศึกษามัธยมศึกษา	33	33.3	33.3	41.4
คณิตศาสตร์	1	1.0	1.0	42.4
ครุศาสตร์	2	2.0	2.0	44.4
คอมพิวเตอร์ธุรกิจ	1	1.0	1.0	45.5
คอมพิวเตอร์ศึกษา	3	3.0	3.0	48.5
เคมี	1	1.0	1.0	49.5
ชีววิทยา	1	1.0	1.0	50.5
เทคโนโลยีการศึกษา	1	1.0	1.0	51.5
เทคโนโลยีการศึกษาและ	1	1.0	1.0	52.5
นาฏศิลป์	2	2.0	2.0	54.5
นิติศาสตร์	1	1.0	1.0	55.6
นิติศาสตร์ประชาสัมพันธ์	1	1.0	1.0	56.6
บริหารทรัพยากรมนุษย์	1	1.0	1.0	57.6
บริหารธุรกิจ	3	3.0	3.0	60.6
ปกครองท้องถิ่น	1	1.0	1.0	61.6
ประถมศึกษา	2	2.0	2.0	63.6
พัฒนาผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม	1	1.0	1.0	64.6
พัฒนาสังคม	1	1.0	1.0	65.7
พุทธศาสนศึกษา	1	1.0	1.0	66.7
ฟิสิกส์	1	1.0	1.0	67.7
ภาษาจีน	1	1.0	1.0	68.7
ภาษาไทย	1	1.0	1.0	69.7
ภาษาไทยและการสื่อสาร	1	1.0	1.0	70.7
ภาษาเวียดนามเพื่อธุรกิจ	1	1.0	1.0	71.7
ภาษาอังกฤษ	4	4.0	4.0	75.8
ภาษาอังกฤษธุรกิจ	1	1.0	1.0	76.8
รัฐศาสตร์	2	2.0	2.0	78.8
วิทยาการคอมพิวเตอร์	1	1.0	1.0	79.8
วิทยาศาสตร์การอาหาร	1	1.0	1.0	80.8
วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม	1	1.0	1.0	81.8
วิทยาศาสตร์ทั่วไป	3	3.0	3.0	84.8
วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม	1	1.0	1.0	85.9
วิทยาศาสตร์อาหาร	1	1.0	1.0	86.9
ศิลปะการแสดง	1	1.0	1.0	87.9
ศิลปะศาสตร์	1	1.0	1.0	88.9
ศึกษาศาสตร์	2	2.0	2.0	90.9
เศรษฐศาสตร์สหกรณ์	1	1.0	1.0	91.9
สารสนเทศศาสตร์บัณฑิต	1	1.0	1.0	92.9
สื่อสารมวลชน	3	3.0	3.0	96.0
อนาณัติสิ่งแวดล้อม	1	1.0	1.0	97.0
อังกฤษ	1	1.0	1.0	98.0
อุตสาหกรรมบริการ	1	1.0	1.0	99.0
อุตสาหกรรมท่องเที่ยว	1	1.0	1.0	100.0
Total	99	100.0	100.0	

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	วราภรณ์ ประชุม
วัน เดือน ปี เกิด	19 พฤษภาคม 2526
สถานที่เกิด	จังหวัดชลบุรี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	282/66 หมู่ 8 ตำบลบึง อ.ศรีราชา จ.ชลบุรี 20230
ตำแหน่งและประวัติการทำงาน	ครูปฐมวัย โรงเรียนมารีวิทยบ่อวิน พ.ศ.2553 จนถึงปัจจุบัน
ประวัติการศึกษา	ระดับประถมศึกษา โรงเรียนวัดหนองน้ำเขียว ระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนบ้านบึงอุตสาหกรรมนุเคราะห์ ระดับอุดมศึกษา การศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์